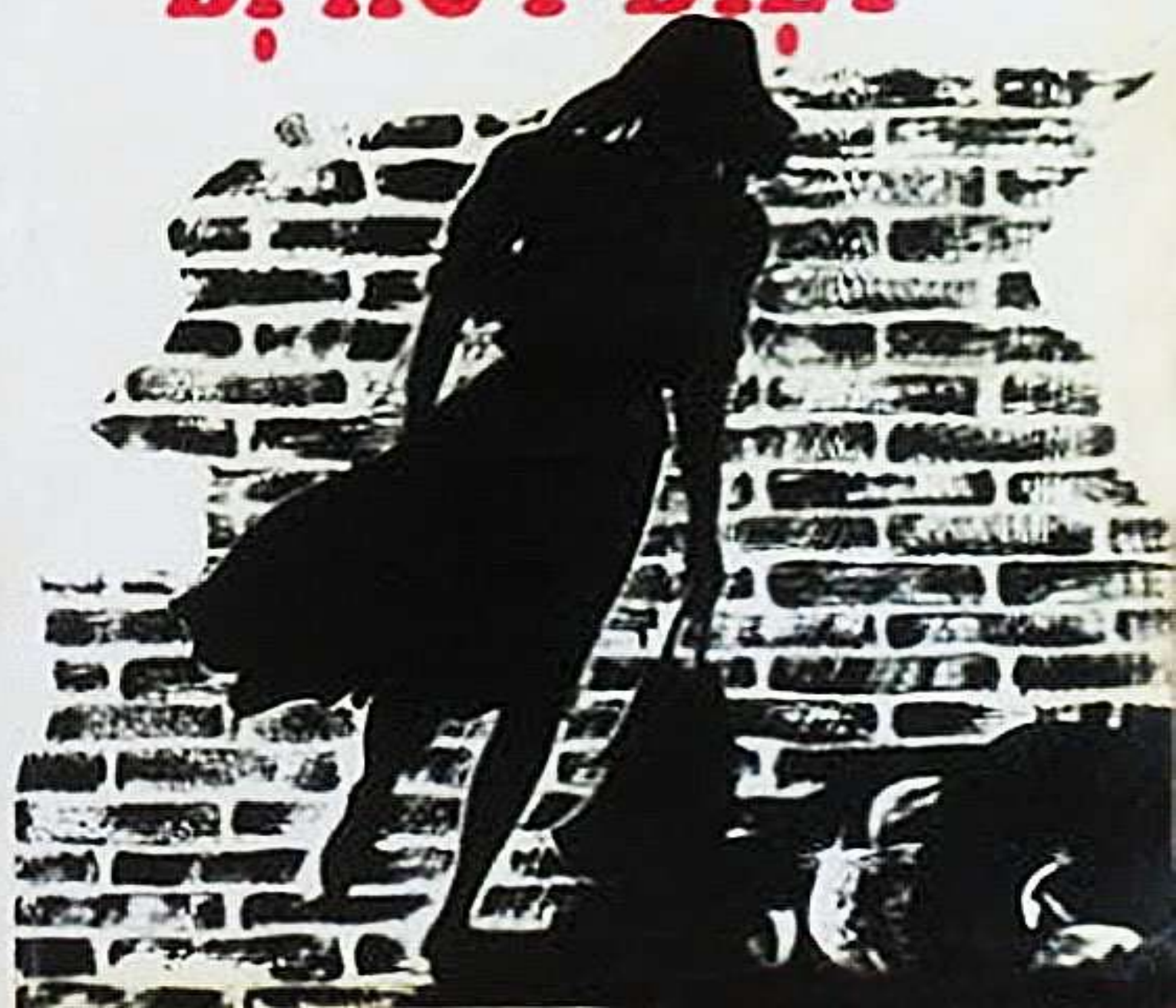

simone de beauvoir

NGƯỜI
DÀN BÀ
BỊ HUY DIỆT

Người Đàn Bà Bị Hủy Diệt

Simone de Beauvoir

vietmessenger.com

Nguyên tác : **The Woman Destroyed**
Dịch giả : Việt Dũng, Trần Thanh Tâm, Huy Anh

Lời giới thiệu

Simone de Beauvoir, nữ văn sĩ Pháp (1908 – 1986), sinh tại Paris trong một gia đình tiểu tư sản. Năm 21 tuổi bà đậu thạc sĩ triết và dạy triết học tại các trường đại học ở Marseille, Roen và Paris. Năm 27 tuổi, gặp Jean-Paul Sartre, nhà văn, nhà triết học Pháp; người từ chối giải thưởng Nobel (1964) và được coi là cha đẻ của chủ nghĩa hiện sinh, bà trở thành môn đệ rồi sau đó, thành bạn đời của ông.

Năm 35 tuổi, Simone de Beauvoir bỏ nghề dạy học để theo nghiệp văn chương với tác phẩm đầu tay **Người khách đàn bà** (1945). Tiếp theo bà lần lượt cho ra mắt các tác phẩm **Pyrrhus et Cinéas**, **Những cái miệng vô ích**, **Máu của người khác**... Hai tác phẩm quan trọng nhất của bà là: **Giới thứ 2** (1949) và **Các đại trí thức** (1954) trong đó **Các đại trí thức** đã mang lại cho bà giải thưởng Goncourt, giải thưởng văn học quan trọng nhất của Pháp.

Ngoài văn chương, Simone de Beauvoir còn viết nhiều tác phẩm triết học và hồi ký, đều tuân theo khuynh hướng hiện sinh của chồng.

Người đàn bà bị hủy diệt là một trong những tác phẩm cuối cùng của SIMONE DE BEAUVOIR và được coi là mang đậm tính văn chương hơn cả của bà.

TRUNG NGUYỄN

TUỔI BIẾT KHÔNG

Phải chăng đồng hồ của tôi đã chết? Không. Nhưng dường như những chiếc kim của nó không còn chuyển động nữa. Hãy đừng để ý đến chúng. Hãy nghĩ về những chuyện khác – bất kỳ cái gì đó khác hơn; về ngày hôm qua chẳng hạn, một ngày yên ổn, dễ dàng, dù có sự căng thẳng vì chờ đợi.

Sự dịu dàng thức tỉnh. André nằm trong một tư thế kỳ quặc trên giường, người cuộn tròn, mắt bịt dải băng, một tay tỳ vào tường tựa như đứa trẻ. Giấc ngủ có hỗn độn và mệt mỏi, anh cần phải vượt qua nó để chứng tỏ sự bền vững của thế giới. Tôi ngồi xuống bên mép giường, đặt tay lên vai anh.

- Tám giờ rồi.

Tôi mang bữa sáng vào phòng sách, lấy ra cuốn đang đọc dở hôm trước, đã được một nửa. Thật buồn tẻ, tất cả là do thiếu giao tiếp. Nếu bạn thực sự muốn có sự giao tiếp, bạn phải hành động, không cách này thì cách khác. Tất nhiên không phải gặp gỡ với tất cả mọi người nhưng ít nhất cũng là hai hoặc ba người. Đôi khi tôi không cho André biết về tâm trạng, sự buồn rầu, những lo lắng vu vơ của tôi, anh cũng không nghi ngờ về những bí mật nho nhỏ đó, nhưng nhìn chung chúng tôi biết tất cả mọi chuyện của nhau. Tôi rót trà ra chén, trà Trung Quốc trong bình nóng và rất đặc. Chúng tôi uống trà và nhìn nhau xa xăm, mặt trời tháng Bảy tràn ngập căn phòng. Không biết đã bao lần chúng tôi cùng nhau ngồi bên chiếc bàn này, đối diện, cũng với bình và những tách trà nóng, rất đặc, đặt trước mặt? Và có lẽ chúng tôi sẽ còn ngồi với nhau như vậy vào ngày mai, suốt năm, và cả chục năm nữa... Vào thời điểm đó, không khí dịu dàng ngọt ngào của kỷ niệm và niềm vui của một lời hứa hẹn nào đó luôn ngự trị. Chúng tôi ba mươi hay đã sáu mươi tuổi?

Tóc André bị bạc từ khi anh còn trẻ; những ngày còn trẻ, mái tóc trắng này làm nổi bật làn da trắng mịn, trông anh càng bảnh bao. Giờ đây, mái tóc đó trông vẫn rất đẹp. Dù làn da đã nhăn nheo – dấu hiệu của tuổi tác – nhưng nụ cười trên miệng và trong đôi mắt anh vẫn lấp lánh. Bất cứ cuốn album nào của anh tôi cũng thấy sự nhất quán này, những bức ảnh thời trẻ không khác chút nào so với khuôn mặt bây giờ đây; tôi đã không thể nhận ra dấu vết của tuổi tác trong

chúng. Một cuộc sống với đầy tiếng cười, nước mắt, cãi vã, say đắm, thú tội, im lặng và những cơn bột phát của trái tim đã không thể xóa đi bởi thời gian. Tương lai vẫn còn chưa thể xác định đầy đủ.

Anh đứng dậy.

- Anh hy vọng công việc của em tốt đẹp, – anh nói.

- Anh cũng thế chứ? – Tôi đáp.

Anh không trả lời. Đối với sự nghiên cứu, có những lúc không thể tránh khỏi, người ta không đạt được tiến bộ nào trong công việc; nhưng anh không chấp nhận điều đó dễ dàng.

Tôi mở cửa sổ. Paris oi ả dưới ánh mặt trời chói chang của mùa hè, mùi nhựa đường và dấu hiệu của những cơn bão sắp đến. Mắt tôi dõi theo André. Có thể lúc này, khi tôi canh chừng sự biến mất của anh, thì anh lại tồn tại hiển hiện nhất, rõ ràng nhất; vóc dáng cao lớn nhỏ dần, mỗi bước chân vạch ra con đường mà anh sẽ quay lại; nó biến mất và đường phố dường như trống vắng; nhưng thực tế nó sẽ đưa anh trở về với tôi, như trở về với nơi cư trú tự nhiên của anh. Tôi thấy điều đó là chắc chắn, thậm chí còn trước cả sự hiện diện của anh.

Tôi đứng trên ban công một lúc lâu. Từ tầng bảy, Paris trải dài trước mắt tôi với những đàn bồ câu bay lượn trên những mái nhà lợp đá trông tựa như những lọ hoa ống khói lò sưởi. Những chiếc cần cầu màu đỏ, hoặc vàng, đang vươn những cánh tay thép lên bầu trời: năm chiếc, bảy chiếc, mười chiếc. Tôi đếm được mười chiếc cần cầu như vậy; xa hơn về bên phải tôi bắt gặp một bức tường cao vút với đầy các lỗ nhỏ – một khối nhà máy, tôi cũng có thể nhìn thấy những tòa nhà đang được xây dựng – đáng đáp như những tháp cao hình lăng trụ. Không biết từ khi nào đã có những chiếc ô tô đỗ ở phần đường nhánh của đại lộ Edgar – Quinnet? Tôi quan sát, phát hiện những nét mới mẻ của thiên nhiên; giờ thì tôi không thể nhớ nổi trước đây khung cảnh như thế nào. Tôi đã muốn có hai bức ảnh để cạnh nhau, trước đây và hiện nay, để tôi có thể thấy được sự khác nhau. Không, rõ ràng là không. Thế giới bản thân nó đang tồn tại

trước mắt tôi như một hiện tại vĩnh cửu, tôi đã thích ứng với nó nhanh đến mức không nhận thấy có gì thay đổi.

Những thẻ tra cứu tài liệu và trang giấy trắng trên bàn thôi thúc tôi làm việc; nhưng từ ngữ cứ nhảy múa trong đầu khiến tôi không thể tập trung suy nghĩ được.

Philippe sẽ đến đây vào tối nay. Nó đã đi xa gần một tháng. Tôi vào phòng của Philippe. Sách báo vẫn chất đầy trong đó, rồi chiếc áo chui cổ màu xám, bộ quần áo ngủ màu tím – chính trong căn phòng này tôi càng không thể thay đổi được suy nghĩ của mình, bởi tôi không có thời gian rảnh rỗi, không có tiền; và bởi tôi không muốn tin rằng Philippe đã không thuộc về tôi nữa. Tôi trở lại phòng sách, căn phòng ngào ngạt mùi hương của những đóa hồng, trong lành và mộc mạc, tựa như hoa đồng nội. Tôi ngạc nhiên khi thấy mình đã từng nghĩ rằng đây là ngôi nhà đau khổ và trống trải, dù nó không thiếu thứ gì. Đôi mắt tôi tha thẩn lướt nhìn với sự thích thú các đồ đạc: những chiếc nệm nằm rải rác trên divăng, chiếc màu sặc sỡ, chiếc nền nã; những con búp bê Ba Lan, những chú kẻ cướp Slovak, những chú gà Bồ Đào Nha, tất cả đều đặt ở những chỗ thích hợp, trông thật đẹp mắt, Philippe sẽ đến đây... Tôi cảm thấy hình như còn thiếu cái gì đó mà không tìm ra. Nỗi buồn có thể khóc cho vơi đi, nhưng sự bồn chồn háo hức thì khó gì có thể làm vơi được.

Tôi bắt mình đi ra ngoài và hít thở cái nóng thiêu đốt của mùa hè. Một người da đen cao lớn trong chiếc áo choàng xanh, đội mũ xám nhạt đang lơ đãng quét rác trên vỉa hè, thường khi là người Angerie làm việc này. Tôi lẫn vào đám đông phụ nữ trên đại lộ Edgar – Quinnet. Hầu như chưa bao giờ ra khỏi nhà vào buổi sáng nên khu chợ với tôi có không khí kỳ lạ (mà nó chắc cũng giống như bao nhiêu chợ buổi sáng khác ở đây). Một cụ già nhỏ người lưỡng lự đi lại hết quầy này sang quầy khác, mái tóc thưa chải gọn về phía sau, một tay nắm chặt lấy quai chiếc làn trống rỗng. Khi còn trẻ tôi chưa bao giờ lo lắng về tuổi già, tôi coi người già như những người đã chết, chỉ có đôi chân vẫn chuyển động. Giờ đây, rõ ràng những ông, bà già chỉ lớn tuổi hơn tôi một chút. Tôi nhớ ra mình đã gặp bà cụ này vào một ngày nọ tại cửa hàng thịt khi bà hỏi mua những mẫu

bạc nhạc cho mèo. Người bán thịt, sau khi bà già đi khỏi, kêu lên: “Cho mèo của bà ấy? Bà ta chẳng có con mèo nào cả. Cho chính bà ta thì có”. Và người bán thịt cười nhả nhổ. Giờ thì bà cụ đang nhặt những thứ rơi vãi dưới các quầy hàng trước khi anh chàng da đen cao lớn quét hết xuống cống. Sống lay lắt qua ngày chỉ với một trăm tám mươi *france* một tháng: đó là hoàn cảnh sống của hơn một triệu người, ba triệu người khác còn sống trong hoàn cảnh tồi tệ hơn thế.

Tôi mua một ít trái cây, mấy bông hoa, sau đó đi tha thẩn dọc phố. Về hưu: nó dường như là sự từ chối, như sự đổ vỡ tan tành. Cái từ đó làm ớn lạnh trái tim tôi. Rồi khoảng thời gian nhàn rỗi dài đằng đẵng làm tôi hoảng sợ.

Tôi bị sai lầm. Tôi cho rằng thời gian là gánh nặng không đáng kể, mình có thể kiểm soát được. Và thật thú vị biết bao khi được sống không có sự bắt buộc, gò bó nào cả! Cho đến giờ, thỉnh thoảng tôi vẫn cảm thấy hết sức bối rối. Tôi nhớ đến cuộc hẹn hò đầu tiên, lớp học đầu tiên của mình, và những chiếc lá khô xào xạc dưới chân vào mùa thu ở đồng quê. Vào lúc đó, việc nghỉ hưu tôi coi như không có thực, tựa như cái chết. Bây giờ giữa tôi và ngày đó là một chuỗi thời gian dài đến gấp đôi khoảng thời gian mà tôi đã sống cho đến nay. Giờ đã là một năm kể từ khi nghỉ hưu. Tôi vượt qua những ranh giới khác nhau chẳng có gì đặc biệt cả. Chỉ có ranh giới này là tựa như những song cửa sắt ngang dọc.

Tôi trở về nhà và ngồi vào bàn làm việc. Thiếu vắng công việc khiến tôi cảm thấy, thậm chí một buổi sáng đẹp trời như hôm nay cũng trở nên vô vị. Khi đồng hồ chỉ một giờ tôi dừng công việc để sắp xếp, kê dọn lại chiếc bàn trong bếp – chiếc bàn giống chiếc bàn của bà tôi ở Milly (ước gì tôi được trở lại Milly lần nữa) – bếp của bà tôi ở Milly có những chiếc bàn dài, những ghế băng, những xà gồ phơi lộ ra; còn ở đây chỉ có chiếc bếp ga thay cho bếp lò và một chiếc tủ lạnh. (Không hiểu những chiếc tủ lạnh đầu tiên xuất hiện ở Pháp từ khi nào? Tôi đã mua chiếc này từ mười năm trước, sau đó nó trở nên quá phổ biến. Những chiếc tủ lạnh bắt đầu phổ biến vào khi nào nhỉ? Trước hay sau chiến tranh không biết? Lại thêm một trong số nhiều điều mà tôi chẳng còn nhớ chút nào).

André về muộn, anh đã nói trước với tôi điều đó. Sau khi rời phòng thí nghiệm anh dự một cuộc họp bàn về vũ khí nguyên tử của Pháp.

- Cuộc họp tốt đẹp chứ? – Tôi hỏi anh.

- Bọn anh đã giải quyết xong vấn đề từ ngữ trong một bản tuyên ngôn mới. Nhưng anh không ảo tưởng về nó đâu, sẽ chẳng có giá trị gì hơn những cái trước đó. Người Pháp chẳng là cái gì cả. Cả về việc ngăn chặn bom nguyên tử chẳng hạn và nói chung là trong tất cả mọi vấn đề. Đôi khi anh muốn thoát khỏi địa ngục này – đến Cuba, Mali. Không, anh nghĩ nghiêm túc đấy. Ở đó mỗi người có thể sẽ trở nên hữu ích hơn.

- Anh không thể làm việc hơn được nữa.

- Đó không phải là thảm họa lớn lắm.

Tôi bày xa lát, giấm bông, pho mát và hoa quả lên bàn rồi hỏi:

- Chẳng lẽ anh đã chán nản đến thế sao? Anh không phải là người đầu tiên, nhiều người đã không thể đạt tiến bộ trong công việc.

- Đúng vậy.

- Ủ, thế còn sau đó?

- Em cố tình không hiểu anh.

Anh thường nói với tôi rằng, giờ đây, tất cả những ý tưởng mới là của những người bạn anh, còn anh đã quá già để có thể nghĩ ra cái gì mới. Tôi không tin như vậy.

-Ồ, em biết anh đang nghĩ gì, em không tin điều đó đâu. – Tôi nói.

- Em nhầm rồi, đã mười lăm năm nay rồi, kể từ khi anh có phát kiến gần đây nhất.

Mười lăm năm. Anh đã chẳng phải vượt qua giai đoạn khó khăn nào trong suốt mười lăm năm ấy. Nhưng sau khi đạt những gì mà anh đã vươn tới, anh cần phải phá bỏ con đường mòn đó để tiến lên bằng tinh thần sáng khoái. Tôi liên tưởng đến những dòng thơ của Valéry.

Chaque atom de silence

Est la chance d'un fruit mur.

Những thành quả không ngờ sẽ đạt được chính từ sự thai nghén chậm chậm này. Sự phiêu lưu mà tôi chia sẻ với sự say mê cao độ vẫn chưa qua – sự phiêu lưu với bao sự nghi ngờ, thất bại, kết quả mù mịt, những tia sáng lóe lên, hy vọng, giả thuyết được xác nhận, và sau nữa là hàng tuần, hàng tháng lo lắng bồn chồn, rồi niềm hân hoan của thắng lợi. Tôi không hiểu nhiều lắm về công việc của André nhưng sự tin tưởng tuyệt đối của tôi đã từng cổ vũ anh. Sự tin tưởng của tôi giờ vẫn không thay đổi. Tại sao tôi lại không tiếp tục truyền đến cho anh? Tôi không tin là tôi sẽ không còn được thấy lại niềm vui thích cuồng nhiệt khi phát hiện ra điều gì mới mẻ lại lóe sáng trong đôi mắt anh. Tôi nói với anh. “Chẳng lẽ anh sẽ không có thành công lần thứ hai”.

“Không. Vào tuổi của anh, người ta đã có những lỗi mòn suy nghĩ nhất định và chính chúng cản trở lại sự sáng tạo của họ. Giờ đây anh cảm thấy sự thờ ơ đang tăng lên theo năm tháng”.

“Em muốn nhắc với anh rằng trong vòng mười năm tới, có thể anh sẽ có những phát kiến lớn nhất của mình, kể cả ở độ tuổi bảy mươi”.

“Trời, em với sự lạc quan của em, anh sẽ không đạt được như vậy đâu”.

“Anh lúc nào cũng bi quan!”

Chúng tôi cùng cười dù cho đến giờ chẳng có gì đáng để cười cả. Chủ nghĩa bi quan, thất bại của André không có cơ sở giá trị, anh đã thiếu sự chặt chẽ về mặt lôgíc. Như một sơ cứ chắc chắn cho lập luận của mình, anh lấy dẫn chứng ý nghĩa khi Freud nói rằng vào một độ tuổi nhất định người ta không thể khám phá ra được cái gì mới, và điều đó được diễn giải một cách tệ hại. Nhưng vào thời gian đó, Freud lớn tuổi hơn André nhiều. Dẫu sao thì sự việc đó cũng làm tôi buồn chán vô cùng mặc dù nó không chính xác lắm. Tôi nghĩ lý do của việc André chấp nhận quan điểm này là vì anh đang bị chỉ trích, phê phán từ nhiều phía. Tôi ngạc nhiên là thực sự anh đã không thể chấp nhận mình đã hơn sáu mươi tuổi. Chính tôi còn cảm

nhận được nhiều điều vui vẻ trong cuộc sống: nhưng anh thì không. Trước kia, anh quan tâm đến mọi chuyện, bây giờ thì thật khó khăn khi kéo anh đến rạp chiếu bóng, triển lãm hoặc đơn giản là đi thăm bạn bè.

- Thật tiếc là anh không còn thích đi bộ nữa, – tôi nói. – Những ngày như thế này thật tuyệt! Em đang nghĩ giá mình được quay trở lại Milly, vào trong những khu rừng ở Fontainebleau.

- Em quả là một người phụ nữ đặc biệt, – anh vừa nói vừa mỉm cười. – Em đã biết tất cả Châu Âu, giờ thì điều mà em muốn biết, lại chính là vùng ngoại ô Paris!

- Sao lại không được nhỉ? Chẳng lẽ nhà thờ ở Champeaux lại kém xinh đẹp đi chỉ vì em đã leo lên đỉnh Acropolis ư?

- Thôi được. Ngay khi nào phòng thí nghiệm đóng cửa bốn hoặc năm ngày, anh hứa sẽ dùng xe đưa em đi chơi”.

- Lẽ ra chúng tôi đã có nhiều dịp để đi chơi bởi vì còn ở Paris cho đến tận đầu tháng Tám. Nhưng liệu anh ấy có muốn đi hay không. Tôi nói.

- Ngày mai là chủ nhật. Anh không rảnh ư?

- Không. Em biết đấy, có một cuộc họp báo về chủ nghĩa Apartheid [1](#) vào chiều mai.

Họ nhét cho anh cả một chồng tài liệu mà đến nay anh còn chưa kịp đọc.

Những người tù chính trị, những người bị cầm giữ Bồ Đào Nha, những kẻ khủng bố Ba Tư, người Congo, Angola, những người nổi dậy Camerun, những người chống chiến tranh Vê-nê-xuê-la, Pê-ru và Cô-lôm-bia. Anh sẵn sàng giúp đỡ họ tất cả những gì có thể. Hội họp, những bản tuyên ngôn, tụ tập quần chúng, những diễn văn, những đoàn đại biểu – anh chẳng bỏ qua việc gì.

- Anh làm việc quá nhiều.

Thế giới sẽ còn gì nữa khi đã mất đi những hương vị của nó? Tất cả những gì còn lại là giết thời gian. Tôi đã trải qua một thời kỳ khôn

khổ trong mười năm vừa rồi. Tôi đã chán ghét bản thân mình; Philippe đã lớn lên; và đằng sau những thành công của các cuốn sách của tôi ở Rousseau tôi cảm thấy bên trong hoàn toàn trống tuếch. Cùng với tuổi tác, tôi trở nên kiệt sức. Nhưng sau đó tôi đã bắt đầu công việc ở Mongtesquieu và tôi đã có Philippe suốt thời kỳ nó làm luận án và đã cố gắng hướng nó vào việc bắt đầu một luận án lớn hơn. Tôi đã giảng bài ở Sorbonne, và tôi thấy việc dạy học của tôi ở đây còn thú vị hơn những lớp học của tôi ở trường tổng hợp. Tôi đã bắt đầu trở nên cam chịu về bản thân. Điều đó đối với tôi dường như là việc sống một lần nữa. Và bây giờ, nếu André có thể không nhận thức được rõ ràng về tuổi tác của anh ấy, tôi đã dễ quên tất cả bản thân mình.

Anh ấy bỏ đi, và tôi ở lại một mình ngoài ban công. Tôi ngắm nhìn chiếc cần câu đồ da cam đang quay trên nền trời xanh. Tôi nhìn theo một con côn trùng đen đang bay thành những đường rộng mềm mại, vạch những nét băng lạnh trên bầu trời. Sự trẻ trung bất diệt của thế giới làm tôi cảm thấy ngừng thở. Một vài điều tôi yêu mến đã biến mất. Tôi đã từng có rất nhiều thứ tuyệt vời. Chiều hôm qua, đang đi ngược lên đại lộ Raspail, trời bỗng đổ sấm lại; tôi cảm thấy như mình đang đi đến một hành tinh chưa được biết tới, nơi đó cỏ có màu tím, mặt đất màu xanh. Đó là do những cây cối đã che ánh sáng chói đỏ của một quảng cáo đèn neon. Khi sáu mươi tuổi, Andersen đã ngạc nhiên khi có thể đi qua được Thụy Điển trong vòng chưa tới hai mươi tư giờ, trong khi hồi còn trẻ một chuyến đi như vậy kéo dài cả tuần. Tôi cũng đã từng thích thú như vậy. Từ Paris bay đến Matxcova chỉ trong vòng ba tiếng rưỡi thôi.

Tôi đi taxi đến công viên Montsouris, có cuộc hẹn với Martine ở đó. Khi tôi vừa bước vào, mùi cỏ bị cắt làm nhói tim tôi – mùi của dãy núi Alpine nơi mà tôi đã từng đi dạo cùng André với chiếc túi trên vai. Sự phản xạ, những tiếng vọng, hồi ức trở lại dần, rõ ràng tôi đã khám phá được sự dịu dàng của tuổi thơ xa xưa. Tôi không có thời gian để ôn lại nó, nhưng thường xuyên, không trông đợi, tôi bắt gặp những hình ảnh của nó, một khung cảnh trong đó hiện tại mờ nhạt, còn quá khứ đầy màu sắc và ánh sáng, như những hòn đá hoặc cát nhìn thấy rục rịch qua làn sóng biển. Một lần tôi đã từng nuôi dự định

và hứa hẹn về tương lai; giờ đây tình cảm và sự vui thích của tôi trở nên bình lặng và nhẹ nhàng so với thời quá khứ.

- Xin chào.

Martine đang ngồi uống nước chanh trong một quán cà phê ngoài hiên. Tóc đen dày, mắt xanh, váy ngắn với những sọc da cam, vàng và một ít tím, một người phụ nữ trẻ đáng yêu. Bốn mươi tuổi! Hồi ba mươi tuổi, tôi đã mỉm cười khi nghe bố của André nói về một người bốn mươi tuổi là “một phụ nữ đáng yêu”, và giờ đây những từ ngữ đó lại ở chính trên miệng tôi, khi tôi nghĩ về Martine. Hầu như tất cả mọi người đều xem tôi là còn trẻ, cho đến bây giờ. Martine cười với tôi:

- Cậu có đem cho tôi quyển sách của cậu không?

- Tất nhiên là có.

Cô ta nhìn vào những dòng chữ viết trong quyển sách.

- Cám ơn, – cô ta nói với một chút xúc động. Rồi thêm. – Tôi đã trông đợi được đọc nó. Nhưng do quá bận rộn vào cuối năm học nên phải đợi đến mười bốn tháng Bảy ².

- Tôi rất vui được biết cậu nghĩ thế nào về nó.

Tôi có niềm vui rất lớn vào sự đánh giá của Martine, thấy hoàn toàn ăn ý với cô, nếu cô không tỏ ra chiều ý, kiểu một cô giáo phổ thông già đối với tôi, mặc dù quả thực cô ta là giáo viên, đã lập gia đình, và là mẹ.

- Bây giờ việc dạy văn học thật khó. Không có những quyển sách của cậu, tôi thật không biết nên làm thế nào.

Cô hỏi tôi ngượng ngịu. “Cậu có hài lòng với cuốn sách này không?”

Tôi cười với cô:

- Thực sự hài lòng.

Trong đôi mắt cô hình như vẫn còn một câu hỏi – điều mà cô đã không muốn diễn đạt bằng lời. Tôi chủ động đặt vấn đề:

- Cậu biết rõ điều tôi thực sự muốn làm, đó là bắt đầu với việc xem xét các tác phẩm phê bình được xuất bản kể từ hồi chiến tranh và tiếp đó là đi đến gợi ý một phương pháp mới mà theo đó có thể chuyển phương pháp của một người nào đó thành một công việc của nhà văn, để xem xét nó sâu sắc hơn, chính xác hơn đã từng làm trước kia. Tôi hy vọng là tôi đã thành công.

Điều đó đã hơn cả sự hy vọng, nó là sự tin tưởng chắc chắn. Nó đã đem đến trái tim tôi tràn ngập ánh sáng mặt trời. Một ngày đáng yêu và tôi đã bị say mê với những gốc cây, những bãi cỏ, những bước chân dạo ở nơi mà tôi rất thường xuyên tha thẩn với bạn bè và đám sinh viên trẻ. Một số người trong họ đã chết hoặc cuộc sống đã cách biệt chúng tôi. Hạnh phúc thay – không như André, anh đã không còn gặp gỡ ai nữa – tôi đã kết bạn với một vài học sinh và đồng nghiệp trẻ tuổi hơn, tôi thích họ hơn những người phụ nữ cùng tuổi tôi. Sự ham hiểu biết của họ thúc đẩy tiềm năng của cuộc sống; họ kéo tôi vào tương lai của họ, kéo tôi ra xa khỏi nắm mồ của mình.

Martine vuốt ve quyển sách:

- Vẫn như trước, tôi sẽ lướt qua cuốn sách này hết cả chiều nay. Thế đã ai đọc nó chưa?

- Mỗi mình André. Nhưng văn chương không phải là sự quan tâm lớn đối với anh ấy.

Chẳng điều gì còn có ý nghĩa đối với anh. Và anh là một người theo chủ nghĩa thất bại nặng nề đối với tôi, cũng như đối với chính anh. Anh không nói với tôi như vậy, song trong lòng anh biết quá rõ ràng từ giờ trở đi tôi sẽ không làm bất cứ điều gì để tăng thêm danh tiếng của tôi. Điều này không làm tôi lo lắng, bởi vì tôi biết anh nhầm lẫn. Tôi mới chỉ vừa viết cuốn sách tốt nhất của tôi, và phần thứ hai sẽ còn khá hơn.

- Con trai cậu thế nào?

- Tôi đã cho nó ra ngoài để thử thách. Nó sẽ nói với tôi về điều này khi trở về vào chiều nay.

Chúng tôi nói chuyện về Philippe, về luận án của nó, về việc viết lách. Cũng giống tôi, Martine yêu các từ ngữ và cả những người biết cách sử dụng chúng. Chỉ riêng cô đang cho phép bản thân được thưởng thức sự sống động của cuộc sống trong nghề nghiệp và gia đình. Cô đưa tôi về trên chiếc xe Austin nhỏ.

- Cậu sẽ trở lại Paris sớm chứ?

- Tôi không nghĩ như vậy. Tôi sẽ đi thẳng từ Nanoy tới Yonne, tới chỗ nghỉ.

- Cậu sẽ làm việc một chút trong những ngày nghỉ chứ?

- Tôi muốn như vậy. Nhưng tôi luôn thiếu thời gian. Tôi không có năng lượng của cậu.

Đó không phải là vấn đề năng lượng, sức lực, tôi tự nói với mình khi đã chia tay cô; tôi không thể sống mà không viết lách. Tại sao? Và tại sao tôi đã quá liều lĩnh để sốt sắng tạo nên sự biệt lập về tinh thần khỏi Philippe, khi mà André, lẽ ra đã hướng nó theo những con đường khác? Khi tôi còn là đứa trẻ, khi tôi là thanh niên, sách đã cứu tôi khỏi sự tuyệt vọng, nó làm tôi tin rằng văn hóa là những giá trị cao nhất, và thật là không tương đối với tôi nếu có thể kiểm nghiệm niềm tin này với con mắt khách quan.

Trong bếp, Marie – Jeanne đang tắt bật sắp xếp bữa tối, chúng tôi chuẩn bị những món mà Philippe ưa thích. Tôi thấy mọi việc đều trôi chảy. Tôi đọc báo rồi làm một câu đố ô chữ khá phức tạp, việc này ngắn hết đến bốn mươi lăm phút nhưng thật thú vị khi được tập trung ý nghĩ để biến các ô vuông trống trải trở nên đầy ắp từ ngữ. Tôi sử dụng trí óc của mình như một người thợ tráng ảnh để làm xuất hiện những khuôn hình. Tôi có ấn tượng như kéo chúng ra khỏi chỗ ẩn náu nằm sâu trong trang giấy.

Khi ô chữ cuối cùng đã điền xong, tôi chọn chiếc váy đẹp nhất trong tủ – chiếc váy bằng lụa mỏng màu hồng và xám nhạt. Khi đã năm mươi tuổi, tôi luôn cảm thấy dường như quần áo của mình quá trẻ trung nghịch ngợm hoặc quá u ám ủ ê. Bây giờ tôi biết cái gì được phép cái gì là không nên với mình và tôi ăn mặc không phải lo lắng.

Và cũng không cả sự thích thú. Tôi cảm thấy dễ chịu và thoải mái khi không mặc quần áo. Tuy nhiên, tôi vẫn thường nhìn ngắm thân hình mình với sự hài lòng nhất định. Chính Philippe đã có lần nói với tôi: “Trời, hãy nhìn kìa, mẹ đang trở nên phục phịch”. (Nó chắc chắn phải ngạc nhiên lắm khi nhận ra tôi bỗng nhỏ nhắn lại). Tôi đã ăn kiêng, tôi mua một cái cân. Trước đó chưa bao giờ tôi lại phải lo lắng về trọng lượng cơ thể mình. Cho đến tận bây giờ! Tôi càng ít hiểu biết về cơ thể của mình bao nhiêu lại càng thấy cần quan tâm đến nó hơn bấy nhiêu. Nó đè nặng lên tôi, và tôi chăm sóc cho nó với lượng tâm đè nặng, cũng như khi tôi cố gắng giảm sự quan tâm đối với những người bạn cũ, những người cần sự giúp đỡ của tôi.

André mang về một chai rượu Munm, tôi cho vào tủ lạnh; chúng tôi nói chuyện và một lát sau đó anh gọi điện cho mẹ. Giọng của bà nghe như tiếng gió và tiếng trẻ con, bà ấy cho đến giờ vẫn là người chiến sĩ dũng mãnh trong hàng ngũ cộng sản; nhưng bà đã tám mươi tư tuổi và đang sống một mình trong ngôi nhà của mình ở Villeneuve – lès – Avignon. André khá quan tâm đến bà. Anh cười vui vẻ trên điện thoại; tôi nghe thấy anh kêu to và phản đối; nhưng anh nhanh chóng bị cắt đứt – Manette là một người rất nhiều lời, bất cứ lúc nào bà có dịp.

- Bà cụ nói gì vậy?

- Cụ ngày càng cho rằng một ngày nào đấy năm mươi triệu người Trung Quốc sẽ tràn qua biên giới Nga. Hoặc nữa, họ sẽ ném bom khắp mọi nơi để hài lòng với việc chấm dứt một cuộc chiến tranh thế giới. Bà lên án anh là đã tham gia về phía họ; anh cũng chẳng buồn thanh minh nữa.

- Bà vẫn khỏe chứ? Bà không buồn sao?

- Bà sẽ thích thú khi gặp chúng ta; nhưng vì buồn chán, có thể bà không biết mình đã nói gì.

Bà cụ đã từng là giáo viên phổ thông, bà có ba người con và thật thú vị là việc về hưu đối với bà cho đến bây giờ vẫn không phải là sự kết thúc.

Chúng tôi nói chuyện về bà, về những người Trung Quốc, những người mà chúng tôi cũng như nhiều người khác biết rất ít về họ. André mở một cuốn tạp chí ra xem. Và tôi xem đồng hồ, bàn tay dường như không muốn động đậy.

Trong chốc lát Philippe xuất hiện, và lần nào cũng vậy, tôi ngạc nhiên khi thấy khuôn mặt nó, với những nét tương tự như của mẹ tôi và của André kết hợp nhuần nhuyễn. Nó ôm ghì lấy tôi, và tôi ngả đầu dựa vào chiếc áo vét vải mềm của nó. Tôi cố thoát ra và hôn Irène; cô bé mỉm cười lạnh nhạt với tôi, nụ cười khiến tôi luôn ngạc nhiên, cảm thấy gò má mềm mại, ấm áp dưới đôi môi mình.

Irène! Tôi luôn quên mất con bé; còn nó thì lúc nào cũng ở đây. Tóc vàng, mắt xanh nhạt, miệng nhỏ, cằm vuông; và cái trán quá rộng, vừa mờ hồ vừa bướng bỉnh. Tôi nhanh chóng đẩy nó ra chỗ khác. Tôi còn lại một mình với Philippe, như những ngày xưa khi tôi đặt tay lên trán đánh thức nó dậy vào các buổi sáng.

- Uống một chút Whiskey chứ? – André hỏi.

- Không, cảm ơn bố. Con thích nước hoa quả.

Cô bé thật khôn ngoan! Nó ăn mặc hợp thời trang, mái tóc kiểu cách rất hợp – mềm mại, với những lọn tóc che cái trán to. Không trang điểm cầu kỳ; hơi nghiêm trang một chút. Khi tôi tình cờ đọc lướt một tờ tạp chí của phụ nữ tôi thường tự nói với bản thân, “Ồ, đây chính là Irène!” – “Con bé đẹp đấy chứ”. André xác nhận. Những ngày như thế này thì tôi đồng ý – đôi tai và lỗ mũi nhỏ nhắn, làn da trắng mịn màng được tô điểm thêm bởi hàng lông mi xanh đậm. Nhưng nếu cô bé dướn đầu một chút, khuôn mặt dài ra thì tất cả những gì mọi người có thể nhìn thấy là cái miệng, cái cằm. Irène. Tại sao nhỉ? Tại sao Philippe luôn tìm đến với những người phụ nữ kiểu này – dễ dàng, không cởi mở, tự phụ, kiêu căng? Không nghi ngờ gì nữa, chắc là để chứng minh với bản thân rằng nó có thể hấp dẫn họ. Nó không yêu quý họ. Tôi thường tự hỏi không biết nó có yêu không... Tôi thường nghĩ nó sẽ không yêu, cho đến một tối, nó nói với tôi, “Con có chuyện này rất tuyệt cho mẹ”, khi đó nó có vẻ rất phấn khích như trong buổi sinh nhật của một cậu bé, đã chơi đùa quá

nhiều, cười quá nhiều, hò hét quá nhiều. Tôi cảm giác như có tiếng chuông, tiếng đổ vỡ trong lòng, toàn bộ sức lực của tôi tập trung vào việc không để cho đôi môi run lên. Máu dồn lên mặt tôi. Một tối mùa đông, khi rèm được kéo lại và ánh sáng đèn chiếu thành những vòm cầu vồng nhỏ trên gối thì đột ngột xuất hiện một hố sâu, khe nứt của sự thiếu vắng. “Mẹ sẽ thích cô ấy; cô ấy là một phụ nữ có công ăn việc làm. Trong những lúc nghỉ, cô ấy còn làm trợ lý đạo diễn phim”. Tôi rất hiểu điều này nhờ quen một người phụ nữ trẻ đã có chồng. Họ có nghề nghiệp khá mơ hồ; họ đòi hỏi được sử dụng tri thức của mình, đòi chơi thể thao, ăn mặc đẹp, chăm lo công việc gia đình chu tất, nuôi nấng con cái chu đáo, tham gia hoạt động xã hội, tóm lại, là đòi thành đạt trên mọi phương diện. Và thực tế họ lại không quan tâm sâu sắc điều gì. Họ làm tôi chán ngán.

Philippe và Irène đi Sardinia vào ngày trường tổng hợp đóng cửa, khoảng đầu tháng Sáu. Trong lúc ngồi ăn tối ở chiếc bàn kia, chiếc bàn mà tôi đã thường dỗ ép Philippe ăn (ăn nào, hãy ăn nốt chỗ súp của con; ăn thêm ít thịt bò nữa; hãy lót dạ một chút trước khi đi học), chúng tôi nói về chuyến đi của chúng – về món quà nhỏ đáng yêu của bố mẹ Irène, họ đã cố gắng mua nó. Con bé ngồi im lặng gần suốt thời gian, như một phụ nữ thông minh biết cách chờ đợi thời điểm thích hợp để đưa ra câu nói xác đáng hơn là những nhận xét ngạc nhiên: dần dần cô ta tạo ra một sự quan sát, ngạc nhiên – hoặc ít nhất đối với tôi – bởi sự ngốc nghếch hoặc tầm thường thoát ra.

Chúng tôi trở lại phòng sách. Philippe nhìn qua bàn làm việc của tôi.

- Công việc của mẹ tốt chứ?

- Rất tốt. Con không có thời gian để đọc những sáng tác thử nghiệm của mẹ ư?

- Không; mẹ có thể tưởng tượng được con bận thế nào không? Con xin lỗi mẹ vậy.

- Con phải đọc cuốn sách này. Mẹ có một bản cho con đây.

Sự thiếu quan tâm của nó làm tôi thoáng buồn, nhưng tôi làm như không? Tôi nói thêm:

- Thế công việc của con thế nào? Con sẽ quay lại tiếp tục làm luận án chứ?

Nó không trả lời. Nó và Irène đưa mắt nhìn nhau.

- Có chuyện gì vậy? Con sẽ lại tiếp tục các chuyến đi nữa à?

- Không.

Lại im lặng, rồi nó nói khá gắt gỏng:

- Ôi, mẹ sẽ bực mình, sẽ trách mắng con; nhưng trong tháng này con đã đi đến quyết định. Điều đó là quá sức đối với con, dạy học và làm luận án trong cùng một lúc. Nhưng chờ tới khi con làm luận án, sẽ chẳng có tương lai hứa hẹn nào đối với con ở trường tổng hợp cả. Con sẽ rời nó.

- Con đang nói gì vậy?

- Con sẽ rời trường tổng hợp. Con vẫn còn trẻ để có thể làm được những việc khác.

- Nhưng điều đó là không thể. Con đã theo được cho đến giờ, con không thể bỏ hết được, – tôi nói một cách phần nộ.

- Hãy nghe con. Theo thời gian, một cán bộ giảng dạy là một sự nghiệp rục rở. Ngay giờ đây không chỉ một mình con cảm thấy không thể cùng lúc vừa chăm lo cho các sinh viên vừa làm việc của chính mình, có quá nhiều người thấy như con.

- Điều đó đúng. – André nói, – ba mươi sinh viên tức là một sinh viên gấp lên ba mươi lần. Năm mươi thì là cả một xã hội. Nhưng chắc chắn rằng chúng ta có thể tìm được những cách nào đó để con có thời gian hoàn thành luận án.

- Không, – Irène nói quả quyết. – Dạy học và nghiên cứu, họ trả lương quá thấp. Cháu có một người anh họ là nhà hóa học. Anh ấy làm việc tại Trung tâm nghiên cứu quốc gia, chỉ được trả có tám

trăm *francs* một tháng. Anh ấy đã chuyển đến làm việc ở nhà máy nhuộm – bây giờ anh kiếm được ba nghìn *francs*.

- Đó không chỉ là vấn đề tiền nong, – Philippe nói.

- Tất nhiên không.

Chỉ trong vài từ thận trọng, dè dặt, Irène đã cho biết cô ta nghĩ thế nào về chúng tôi. Ôi, cô ta nói rất khéo léo – với sự khéo léo đó bạn có thể nghe thấu khi ở xa đến nửa dặm. “Ngoài ra cháu không muốn làm mất lòng hai bác – đừng trách cháu, như thế sẽ không công bằng – cháu cần phải nói với hai bác một số điều và khi không kiếm chế được cháu thường nói thẳng ra”.

André là một nhà khoa học lớn và tất nhiên tôi không phải là một người phụ nữ vụng về. Nhưng chúng tôi sống cách biệt với thế giới, chỉ ở trong phòng thí nghiệm và thư viện. Thế hệ trí thức mới muốn những liên lạc tức thời với xã hội. Với bản thân cuộc sống và con đường của nó, Philippe không phải được sinh ra cho lối sống như lớp già chúng tôi, còn có nhiều con đường công danh khác mà nó có thể thể hiện khả năng của mình tốt hơn nhiều.

- Và do đó luận án rõ ràng là không cần thiết, – cô ta kết thúc câu nói.

Tại sao thỉnh thoảng con bé lại hành động đầy vô lý một cách lộ bịch? Irène không thật sự ngu ngốc như vậy đâu. Cô ta ở đó và có giá trị nhất định, cô ta đã vớt đi cái thắng lợi mà tôi và Philippe giành được – một thắng lợi vượt trên bản thân nó và vì nó. “Con không thể làm được bài tiểu luận này, con đau đầu. Hãy viết cho con một lá đơn nói rằng con ốm” – “Không”. Khuôn mặt non trẻ căng ra và già đi, cặp mắt xanh nhìn tôi trách móc. “Mẹ không thương con”. André đi vào phòng – “Lần này thôi...” – “Không”.

Tôi đã thật khổ sở khi phải để Philippe ở Paris trong những ngày lễ Phục sinh còn mình thì sang Hà Lan. “Mẹ không muốn điểm của con bị sụt”. Và nó hét lên giọng đầy căm tức. “Không mang con theo, con không cần. Con sẽ không viết một dòng nào cho mẹ”. Và sau những thành tích của nó, chúng tôi hiểu nhau, liên kết với nhau. Sự

hiểu biết thông cảm này giờ đang bị Irène phá hủy. Tôi không muốn to tiếng trước mặt cô ta, tôi cố gắng bình tĩnh:

- Sau đó con định làm gì?

Irène đã định trả lời. Philippe nói trước.

- Bố của Irène có nhiều dự định.

- Gì vậy? Kinh doanh à?

- Cho đến nay vẫn chưa chắc chắn.

- Con đã trao đổi với ông ấy trước chuyến đi của mình. Tại sao con không nói gì với bố mẹ?

- Con muốn suy nghĩ kỹ đã.

Tôi chợt thấy bức: thật không thể tin được rằng nó đã có thể không nói gì với tôi về ý định rời trường tổng hợp vào lúc này.

- Tất nhiên bố mẹ đều trách con, – Philippe nói giận dữ. Màu xanh trong mắt nó ánh lên màu sắc của bão tố, điều này tôi biết quá rõ.

- Không, – André nói, mỗi người chỉ phải đi theo con đường của chính người đó.

- Mẹ, thế mẹ có trách cứ con không.

- Kiếm tiền đổi với mẹ không phải là tham vọng, – tôi nói. – Mẹ bị ngạc nhiên.

- Con đã nói với mẹ rằng đó không chỉ là vấn đề tiền nong.

- Vậy nó là vấn đề gì? Hãy nói cụ thể xem.

- Con không thể. Con phải gặp bố vợ con đã. Nhưng con sẽ không chấp nhận đề nghị của ông, trừ phi con thấy nó đúng đắn.

Tôi nói thêm một lát nữa, càng mềm mại càng tốt, cố gắng thuyết phục nó về giá trị của luận án và nhắc nhở nó về những kế hoạch nghiên cứu trước đó. Philippe trả lời lịch sự, nhưng những lời tôi nói hình như chẳng thấm gì vào nó. Không, nó đã không còn thuộc về tôi nữa, không còn chút nào.

Chính tôi là người đã định hướng cuộc đời nó. Bây giờ thì tôi đang dõi theo nó từ bên ngoài, như một khán giả từ xa. Đó là số phận bình thường của mọi người mẹ; nhưng nào có ai cảm thấy thoải mái khi nói rằng cuộc đời họ là số phận chung và phổ biến của phụ nữ?

André tiễn chúng ra cầu thang máy, còn tôi thì đổ gục xuống chiếc đi văng.

Lại trống rỗng... Một ngày hạnh phúc, sự hiện diện thực tế nhấn mạnh sự thiếu vắng – nó đơn thuần khẳng định sự có mặt của Philippe ở đây trong vài tiếng. Tôi đã chờ đợi nó, hy vọng nó trở lại và ở yên dưới mái nhà; nhưng nó luôn bỏ ra đi. Và sự rạn nứt giữa hai mẹ con đã vượt quá điều mà tôi có thể tưởng tượng. Tôi sẽ không còn chia sẻ công việc của nó; chúng tôi sẽ không còn có những mối quan tâm giống nhau. Có thực đồng tiền là tất cả đối với nó? Hay nó chỉ là đi theo Irène? Nó có yêu con bé đến mức đó không? Ai mà biết được những đêm chúng ở với nhau. Không nghi ngờ gì nữa, Irène có thể thỏa mãn xác thịt của Philippe đầy đủ nhất, phía sau vẻ ngoài hợp thời trang của con bé, tôi thấy được nó thừa khả năng có những sự bùng phát yêu đương. Mối quan hệ này đem lại những vui thú xác thịt cho loài người, giữa đàn ông và đàn bà, là cái gì đó mà sự quan trọng của nó đã bị tôi đánh giá thấp. Theo tôi thì tình dục không tồn tại nữa. Tôi đã thường nhớ đến cảnh tượng thanh bình một cách dửng dưng, nay chỉ trong chốc lát, tôi đã thấy nó dưới ánh sáng khác – đó là sự cất bỏ một bộ phận của cơ thể; đó là sự mất mát về tình cảm. Sự thiếu vắng đó đã làm cho tôi trở nên mù đặc trước những nhu cầu, những vết thương, và cả niềm vui của những người có nó. Tôi dường như không biết gì hơn ngoài Philippe. Chính là cũng nhờ nó mà tôi đã biến đổi bản thân cho phù hợp với lứa tuổi của mình, không ít thì nhiều. Nó đã theo tôi với cả tuổi trẻ của nó. Nó thường đưa tôi đến cuộc đua hai mươi tư giờ ở Le Mans, tới những buổi trình diễn nghệ thuật và thậm chí, một lần, đến cả nơi xảy ra chuyện kỳ quặc. Sự hiện diện nhanh nhẹn, hoạt bát của nó làm ấm cúng cả ngôi nhà. Tôi sẽ phải quen với sự im lặng này, và sự thận trọng, xử sự đúng đắn hàng ngày sẽ bị phá vỡ bởi những điều không thể lường trước được hay sao?

Tôi nói với André:

- Tại sao anh không giúp em làm cho Philippe tỉnh ngộ ra? Cả hai chúng ta đã có thể thuyết phục được nó.

- Con người cần được tự do. Nó đã không muốn dạy học.

- Nhưng nó vẫn quan tâm đến luận án của mình?

- Chỉ một chút thôi, một ý tưởng rất mơ hồ. Anh hiểu nó muốn gì.

- Anh thì ai anh cũng hiểu. Trừ anh!

Trước kia, André đã không nhân nhượng thỏa hiệp với mọi người cũng như với bản thân mình. Giờ đây, thái độ chính trị của anh không bị mềm yếu đi nhưng trong cuộc sống cá nhân anh giữ sự nghiêm khắc, chỉ đối với riêng anh thôi; anh tha thứ cho mọi người; giảng giải cho họ và chấp nhận họ. Sự dễ dãi này nhiều lúc làm tôi phát điên lên. Tôi tiếp tục nói:

- Anh có nghĩ rằng kiếm tiền là mục đích đúng đắn của cả cuộc đời?

- Anh thực sự muốn biết mục đích cuộc sống của chúng ta là gì, sau đó mới có thể nói là nó có đúng đắn không.

Chẳng nhẽ anh lại thực sự nghĩ như anh vừa nói, hay đó là anh đang vui đùa bằng cách trêu chọc tôi? Anh thỉnh thoảng cũng làm như vậy khi thấy tôi quá tin tưởng vào ý kiến và nguyên tắc của mình. Tôi thường nhận ra việc này rất nhanh và tham gia vào trò đùa. Nhưng lần này thì tôi không có tâm trạng nào để đùa cợt. Tôi lên giọng:

- Tại sao chúng ta lại sống theo cách của chúng ta đã sống, nếu anh nghĩ là sống cách khác tốt hơn?

- Bởi vì chúng ta đã không thể làm khác được.

- Chúng ta đã không sống khác đi vì cuộc sống này có ý nghĩa đối với chúng ta.

- Không. Theo anh thì sự hiểu biết, khám phá là một sự điên cuồng, một niềm say mê, hoặc thậm chí là một thứ bệnh thần kinh, nấu

không có một chút phán xét về đạo đức, anh không bao giờ cho rằng những người khác nên sống như vậy.

Thực ra tôi cho rằng tất cả mọi người khác nên sống như vậy, nhưng tôi không muốn tranh luận về điểm này. Tôi nói:

- Vấn đề không phải là tất cả mọi người mà là Philippe. Nó đang trở thành một kẻ chỉ quan tâm đến những vụ làm tiền mờ ám. Em nuôi nó khôn lớn không phải để nó làm việc đó.

André phản ứng:

- Thật không dễ dàng cho một người trẻ tuổi có bố mẹ quá thành công. Anh ta dễ nghĩ rằng sẽ không hay ho gì nếu đi theo con đường của bố mẹ. Anh ta thích đi theo con đường khác hơn.

- Nhưng Philippe đang bắt đầu công việc rất tốt.

- Em đã giúp nó: nó đã làm việc dưới cái bóng của em. Thực tình, nếu không có em nó sẽ chẳng thể tiến xa được và nó đủ tinh khôn để nhận ra điều đó.

Chúng tôi luôn có những bất đồng cơ bản về chuyện của Philippe. Có thể là André đã thất vọng vì Philippe không chọn khoa học mà là văn chương; hoặc có thể đấy là do công việc cạnh tranh gay gắt của đứa con trai. Mà anh thì luôn xem Philippe như một người tầm thường, do vậy chỉ hướng nó đi theo con đường tầm thường.

- Em biết, – tôi nói, – anh chưa bao giờ có niềm tin đối với nó. Và nếu nó không tin tưởng vào chính mình thì đó là vì nó nhìn nhận mình thông qua con mắt của anh.

- Có thể. – André nói với giọng hòa giải.

- Trong mọi trường hợp, người chịu trách nhiệm về việc này chính là Irène. Chính con bé đã buộc nó làm như vậy. Nó muốn chồng kiếm được nhiều tiền. Và nó chỉ thực sự hạnh phúc khi lôi kéo Philippe khỏi em.

- Thôi, đừng đóng vai bà mẹ chồng! Con bé quá tốt, tựa như đứa con gái chúng ta vậy.

- Một đứa con gái ư? Nó đã nói những điều vô lý.
- Thịnh thoảng con bé có như vậy. Nhưng thỉnh thoảng nó lại rất sắc sảo. Sự vô lý đó là một dấu hiệu của sự mất cân bằng hơn là của sự kém hiểu biết. Và hơn nữa, nếu con bé thực sự coi tiền hơn hết thảy thì nó đã không lấy thằng Philippe vốn chả giàu có gì.
- Nó cho rằng Philippe có thể trở nên giàu có.
- Tóm lại, anh thấy con bé lấy Philippe không chỉ vì một chút sự tự phụ kiêu căng.
- Nếu anh quý nó thì thật tốt cho anh.
- Khi em yêu quý ai, em phải tạo cho người ấy những phẩm chất nhất định để Philippe cũng yêu quý.
- Đúng vậy. Nhưng em đã thấy Irène làm em đau lòng.
- Em phải xem xem cô bé có nguồn gốc thế nào.
- Con bé đã đến, thật không may. Và nó vẫn ở đó.

Những nhà tư bản béo tốt, có thế lực và quan trọng, với những đồng tiền tanh tươi, đối với tôi thậm chí còn đáng ghê tởm hơn là thế giới hợp thời trang mà nông cạn tôi từng đã nổi lên chống lại khi còn là một cô gái trẻ.

Chúng tôi giữ im lặng trong chốc lát. Bên ngoài cửa sổ ánh đèn neon quảng cáo nhấp nháy từ đỏ sang xanh như những con mắt sáng rực trên bức tường lớn. Một buổi tối đáng yêu. Tôi ước được đi ra ngoài với Philippe để uống một thứ gì đó càn lại trong những quán cà phê dưới các mái hiên.

Tôi không hỏi André xem có muốn ra ngoài đi dạo với tôi không; anh rõ ràng đã quá buồn ngủ. Tôi nói:

- Em phân vân không hiểu tại sao Philippe lại cưới con bé.
- Ồ, người ngoài cuộc không bao giờ có thể hiểu được điều này.

Anh trả lời ngay lập tức. Khuôn mặt anh đã trùng xuống. Anh ấn một ngón tay vào má, ở chỗ ngang lợi – đây là một thói quen mới có gần

đây.

- Anh bị đau răng à?

- Không.

- Vậy tại sao anh chọc vào lợi kia?

- Anh tin chắc nó không ảnh hưởng gì đâu.

Năm ngoái anh thường đo huyết áp của mình. Thực sự thì huyết áp của anh có hơi cao, nhưng một đợt điều trị đã giúp anh đạt huyết áp 17, đó là con số tuyệt vời cho lứa tuổi chúng ta. Anh vẫn giữ ngón tay chống vào má, đôi mắt trống rỗng. Anh làm bộ như mặt ông già và muốn kết thúc bằng cách thuyết phục tôi rằng anh là một người như vậy. Trong giây phút khủng hoảng, tôi đã nghĩ Philippe sẽ đi, và tôi sẽ phải sống nốt quãng đời còn lại với một ông già. Tôi muốn thét lên “Dừng lại. Tôi không thể chịu đựng được”. Nhưng như anh nghe thấy tôi nói, anh mỉm cười và trở lại với chính anh, sau đó chúng tôi đi ngủ.

Anh vẫn đang ngái ngủ. Tôi sẽ phải đánh thức anh dậy, chúng tôi sẽ uống chè nóng, thứ chè Trung Quốc rất đặc. Nhưng sáng nay không như ngày hôm qua. Tôi buộc phải nhận thức rằng tôi đã mất Philippe – phải nhận thức rằng tất cả lại bị đảo lộn một lần nữa. Lẽ ra tôi đã phải biết điều đó. Philippe bỏ tôi từ lúc nó nói với tôi về cuộc hôn nhân của nó; nó xa tôi kể từ lúc nó được sinh ra – một y tá đã thay thế vị trí của tôi. Tôi đã tưởng tượng những gì? Bởi vì Philippe đã đòi hỏi rất nhiều nên tôi tin tôi là người không thể thiếu được. Bởi vì nó dễ dàng bị tác động nên tôi đã tưởng rằng tôi nuôi dạy nó bằng hình ảnh của chính tôi. Trong năm nay, khi tôi nhìn thấy nó đi với Irène, tức vợ nó, không phải như nó đi với tôi, tôi đã nghĩ rằng nó đang rơi vào một trò chơi: chỉ có tôi mới thực sự hiểu Philippe. Nhưng nó đã thích rời xa tôi, thích phá bỏ mối liên minh bí mật giữa tôi và nó, thích vứt bỏ cuộc sống mà tôi đã gây dựng cho nó với bao thương tổn, đau đớn. Nó sẽ trở thành một người xa lạ. Hãy đến đây! André thường lên án tôi vì sự lạc quan mù quáng: có thể tôi đang đau lòng vì chuyện không đâu. Sau hết, tôi thực sự không nghĩ rằng không có giải pháp cứu vớt nào ngoài trường Tổng hợp, hay viết

luận án. Philippe nói nó sẽ làm một công việc mà bố Irène giới thiệu cho nó. Nó thường dấu tôi hoặc nói dối, tôi biết những lỗi lầm của nó và tôi phải chấp nhận điều đó – và thực tế nó làm tôi hiểu ra là đã có sức mạnh của một con người xấu xa lôi kéo. Nhưng lần này tôi cảm thấy phần nộ vì nó đã không nói với tôi về kế hoạch của nó đang được xây đắp. Phần nộ và lo lắng. Cho đến giờ, bất cứ lúc nào hề biết đã làm tôi bị tổn thương nó đều biết cách xoa dịu tôi sau đó. Tôi không dám chắc lần này nó có làm được như vậy hay không.

Tại sao André đến muộn vậy? Tôi đã làm việc bốn tiếng không nghỉ, đầu nó nặng trĩu bèn nằm vật xuống chiếc đi văng. Đã ba ngày, Philippe không có tin tức gì cả, nó ít khi như vậy, tôi hoàn toàn ngạc nhiên về sự im lặng này, bởi vì thường khi nếu làm tôi đau lòng thì nó thường xuyên gọi điện hoặc viết vài dòng cho tôi. Tôi không thể hiểu được, trái tim nặng trĩu, nỗi buồn cứ lan dần, lan dần, che tối cả thế giới, và thế giới này lại tiếp tục làm cho nỗi buồn đó tăng lên. André ngày càng trở nên ỉu rũ. Vatrín là người bạn duy nhất mà anh vẫn còn gặp gỡ, nhưng giờ thì ngược lại. Khi tôi gọi anh ra ăn trưa, anh nói: “Vatrín làm tôi chán ngắt”. Tất cả mọi người đều làm anh chán ngắt. Thế còn tôi thì sao? Hồi lâu lắm rồi anh đã nói với tôi: “Kể từ khi có em anh không biết thế nào là buồn chán”. Và trông anh thật hạnh phúc. Giờ thì anh không còn yêu tôi như trước nữa. Đối với anh, giờ đây tình yêu có ý nghĩa như thế nào? Anh gắn bó với tôi như gắn bó với một đồ vật đã dùng lâu ngày, còn tôi thì không mang lại cho anh chút hạnh phúc nào nữa. Có lẽ như vậy là không hay, nhưng tôi bức bối vì điều đó, anh chấp nhận sự lãnh đạm này và đã quen với nó.

Có tiếng mở khóa, anh hôn tôi, nhìn tôi một cách lo lắng:

- Anh muộn?

- Vâng. Hơi muộn quá.

- Philippe đến gặp anh ở trường Normale. Bọn anh đã ngồi uống nước với nhau.

- Sao anh không đưa nó đến đây?

- Nó muốn nói chuyện riêng với anh. Không biết anh có nên nói với em những gì nó nói với anh không. (Nó đã ra nước ngoài rồi sao, một chuyến đi xa, nhiều năm ư?).

- Em sẽ không hài lòng đâu. Nó không thể đến đây để nói chuyện với chúng ta nữa, tất cả đã được quyết định. Bố Irène đã có cho nó một công việc. Nó sẽ làm ở Bộ văn hóa và đã bảo với anh rằng đó là một công việc rất đáng tự hào, ở tuổi nó. Nhưng em biết điều ấy có ý nghĩa gì không?

- Thật không thể tin được, ôi Philippe?

- Nó nói nó đã khôn lớn. Nó hiểu ra rằng sự chối bỏ của cánh tả Pháp không dẫn tới đâu, tất cả đã kết thúc, nó muốn được thư giãn, muốn có sự chú ý của xung quanh, muốn thực hiện một vài điều, xây dựng tương lai.

- Ai cũng có thể nghĩ rằng đó là những lời của Irène.

- Giờ thì đó là của Philippe. – André nói mạnh mẽ.

Bỗng nhiên tất cả đổ sập. Nổi tức giận xâm chiếm tôi.

- Nó như vậy sao? Nó là một tên mới phát – sự sáng tạo để đạt thành công bao giờ cũng phải trả giá. Nó lộ rõ những khát vọng tầm thường. Em hy vọng là anh đã nói với nó rằng em nghĩ thế nào về nó.

- Anh đã nói với nó là anh phản đối việc đó.

- Anh có cố ý làm nó thay đổi ý nghĩ không?

- Tất nhiên là có. Anh đã cãi vã với nó.

- Cãi nhau à! Lẽ ra anh phải đe nẹt nó – nói cho nó biết là chúng ta sẽ không bao giờ gặp nó nữa. Anh đã quá mềm mỏng. Em biết.

Trong chốc lát, đầu óc tôi như vỡ tung ra, hàng loạt ngờ vực cùng cảm giác khó chịu trào dâng. Tại sao nó không quan tâm đến cái gì ngoài cái con ranh tự phụ và ăn diện ấy? Tại sao lại là Irène? Và, cuộc hôn nhân rỗng tuếch tại nhà thờ? Tại sao nó lại chấp nhận một ước vọng dễ dãi như vậy để làm vừa lòng nhà vợ? Nó sống trong

một gia đình với những người xung quanh như vậy, như con cá ở trong chỗ nước quẩn. Tôi không muốn tự hỏi mình bất kỳ điều gì, trước kia nếu André dám phê phán Philippe thì tôi đã đứng lên bênh vực nó. Toàn bộ sự tin tưởng ngoan cố giờ trở thành nỗi cay đắng. Trong khoảnh khắc, Philippe đã hiện ra với khuôn mặt khác. Tham vọng trắng trợn, sự tính toán.

- Em sẽ nói chuyện với nó.

Tôi giận dữ tiến đến bên máy điện thoại. André chặn tôi lại:

- Hãy bình tĩnh đã. Như vậy không tốt đâu.

- Nó sẽ giúp em dễ chịu hơn.

- Thôi được.

- Hãy để em ở lại một mình.

Tôi quay số của Philippe.

- Bố vừa nói với mẹ là con sẽ làm việc ở Bộ Văn hóa, ngay lập tức là nhân viên cao cấp! Xin chúc mừng!

- Ô, xin mẹ đừng nói giọng ấy với con, – nó đáp với tôi.

- Thế mẹ phải nói thế nào? Mẹ phải vui mừng vì con lấy làm hủ thẹn với bản thân nên đã không dám đến gặp mẹ?

- Con không phải hủ thẹn gì cả. Mỗi người đều có quyền xem xét lại quan điểm của mình.

- Xem xét lại! Chỉ mới sáu tháng trước con đã lên án toàn bộ chính sách văn hóa của chế độ này.

- Con xin mẹ! Con đang cố gắng thay đổi nó.

- Cứ thử đi, con không phải hạng đó đâu và con biết điều đó. Con sẽ chơi rất tuyệt trò chơi của họ và sẽ gây dựng nên một sự nghiệp nho nhỏ. Động cơ của con chỉ là thứ khát vọng đó, không hơn...

Tôi không biết tôi đã nói những gì với nó nữa. Nó hét lên:

- Thôi đi, im đi.

Tôi nói tiếp, nó ngắt lời, giọng nó đầy tức giận, và cuối cùng nó hét lên giận dữ:

- Con không phải là một người tham ăn tục uống bởi vì con không có tính cố chấp của tuổi già như mẹ.

- Thế là đủ rồi, mẹ sẽ không bao giờ gặp con nữa chừng nào mẹ còn sống.

Tôi đặt máy, ngồi xuống, mồ hôi túa ra, người run lên, đôi chân quá yếu không thể đứng vững được nữa. Chúng tôi đã không chỉ một lần cắt đứt quan hệ với nhau, nhưng sự va chạm lần này thực sự nghiêm trọng. Tôi không nên gặp nó nữa. Nó lật tung vỏ bọc ra làm tôi đau đớn, những lời của nó phủ phàng bởi vì nó cố tình làm tôi thương tổn.

- Nó xúc phạm chúng ta. Nó nói về sự ngoan cố bệnh hoạn của tuổi già chúng ta. Em không muốn gặp nó nữa và em muốn anh cũng như vậy.

- Em cứng rắn quá, đừng xử sự với nó chỉ trên cơ sở cảm tính.

- Tại sao lại không? Nó đã chẳng đếm xỉa gì đến tình cảm của chúng ta. Nó đặt sự nghiệp lên trên hết, trên cả chúng ta, và sẵn sàng trả giá cho việc cắt đứt này.

- Nó đã không chờ đợi việc cắt đứt quan hệ. Bên cạnh đó, chúng ta không giống nhau: anh không đồng ý với em.

- Theo em hiểu thì mọi việc đã được tính toán sẵn, kể cả những gì xảy ra giữa em và Philippe. – Tôi im bặt, run lên vì tức giận.

- Xét nhiều mặt, Philippe giờ đây đã khác và có trách nhiệm. Em không chấp nhận, nhưng anh thấy điều đó rất rõ ràng.

- Nó chỉ là một con chuột nhỏ bé nhiều tham vọng.

- Đúng. – André nói, giọng lạc đi. Nhưng tại sao?

- Anh nói gì cơ, tại sao ư?

- Vì chúng ta đang bàn chuyện lúc đã xế bóng, chắc chắn chúng ta phải cùng chia sẻ trách nhiệm. – Anh ngập ngừng. – Chính em đã

nhồi nhét những tham vọng vào đầu óc nó. Bản thân nó không có tính ganh đua. Phần anh chịu trách nhiệm đã tạo nên sự đối lập trong nó.

- Tất cả là do lỗi của Irène, tôi thốt ra. – Nếu không cưới con bé, nó đã không ở trong môi trường đó và nó sẽ không phản bội lại chúng ta.

- Nhưng nó đã cưới con bé, một phần vì nhận thấy đó là môi trường hấp dẫn. Sau một thời gian dài, giờ những giá trị của nó và của chúng ta không giống nhau. Anh thấy có nhiều lý do.

- Anh không bênh vực nó đấy chứ?

- Anh đang cố tìm sự lý giải.

- Chẳng có sự giải thích nào thuyết phục được em. Em sẽ không gặp nó nữa và em muốn anh cũng vậy.

- Chẳng có lỗi gì trong việc gặp nó. Anh không đồng tình với nó, rất không đồng tình. Nhưng anh sẽ gặp lại nó. Và em cũng sẽ vậy.

- Không, em không. Nếu anh làm em thất vọng, suy sụp, sau tất cả những gì nó nói với em trên điện thoại, em sẽ không nhân nhượng đâu. Em sẽ phẫn nộ về điều đó hơn bất cứ điều gì anh đã làm với em từ trước tới nay. Đừng nói với em về nó nữa.

Nhưng chúng tôi chẳng thể nói về điều gì khác. Chúng tôi ăn tối trong im lặng, rất nhanh, sau đó mỗi người cầm một quyển sách. Tôi cảm thấy đang phải chịu đựng những bất hạnh, cay đắng do Irène, André và của cả thế giới này gây ra. “Chúng ta cùng chia sẻ trách nhiệm với nhau”. Thật dễ dàng biết bao việc tìm lý do và biện minh. “Sự ngoan cố bệnh hoạn do tuổi già của mẹ”. Nó đã thét vào tai tôi những lời này. Tôi đã quá tin tưởng vào tình cảm mà nó dành cho chúng tôi, cho tôi, thực tế thì tôi đâu là cái gì đối với nó; chẳng qua chỉ là một người già cần được xếp xó cùng những thứ lỗi thời khác. Tất cả những gì tôi đã làm là để giữ gìn nó khỏi sự hào nhoáng rỗng tuếch mà thôi. Cả đêm tôi nghệt thở vì giận dữ. Sáng hôm sau, khi André vừa đi khỏi, tôi vào phòng của Philippe, xé tan những bức thư cũ, những giấy tờ ngày xưa, nhét đầy sách vở của nó vào chiếc vali,

sắp xếp lại quần áo và các thứ linh tinh khác của nó vứt trên giá vào một chỗ khác. Nhìn cái giá trống không, tôi tràn nước mắt. Bao nhiêu ký ức, hình ảnh trào lên trong tôi. Nó đã bỏ tôi ra đi, phản bội tôi, chế nhạo tôi, xúc phạm tôi. Tôi không tha thứ cho nó được.

Hai ngày trôi qua mà chúng tôi không nhắc gì đến Philippe. Sáng ngày thứ ba, khi nhìn vào thùng thư, tôi nói với André – “Một lá thư của Philippe”

- Anh nghĩ là nó viết thư xin lỗi.

- Nó đang lãng phí thời gian. Em sẽ không đọc đâu.

- Ồ, hãy xem qua thôi. Em biết đấy, thật là khó khăn khi nó đi bước đi đầu tiên này. Hãy cho nó một cơ hội.

- Nhất định không. – Tôi cuộn lá thư, nhét nó vào một cái phong bì và viết địa chỉ Philippe. – Xin gửi lá thư này hộ em.

Tôi đã luôn trao cho nó lối thoát quá dễ dàng bởi những nụ cười duyên dáng và kiểu cách thanh lịch của nó. Lần này tôi sẽ không làm như vậy nữa.

Hai ngày sau, vào đầu buổi chiều, Irène bấm chuông.

- Cháu muốn nói chuyện với bác mấy phút.

Như một cô gái còn trẻ, ướt át và e lệ, con bé mặc một chiếc váy ngắn giản dị, tóc xõa sau vai. Tôi chưa bao giờ thấy nó trong dáng điệu này. Tôi đưa Irène vào nhà. Nó đến để biện hộ cho Philippe, tất nhiên. Việc gửi trả lại thư từ cho Philippe đã làm nó đau buồn hết sức. Nó xin lỗi về những gì nó nói với tôi trên điện thoại; dù không nói ra một lời nào nhưng tôi biết tính nết nó – nó đã mất bình tĩnh và nó sẽ nói bất cứ điều gì, nhưng thực sự chỉ có không khí quá oi nóng. Nó đã buộc phải nhượng bộ.

- Tại sao Philippe không tự đến?

- Anh ấy sợ rằng bác sẽ đóng sập cửa đuổi đi?

- Đó chính là điều tôi có thể làm. Tôi không muốn gặp nó nữa. Chấm hết.

Cô bé kiên trì thuyết phục tôi. Philippe không thể chịu nổi việc tôi cắt đứt quan hệ với nó. Nó không bao giờ tưởng tượng rằng tôi sẽ hành động như vậy.

- Trong trường hợp đó, nó đã phải là một người khờ dại, ngốc nghếch, nó có thể đến địa ngục.

- Nhưng bác không nhận thấy sao. Bố cháu đã rất kỳ công mới tạo dựng được cho Philippe một vị trí như vậy. Ở tuổi anh ấy, đó là một cơ hội hoàn toàn không dễ dàng mà có. Bác không thể đòi hỏi anh ấy hy sinh tương lai của mình vì bác.

- Nó đã có một tương lai – một tương lai trong sạch, đúng với những ý tưởng của chính nó.

- Xin bác thứ lỗi – chỉ là đúng với những ý tưởng của bác. Anh ấy đã trưởng thành.

- Nó sẽ tiếp tục trưởng thành; đó là điều tất cả chúng ta đều biết. Nó sẽ làm cho quan điểm của nó hài hòa với các lợi ích. Vào lúc này, nó phụ thuộc vào, đứng giữa những âm mưu xấu – ý nghĩ của nó chỉ là sự thành công. Nó đang phản bội chính nó và nó biết điều đó; đó là một cái giá quá rẻ, – tôi nói một cách mê muội.

Irène nhìn tôi với vẻ coi thường.

- Cháu tưởng tượng cuộc sống của chính bác phải luôn hoàn hảo, và chỉ điều đó mới cho phép bác đứng cao hơn hẳn mọi người để phán xét.

Tôi cứng rắn:

- Tôi chỉ luôn cố gắng thành thật. Tôi muốn Philippe cũng vậy. Và tôi rất tiếc vì cô đã làm nó đi chệch khỏi con đường đó.

Cô ta phá lên cười:

- Có ai đó nghĩ rằng anh ấy đã trở thành một tên buôn lậu hay làm tiền giả ư.

- Đối với một người đàn ông, đó là niềm tin của anh ta và tôi không cho rằng sự lựa chọn của nó là về vang gì.

Irène đứng dậy:

- Sau tất cả, điều đó thật xa lạ, đó là vị trí đạo đức cao cả của bác, nó nói chậm rãi. “Cha của anh ấy thực tế hơn bác, ông đã không cắt đứt quan hệ với Philippe. Trong khi đó thì bác...”.

Tôi ngắt lời con bé:

- Ông ấy không cắt đứt... Cô nói rằng họ đã gặp nhau?

- Cháu không biết. – Cô ta đáp lại rất nhanh. – Cháu biết ông đã không bao giờ nói về việc cắt đứt quan hệ khi Philippe báo cho ông về quyết định của anh ấy.

- Đó là trước khi có cuộc nói chuyện điện thoại. Còn sau đó?

- Cháu không biết.

- Cô không biết Philippe đã gặp những ai ư?

Nhìn tôi một cách bướng bỉnh, đáp “Không!”

- Thôi được. Điều đó không thành vấn đề.

Tôi đưa Irène ra cửa. Sau đó tôi điểm lại cuộc trao đổi vừa qua. Phải chăng nó đã cắt bớt mục đích cuộc viếng thăm – một phương pháp khôn ngoan – hay đó là một sai lầm ngớ ngẩn của nó? Sau cùng, toàn bộ đầu óc tôi bị đánh thức dậy. Hầu như toàn bộ. Như thế cũng chưa đủ để tìm ra lối thoát cho cơn thịnh nộ. Chỉ đủ để làm tôi nghẹt thở bởi sự ức chế và lo âu.

Ngay khi André bước vào nhà, tôi hỏi:

- Tại sao anh không nói với em là anh đã gặp Philippe?

- Ai đã bảo vậy?

Irène đã đến đây để hỏi em tại sao em không gặp Philippe trong khi anh lại gặp được? Em đã cấm anh không được gặp Philippe nữa cơ mà. Em đã báo trước với anh là em sẽ rất tức giận về chuyện đó. Chính anh thuyết phục nó viết thư cho em.

- Không. Thực sự không phải như vậy.

- Điều đó đúng là như vậy. Trời ơi, anh đã trêu người em, thôi được. Anh biết Philippe đã rất khó khăn khi quyết định giảng hòa trước. Và chính anh đã làm điều tương tự đó. Một cách bí mật!

- Đối với em, nó đã là người đi trước.

- Được thúc giục bởi anh. Hai người đã bàn tính sau lưng tôi. Anh xử sự với tôi như một đứa trẻ – một người tàn tật. Anh không có quyền làm như vậy?

Bất chợt một làn khói đỏ hiện lên trong đầu tôi, một làn sương màu đỏ ở phía trước mắt tôi, một vài điều gì đó tựa hồ bật ra khỏi cổ họng, tôi đã quen với những cơn giận dữ với Philippe, tôi hiểu rõ bản thân mình trong những tình huống đó. Nhưng khi đó diễn ra (thường là hiếm, rất hiếm) tôi trở nên giận sang cả André, dường như có một cơn bão cuốn tôi đi hàng nghìn dặm ra xa anh và chính cả bản thân tôi, đến một hoang mạc vừa nóng như thiêu đốt vừa lạnh giá.

- Anh chưa bao giờ nói dối em! Đây là lần đầu tiên.

- Chúng ta hãy đồng ý là anh đã nhầm lẫn.

- Làm lần đi gặp lại Philippe, làm lần khi bàn bạc với nó và Irène chống lại tôi, nhầm lẫn khi biến tôi thành một kẻ ngốc nghếch, khi nói dối tôi. Sự lầm lẫn đó đi hơi quá xa đấy.

- Nghe đây... em có thể im lặng nghe anh nói được không.

- Không. Tôi không muốn nói thêm với anh nữa, tôi không muốn gặp anh nữa. Tôi muốn chỉ có một mình, tôi sẽ đi dạo.

- Hãy đi dạo một chút, và cố gắng bình tĩnh trở lại, – anh nói cộc lốc.

Tôi đi dọc qua các phố, tôi rảo bước như vẫn thường làm khi muốn kìm nén lại sự sợ hãi hoặc giận dữ hoặc để xua đuổi những hình ảnh nào đó. Tôi không còn ở tuổi hai mươi, do đó tôi rất nhanh trở nên mệt mỏi. Tôi vào quán cà phê và uống một cốc rượu vang, mắt tôi nhúc nhích trong ánh sáng độc ác của đèn neon. Philippe: tất cả đã qua rồi. Cưới vợ, mỗi người xa lạ ở phía bên kia, André đã là tất cả những gì tôi còn lại, và giờ thì tôi đã không còn cả anh nữa. Tôi

cho rằng mỗi người chúng tôi đều hiểu rõ người kia, chúng tôi gắn bó là một, gắn bó với nhau như những người song sinh. Anh đã rời bỏ tôi, nói dối tôi; và giờ thì tôi đang ngồi trên chiếc ghế băng trong quán cà phê này, cô độc. Tôi tiếp tục hình dung ra khuôn mặt anh, giọng nói của anh, và tôi thiêu đốt chúng bằng ngọn lửa của sự phẫn uất cao độ đang thiêu cháy trong tôi. Nó giống như một thứ bệnh mà bạn tạo ra bằng sự chịu đựng của chính bạn, từng hơi thở đều cắt lá phổi của bạn ra những mảnh nhỏ, nhưng vẫn phải tiếp tục thở.

Tôi rời quán cà phê và lại lên đường, đi bộ tiếp. Điều gì vậy? Tôi tự hỏi bản thân trong sự choáng váng. Chúng tôi đã không rời nhau. Tôi cần chôn vùi sự đớn đau của mình, nhưng tôi lại không muốn quên đi sự oán giận này. Ý tưởng một ngày nào đó sự tức giận này sẽ biến mất làm tôi thấy còn tồi tệ hơn nhiều.

Khi trở về nhà tôi thấy có một mẩu giấy trên bàn: Anh đi đến rạp chiếu bóng. Tôi mở cửa phòng ngủ của chúng tôi. Những bộ đồ ngủ của André nằm trên giường, đôi giày da anh đi tựa như dép trong nhà vút trên sàn, cái tủ thuốc, bao thuốc lá và những thuốc huyết áp của anh đặt ở bàn bên cạnh giường. Trong chốc lát, anh hiện hữu sự tồn tại đau đớn – dường như anh đã xa tôi bởi bệnh tật hoặc bị đi đày và tôi đang gặp lại anh thông qua những đồ vật bị bỏ lại, rơi vãi. Nước mắt tôi lại chảy. Tôi uống một viên thuốc ngủ và lên giường ngủ.

Khi tôi thức dậy vào sáng hôm sau thì anh vẫn còn đang ngủ, cuộn người trong tư thế kỳ quặc, một tay chống vào tường. Tôi nhìn ra chỗ khác. Không để ý đến anh nữa. Trái tim tôi đã buồn thảm và lạnh lẽo tựa như ánh sáng của một ngọn đèn. Đôi dép đi trong nhà và chiếc tủ thuốc đã không còn tác động tới tôi; chúng không gọi lại trong tôi về một người yêu dấu ở xa; nó chỉ là những thứ của một người xa lạ sống cùng tôi dưới một mái nhà. Sự dị thường khủng khiếp, chính nó đã tạo ra cả tình yêu lẫn giết chết tình yêu.

Tôi không nói gì với anh. Khi anh đang uống trà trong phòng sách thì tôi ngồi trong phòng của mình. Trước khi ra khỏi nhà, anh nói với tôi:

- Em không muốn cho qua chuyện đó à?

- Không.

Không gì có thể “cho qua” được. Những lời nói sẽ không thể làm tiêu hao sự tức giận và nỗi đau này, nó đã hằn sâu trong tim tôi.

Suốt cả ngày tôi nghĩ về André, dần dần có cái gì đó chuyển động trong tôi. Như đang bị ai đó đánh vào đầu, giống như khi thị giác không còn chính xác và một người nhìn thấy hai hình ảnh khác nhau của thế giới, với chiều cao khác nhau, mà không thể phân biệt được cái nào ở trên cái nào ở dưới. Hai hình ảnh mà tôi có là André bây giờ và André ngày xưa, không ăn nhập với nhau. Hình như đã có gì trục trặc ở đâu đó. Lúc này là một lời nói dối, không phải chúng tôi có liên quan – không phải André, không phải tôi, toàn bộ việc đó diễn ra ở một nơi khác. Hoặc quá khứ chỉ là ảo giác, và tôi đã hoàn toàn nhầm lẫn về André. Không quá khứ thì hiện tại, tôi tự nhủ mình phải xem xét lại cho rõ. Sự thật là anh đã thay đổi. Tuổi tác. Anh đã không còn nghĩ rằng mọi thứ đều quan trọng. Anh đã từng phát hiện cách xử sự hoàn toàn bậy bạ của Philippe, giờ thì anh không làm gì hơn ngoài việc tán thành. Anh đã không âm mưu sau lưng tôi, không nói dối tôi. Sự nhạy cảm và những giá trị đạo đức của anh đã mất đi cái khung riềm màu mè đẹp đẽ. Anh sẽ đi theo chiều hướng đó ư? Càng ngày càng lạnh nhạt... Tôi không thể chịu được điều đó. Chính sự uể oải của con tim tạo ra sự nuông chiều và lười cá, thực tế chính nó giết chết bạn, không phải bây giờ, không phải ngay lập tức.

Ngày đó những sự phê phán đầu tiên về quyền sách của tôi đã xuất hiện. Lantier kết tội tôi là đi qua đi lại, lẩn quẩn ở một vấn đề. Đó là một ông già ngu xuẩn và ông đã ghê tởm tôi; tôi phải cố để mình không cảm thấy điều đó. Tuy nhiên trong trạng thái tức giận tôi lại thấy bức. Lẽ ra tôi đã nói với André về chuyện này, nhưng nó không có nghĩa là tôi hòa giải với anh, tôi thực không muốn hòa giải.

- Anh đã đóng cửa phòng thí nghiệm, – anh nói với tôi vào buổi chiều với nụ cười vui vẻ. – Chúng ta có thể đến Villeneuve và Italia vào bất cứ ngày nào em muốn.

- Chúng ta đã quyết định sẽ ở Paris tháng này? – Tôi hỏi.

- Em có thể thay đổi ý định?

Mặt André tối sầm lại:

- Em sẽ tiếp tục hờn dỗi trong suốt thời gian dài ư?
- Em nghĩ rằng sẽ như vậy đấy.
- Em đã nhầm lẫn rồi. Việc này đã đi quá mức độ cần thiết với những điều xảy ra.
- Mọi người đều có những chuẩn mực của chính họ.
- Tiêu chuẩn của em bị làm lạc. Nó luôn luôn như chính em. Đằng sau sự lạc quan và bướng bỉnh thường xuyên, em che dấu sự thật của chính mình, và khi có việc gì đó tác động đến thì em hoặc là suy sụp hoặc là nổ tung. Tại sao em không thể chịu đựng được – và tất nhiên anh chịu đựng mũi dùi của em – đó là do em đánh giá quá cao Philippe.
- Anh luôn đánh giá thấp mọi người.
- Không. Đó chỉ là vì anh không bao giờ ảo tưởng về năng lực và tính cách của Philippe. Thậm chí đến giờ anh vẫn còn đánh giá nó hơi cao.
- Một đứa trẻ không phải là thứ mà anh có thể đánh giá như một thí nghiệm trong phòng nghiên cứu. Nó đã thành cái thứ mà bố mẹ nó nhào nặn ra. Anh quay lưng để nó mất đi và đã không giúp đỡ nó chút nào.
- Và em thì luôn thích chiến thắng. Em có tự do để làm việc đó. Nhưng có thể làm được không, khi em thất bại? Em không thể. Em luôn cố gắng không phải trả giá, em bay trong sự cuồng giận, kết tội mọi cái phải hay trái – bất cứ việc gì cũng không phải là sự nhầm lẫn của chính em.
- Tin tưởng vào ai đó không phải là sai lầm.
- Biết đâu sẽ có chuyện thần kỳ xảy ra khi em công nhận mình đã sai lầm.

Tôi hiểu. Khi còn trẻ tôi đã luôn bị nhầm lẫn và tôi thật khó làm điều gì đó đúng đắn và giờ đây tôi vẫn rất miễn cưỡng khi chỉ trích bản

than. Nhưng tôi không có tâm trí đâu để thừa nhận điều đó. Tôi cầm chai Whiskey.

- Không thể tin được! Anh như là một công tố kết tội tôi vậy.

Tôi rót cốc rượu đầy và uống sạch một hơi. Khuôn mặt André, giọng nói của André vừa là anh, vừa không phải: đáng yêu, đáng ghét; điều kì dị này ăn sâu vào tôi. Gân cốt và cơ bắp tôi co giật như chứng uốn ván.

- Ngay từ ban đầu em đã từ chối thảo luận nó một cách bình tĩnh. Thay vào đó em đã bắt ngờ về toàn bộ câu chuyện – và giờ thì em đang sắp bị say rượu? Thật kỳ cục. – Anh nói, còn tôi bắt đầu uống ly thứ hai.

- Tôi sẽ say nếu tôi muốn. Anh không là gì đối với tôi. Hãy để tôi ở lại một mình.

Tôi mang chai rượu vào phòng. Với một quyển truyện trinh thám và nằm lên giường nhưng tôi không thể đọc nổi. Philippe! Tôi đã bị cơn cuồng nộ chế ngự hoàn toàn, do vậy hình ảnh André đã phai nhạt ít nhiều. Bất ngờ, anh xuất hiện với nụ cười ngọt ngào không thể chịu nổi dù tôi đang ngộp trong rượu Whiskey. Tôi đánh giá anh quá cao. Không. Tôi yêu anh chính vì sự yếu đuối của anh, nếu anh ít nồng nhiệt và phóng khoáng hơn, anh sẽ yêu tôi ít hơn. Anh sẽ không bao giờ là một người tình đáng yêu nếu anh không có gì để cầu xin sự tha thứ. Sự hòa hợp trở lại của chúng tôi, nước mắt, những nụ hôn, Nhưng giờ thì đó chỉ là những điều không đáng kể. Bây giờ thì mọi chuyện đã khác hẳn. Tôi làm một hơi cạn ly Whiskey đầy, những bức tường bắt đầu chao đảo, tôi chìm xuống.

Tia sáng xuyên qua mắt tôi. Tôi cố nhắm mắt lại. Đầu tôi nặng trĩu. Tôi buồn muốn chết. Tôi không thể nhớ nổi những giấc mơ của mình nữa. Tôi đã chìm xuống rất sâu – ướt át và ngọt ngào, tựa như dầu diesel. Và giờ, sáng nay, tôi mới ngoi lên được bề mặt của nó. Tôi mở mắt. André đang ngồi trong chiếc ghế bành đặt ở cuối giường, đang nhìn tôi mỉm cười.

- Em yêu, chúng ta không thể tiếp tục sống như thế này được.

Chính là anh. André, trong quá khứ và hiện tại, vẫn cùng một con người, tôi nhận ra điều đó. Nhưng vẫn có một rào chắn kim loại trong ngực tôi. Môi tôi mấp máy, run lên. Sự cương quyết càng tăng thêm, chìm xuống, tôi bị chìm xuống đáy sâu của sự cô đơn và đêm tối. Tôi cố nắm lấy bàn tay ai đó để thoát ra. Anh vẫn nói đều đều, bằng cái giọng bình tĩnh mà tôi từng yêu quý. Anh công nhận anh đã lầm. Nhưng đó là vì tôi mà anh đã nói chuyện với Philippe. Anh biết cả tôi lẫn anh, cả hai chúng tôi đều đau khổ khi quyết định bỏ đi, trước khi sự rạn vỡ của chúng tôi trở nên rõ ràng.

- Em luôn đáng yêu và đầy sức sống, anh không biết mình đau đớn thế nào khi thấy em đang tự dày vò mình. Anh hiểu rằng em vẫn giận anh. Nhưng đừng quên rằng chúng ta sống vì nhau, em không được giận anh mãi.

Tôi mỉm cười yếu ớt, đến gần và quàng tay qua vai tôi tôi nép vào anh và khóc lặng lẽ. Những giọt nước mắt nóng chảy trên má tôi, dịu dàng. Tôi cảm thấy nhẹ nhõm hẳn. Thật là mệt mỏi khi bức tức với người ta yêu.

- Anh biết tại sao anh nói dối em. Bởi vì anh đang già đi. Anh biết, nếu nói với em sự thực, có nghĩa là anh không còn cơ hội quay lại nữa, những giờ đây ý nghĩ về việc cãi nhau làm anh mệt mỏi. Anh đã đi tắt.

- Liệu có phải anh đang ngày càng nói dối em không?

- Không, anh xin hứa với em. Trong mọi trường hợp. Anh sẽ không gặp Philippe thường xuyên; anh và nó chẳng có gì để nói với nhau.

- Cãi cọ làm anh mệt mỏi, nhưng chiều qua anh đã mắng em không thương tiếc, vậy là sao.

- Anh không chịu đựng được khi em cứ hờn dỗi. Thà quát tháo, mắng mỏ còn tốt hơn.

Tôi mỉm cười với anh.

- Có thể anh đúng. Chúng ta hãy quên đi chuyện vừa qua.

Anh giữ lấy hai vai tôi:

- Chúng ta cho qua chuyện đó ư? Em không còn giận anh nữa ư.
- Không còn chút nào nữa. Nó đã qua, đã xong rồi.

Chúng tôi lại thân mật với nhau. Nhưng phải chăng chúng tôi đã nói tất cả những gì cần phải nói với nhau? Tôi đã không, thực sự là không. Có cái gì đó vẫn dằn vò tôi – đó là cách thức André nhượng bộ do tuổi già. Tôi không muốn nói về nó với anh bây giờ, trước hết cần phải làm cho không khí quan hệ nhẹ nhàng trở lại đã. Còn anh thì sao? Anh có còn giữ lại chút suy nghĩ nào không? Chẳng phải chính anh đã chỉ trích tôi là người lạc quan bưng bình có hệ thống đó sao? Con bả tố quá ngán ngùi để có thể làm bất cứ điều gì giữa chúng tôi, nhưng đã có những dấu hiệu của nó từ trước – khi nào vậy? – Đã có một vài điều gì đó đang thay đổi, rất khó nhận thấy được?

Đã có những thay đổi, tôi tự nói với mình khi chúng tôi lái xe đi chơi trên đường cao tốc với tốc độ chín mươi dặm một giờ. Tôi ngồi cạnh André, mắt chúng tôi cùng nhìn chung một con đường và một khoảng trời, nhưng giữa chúng tôi, mơ hồ và không rõ ràng, có một lớp ngăn cách. Anh có biết điều đó không? Có, chắc chắn anh biết. Lý do khiến anh gợi ý cho cuộc đi này là vì anh hy vọng nó có thể mang đến cho cuộc sống chúng tôi những ký ức về các cuộc đi chơi trong quá khứ và làm cho chúng tôi trở nên hoàn toàn hòa hợp với nhau. Nó đã không hoàn toàn giống các lần trước, vì anh đã trông đợi thu được nhiều thú vui từ cuộc đi này. Lẽ ra tôi phải biết ơn anh về lòng tốt đó, nhưng tôi đã không, Tôi bị thương tổn vì sự lãnh đạm của anh. Tôi cảm thấy nó mạnh đến mức tôi hầu như đã từ chối, nhưng anh sẽ xem nó như là một biểu hiện của tình cảm xấu. Cái gì đang diễn ra giữa chúng tôi? Đã có nhiều cuộc cãi lộn trong cuộc sống vợ chồng, nhưng luôn luôn nghiêm trọng vẫn là việc nuôi dạy Philippe. Những vụ kia, chúng tôi giải quyết triệt để, nhanh chóng và tốt đẹp. Lần này, có một lớp sương mù dày đặc quay cuồng, có khói mà không có lửa, và bởi vì nó rất mơ hồ nên hai ngày không đủ để xua tan nó. Và sau đó, trước kia, trên chiếc giường quen thuộc, bao giờ cũng là nơi hòa giải bất tố của chúng tôi. Sự đau đớn khổ sở đã hoàn toàn biến mất trong niềm vui thú yêu đương, và chúng tôi lại

khám phá thấy nhau, hạnh phúc mới lạ. Bây giờ chúng tôi lại bị tước đoạt nguồn cảm hứng đó.

Tôi nhìn tám biển chỉ đường, nhìn chăm chăm, nhìn đi nhìn lại.

- Gì thế này? Milly ư? Chẳng lẽ đã tới nơi? Chúng ta mới lên đường được hai mươi phút thôi.

- Anh đã phóng nhanh. – André nói.

Milly. Khi xưa mẹ thường đưa chúng tôi đến thăm bà, thời gian thật chóng vánh! Đó là một làng quê, những cánh đồng lúa mì vàng chạy dài, chúng tôi đã ngắt những lá cây thuốc phiện, Ngôi làng xa vắng bây giờ gần Paris hơn Neuilly hay Auteuil so với thời Balzac ³

André khí khăn lắm mới đỗ được xe, vì hôm nay có họp chợ – hàng dĩa xe và người đi bộ. Tôi nhận ra đây là một cái chợ cổ, chợ Lion d'Or, những ngôi nhà ngói bạc màu. Nhưng quảng trường thì đã hoàn toàn thay đổi bởi những quán hàng được dựng lên bên trong. Bình và đồ chơi bằng nhựa, trang phục phụ nữ, đồ hộp, nước hoa và đồ trang sức, không đâu còn thấy dấu vết của phiên chợ làng xưa kia. Những cửa hàng Monoprix hoặc Inno chiếm lấy phần không gian ngoài trời. Cửa kính và tường gạch, đó là một văn phòng phẩm trang trí rực rỡ, cửa hàng đầy sách và tạp chí với trang bìa sáng sủa. Ngôi nhà của bà ngoại nằm ở rìa làng đã bị thay thế bởi một toàn nhà năm tầng, nơi đó giờ đây đã là trung tâm thị trấn.

- Em muốn uống chút gì không?

- Ồ, không. Đây không phải là Milly của em nữa.

Không có gì như xưa, và chắc chắn là không cả Milly, Philippe, cả André. Thế còn tôi thì sao?

- Hai mươi phút để đến Milly thật là diệu kỳ. – tôi nói khi trở lại xe. – Chỉ có điều đây không còn là Milly nữa?

- Chúng ta cũng vậy. Xem xét thế giới đang biến đổi, chúng ta thấy vừa diệu kì vừa đau lòng, cả hai diễn ra cùng lúc.

Tôi phản ứng.

- Anh sẽ cười vì sự lạc quan của em cho mà xem, nhưng với em, nó thật tuyệt diệu.

- Với anh cũng vậy. Mặt đau lòng của sự già đi không phải là những vật xung quanh mà là ở chính mỗi người.

- Em không nghĩ vậy, Anh vừa mất điều này nhưng lại được điều khác.

- Em mất nhiều hơn là được. Nói thật với em, anh chẳng thấy mình được cái gì, dù như thế nào. Em có thể nói được không?

- Có cả một quá khứ dài phía sau cũng thú vị chứ.

- Em cho là em có ư? Theo như anh nghĩ thì em không có.

- Đúng vậy. Còn gì nữa?

- Em có nhiều khả năng nắm bắt của vấn đề. Em quên một điểm chính, chắc chắn là vậy: dù người ta có quên những việc nào đó thì nó vẫn cứ tồn tại với họ?

- Theo những lý luận của anh thì có lẽ thế. Về phía em, em đang ngày càng cho qua mọi việc không quan trọng đối với mình. Lẽ ra em đã nên trở lại trường tổng hợp như một người chưa tốt nghiệp để cập nhật vật lý lượng tử?

- Chẳng có gì có thể ngăn cản em làm như vậy.

- Có lẽ em sẽ thực hiện điều đó.

- Thật lạ. – Tôi nói. – Chúng ta đồng ý với nhau về mọi điểm, trừ điểm này. – Em không biết anh mất những gì trong việc già đi.

Anh mỉm cười:

- Tuổi trẻ.

- Bản thân nó không có giá trị.

- Tuổi trẻ là điều mà người Italia gọi một cách triu mến là khả năng chịu đựng. Sức mạnh, đó là ngọn lửa giúp em yêu và sáng tạo. Khi em mất nó, em mất tất cả.

Anh nói bằng giọng mà tôi cho là hơi tự vuốt ve bản thân. Có điều gì đó đang giầy vò anh, điều mà tôi không hề biết – nó làm tôi sợ hãi. Có thể chính nó đã ngăn cản chúng tôi.

- Em không bao giờ tin là anh không còn sáng tạo nữa. – Tôi nói.

- Bachelard nói: Các nhà khoa học lớn có giá trị đối với khoa học trong nửa đầu đời và trở nên có hại về nửa đời còn lại. Họ xem anh là một nhà khoa học. Vậy giờ đây tất cả những gì anh cố làm là cố để không trở nên quá có hại.

Tôi không trả lời. Đúng hay sai, chỉ anh tin vào những gì anh nói, vậy thì thật vô dụng khi phản đối. Có thể hiểu rằng chỉ nghĩa lạc quan của tôi cần được thường xuyên truyền tới anh theo cách lảng tránh vấn đề của anh. Nhưng tôi có thể làm được gì? Tôi không thể xử trí nó thay anh. Cách tốt nhất là im lặng. Chúng tôi lặng lẽ đi đến Champeaux.

- Gian chính của giáo đường này tuyệt thật. – André nói khi chúng tôi bước vào nhà thờ. – Nó làm anh nhớ đến một nhà thờ khác ở Sens, duy có kích thước của nó là hài hòa hơn.

- Vâng, nó thật đáng yêu. Em đã quên mất Sens rồi.

- Nó cũng có những cột trụ cao, khỏe và riêng lẻ, thay cho những cặp cột trụ mảnh dẻ.

- Trí nhớ của anh thật tuyệt!

Rất chăm chú, chúng tôi quan sát gian chính, mái vòm, cánh ngang. Nhà thờ này không chỗ nào không đẹp. Tôi đã leo lên đỉnh Acropolis, nhưng đầu có tôi đã không còn như lúc trước nữa, khi đã có những ngày, hai chúng tôi lùng sục kỹ lưỡng vùng Ile de France trên một chiếc xe cũ lâu năm. Cả hai chúng tôi đều không tiến sâu vào trong nhà thờ. Tôi không thực sự quan tâm đến những đầu cột khắc chạm hoặc phòng trai giới mà chúng tôi từng rất thích thú.

Khi rời nhà thờ, André nói với tôi:

- Em có nghĩ rằng Truite d'Or vẫn còn ở đó?

- Chúng ta hãy đi, và sẽ thấy.

Đó là một nhà trọ nhỏ nằm bên mép nước với những món ăn đơn giản mà thú vị đã từng là một trong những chỗ ưa chuộng của chúng tôi trước đây. Chúng tôi đã kỷ niệm đám cưới bạc ở đây, và từ đó chưa trở lại lần nào. Ngôi làng này, với không gian yên tĩnh và những lối đi rải sỏi đã không thay đổi gì. Chúng tôi đi dọc theo những con đường nhỏ về cả hai phía. Truite d'Or đã biến mất.

Chúng tôi không thích lắm cái quán ăn nhỏ trong rừng, nơi dừng chân, có lẽ bởi vì đã “dám” so sánh nó với những kỷ niệm.

- Chúng ta sẽ làm gì bây giờ nào? – Tôi hỏi.

- Chúng ta nghĩ về Château de Vaux và những tháp cao ở Blandy.

- Anh muốn đi ư?

- Sao lại không nhỉ?

Anh không để ý chút nào tới những nơi đó, cả tôi cũng vậy. Không hiểu thực ra anh đang nghĩ về cái gì trong lúc chúng tôi đang đi xe dọc theo con đường làng rợp bóng cây và hoa lá? Hay anh đang nghĩ về tương lai trống trải của anh? Tôi không thể theo anh trong câu chuyện đó. Tôi cảm thấy ở bên cạnh tôi, anh vẫn cô đơn. Tôi cũng vậy. Philippe đã cố gắng gọi điện gặp tôi một vài lần. Tôi đặt máy xuống ngay khi nhận ra giọng nó. Phải chăng tôi đòi hỏi nó quá mức? Phải chăng André cũng đã quá nuông chiều nó? Tôi đã rất muốn nói với André về chuyện đó song tôi lại e rằng nó có thể gây ra cuộc cãi vã mới.

Château de Vaux, những tòa tháp ở Blandy: chúng tôi đến đó như kế hoạch.

Tôi nói:

- Em nhớ là chúng rất tuyệt, mặc dù em không nhớ cụ thể chúng thế nào.

Nhưng, theo một cách nhất định, chỉ có thể nhìn nhận một vật không ở chỗ này thì ở chỗ khác. Bạn phải được gắn bó, tìm hiểu chúng bởi một vài sơ đồ hoặc câu hỏi. Tất cả những gì tôi nhìn thấy là những hòn đá. Hòn này chồng lên hòn kia.

Ngày hôm đó đã không làm chúng tôi xích lại gần nhau hơn, tôi cảm thấy là cả tôi lẫn anh đều thất vọng và đang ở rất xa nhau. Dường như chúng tôi không có khả năng nói chuyện được với nhau. Có thể tất cả những gì chúng tôi biết được về việc không thỏa thuận là sự thực, còn sau đó thì sao? Khi thoáng điếm qua cơn giận dữ của mình, tôi tự hỏi không biết liệu chúng tôi có bị kết án vì sự im lặng và cô độc hay không? Phải chăng đó là trường hợp xảy ra đối với tôi, và phải chăng chỉ có sự lạc quan bướng bỉnh mới làm tôi nói là không? Tôi phải có một nỗ lực, tôi tự nói với mình rồi đi ngủ. Sáng mai chúng tôi sẽ thảo luận về nó. Chúng tôi sẽ cố đi đến cùng trong vấn đề này. Thực tế là cuộc cãi vã của chúng tôi đã không bị xua tan bởi vì nó chỉ là một triệu chứng. Tất cả mọi chuyện cần phải được xem xét lại, một cách tích cực hơn. Ngoài ra, không được e ngại nói chuyện về Philippe. Chỉ cần riêng một đề tài bị cấm đoán thì cuộc thoại của chúng tôi cũng có thể hồng hoàn toàn.

Tôi rót chè và đang cố gắng tìm từ ngữ để bắt đầu cuộc trao đổi thì André nói:

- Em có biết bây giờ anh muốn gì không? Đến Villeneuve ngay lập tức. Anh muốn nghỉ ngơi ở đó hơn là ở Paris.

Đó là kết luận mà anh rút ra từ thất bại của cuộc đi chơi hôm qua, và thay vào việc xích lại gần nhau hơn – anh đang chạy trốn! Điều đó đã diễn ra vài lần khi anh dành một vài ngày nghỉ ở nhà mẹ anh mà không có tôi, chẳng phải vì sự yêu mến dành cho bà.

Nhưng đó là một cách chạy trốn khỏi sự đối đầu. Tôi bị cụt hứng nhanh chóng.

- Một ý định tuyệt vời. – Tôi nói. – Mẹ anh sẽ rất vui. Hãy đi đi.

- Em không muốn đi? Anh hỏi với giọng không tự nhiên.

- Anh biết rõ là em không hề muốn rời Paris sớm như vậy. Em sẽ đến vào lúc chúng ta xác định lại mọi chuyện.

- Tùy em.

Tôi cần phải ở lại trong bất kì tình huống nào. Tôi muốn làm việc và muốn xem xem quyền sách của tôi được tiếp nhận như thế nào –

muốn chuyện trò với những người bạn của tôi về cuốn sách. Nhưng tôi rất sửng sốt khi thấy anh đã không ép tôi. Tôi hỏi lạnh lùng:

- Anh định khi nào đi?

- Anh không biết nhưng chắc là sớm. Anh hoàn toàn không có gì để làm ở đây.

- Sớm có nghĩa là thế nào? Ngày mai? Ngày kia?

- Tại sao lại không phải là sáng mai?

Như vậy chúng tôi sẽ ở xa nhau, trong khoảng nửa tháng. Anh chưa từng xa tôi lâu hơn ba hoặc bốn ngày, trừ những kỳ hội họp. Tôi đã chẳng từng rất khó chịu đó sao? Anh cần phải nói chuyện với tôi về mọi việc đã qua, thay vào việc bỏ đi. Giờ anh không phải là anh, anh lảng tránh một vấn đề. Tôi chỉ có thể thấy một sự giải thích, anh đang già đi. Tôi nghĩ dứt khoát, hãy để anh đi và vượt qua tuổi tác của anh ở nơi nào đó khác. Tôi rõ ràng sẽ không giữ anh ở đây.

Chúng tôi đồng ý với nhau là anh sẽ đi ô tô. Anh dành ngày hôm đó ở gara, mua sắm, gọi điện, anh chào tạm biệt các đồng nghiệp. Tôi chăm chú nhìn anh. Hôm sau, chúng tôi hôn và cười với nhau khi anh lên xe. Sau đó tôi quay lại phòng sách, với cảm giác André bỏ rơi tôi, trừng phạt tôi. Không, đó chỉ là vì anh muốn tổng khứ tôi đi.

Khi sự ngạc nhiên ban đầu đã qua, tôi cảm thấy nhẹ nhõm. Cuộc sống chỉ là một chuỗi những quyết định. Khi nào chúng ta sẽ ăn? Anh muốn cái gì? Kế hoạch đi vào thực hiện. Khi chỉ có một mình, mọi việc diễn ra không cần tính toán trước, thật yên tĩnh. Tôi dậy muộn, tôi nằm yên cuộn tròn trong chiếc chăn mềm mại ấm áp, cố nắm bắt những tình tiết rời rạc đang lướt qua nhanh của giấc mơ đến trước. Tôi đọc những lá thư của tôi trong khi uống trà, và ngân nga "*Em sống không có anh rất thoải mái... tất nhiên em làm được như vậy*". Trong giờ làm việc của các công sở, tôi đi ra phố.

Sự vui vẻ này kéo dài được ba ngày. Vào buổi chiều ngày thứ tư ai đó rung chuông một cách hơi gấp. Chỉ có một người rung chuông kiểu này. Tim tôi đập thành thịch. Đứng sau cánh cửa, tôi hỏi:

- Ai đó?

- Mở cửa ngay. – Philippe kêu khóc. – Con sẽ ấn chuông cho đến khi nào mẹ mở cửa.

Tôi mở cửa, ngay lập tức nó ôm lấy tôi, gục đầu vào vai tôi.

- Mẹ yêu dấu, xin đừng, xin đừng ghét bỏ con. Con không thể sống được nếu mẹ con ta chia lìa nhau. Con yêu mẹ biết bao!

Không biết đã bao lần giọng nói thân thuộc này đã làm tiêu tan sự giận giữ của tôi! Tôi đưa nó vào phòng sách. Nó yêu quý tôi, tôi không có gì để nghi ngờ về điều đó. Thế thì còn chuyện gì nữa nhỉ? Những từ ngữ thân thuộc “Cậu bé của mẹ”, vừa kịp dâng lên tôi đã lập tức vứt bỏ chúng đi. Nó không phải là một cậu bé con.

- Đừng cố xoa dịu trái tim mẹ, quá muộn rồi. Con đã làm hỏng tất cả.

- Hãy nghe con. Có lẽ con đã làm, có lẽ con đã xử sự tồi tệ, con không biết. Điều đó làm cho con thao thức cả đêm. Nhưng con không muốn mất mẹ. Tội nghiệp cho con. Mẹ đang làm con rất đau khổ. Những giọt nước mắt trẻ con lấp lánh trong mắt nó. Nhưng nó không còn là một đứa trẻ nữa. Một người đàn ông, chồng của Irène, một người đã hoàn toàn trưởng thành.

- Chúng ta đã ở bên nhau quá dễ dàng, tôi nói. – Con lặng lẽ bỏ đi vì công việc của con trong khi biết rất rõ rằng con đang gạt bỏ mẹ sang một cực khác. Và con muốn tất cả mọi thứ được giữ nguyên như trước kia! Không, không, không.

- Thực sự là mẹ quá cứng nhắc, mẹ đã mang quá nhiều màu sắc chính trị. Giữa cha mẹ và con cái, họ yêu thương nhau mà không cần chung quan điểm đảng phái còn được mà.

- Đó không hẳn là chuyện khác nhau về quan điểm chính trị. Con đã quay ngoắt lại chỉ vì tham vọng và ước muốn được thành đạt bằng mọi giá. Điều này mới thấp kém làm sao?

- Không, hoàn toàn không phải như vậy. Quan điểm của con đã thay đổi! Có thể con dễ bị ảnh hưởng, nhưng thực sự con đã nhận thức vấn đề dưới góc độ khác. Con thể với mẹ đúng là như vậy.

- Nếu vậy con đã phải nói với mẹ sớm hơn. Không phải như chẳng dây thép sau lưng mẹ rồi mới đối diện với mẹ bằng một việc đã rồi. Mẹ sẽ không bao giờ tha thứ cho con về điều đó.

- Con không sợ đâu. Mẹ có cách xem xét con, đó là làm con sợ hãi.

- Con luôn luôn nói rằng không một sự biện bạch nào có giá trị.

- Cho đến giờ mẹ đã thường tha thứ cho con. Hãy tha thứ cho con lần này nữa. Con xin mẹ. Con không thể chịu được việc mẹ con ta chống lại nhau.

- Mẹ chẳng thể làm gì đối với chuyện này. Con đã hành động theo cách như vậy nên mẹ không thể tôn trọng con nữa.

Cặp mắt nó trở nên hung tợn, tôi thích như vậy hơn. Sự giận dữ của nó có thể sánh được với tôi.

- Đôi khi mẹ nói những điều ghê gớm nhất. Còn con chưa bao giờ phải băn khoăn về việc có tôn trọng mẹ hay không. Mẹ có thể cứ đi mà làm những điều tồi tệ và kinh khủng như mẹ muốn và nhẽ ra con không nên yêu quý mẹ một chút nào mới phải. Mẹ cho rằng tình yêu phải được gìn giữ. Đúng, mẹ nghĩ như thế, còn con, con đã phải cố gắng hết mình để gìn giữ nó. Mọi công việc mà con muốn làm: phi công, lái xe đua, nhà báo, các hoạt động, các cuộc phiêu lưu...tất cả theo suy nghĩ của mẹ thì chỉ là những ý thích nhất thời. Con đã hy sinh tất cả những cái đó để làm vừa lòng mẹ. Lần đầu tiên con không bỏ cuộc thì mẹ lại cự nự với con. Nhưng...

Tôi cắt ngang:

- Con đang cố gắng hạ thấp mẹ. Cách cư xử của con làm mẹ ghê tởm. Đó là lý do tại sao mẹ không muốn nhìn mặt con nữa.

- Nó làm mẹ kinh tởm bởi vì nó đi ngược với những kế hoạch của mẹ. Nhưng cuối cùng thì con sẽ không tuân theo mẹ suốt đời đâu. Mẹ là người quá bạo ngược. Thực ra mẹ không có trái tim, chỉ có một tình yêu quyền lực.

Giọng nó đầy tức giận và đầy nước mắt:

- Thôi được! Vĩnh biệt. Con cứ coi thường mẹ. Mẹ muốn con sẽ quen với việc không có mẹ.

Nó bước thẳng ra, cánh cửa đóng sầm lại sau lưng. Tôi đứng đó, suy nghĩ, và cả hy vọng: “Nó sẽ trở lại”. Nó luôn luôn trở lại. Nhẽ ra tôi không còn đủ sức mạnh để chống nó nữa, và sẽ òa khóc một mình. Cậu bé của tôi... Thế nào là một người lớn? Một cậu bé bị che phủ bởi tuổi tác. Tôi xua đi những năm tháng khỏi cậu ta và lại thấy nó lúc mười hai tuổi, không ai có thể làm trái ý nó được. Nhưng không, nó đã là một người đàn ông. Không có bất cứ lý do đáng kể nào để phán xét nó nường nhẹ hơn những người khác. Liệu tôi có cứng rắn quá không? Có những người có thể yêu mà không cần tôn trọng không?

Sự tôn trọng bắt đầu và kết thúc ở đâu? Còn tình yêu thì sao? Nếu như nó không làm tốt công việc ở trường đại học, nếu như nó có một cuộc sống bình thường, không thành công, tình yêu thương của tôi sẽ không bao giờ làm nó thất bại, bởi vì Philippe còn cần đến tình yêu ấy. Nếu như tôi không còn ý nghĩa gì với nó nữa, nhưng tôi vẫn tự hào về nó? Tôi vẫn rất vui sướng tiếp tục yêu quý nó? Nhưng mà giờ đây nó chạy trốn khỏi tôi cùng lúc tôi lên án nó. Tôi phải làm gì với nó bây giờ?

Nỗi buồn lại áp đến và tôi không sao thoát khỏi. Từ thời điểm đó, lúc mà tôi nằm lại thêm một chút trên giường, mỗi khi đứng lên tôi đều bị lôi cuốn bởi ý định nằm nán lại đến tối. Tôi vùi đầu vào công việc. Tôi ngồi bên bàn làm việc hàng giờ liền, duy trì cuộc sống bằng nước hoa quả. Khi dừng lại vào cuối buổi chiều, đầu óc tôi như có lửa đốt còn xương cốt thì mỗi nhừ. Đôi khi tôi ngủ thiếp đi trên đi văng cho tới khi tỉnh giấc, tôi cảm thấy choáng váng và cực kì buồn bã, dường như lương tâm tôi, từ trong bóng tối, đang bí mật hiện ra và dừng lại một chút trước khi hiện nguyên hình. Tôi nhìn chằm chằm vào những đồ vật quen thuộc bằng ánh mắt không tin tưởng, chúng đang bị biến dạng đi, chúng được chiếu rọi bởi ánh sáng mờ nhạt của nỗi cô đơn và buồn rầu mà tôi đã chìm vào trong đó. Tôi ngồi ngây ra, với vẻ ngạc nhiên nhìn những thứ mà tôi mang từ khắp châu Âu về. Giá đừng giữ lại dấu ấn gì của các chuyến đi đó

để cho sự hồi tưởng của tôi sẽ không nhắc nhở đến chúng nữa; thế nhưng chúng lại ở đó, những con búp bê, những chiếc bình, những thứ đồ trang trí nhỏ. Những đồ vật ít giá trị nhất lại hấp dẫn tôi và giành vị trí trong tôi. Chiếc khăn màu đỏ được đặt cạnh chiếc nệm màu tím. Lần cuối cùng tôi nhìn thấy những bông hoa văn anh, với những chiếc áo choàng của các vị cha xứ và hồng y giáo chủ, là khi nào? Khi nào thì những bông hoa bìm bìm, hoa tầm xuân tràn đầy ánh sáng, những cây kim ngân, hoa thủy tiên rồi bời đầy ngạc nhiên mở to những cặp mắt của nó, khi nào...? Có thể không còn ai trên thế gian và tôi chẳng biết gì về điều đó. Những bông hoa súng không có trên hồ cũng như những cây kiêu mạch không có ngoài cánh đồng. Mọi thế giới xung quanh tôi đều nằm như một giả thuyết mênh mông mà tôi không tài nào hiểu được.

Tôi tự bóp méo mình bên ngoài những đám mây đen đó. Tôi đi xuống phố, nhìn ngắm bầu trời, những ngôi nhà tồi tàn. Chẳng có gì làm tôi xúc động. Ánh trăng và ánh mặt trời lúc hoàng hôn, mùi vị của mưa xuân với mùi hắc ín còn nóng, sự chói chang, rực rỡ cũng như những thay đổi của một năm. Tôi đã biết những khoảnh khắc bùng lên tinh khiết của một viên kim cương. Nhưng những khoảnh khắc đó luôn đến mà không hề báo trước, chúng thường hiện ra một cách bất ngờ, dừng lại cũng bất ngờ, báo hiệu điều mà người ta không hy vọng tới, cắt ngang những hoạt động gìn giữ sự tồn tại của tôi. Tôi đã vui vẻ chấp nhận chúng một cách trái phép, đi ra khỏi trường trung học hay ra khỏi chiếc tàu điện ngầm, hay trên ban công, vào khoảng nghỉ giữa hai giai đoạn làm việc, hay vội vã đi dọc theo đại lộ đến gặp André. Giờ đây tôi đi bộ lòng vòng quanh Paris, tự do, hoàn toàn minh mẫn, và rất thờ ơ. Nhiều thời gian rồi rồi quá mức đã trao cho tôi cả thế giới nhưng cùng lúc cũng ngăn cản tôi nhìn ngắm nó. Khi mặt trời chiếu qua chiếc màn đã đóng làm che đi một buổi chiều nóng nực, tạo nên toàn bộ đám lửa mùa hè trong đầu tôi, trái với việc nếu tôi đối diện trực tiếp với ánh sáng gay gắt, chói loà sẽ làm tôi lóa mắt.

Tôi trở về nhà. Tôi gọi điện cho André hay anh sẽ gọi cho tôi? Mẹ anh trở nên xa cách hơn bao giờ, anh đã gặp những người bạn học cũ, đi dạo và làm vườn? Sự thân mật vui vẻ của anh làm tôi thất

vọng. Tôi tự nhủ rằng chúng tôi sẽ gặp lại nhau ở chính nơi trước đây chúng tôi đã gặp, với bức tường im lặng này nằm giữa hai người. Máy điện thoại không phải là thứ đưa người ta xích lại gần nhau, mà chỉ nhấn mạnh sự xa xôi. Khi nói chuyện bằng điện thoại, người ta không thể hiểu nhau bởi vì người này không nhìn thấy người kia. Người ta không cô đơn khi ngồi trước trang giấy cho phép họ nói chuyện bằng nội tâm trong khi đang nói với người khác để tìm ra sự thực. Tôi thấy muốn viết thư cho anh, nhưng viết cái gì? Nỗi lo lắng bắt đầu đan quện với nỗi buồn. Những người bạn mà tôi gửi tặng sách lẽ ra phải viết thư cho tôi rồi chứ, nhưng chẳng ai viết, thậm chí cả Martine. Sau khi André đi được một tuần, bỗng nhiên có bao nhiêu bài báo viết về cuốn sách. Cứ thứ hai hàng tuần tôi lại bị thất vọng, tôi bực mình vào thứ tư, và hoàn toàn dụi đi vào thứ năm. Tiếng nói khắc nghiệt của bài học thuộc lòng nhằm chán, sự tử tế nhất của một “lời nhắc thú vị”. Không ai hiểu được gốc rễ công việc của tôi. Có phải tôi đã không cố gắng giải thích rõ ràng? Tôi đã gọi điện cho Martine. Chị nói rằng những lời phê bình đó rất vớ vẩn và tôi không nên để tâm đến chúng. Theo ý kiến riêng, chị muốn đợi tới lúc hoàn thành cuốn sách trước khi để tôi biết chị sắp sửa hoàn thành và chính tối đó chị cũng còn đang suy nghĩ, và ngày hôm sau chị sẽ đến Paris. Tôi cảm thấy có vị đắng dâng lên trong miệng. Trong công việc, tôi thường không hay tự lừa dối mình.

Kể từ khi chúng tôi gặp nhau ở Parc Montsouris, ba tuần đã trôi qua – ba tuần hoàn những việc tẻ tẻ nhất đối với tôi. Thông thường nhẽ ra tôi phải vui mừng với ý nghĩ gặp lại Martine. Nhưng khi chờ đợi kết quả tôi cảm thấy càng ngày càng thêm lo lắng. Sau những câu hỏi xã giao ban đầu, tôi bập ngay vào vấn đề: “Thế nào? Chị nghĩ thế nào về nó?” Chị trả lời bằng những câu mà tôi có thể nhận ra rằng chúng được chuẩn bị một cách kỹ lưỡng. Cuốn sách là một sự kết hợp tuyệt vời, nó làm sáng tỏ nhiều vấn đề mà nhiều người chưa biết đến. Nó rất có giá trị trong việc nhấn mạnh những gì mới mẻ trong sáng tác của tôi.

- Nhưng chị cảm thấy bản thân tác phẩm này có gì mới không?
- Đó không phải là ý của tác phẩm.

- Đó là ý của tôi.

Chị trở nên bối rối. Tôi vẫn cứ nhắc đi nhắc lại câu hỏi. Rồi nói:

- Tôi đã định làm một cái gì đó hoàn toàn khác.

Tôi vừa bất ngờ, vừa không tin, như những khi nhận được một tin xấu. Quá nhiều sự không thống nhất trong mọi kết luận. Thế nhưng tôi vẫn tự nhủ: “Mình không thể nào lại sai lầm toàn bộ như vậy được”.

Chúng tôi ăn tối trong một khu vườn ngoại ô Paris, và tôi đã phải rất cố gắng che giấu nỗi xấu hổ của mình. Cuối cùng, tôi nói. “Tôi băn khoăn không biết người hơn sáu mươi tuổi có còn bị lên án vì người ta cứ lặp đi lặp lại hay không”.

- Thật là vớ vẩn.

- Có vô số các nhà họa sĩ, nhạc sĩ, và thậm chí cả các nhà nhân chủng học, những người đã tạo được các tác phẩm tuyệt vời nhất vào lúc tuổi già; nhưng chị thử nói xem có một nhà văn nào làm được như vậy không?

- Victor Hugo.

- Thôi được. Nhưng còn ai nữa? Montesquieu hoàn toàn đi đến chỗ kết thúc vào lúc năm mươi chín tuổi với tác phẩm *L'Esprit de Lois*, đó là tác phẩm ông đã có trong đầu trong bao nhiêu năm.

- Thôi nào! Cô không được nản lòng. – Martine nói một cách bức dọc. – Công việc của mỗi người đều có những lúc thăng trầm. Lần này cô không được thành công như những mong muốn, cô sẽ thử lần khác.

- Thường thường những thất bại khuyến khích tôi. Nhưng lần này lại khác.

- Tôi không hiểu thế nào.

- Vì tôi đã có tuổi. André nói rằng các nhà khoa học tốt nhất nên chấm dứt công việc trước khi họ năm mươi. Trong việc viết lách

cũng vậy, chắc chắn có một giai đoạn mà nhà văn sống chỉ để đánh dấu thời gian mà thôi.

- Trong viết văn, tôi chắc chắn không phải như vậy. – Martine nói.

- Thế còn trong khoa học?

- Tôi không đủ tư cách để bàn về chuyện đó.

Tôi có thể hình dung ra nét mặt của André. Liệu anh có cảm giác thất vọng như tôi bây giờ không? Một lần hay lúc nào cũng thế? Hay thỉnh thoảng?

- Chị có những người bạn làm khoa học, vậy họ nghĩ thế nào về André.

- Rằng cậu ấy là một nhà khoa học vĩ đại.

- Nhưng họ nghĩ thế nào về công việc anh ấy đang làm?

- Họ nghĩ rằng tất cả những ý kiến mới mẻ đều có những người làm việc với mình.

- Có thể thế lắm chứ. Dường như các nhà khoa học chỉ tạo ra những khám phá về nền tảng của cuộc sống. Hầu hết giải thưởng Nobel khoa học đều về tay những người trẻ tuổi.

Tôi thở dài:

- Vậy thì André đúng. Anh ấy sẽ không còn khám phá ra được điều gì nữa.

- Người ta không có quyền xây dựng trước về tương lai. – Martine nói, giọng nói thay đổi một cách bất ngờ. – Sau cùng thì chẳng có gì tồn tại từ những trường hợp cá biệt. Những điều chung chung chẳng chứng tỏ được cái gì?

- Tôi muốn tin vào điều đó, – tôi nói, và bắt đầu lãng sang những chuyện khác.

Tới khi chia tay, Martine nói một cách miễn cưỡng:

- Tôi sẽ quay lại với cuốn sách của cô. Tôi đã đọc nó quá nhanh.

- Chị đã đọc nó, thế là được, và nó không thành công. Nhưng theo chị nói, điều đó không quan trọng lắm.

- Không quan trọng chút nào. Tôi hoàn toàn chắc chắn rằng cô sẽ vẫn còn viết được rất nhiều cuốn hay.

Lúc đó tôi hầu như chắc chắn rằng đây không phải là vấn đề, nhưng tôi không phủ nhận lời chị. Chị nói thêm: “Cô còn rất trẻ mà!”

Người ta thường bảo tôi như vậy và tôi cảm thấy hãnh diện. Ngay lập tức, lời nhận xét làm tôi bức mình. Đó là lời khen ngợi không thể chấp nhận được. Còn trẻ có nghĩa là vẫn còn năng lượng sống, vui vẻ và đầu óc minh mẫn. Như vậy số mệnh của những người già cả là những công việc hàng ngày ảm đạm, buồn chán và lẩn thẩn. Tôi không còn trẻ nữa, nhưng bù lại, vẫn giữ gìn thân thể và đầu óc rất tốt, đó chẳng là một chuyện hoàn toàn khác ư? Tôi uống vài viên thuốc ngủ và đi nằm.

Khi tỉnh dậy, tôi ở trong một trạng thái rất lạ – có vẻ sốt hơn là lo lắng. Tôi cắt đường điện thoại gọi tới và ngồi xuống đọc lại hai cuốn *Rousseau* và *Montesquieu* mà tôi viết lâu nay. Tôi đọc trong suốt mười tiếng đồng hồ, chỉ dừng lại một hai lần để ăn mấy quả trứng luộc và một lát giấm bông. Đó là một kinh nghiệm thừa, nó mang đến cho cuộc sống những câu chuyện ra đời từ cây bút của tôi, để rồi sẽ bị lãng quên. Có những lúc chúng làm tôi phải quan tâm – chúng làm tôi ngạc nhiên như thể ai đó đã viết nên chúng chứ không phải mình; nhưng tôi vẫn nhận ra từ ngữ, cấu trúc câu, xu hướng của chuyện và văn phong. Những trang truyện này luôn thấm đẫm nước mắt của tôi – có một sự riêng tư mật thiết, rất trần trụi về nó, giống như mùi của phòng ngủ bị đóng cửa quá lâu.

Tôi tự buộc mình đi bộ cho thư giãn và ăn tối ở một tiệm ăn nhỏ gần đó, rồi lại trở về nhà, nuốt vội ngum cà phê đặc và mở cuốn sách đang viết dở. Tất cả đều nằm trong đầu tôi; và tôi biết trước kết cục của sự so sánh sẽ như thế nào. Tất cả những điều tôi phải nói đều đã có trong hai cuốn chuyên khảo kia. Hiện giờ việc tôi đang làm chẳng hơn gì việc nhắc lại, nhưng bằng một dạng khác, những ý kiến đã làm cho những cuốn sách chuyên khảo hấp dẫn. Tôi đã tự

lười dối mình khi nghĩ rằng tôi sắp sửa đạt tới một điều gì mới mẻ. Và nó lại tồi tệ hơn khi những phương pháp của tôi bị chia sẻ từ những ngữ cảnh cụ thể đến những gì mà tôi áp dụng vào, chúng mất đi sự sắc bén và linh hoạt. Tôi chẳng tạo ra được cái gì mới cả, hoàn toàn không. Và tôi biết rằng phần sắp viết đây cũng sẽ rơi vào tình trạng mù mẫm như thế thôi. Vậy là tôi đã mất ba năm trời để viết một cuốn sách vô dụng, không chỉ là một sự thất bại, như những cuốn khác. Trong những cuốn đó, mặc dầu có một số điều ngớ ngẩn và kỹ năng không chuẩn, tôi thực sự đã mở ra một số quan niệm mới. Vô dụng! Chỉ đáng đốt quách đi.

Đừng nên nghĩ trước về tương lai. Nói thì dễ đấy. Tôi có thể nhìn thấy được tương lai, nó trải dài ngay trước mắt tôi, bằng phẳng, trơn tru, chạy khỏi tầm nhìn, không có một kế hoạch nhỏ nào, một mong muốn nào. Tôi sẽ không còn viết nữa. Vậy thì tôi nên làm gì? Sự trống rỗng trong con người tôi, ở xung quanh tôi. Vô dụng. Người Hy Lạp gọi lớp già cả là những con ong bắp cày. Hecuba tự gọi mình là con ong bắp cày vô dụng trong cuốn *Phụ nữ thành Troia*. Đó là trường hợp của tôi. Tôi bị suy sụp.

Tôi băn khoăn không biết người ta cứ cố sống làm gì trong khi chẳng có gì để hy vọng.

Tâm trạng rối bời, tôi đã không chọn cách đi sớm hơn ngày cố định và tôi đã không nói gì cả với André qua điện thoại. Nhưng ba ngày tiếp theo mới dài làm sao! Những chiếc đĩa gắn móc màu sáng, những cuốn sách xếp chặt trên giá, âm nhạc và sách vở chẳng giúp gì cho tôi cả. Trước đây, tôi coi chúng như thứ làm tôi phấn chấn và thư giãn. Giờ đây chúng chẳng hơn gì một trò tiêu khiển lãng nhách chỉ làm tôi bức mình. Xem triển lãm, trở lại Louvre? Trước đây khi bận bịu tới mắt tới mũi, tôi đã rất mong muốn có thời gian rảnh để làm những việc đó. Nhưng nếu mười ngày trước đây tất cả những gì tôi có thể thấy ở các nhà thờ và lâu đài là những đồng đá chất cao có ngọn thì giờ đây thậm chí còn tồi tệ hơn. Không có gì bao trùm lên bức vẽ có thể tác động đến tôi. Đối với tôi, những bức tranh chỉ đơn thuần là vãi với các màu vẽ trong một cái ống và quét lên bằng một chiếc bút lông. Tôi khám phá ra rằng tôi chán đi bộ. Các bạn bè

đang đi nghỉ và dù sao tôi cũng không mong gặp họ. Philippe – tôi rất hối hận và rất đau khổ về nó! Tôi cố gọt hình ảnh nó sang một bên, nó làm đôi mắt tôi đầy nước mắt.

Vì vậy, tôi ở nhà, ủ ê nghiền ngẫm. Trời rất nóng và thậm chí nếu hạ thấp những cửa chắn ánh sáng mặt trời tôi sẽ bị chết ngạt mất. Thời gian ngừng trôi. Thật là khủng khiếp – tôi muốn nói rằng thế là không công bằng, rằng thời gian có thể vừa trôi rất nhanh, vừa trôi rất chậm. Tôi đang đi bộ qua những cánh cửa của trường trung học ở Bourg, gần như trẻ bằng những học sinh của mình, ngược nhìn một cách chăm chú và ngốc nghếch vào những thầy cô tóc màu muối tiêu. Một tia sáng lóe lên và tôi trở thành một cô giáo già, và khi đó, các cánh cửa của trường trung học đóng lại đằng sau tôi. Trong suốt nhiều năm, các học sinh đã làm tôi có ảo tưởng rằng tuổi tác của tôi không hề thay đổi, cứ mỗi lần vào đầu năm học mới tôi gặp lại chúng ở đó, vẫn trẻ trung như trước và tôi tự cho rằng mình vẫn không thay đổi. Trong đại dương thời gian mê mông, tôi là một tảng đá bị những con sóng vỗ vào và luôn luôn mới – một tảng đá không chuyển động và cũng không tan vỡ. Nhiều lần thủy triều đã đưa tôi đi, và sẽ tiếp tục đưa đi, cho đến khi tôi chết trên bờ. Cuộc sống của tôi luôn vội vã, luôn là cuộc chạy đua tới chỗ kết thúc. Thế nhưng, nó cũng có những nhỏ giọt rất chậm rãi, như giờ đây, quá chậm rãi, từng giờ, từng phút một. Người ta luôn phải đợi tới khi đường chảy nước, tới khi những hời ức chết đi, những vết thương thành sẹo, mặt trời lặn, những điều bất hạnh đến rồi đi. Sự bất bình thường kỳ lạ của hai giai điệu này. Những ngày của tôi bay đi một cách nhanh chóng nhưng độ dài của mỗi ngày lại kéo dài ra làm tôi buồn rầu, buồn rầu. Chỉ có một người hy vọng đến với tôi được – đó là André. Nhưng liệu anh có thể lấp đầy sự trống rỗng trong tôi? Quan hệ giữa chúng tôi đứng trên cơ sở nào? Và ở vị trí vợ chồng, những gì mà chúng tôi dành cho nhau trong suốt cuộc đời này, chỉ gọi là sống bên nhau chăng? Tôi muốn mình xây dựng nên ý tưởng đó trong đầu mà không hề lừa dối. Để làm như vậy, tôi cần phải nhắc lại một cách ngắn gọn câu chuyện về cuộc sống của chúng tôi. Ngồi sâu trong chiếc ghế bành, mắt chăm chăm nhìn lên trần nhà, tôi nói qua về lần gặp gỡ đầu tiên của chúng tôi, đám cưới, sự ra đời

của Philippe. Thật nghèo nàn làm sao! Chateaubriand nói rằng: “*Hoang mạc của thời gian đã trôi qua*”. Chúa ơi, ông ta nói đúng! Trước đây tôi đã có một loạt tư tưởng chung chung rằng cuộc sống ở phía sau tôi là một phong cảnh mà trong đó tôi có thể đi dạo khi tôi muốn, khám phá dần dần những con suối và những thung lũng còn giấu mặt. Không. Tôi có thể nhắc lại tên và ngày tháng như một cậu bé học sinh có thể nhắc lại một cách kỹ càng bài đã học về một vấn đề mà cậu ta chẳng biết gì cả. Thỉnh thoảng những hình ảnh mờ nhạt, cũ kỹ, như trong lịch sử nước Pháp cổ xưa, chúng nổi bật một cách tuy tiện trên tấm phong ký ức màu trắng. Trong suốt những ký ức xưa gọi lại này, khuôn mặt André không bao giờ thay đổi. Tôi dừng lại. Những gì tôi phải làm là phản ánh. Liệu trước đây anh có yêu tôi như tôi yêu anh không? Lúc đầu, tôi nghĩ là có; hoặc vì những lúc đó chúng tôi rất hạnh phúc bên nhau nên không bao giờ xuất hiện vấn đề đó. Nhưng khi công việc không làm anh hài lòng nữa, liệu anh có đi đến kết luận rằng tình yêu của tôi đối với anh vẫn chưa đủ? Anh có thất vọng về nó không? Tôi nghĩ anh coi tôi như một hằng số toán học mà sự biến mất của nó sẽ làm anh rất ngạc nhiên nhưng không có cách gì thay đổi được anh, vì cốt lõi của vấn đề nằm ở đâu đó. Trong trường hợp ấy, thậm chí sự thông cảm của tôi cũng không giúp được anh bao nhiêu. Liệu người phụ nữ khác có thành công hơn không? Ai là người đã tạo ra rào chắn giữa hai chúng tôi? Có phải anh không? Hay tôi? Hay cả hai? Có khả năng loại bỏ được rào chắn đó không? Tôi đã mệt mỏi vì tự hỏi mình nhiều câu hỏi. Những từ ngữ tan ra thành từng mảnh trong đầu tôi: yêu, thông cảm, bất đồng – chúng là những âm thanh náo động, nhưng vô nghĩa. Có bao giờ chúng có ý nghĩa không? Khi tôi chuẩn bị bọc bạch thành lời, cơn gió lạnh tây bắc, đầu buổi chiều thối tởi, tôi hoàn toàn không biết mình nên tìm cái gì. Và tôi đã đến với André.

Anh đang đợi tôi trong sân ga. Thế là sau tất cả những hình ảnh, những từ ngữ tưởng tượng trong óc là tiếng nói thực sự, sự xuất hiện bất ngờ bằng da bằng thịt. Với nước da rám nắng, gầy đi đôi chút, tóc cắt ngắn, mặc chiếc quần dài vải cốt tông và áo sơ mi cộc tay, trông anh có vẻ khác với André mà tôi đã nói lời tạm biệt, nhưng

đó là anh. Niềm vui sướng của tôi là sự thật: nó không thể nhỏ dần rồi mất đi trong một vài tích tắc. Hay là có thể? Anh đỡ tôi ngồi vào xe một cách dễ thương nhất và khi chúng tôi lái xe đến Villeneuve. trên môi anh luôn có một nụ cười. Nhưng chúng tôi đã quá quen với thói quen làm hài lòng nhau đến nỗi không một hành động hay nụ cười nào trở nên có ý nghĩa. Có phải anh thực sự muốn gặp lại tôi không?

Manette đặt bàn tay khô lên vai tôi và hôn nhanh lên trán:

- Con đây rồi, con thân yêu của ta.

Khi bà chết đi sẽ không còn ai để gọi tôi là con thân yêu nữa. Tôi thấy khó có thể nhận ra rằng giờ đây tôi đã lớn hơn tuổi bà ở lần gặp đầu tiên tới mười lăm tuổi. Vào lúc bốn mươi lăm tuổi, đối với tôi bà hình như trông vẫn như bây giờ. Tôi ngồi trong vườn với André, những bông hồng gợi nên một cảnh đáng thương như là lời than trách. Tôi bảo.

- Trông anh có vẻ trẻ ra.

- Cuộc sống ở nông thôn mà. Thế còn em, có khỏe không?

- Khỏe về mặt thể xác thôi. Nhưng mà anh đã đọc những tóm tắt của em chưa.

- Anh có đọc một số.

- Tại sao anh không bảo trước với em rằng cuốn sách của em chẳng có giá trị gì cả.

- Em lại nói quá rồi. Nó không đến nỗi khác biệt lắm so với những cuốn sách khác. Nhưng nó có chứa những điều rất thú vị.

- Nó không làm anh thích thú nhiều đến mức đó.

-Ồ, anh thì chẳng có gì đáng để em nghe đâu. Anh là một độc giả tồi nhất thế giới.

- Thậm chí cả Martine cũng nghĩ nó chẳng ra gì và bây giờ khi em nghĩ lại trong đầu, em cũng thấy thế.

- Em đang cố gắng và chỉ gặp chướng ngại một chút thôi. Nhưng anh cho rằng giờ đây em sẽ thấy con đường lại rộng mở, em sẽ viết tốt trong các phần tiếp theo.

- Không, Chúa ơi! Sai lầm là ở chính sự hình thành trong đầu về cuốn sách. Vì vậy phần tiếp theo rồi cũng sẽ tệ như phần mở đầu thôi. Em đang từ bỏ nó.

- Đó là một quyết định quá hấp tấp. Em hãy để anh đọc bản thảo đã.

- Em không mang nó theo. Em biết nó tồi lắm, hãy tin em đi.

Anh nhìn tôi một cách bối rối. Anh biết tôi không phải là người dễ nản lòng.

- Thế thay vào đó em sẽ làm gì?

- Chẳng làm gì cả. Em nghĩ sẽ dừng công việc trong hai năm. Giờ đây có một sự trống rỗng.

Anh đặt tay lên tay tôi: “Anh có thể nhận thấy rằng em đang buồn phiền. Nhưng đừng quá quan trọng hóa vấn đề. Vào lúc này, sự trống vắng đó là cần thiết. Và tới một ngày nào đó một ý nghĩ mới sẽ lại đến với em”.

- Anh thấy đấy, người ngoài thường dễ dàng lạc quan hơn người trong cuộc.

Anh lại nói tiếp rằng đó là những yêu cầu của anh. Anh đã nói với các nhà văn rằng tranh luận sẽ rất thú vị. Nhưng bắt đầu lại toàn bộ hai cuốn *Rousseau* và *Montesquieu* thì có ích gì? Trước đây tôi muốn khám phá ra một quan niệm mới mẻ, và có một cái gì đó mà tôi đã không thể tìm ra. Tôi nhớ những điều André nói và cố phát hiện ra sự đối lập ở những gì anh nói về tôi. Cách tôi tiếp cận một vấn đề, thói quen suy nghĩ, cách tôi xem xét sự vật, những gì tiếp nhận được – tất cả đều là thuộc tính của con người tôi và dường như tôi không thể thay đổi được. Sự nghiệp văn học của tôi đã trôi qua, đã kết thúc. Nó không làm tổn thương thói phù phiếm của tôi. Nếu như tôi chết đi đúng vào đêm đó tôi sẽ vẫn còn nghĩ rằng mình đã tạo ra một cuộc sống thành công. Nhưng tôi rất sợ vùng đất hoang nơi tôi sắp sửa phải tự kéo lê cuộc sống của mình trong cảnh

già nua, cô độc. Trong bữa tối, tôi thấy khó mà tỏ ra vui vẻ được. May thay, Manette và André lại có một cuộc tranh luận rất sôi nổi về quan hệ Xô – Trung.

Tôi đứng dậy đi ngủ sớm. Trong phòng ngủ của tôi tràn đầy hương hoa oải hương, mùi cỏ xạ hương và lá thông: tôi cảm thấy như mình mới chỉ vừa rời căn phòng hôm qua thôi. Đã một năm rồi! Mỗi năm thời gian lại trôi nhanh hơn. Tôi sẽ không phải chờ quá lâu nữa để đi đến giấc ngủ ngàn thu. Nhưng tôi biết từng giờ lê qua mới chậm chạp làm sao. Và tôi vẫn còn quá yêu cuộc sống nên ý nghĩ về cái chết chỉ là một giả tưởng thú vị mà thôi. Bất chấp mọi rối rắm trong đầu, tôi vẫn ngủ thiếp đi, một giấc ngủ bình yên trong cái tĩnh lặng của vùng quê.

Sáng hôm sau André hỏi tôi:

- Em có muốn đi ra ngoài không?
- Em rất muốn.
- Anh sẽ chỉ cho em một nơi nhỏ nhưng rất hấp dẫn mà anh phát hiện ra bên bờ sông Gard. Em mang đồ tắm đi luôn.
- Nhưng em chẳng mang theo cái gì cả.
- Manette sẽ cho em mượn. Anh chắc rằng em sẽ thích.

Chúng tôi lái xe dọc theo những con đường nhỏ, hẹp và bẩn thỉu xuyên qua vùng thôn quê hoang dã. André đã có một bước tiến mới: nhiều năm qua anh chưa từng ở đâu lâu như ở đây. Anh có thời gian để tìm hiểu lại toàn bộ phong cảnh thôn quê và gặp gỡ những người bạn thời thơ ấu, anh có vẻ trẻ ra rất nhiều và vui vẻ hơn hồi ở Paris. Hoàn toàn rõ ràng là anh chẳng nhớ tôi một chút nào. Anh có thể tiếp tục vui vẻ được trong bao nhiêu lâu không có tôi?

Anh dừng xe lại.

- Em có thấy mảng màu xanh ở phía dưới kia không? Đó là Gard. Nó tạo nên một cái như kiểu bồn tắm, một nơi lý tưởng để tắm và bản thân nó cũng đầy sức cuốn hút.

- Nhưng xem nào, nó không xa lắm chứ, chúng ta sẽ phải trèo lên mà.

- Không có vấn đề gì đâu. Anh thường làm như vậy.

Nói rồi anh chạy thẳng xuống dốc, rất nhanh và chắc chắn. Tôi bám theo sau anh từ xa, hơi bực mình, độ tuổi của tôi có ngã xuống hay gãy xương thì cũng chẳng có gì ngạc nhiên cả. Tôi có thể trèo lên khá nhanh nhưng xuống dốc thì chưa bao giờ giỏi.

- Đẹp đấy chứ?

- Rất đẹp.

Tôi ngồi xuống trong bóng một tảng đá. Để đi tắm chẳng – không. Tôi bơi kém lắm. Và tôi không muốn phơi bày thân thể mình ra trong bộ quần áo tắm, thậm chí cả trước mặt André. Thân thể của một ông già – tôi tự nhủ, nhìn anh lao xuống dòng nước. Dòng nước xanh trong, bầu trời cao vời vợi. Tôi thích đi ra ngoài chơi hơn là ở Paris. Giá như anh đã ép tôi, tôi sẽ đến sớm hơn, nhưng đó chính là điều mà anh không muốn.

Anh ngồi xuống cạnh tôi:

- Em phải về nhé. Tuyệt vời lắm!

- Ở đây em rất hạnh phúc.

- Em nghĩ thế nào về mẹ? Em có thấy mẹ đang rất vui không?

- Vui? Thế cả ngày mẹ làm gì?

- Mẹ đọc sách, nghe đài. Anh gợi ý mua cho mẹ chiếc tivi nhưng mẹ từ chối, bảo: “Mẹ sẽ chẳng cho ai vào nhà mẹ nữa đâu”. Mẹ làm vườn, tới các cuộc họp xã hội. Mẹ chẳng bao giờ phải bận khoăn về những việc mình làm.

- Nhìn chung, đây là thời kỳ tốt đẹp nhất trong cuộc sống của mẹ.

- Rõ ràng rồi. Đây là một trong số các trường hợp mà với người ta, tuổi già là một thời kỳ hạnh phúc, tuổi già an bình sau một cuộc sống vất vả từng bị ăn mòn bởi những kẻ khác.

Khi chúng tôi bắt đầu trèo lên, trời rất nóng, đường thì xa và khó đi hơn André mô tả. Anh leo lên bằng những bước dài, còn tôi, người trước kia rất thích trèo leo thì giờ đây đang lê từng bước nặng nề sau anh, thế mới tức chứ. Mặt trời rọi thẳng xuống đầu tôi, tiếng kêu the thé báo hiệu cái chết những con ve sầu tình yêu cứ ong ong bên tai tôi. Tôi chộp lấy chúng, thở hên hển: “Sao anh đi nhanh thế”.

- Em đừng lo, anh sẽ chờ em trên đỉnh.

Tôi dừng lại, mồ hôi vã ra như tắm. Rồi lại đi tiếp. Tôi không còn điều khiển được trái tim và hơi thở của mình nữa, đôi chân như không muốn tuân lệnh, ánh nắng làm chói mắt tôi, sự đơn điệu dai dẳng của bài hát tình yêu, bài hát chết chóc của những con ve sầu kêu ken két trong óc tôi. Tôi tới chỗ chiếc xe với toàn bộ đầu óc và bộ mặt bốc lửa, có cảm giác như mình bị đứt mạch máu não đến nơi.

- Em chết mất.

- Lẽ ra em nên leo chậm thôi, vừa leo vừa nghỉ.

- Em nhớ.

Chúng tôi lái xe về nhà, không ai nói với ai câu nào. Lỗi tại tôi vì cứ “đổ dầu vào lửa” về một chuyện nhỏ con. Tôi luôn là người nóng tính, liệu có phải tôi đang biến thành một mụ đàn bà độc ác không? Tôi cần phải để ý chuyện đó. Nhưng tôi không thể vượt qua nỗi sự bức tức trong lòng. Tôi cảm thấy không yên tâm rằng tôi sợ mình có thể bị say nắng. Ăn xong mấy củ khoai tây, tôi đi vào phòng ngủ. Nơi mà bóng tối, những viên đá lát nền và màu trắng của những tấm ga trải giường tạo một cảm giác giả về sự mát mẻ. Tôi nhắm mắt lại, trong không gian yên tĩnh tôi nghe thấy tiếng tích tắc của chiếc đồng hồ quả lắc. Có lần tôi bảo André: “Em chẳng biết người ta sẽ mất những gì khi già đi. Giờ thì em có thể biết được rồi”.

Trước đây tôi luôn tỏ ra không đồng ý với Fitzgerald ⁴ về quan điểm cuộc sống là: “Một quá trình suy sụp dần”. Tôi cứ nghĩ quan hệ giữa tôi với André sẽ chẳng bao giờ xấu đi, việc viết văn của tôi sẽ tiếp

tục, càng ngày càng phát triển và Philippe mỗi ngày một trưởng thành hơn và trở thành một người đàn ông như tôi mong muốn.

Chẳng bao giờ tôi phải lo lắng về thân thể và đầu óc của mình và tôi tin rằng nó sẽ hoàn hảo tới ngày tôi trút hơi thở cuối cùng. Một ảo tưởng hão huyền! Những lời nói của thánh Beuve, đúng hơn là những lời nói của thánh Valery: “Con người ta nếu tốt về mặt này thì lại xấu về mặt khác, không có ai được toàn diện cả”. Nhưng giờ tôi không còn có thể viết văn nữa, Philippe đã phản bội lại tất cả những hy vọng của tôi và điều làm tôi đau lòng và cay đắng hơn là quan hệ giữa tôi và André có chiều tan vỡ mất. Cái khái niệm phức tạp về quá trình tiến triển đi lên này thật là vô lý. Trước đây tôi đã rất tự tin còn bây giờ, khoảnh khắc sụp đổ nằm trong tầm tay. Nó đã bắt đầu rồi. Và giờ đây có thể nó sẽ đến rất nhanh, chúng tôi sắp sửa biến thành những người già nua, bệnh hoạn, bất lực.

Khi tôi xuống dưới nhà, cái nóng đã giảm đi. Manette đang đọc sách bên cửa sổ trông ra vườn. Tuổi tác không lấy đi được sức mạnh của bà, nhưng tận sâu bên trong con người bà, mọi thứ diễn ra thế nào? Bà có nghĩ về cái chết không? Và nỗi sợ hãi? Với sự kháng cự? Tôi không dám hỏi.

- André đi chơi boules – nó sẽ về ngay thôi.

Tôi ngồi xuống, đối diện với bà. Dù có chuyện gì xảy ra chẳng nữa, đến tám mươi tuổi tôi cũng không thể nào giống bà. Tôi không thể nào thấy được sự tự do hiu quạnh đang được gọi đến và lặng lẽ lấy đi những thành quả đạt được từ những lúc thành công. Theo như tôi thấy thì cuộc sống đang dần dần lấy đi tất cả những gì nó trao cho tôi.

-Vậy là Philippe đã bỏ nghề dạy học, – bà nói. – Đối với nó như vậy vẫn chưa đủ. Nó muốn trở thành một nhân vật tai to mặt lớn kia.

- Lạy Chúa, đúng là như vậy.

- Đám thanh niên bây giờ chẳng tin vào thứ gì cả và mẹ cũng phải nói rằng cả hai vợ chồng mày cũng không còn niềm tin nhiều lắm nữa.

- André và con á? Ôi, nhưng chúng con vẫn tin vào những gì đã tin mà.

- André chống lại mọi thứ. Đó là sai lầm của nó. Đó là lý do tại sao Philippe trở nên xấu tính đi. Người ta phải ủng hộ một cái gì chứ.

Tôi không muốn tranh cãi tiếp về chuyện này. Tôi kể cho bà về chuyến đi sáng nay của chúng tôi và nói: “Mẹ để những tấm ảnh ở đâu rồi?”

Xem cuốn album cổ là một lễ nghi trong gia đình. Nhưng chẳng bao giờ nó được đặt ở một vị trí cố định nào.

Bà đặt nó xuống bàn cùng với một hộp giấy bồi. Không nhiều lắm những bức ảnh cũ. Manette trong bộ váy dài, trong ngày cưới. Một nhóm: bà, chồng bà, anh chị em của họ, toàn bộ thế hệ mà giờ đây chỉ còn mình bà sống sót. André lúc còn bé trông rất bướng bỉnh và quả quyết. Renée lúc hai mươi tuổi đứng giữa hai cậu em trai. Chúng tôi đã nghĩ rằng sẽ không thể vượt qua nỗi đau cái chết Renée ấy lúc hai mươi tư tuổi, chị ấy đã hy vọng rất nhiều vào cuộc sống. Thực tế chị ấy sẽ nhận được gì? Chị ấy sẽ làm thế nào để đối phó với tuổi già?

Lần đầu tiên chứng kiến sự chết chóc tôi khóc mới dữ làm sao. Sau đó tôi khóc ít dần đi – cha mẹ tôi, anh rể, bố chồng và các bạn bè. Cái đó còn có nghĩa là tuổi già. Đằng sau một con người còn rất nhiều cái chết của những người khác, để khóc, để lãng quên có những khi đọc báo tôi lại thấy một ai đó vừa mới chết – một nhà văn mà tôi ưa thích, một đồng nghiệp, một trong những cộng sự trước đây của André, một người bạn học cũ hoạt động chính trị mà tôi đã mất liên lạc. Hẳn là với một người như Manette, thật kỳ lạ và tuyệt vời khi là nhân chứng duy nhất, của cả một thế giới đã biến mất.

- Em đang xem ảnh à?

André quàng tay qua vai tôi. Anh giở nhanh cuốn album và chỉ cho tôi xem một bức anh chụp lúc mười một tuổi với các bạn trai cùng lớp.

- Hơn một nửa số họ đã chết, – anh nói, – anh đã gặp lại cậu Pierre này và Paul, người không có trong bức ảnh. Thế là đã hai mươi sáu năm qua kể từ khi bọn anh gặp nhau. Anh hầu như không thể nhận ra họ. Em không thể tưởng tượng nổi họ tuy bằng tuổi anh nhưng trông thế nào đâu. Họ biến thành những ông già thực thụ, còn có vẻ mệt mỏi hơn cả Manette. Điều đó làm anh bị chấn động.

- Bởi vì cuộc sống mà họ theo đuổi.

- Đúng. Cuộc sống của người nông dân đã làm hỏng họ.

- Hẳn anh phải thấy mình trẻ trung so với họ?

- Không trẻ nhưng anh thấy mình như được ban một đặc ân lớn. – Anh gấp cuốn Album lại – Anh đưa em đến Villeneuve để uống chút gì trước bữa tối nhé.

- Vâng.

Ngồi trong xe, anh kể cho tôi nghe về trò chơi boules mà anh vừa giành chiến thắng; anh chơi khá lên rất nhiều từ khi xuống đây. Tâm trạng anh trở nên thoải mái; sự công kích của tôi dường như không tác động được gì, tôi quan sát anh một cách cay đắng. Anh dừng xe ở rìa một khu đất với những chiếc dù che nắng màu xanh da trời và màu da cam. Dưới những chiếc dù đó người ta đang uống giải khát; hương thơm của cây anít thoang thoảng đâu đây. Anh kêu đồ uống. Một sự im lặng kéo dài.

- Đây là một nơi nhỏ bé nhưng đông vui.

- Rất vui.

- Em nói với giọng buồn rầu quá. Có phải em hối hận đã không ở lại Paris không?

-Ồ không, lúc này em chẳng quan tâm gì tới nơi chốn cả.

- Em cũng chẳng quan tâm cả đến người khác nữa. Anh biết.

- Điều gì làm anh nói như vậy?

- Em không hay nói chuyện lắm.

- Em xin lỗi, em thấy mệt mỗi rã rồi. Em đã phải chịu quá nhiều ánh nắng mặt trời buổi sáng nay mà.

- Em lại hay tỏ ra ngoan cố.

- Em đang già đi mất rồi.

Trong giọng nói của tôi chẳng có một chút thân mật nào. Trước đây tôi đã trông đợi gì ở André? Một sự phi thường chăng? Rằng anh sẽ vung cây gậy màu nhiệm lên và cuốn sách của tôi trở nên tuyệt tác và tất cả những bài báo cũng thế? Hoặc rằng thất bại của tôi không có nghĩa lý gì khi tôi ở bên anh? Anh đã mang đến cho tôi rất nhiều điều kỳ diệu nho nhỏ: trong những ngày mà cuộc sống của anh trở nên căng thẳng vì vươn tới tương lai, thì mọi niềm mong mỏi của anh với cuộc sống đều dành cho tôi. Anh đã cho tôi niềm tin, gìn giữ sự tự tin vào bản thân mình. Anh đã mất đi sức mạnh đó. Thậm chí nếu như trước đây anh cứ tiếp tục tin tưởng vào tương lai của bản thân thì vẫn không đủ để an ủi tôi. Anh lấy từ trong túi áo ra một bức thư:

- Philippe vừa viết cho anh.

- Làm cách nào mà nó lại biết được anh ở đâu?

- Anh gọi điện cho nó hôm anh đi. Nó bảo với anh rằng em tổng cổ nó ra khỏi nhà.

- Vâng. Em không hỏi hận gì về điều đó cả. Em không thể yêu thương một người mà em không tôn trọng.

André nhìn tôi một cách gay gắt:

- Anh không biết rằng em là người hoàn toàn thật thà.

- Thế nghĩa là thế nào?

- Em đã thu xếp tất cả lên một chiếc máy bay chở đạo đức, nhưng ngược lại về cơ bản nó lại rơi vào chiếc máy bay chở tình cảm và như thế em cảm thấy mình bị phản bội.

- Ở đó có cả hai.

Bị phản bội, bị bỏ rơi, vâng. Với tôi, đó là một vết thương quá đau, đến mức không thể nói thành lời được. Chúng tôi lại rơi vào yên lặng. Có phải giữa chúng tôi, sự thật thà sắp sửa hình thành là điều tốt không? Một cặp vợ chồng tiếp tục sống chung với nhau, đơn giản vì đó là cách mà họ phải làm và không có một lý do nào khác, đó có phải là những gì xảy ra với chúng tôi không? Có phải chúng tôi sẽ có mười lăm, hai mươi năm hay bao nhiêu năm tới mà không hề có bất cứ sự phản nản hay thù hằn nào, nhưng mỗi người sẽ khép lại trong một thế giới riêng của mình và lời nói trở nên hoàn toàn vô dụng?

Ở Paris tôi rất vui vẻ còn anh lại ủ ê. Tôi thấy khó chịu với thái độ vui vẻ lúc này của anh đến mức tôi bắt đầu thấy chán nản. Tôi cố gắng nói:

- Ba ngày tới chúng ta sẽ đến Ý. Anh có thích ý kiến này không?
- Anh thích nếu em thích.
- Em cũng thích nếu anh thích.
- Vì em thực sự chẳng để tâm gì đến nơi mà mình sẽ đến chẳng?
- Cũng như anh, chỉ ở mức độ vừa phải thôi.

Anh không đáp lại. Sự giao tiếp giữa chúng tôi có cái gì đó mắc mứu: mỗi người thực hiện những điều mà người kia cho rằng là không đúng. Liệu chúng tôi có bao giờ thoát khỏi tình trạng này không? Tại sao ngày mai lại hơn ngày hôm nay, tại sao ở Rome lại hơn ở đây?

- Thôi, nếu vậy thì chúng ta về nhà, – tôi nói, sau khi dừng lại một chút.

Buổi tối chúng tôi giết thời gian bằng cách chơi bài với Manette.

Ngày hôm sau tôi từ chối đi chơi với anh, tránh ánh nắng mặt trời và tiếng kêu the thé của những chú ve sầu. Tại sao tôi lại làm như vậy? Tôi biết rằng cho dù có vào nơi ở của các giáo hoàng hay Pont du Gard tôi cũng vẫn giữ được sự bình tĩnh như ở Champeaux. Tôi nói dối mình bị đau đầu để nghỉ ở nhà. André mang về mười hai cuốn sách mới và anh đang vui đầu vào một cuốn. Tôi không bỏ sót

những cuốn sách mới nào, vì thế tôi biết tất cả những cuốn đó. Tôi xem qua thư viện của mẹ. Các tác phẩm kinh điển của Garinier, một số tuyển tập của Pleiade mà chúng tôi đã tặng. Ở đó còn có rất nhiều cuốn mà tôi không có dịp xem lại trong nhiều năm, và tôi đã quên mất chúng. Thế nhưng khi ý nghĩ về việc đọc lại chúng lóe lên thì tôi cảm thấy lo lắng. Khi bạn đọc lại những cuốn sách thì bạn phải nhớ; hay ít nhất bạn cũng có mường tượng trong trí nhớ, cái mới mẻ ban đầu bị mất đi. Những nhà văn này, những người đã tạo ra tôi bây giờ và sau này nữa, họ mang đến cho tôi cái gì? Tôi mở ra vài tập và lật một vài trang, tất cả chúng đều có mùi vị mệt mỏi như trong những cuốn sách của tôi – một sự suy sụp. Manette đang đọc sách, ngừng lên:

- Mẹ bắt đầu nghĩ rằng mẹ sẽ được tận mắt chứng kiến cảnh con người ở trên mặt trăng cơ đấy.

- Tận mắt chứng kiến? Mẹ sẽ làm một chuyến đi? – André hỏi, với giọng hài hước.

- Con biết rõ ý mẹ mà. Mẹ biết rồi sẽ có chuyện đó, con trai ạ, người Nga sẽ làm được điều đó, người Mỹ đã thất bại trong cuộc chạy đua [5](#).

- Vâng, rồi mẹ sẽ thấy người Nga ở trên mặt trăng. – André nói một cách âu yếm.

- Thử nghĩ rằng chúng ta đã bắt đầu từ các hang động, – Manette nói tiếp, một cách trầm tư, – và chỉ có hai bàn tay trắng và giờ đây chúng ta sống như thế này, con phải thừa nhận rằng đó là điều đáng tự hào chứ.

- Đúng, lịch sử của loài người rất tốt đẹp, – André nói, – nhưng thật là ngớ ngẩn rằng lịch sử của từng con người thì lại rất đáng buồn.

Không phải lúc nào cũng buồn. Nếu như tiếng Trung Quốc của con không thổi tan thế giới thành từng mảnh, cháu chắt con sẽ biết đến chủ nghĩa xã hội. Mẹ sẽ rất hạnh phúc sống thêm năm mươi năm nữa để được chứng kiến điều đó.

- Thật là một người phụ nữ tuyệt vời! Em có nghe thấy không? – Anh nói với tôi, – mẹ sẽ tiếp tục sống thêm năm mươi năm nữa đấy.

- Còn con thì không chứ, André?

- Không, thưa mẹ, thực thà mà nói là không. Lịch sử đi theo những con đường đáng ngờ đến mức con cảm thấy khó có gì hợp với con được. Con luôn có ý nghĩ rằng mình ở bên lề lịch sử vì vậy trong thời gian năm mươi năm tới...

- Mẹ biết con không còn tin tưởng vào cái gì nữa. – Manette nói một cách dần dỗi.

- Điều đó không hoàn toàn đúng.

- Thế con tin tưởng vào cái gì?

- Sự chịu đựng của con người, và thực ra đó là điều tồi tệ. Con người ta cần tìm mọi cách để thủ tiêu nó đi. Nói thật với mẹ, với con bây giờ chẳng có điều gì là quan trọng cả.

- Nếu như vậy, – tôi hỏi, – tại sao lại không phải là những trái bom, sự hủy diệt? Cứ để cho mọi thứ đi lên và rồi sẽ có lúc kết thúc.

- Có những lúc như vậy khi con người ta có xu hướng mong muốn điều đó. Nhưng anh thích hy vọng rằng có thể sẽ có cuộc sống không phải chịu đựng đến vậy.

- Cuộc sống mà ai cũng phải hài lòng. – Manette nói với vẻ gầy gổ.

Giọng André trả lời làm tôi ghen lại, anh không quá thờ ơ như anh đã tỏ ra:

- Thật là ngớ ngẩn nếu cho rằng cuộc sống của con người lại buồn đến như vậy.

Câu nói của anh mới đầy cảm thán làm sao! Tôi nhìn anh và cảm thấy một làn sóng tình cảm đang dâng lên trong anh và ngay lập tức thấy chắc chắn rằng chúng tôi chưa bao giờ là hai người xa lạ. Trong những ngày này, có thể là ngay ngày mai, chúng tôi sẽ lại tìm thấy nhau, và trái tim tôi một lần nữa lại hoa chung nhịp đập với anh.

Sau bữa ăn tối, chính tôi là người gợi ý rằng nên đi chơi. Chúng tôi chậm chậm trèo lên Fort Sain – André. Tôi nói:

- Anh có thực sự cho rằng chẳng có ý nghĩa ngoài sự chịu đựng không?

- Thế còn gì có ý nghĩa nữa?

- Chắc không phải là sự vui vẻ?

- Đúng, sự vui vẻ đâu gọi được là ý nghĩa. Anh im lặng một lát: “Mẹ không đúng khi nói rằng chúng ta không tin tưởng vào bất cứ cái gì. Nhưng thực sự thì ta biết tin vào cái gì bây giờ. Chúng ta không ủng hộ Liên Xô và sự thỏa hiệp của nó; cũng không ủng hộ Trung Quốc. Ở Pháp chúng ta không ủng hộ chính thể, cũng không ủng hộ bất cứ đảng đối lập nào.

- Đây là tình huống xấu nhất.

- Đó là cách lý giải về thái độ của Philippe: chống đối mọi thứ. khi người ta ba mươi tuổi, chẳng đề cao một cái gì.

- Khi người ta sáu mươi thì cũng vậy. Nhưng có lý do gì để phản bội lại những ý kiến của mình?

- Những ý kiến đó có thực sự của Philippe không?

- Anh nói thế nghĩa là sao?

- Ôi, tất nhiên là nó bức mình bởi những bất công ghê gớm và những sụp đổ lớn. Nhưng nó chưa bao giờ thực sự có tư tưởng chính trị trong đầu. Nó tiếp nhận những ý kiến của chúng ta là bởi vì nó không thể là khác, nó nhìn thế giới bằng con mắt của chúng ta. Nhưng chỉ không biết nó bị thuyết phục đến mức nào?

- Thế còn những hiểm họa mà nó đã gặp trong cuộc chiến ở Angiêri?

- Điều đó thực sự làm nó nổi giận, rồi sau đó đến các bài diễn văn, các bản kháng nghị và các bản tuyên ngôn – tất cả chúng đều là trận chiến và sự may rủi. Nó không chứng tỏ rằng Philippe hoàn toàn hành động vì cánh tả.

- Đó là một cách kỳ quặc của Philippe. Hơn là việc nó phụ thuộc để chúng ta kéo nó thành từng mảnh?

- Không. Anh không kéo nó thành từng mảnh. Càng nghĩ kỹ anh càng thấy nó có lý. Anh thấy chúng mình đã làm nó quá lo lắng. Cuối cùng thì nó phải tự yêu cầu quyền lợi với chúng ta bằng bất cứ giá nào. Lại nói về Angiêri – nó hoàn toàn tan vỡ ảo mộng về sự kiện đó. Không có một đồng đội nào của nó, quan tâm đến nó mặc dù nó chịu nguy hiểm vì họ. Với nó, con người vĩ đại chỉ có ông De Gaulle.

Chúng tôi ngồi xuống thăm cỏ ngay dưới pháo đài. Tôi lắng nghe giọng nói của André: bình tĩnh và thuyết phục; có thể từng người chúng tôi sẽ nói chuyện lại với nhau, và trong tôi một thứ gì đó đã tan ra. Lần đầu tiên tôi nghĩ đến Philippe mà không hề có sự tức giận nào, cũng không vui vẻ, nhưng thanh thản, có lẽ bởi vì André bỗng nhiên trở nên gần gũi với tôi đến mức hình ảnh về Philippe trở nên rất mờ nhạt. Tôi nói bằng một giọng nhẹ nhàng:

- Chúng ta đã làm con lo lắng. Anh có nghĩ rằng em cần phải gặp lại nó không?

- Nó sẽ rất đau khổ nếu như em cứ tiếp tục im lặng với nó, và như thế phỏng có ích gì?

- Em không hề muốn làm nó đau khổ. Em chỉ thấy thờ ơ, thế thôi.

- Ôi, tất nhiên, giữa chúng ta và nó không bao giờ có thể giống nhau được.

Tôi nhìn André. Với tôi, dường như mọi chuyện giữa tôi và anh đã hoàn toàn trở lại như cũ. Mặt trăng đang tỏa ánh sáng xuống trần gian và ngôi sao nhỏ trung thành với nó cũng vậy: một cảm giác thanh bình lớn lao đến bên tôi. “Ngôi sao nhỏ mà tôi trông thấy được vẽ nên bởi mặt trăng”, lời nói cổ xưa rồi nhưng nó như được viết ra lần đầu tiên và nó đọng lại trên môi tôi. Nó là cầu nối giữa tôi với các thế kỷ trước, lúc đó, ngôi sao cũng sáng y hệt như bây giờ. Và sự hồi sinh cũng như sự lâu bền này mang lại cho tôi một cảm giác về sự vĩnh hằng. Đối với tôi, thế giới trở nên mới mẻ như trong những thời kỳ đầu và lúc này có thể tự đáp ứng đủ cho bản thân nó. Tôi ở

nhà và ngắm nhìn những mái ngói đang được đắm mình trong ánh trắng, ngắm nhìn chúng không vì lý do gì cả, ngắm nhìn chúng chỉ vì thích được trông thấy chúng.

-Viết lách thật là tuyệt vời, – tôi nói, – những bức tranh mất đi hình dáng, màu sắc sẽ phai nhạt đi nhưng từ ngữ thì ta có thể mang theo bên mình được.

- Tại sao em lại nghĩ như vậy?

Tôi trích dẫn hai dòng của *Aucassin et Nicolette* và nói thêm một cách hối tiếc: “Ban đêm ở đây thật đáng yêu làm sao!”

- Đúng vậy. Thật là ngốc vì em đã không đến đây sớm hơn.

- Dại dột á? Nhưng anh không muốn em đến cơ mà!

- Anh? Không phải, anh rất muốn em đến nhưng chính em đã từ chối khi anh bảo em là: “Tại sao em không đến Villeneuve?” và em đã trả lời: “Một ý hay đấy. Anh đi mà đi”.

- Không phải như vậy. Em còn nhớ rõ từng lời của anh là: “Điều mà anh muốn là đi Villeneuve”. Anh đã chán em, vì vậy tất cả những gì anh muốn lúc ấy là thoát ra khỏi địa ngục đó.

- Em bị mất trí rồi! Ý anh rõ ràng là anh muốn chúng ta đến Villeneuve. Và em đã đáp lại bằng một giọng làm anh hoàn toàn cụt hứng: “Vậy thì đi đi”. Nhưng mặc dầu, anh vẫn cứ nài nỉ em.

- Ôi, đó chỉ là chuyện hình thức thôi. Chắc chắn anh đã trông đợi sự từ chối của em.

- Không một chút nào.

Anh tỏ ra chân thành đến mức những nghi ngờ của tôi dường như lắng xuống.

Có phải tôi đã mắc sai lầm không? Tôi không thể thay đổi định kiến mà tôi áp đặt trong đầu. Nhưng chắc chắn không phải anh đang nói dối.

- Thật là ngốc nghếch, – tôi nói, – lúc đó em bị sốc khi thấy anh tính cách đi mà không có em.

- Ngốc nghếch! – André nói. – Anh tự hỏi tại sao em lại nghĩ như vậy?

- Em đã không tin anh.

- Bởi vì anh đã nói dối em?

- Em thấy dạo này anh có vẻ thay đổi.

- Thay đổi thế nào?

- Anh cư xử như đang sắm vai một ông già ấy.

- Đó không phải là trò chơi đâu, chính em hôm qua đã nói với anh rằng “Em đang già đi”.

- Nhưng anh cứ cố tình làm như vậy về tất cả mọi mặt.

- Chẳng hạn như gì nào?

- Về phong cách. Anh cứ làm bần nhà bằng cao dán.

- Ôi, đó là...

- Gì cơ?

- Hàm răng anh hơi bị sượng lợi. Nếu như nó nặng hơn thì anh sẽ phải mang răng giả. Em hiểu anh mà!

Tôi hiểu ý anh nói. Đôi khi tôi mơ thấy tất cả răng trong miệng tôi ròi ra và vỡ vụn và ngay lập tức sự suy sụp của tuổi già bao bọc chặt lấy tôi. Những chiếc răng giả...

- Tại sao anh không kể với em?

- Có những chuyện nhỏ và vớ vẩn mà người ta không muốn cho ai biết.

- Đó có thể là một sai sót dẫn đến sự hiểu lầm.

- Có thể, – anh đứng dậy, – đi nào, chúng ta sẽ bị cảm lạnh mất.

Tôi cũng đứng lên. Chúng tôi đi bộ từ từ xuống dốc đầy cỏ.

- Nhưng xét về một chừng mực nào đó em đã đúng khi nói rằng anh đang giả vờ, – André nói, – anh đã đi quá đà. Khi anh nhìn thấy tất

cả những người bạn học già yếu hơn anh rất nhiều nhưng vẫn chấp nhận mọi hoàn cảnh mà không hề than vãn gì, anh tự nhủ không thể có chuyện như vậy được. Và anh quyết định tự giành lại mình.

- Ô vậy ra thế! Em cứ nghĩ rằng chính sự không có mặt của em đã làm tính tình anh trở lại tốt như vậy.

- Em nói gì vậy! Còn lâu mới được như thế. Ý chính trong câu chuyện của em là anh đã quyết định nắm lấy bản thân. Anh không muốn là một ông già buồn chán. Già đã là quá đủ rồi còn buồn chán thì không.

Tôi khoác tay anh. Tôi đã tìm ra được André chưa bao giờ bị mất và tôi không bao giờ được đánh mất. Chúng tôi đi vào vườn và ngồi trên một chiếc ghế băng đặt dưới gốc cây bách. Mặt trăng và ngôi sao nhỏ của nó đang chiếu sáng khắp căn nhà

- Tuy nhiên, – tôi nói, – tuổi già vẫn tồn tại và không có gì đáng cười cả khi một người tự nhủ rằng mình đang bị hủy diệt dần dần.

Anh đặt tay lên tay tôi:

- Đừng có tự nhủ những điều như vậy. Anh cho rằng anh hiểu tại sao em không thành công với cuốn sách này. Em xuất phát với một hoài bão rất lớn – hoài bão tạo ra một điều gì đó hoàn toàn mới và làm nổi bật mình lên. Đó là một sai lầm chết người. Để hiểu được Rousseau và Montesquieu và làm cho người khác hiểu như mình là một công việc rất khó khăn và lâu dài. Nếu như một điều gì đó thực sự làm em chú ý, em có thể sẽ lại làm tốt công việc.

- Xét về mọi mặt, sự nghiệp văn chương của em rồi cũng sẽ bỏ dở thôi. Em đã thấy cái hạn chế của mình.

- Xét từ quan điểm tự xem xét mình, em có thể không tiến xa hơn nữa, đó là sự thực. Nhưng em có thể vẫn còn hấp dẫn độc giả, buộc họ phải suy nghĩ và làm phong phú thêm vốn hiểu biết của họ.

- Chúng ta hãy hy vọng như vậy.

- Về phần mình, anh đã quyết định rồi. Anh sẽ tiếp tục thêm một năm nữa rồi sau đó dừng lại. Anh sẽ trở lại học hành, giữ cho mình

khỏi lạc hậu và lấp những điểm yếu của mình.

- Anh nghĩ rằng sau đó anh sẽ lại bắt đầu với sức mạnh mới?
- Không, nhưng có những điều mà anh chưa biết và rất muốn biết điều đó, chỉ để biết mà thôi.
- Liệu như thế đối với anh là đủ?
- Chỉ trong một số trường hợp thôi, chúng ta đừng nên trông xa quá.
- Anh nói đúng.

Trước đây, chúng tôi luôn trông xa. Liệu bây giờ chúng tôi có nên học cách sống một cuộc sống ngắn hạn không? Chúng tôi ngồi ở đó, bên nhau, bên dưới những ngôi sao với mùi hăng hắc từ cây bách thoảng đưa trong gió; tay trong tay. Trong một khoảnh khắc, thời gian như ngừng trôi. Rồi nó sẽ lại trôi đi. Lúc đó sẽ thế nào? Liệu tôi còn có thể làm việc hay không? Liệu sự tức giận của tôi với Philippe có mất đi được không? Liệu nỗi đe dọa của tuổi già có lấy đi lần nữa sự kiềm chế của tôi hay không? Không nên nhìn xa quá. Trước mặt là những nỗi sợ hãi về cái chết và những cuộc chia ly: đó là chiếc răng giả, bệnh đau dây thần kinh tọa, sự yếu đuối, trí thông minh cần cỗi, nỗi cô đơn ở một thế giới xa lạ mà tôi sẽ không còn hiểu nỗi và thế giới đó sẽ tiếp tục mà không có chúng tôi. Liệu tôi có thành công trong việc không chú ý đến những chân trời đó không? Hay tôi sẽ học cách quan sát chúng mà không tỏ ra sợ hãi? Chúng tôi có nhau: đó là tài sản quý báu của chúng tôi. Chúng tôi sẽ giúp đỡ nhau sống qua cuộc phiêu lưu cuối cùng này, cuộc phiêu lưu mà chúng tôi sẽ không quay trở lại. Liệu chúng tôi có thể chịu đựng được không? Tôi không biết. Hãy để chúng tôi hy vọng. Trong việc này chúng tôi không còn cách lựa chọn nào khác.

-----
[1](#) Phân biệt chủng tộc

[2](#) Quốc khánh Pháp

[3](#) Nhà văn Pháp thế kỷ 19.

[4](#) F.S.Figerald (1896-1940) nhà văn Mỹ (gốc Ireland). Các tác phẩm chính: This Side of Paradise (1920), The Great Gatsby (1925),

Tender is the Night (1934)...

5 Câu chuyện xảy ra trước ngày phi hành Mỹ đặt chân xuống mặt
trắng.

KỊCH MỘT VAI

Lời độc thoại này là cách trả thù của người đàn bà ấy.

FLAUBERT

Thật là cái bọn con hoang hư hỏng! Tôi đã phải kéo màn cửa che đi màu sắc quái đản của những chiếc đèn lồng và cả ánh sáng dịu dịu phát ra từ cây thông Noel, vậy mà những tiếng ồn vẫn cứ xuyên qua tường vào phòng. Hết phanh gấp rồi lại rú còi. Tạo nên những tiếng động âm ỉ là tất cả những gì mà cái bọn con hoang này làm khi ngồi sau tay lái của mấy chiếc xe bỏ mui tòng tọc kiểu Dauphines. Đây là một việc ghê tởm mà bọn chúng cho là thể thao. Một chiếc xe bỏ mui màu trắng với mấy cái ghế ngồi màu đen, thật kinh khủng, mấy gã đó còn huýt sáo khi tôi đeo kính râm gọng chéo và đội khăn quàng kiểu Hermès đi ngang qua. Có lẽ bây giờ bọn chúng đang nghĩ là sẽ làm tôi chú ý đến với mấy cái còi điện choe choé và những đồng sắt vụn cũ kỹ bẩn thỉu của mình. Tôi sẽ rất sung sướng nếu như bọn chúng đâm vào nhau ngay dưới cửa sổ phòng tôi. Mấy thằng con lợn này đang làm tôi vỡ cả màng nhĩ. Tôi chẳng còn cái phích cắm nào, cái cuối cùng đang cắm vào điện thoại – thứ phát ra từ những tiếng kêu ghê tởm. Ấy vậy mà chịu điếc tai vẫn còn hơn là để điện thoại không kêu. Chỉ có một cách xóa đi những tiếng gầm rú là giấc ngủ. Nhưng tôi sẽ không thể chợp mắt được, cũng giống như ngày hôm qua, tôi đã không chợp mắt được. Tôi đã phát ốm lên bởi sự hãi hùng trong cái ngày trước ngày hôm nay. Tôi đã dùng cả đồng thuốc ngủ mà chẳng có tác dụng gì. Cái lão bác sĩ quái ác ấy đã cho tôi những viên thuốc hình viên đạn còn tôi thì không thể tọng chúng vào mình như một khẩu súng. Tôi phải nghỉ ngơi một chút, ngày mai tôi sẽ phải đối phó với Tristan, không khóc, không kêu gào. Thật là lố bịch, phi lý hết sức, thậm chí là từ chuyện tiền bạc. Một đứa trẻ phải cần mẹ của nó chứ. Tôi sẽ phải thức trắng đêm thôi và chắc chắn thần kinh tôi sẽ suy sụp hoàn toàn. Tôi đéch cần tới chúng. Đồ con hoang! Chúng đâm thùm thùm trong đầu tôi. Tôi có thể nhìn thấy chúng, nghe thấy chúng. Chúng đang tọng vào họng những miếng gan béo và thịt gà rán, chúng thềm thườn những cái

đó. Albert và Nanard Étiennette, cái khinh khỉnh của bọn họ giống hệt như của mẹ tôi, điều đó như không giống với thực tế là em ruột tôi và mẹ đẻ ra tôi lại thích người chồng cũ của tôi hơn tôi. Tôi chẳng có cách nào bảo bọn họ dừng lại cái việc không cho tôi ngủ. Tôi tự nhủ: thôi tốt hơn cả là nín lặng chấp nhận dù đúng dù sai, dù bọn họ chẳng đếm xỉa gì đến những điều đó. Tất nhiên, nếu tôi có tỏ ra cứng rắn thì bọn họ cũng chẳng làm gì được.

Những lễ kỷ niệm mà có mặt bọn họ thì thật không thể ngủi được, điều đó là quá ghê gớm, ngay cả với những ngày bình thường. Tôi luôn căm ghét các ngày lễ Phục sinh, mười bốn tháng Bảy, bố tôi nhắc Nanard lên vai để nó có thể xem được pháo hoa, còn tôi thì đứng đó, giữa cái đám đông chen lấn xô đẩy đầy mùi dục vọng mà tôi lại chỉ cao đến háng họ. Mẹ tôi nói: “Đấy, con bé lại đang than vãn kia kìa”. Họ nhét một viên nước đá vào tay tôi. Tôi muốn làm một điều gì đó với viên nước đá này và tôi đã ném nó đi. Họ chỉ thờ dài vì không thể mắng tôi vào một tối Quốc khánh được. Chỉ có bố tôi là thực sự yêu quý tôi. Khi ông chết, mẹ tôi đã chẳng buồn bã gì, bà ta thường đánh vào mặt tôi bằng những chiếc nhẫn đeo trên bàn tay. Thành em Nanard của tôi từ đó đã trở thành ông hoàng trong gia đình. Tôi chưa bao giờ đánh con gái tôi, Sylvie. Nó thường kéo ông cậu Nanard của nó vào giường buổi sáng. Tôi nghe rõ chúng hú hí, mơn trớn nhau, mặc dù Nanard luôn phủ nhận điều đó. Tôi ghê tởm vì hấn không bao giờ sám hối và bọn chúng sẽ chẳng bao giờ thực sự sám hối. Cũng có thể là hấn đã quên. Bọn họ là những người thường dễ quên đi những gì khó chịu mà! Trong trí nhớ của tôi chúng đúng là những thứ rác rưởi. Con Sylvie thường đi lại trong cái buồng giống như nhà thổ của nó, với cái áo dài bằng lụa trắng đầy những vết bẩn và nốt thũng do tàn thuốc lá, còn thằng cậu Nanard thì cứ bám lấy đít nó. Điều đó làm bất cứ bà mẹ nào như tôi đều phải đau khổ. Tôi muốn con cái tôi phải là những đứa trẻ ngoan ngoãn, sạch sẽ. Tôi không muốn Francis lại trở thành thằng cậu nó – thằng Nanard chó chết, cũng như năm thằng bạn của nó. Dù là không ai nói ra thì tôi cũng chắc chắn rằng ai cũng phải coi thường những người đàn bà đã cưới cái con bò này.

Chưa hết đâu. Liệu có bao kẻ như thế trên đời này? Có lẽ phải hàng trăm hàng nghìn trên những đường phố Paris, và cũng thế thôi, ở tất cả các thành phố trên quả đất này. Giờ đã là ba nghìn triệu và rồi sẽ còn tồi tệ hơn nữa, vì nạn đói. Người cứ đông lên mãi, còn mọi thứ chẳng bao giờ đủ cho họ. Thậm chí nếu chúng ta có chinh phục được vũ trụ thì cái bọn người này cũng sẽ chen chân lên đó, đông chẳng kém gì so với những đường cao tốc ngày nay. Lúc đó có lẽ bạn sẽ không thể ngắm trăng mà không nghĩ rằng đang có những mục đàn bà lơ lửng trên hướng xuống. Tôi đã từng yêu mặt trăng, nó giống như tôi vậy. Người ta đã làm hỏng nó, giống như đã làm hỏng mọi thứ, người ta đang đảo lộn những bức tranh đó. Cái vàng trắng đẹp đẽ, trong sáng, thiêng liêng, nay chỉ được coi là một thứ bụi bặm xám xịt tối tăm mà ai cũng có thể chà đạp lên được.

Tôi đã là một người thẳng thắn, trong sạch, không thoả hiệp. Sự trung thực đã thấm vào tận xương tuỷ từ khi tôi còn nhỏ. Tôi thấy mình giờ đây như một đứa trẻ xa lạ trong bộ quần áo rách rưới. Mẹ tôi đã đối xử với tôi rất tệ bạc. Bà ta lại còn cười điệu và hỏi đều tôi:

- *Chúng mình vẫn yêu bố phải không?*

Tôi đã bình tĩnh trả lời:

- Không, tôi *ghét* ông ta!

Cái nhìn của bà ta tắt lạnh đi, như băng giá.

Chắc mọi người sẽ nghĩ rằng tôi phải là một người ganh ghét đố kỵ – mọi cuốn sách đều nói như vậy mà. Còn tôi lại có ý thích lạ lùng là chấp nhận tất cả điều đó. Không thoả hiệp cũng không phản kháng, cái người phụ nữ đó chính là tôi. Tôi trong sạch thẳng thắn, không tham dự vào bất cứ trò xấu nào. Điều đó đã làm bọn họ phát điên lên. Bọn họ rất ghét việc bị người khác nhìn thấu. Người ta chỉ muốn bạn tin vào những gì mà người ta nêu ra, hoặc chí ít thì cũng giả vờ là như vậy.

Bọn họ vẫn làm những trò vô nghĩa như chạy âm âm, gào thét trong cầu thang. Điều đó đã tạo nên cảm giác địa ngục. Bọn họ có thể nổi nóng lên, vào bất cứ lúc nào, có khi chỉ vì bạn bắt đầu dùng một

cuốn lịch mới. Những việc như thế đã làm tôi mỗi mệt suốt cả cuộc đời, nó giống như một trò xúc xắc kích động vậy. Tôi cần phải kể cho các bạn nghe câu chuyện về cuộc đời tôi. Rất nhiều phụ nữ đã làm điều đó, người ta in sách của họ, kể về họ. Họ vênh váo hài lòng với chính mình. Cuốn sách của tôi sẽ thú vị hơn tất cả. Nó đã khiến tôi phải làm việc vất vả nhưng tôi đã sống, tôi đã sống không lừa dối, không giả mạo. Chắc bọn họ sẽ phải tức điên lên khi nhìn thấy tên và ảnh tôi ở các quầy sách, còn bất cứ ai trong số các bạn cũng sẽ tìm được ở đó một niềm tin chân thực. Tôi sẽ lại có một đám đàn ông quý dưới chân như những sinh vật ngớ ngẩn quy lụy nhất. Đúng là khi một người đàn bà trở nên nổi tiếng thì người ta lập tức chạy theo cô ta. Có thể tôi nên gặp một ai đó và người đó sẽ biết cách yêu tôi.

Cha tôi đã yêu tôi, và không có ai khác. Tất cả đều bắt đầu từ đó. Tất cả những suy tính của Albert đã dần dần lộ ra. Tôi đã quá ngu ngốc khi yêu anh ta. Tôi đã phải chịu đựng ghê gớm trong những ngày đó, ôi tuổi trẻ và sự chân thực đã đi qua!

Vì thế mà mày sẽ làm những điều ngu ngốc ư? Tôi tự hỏi, có thể đó chỉ là một việc gian dối làm người khác tưởng anh ta không biết Olivier từ trước? Một mưu đồ bẩn thỉu đã làm đời tôi tan nát.

Giờ đây, cái gì phải đến đã đến, đầu tôi rối bù, quay cuồng lên. Người ta làm tôi không thể ngủ được – ngày mai chết tiệt. Tôi sẽ phải tự kích thích bản thân mình để chế ngự Tristan và rồi tất cả điều đó sẽ kết thúc một cách tồi tệ.

- Mày không thể làm thế được! Đồ con lợn!

Điều đó là tất cả những gì ám ảnh tôi trong giấc ngủ cuộc đời. Quý thật, người ta hình như được phép làm vỡ màng nhĩ tôi, chà đạp lên tôi.

- Cái bọn tăng trên chó má. Chúng không thể làm âm ỉ như vậy được. Hôm nay là ngày đầu năm kia mà.

- Thôi, quên chuyện đó đi, mình sẽ tìm được cách khác, dù cô ta có rửa mình là đồ chó cái.

Tôi chưa bao giờ để tình cảm lấn lướt. Albert đã giận tím ruột, thật chẳng phải dàn cảnh làm gì! Mọi cái đều phô cả ra đấy. Hắn đã nhảy với Nina. Chúng xoắn lấy nhau, bộ ngực đồ sộ của cô ta đang ưỡn ra. Còn Albert thì lồng lên. Ôi, những cảnh như vậy! Tôi đã dàn bao cảnh trong cuộc đời mình. Tôi là một người đàn bà đích thực, người đã trả lời “Tôi ghét bố tôi” một cách thẳng thừng, không run sợ.

Bọn họ sẽ làm vỡ trần và vôi vữa sẽ rơi xuống đầu tôi. Từ đây tôi đã có thể thấy họ. Thật quá cuồng loạn. Họ đang trần truồng với nhau. Điều đó làm những người đàn bà đáng kính kia trở nên nhơ bẩn. Họ bị cuốn hút vào nhau. Và ai trong số họ cũng sẽ sẵn sàng cho người bạn đời của mình mọc sừng. Họ sẽ làm điều đó vào chính đêm nay, trong buồng tắm.

Họ khoảng hơn năm mươi tuổi, ở cái tuổi ấy, họ cần những trò nhà thổ để có thể “xâu kim” chẳng? Tôi dám chắc rằng Albert và người đàn bà của ông ta có những người bạn dĩ điểm. Bạn có thể đọc được trên nét mặt Christine sự sẵn sàng cho tất cả, còn ông ta thì sẽ không phải kìm mình trước cô ta. Thật tội nghiệp cho tôi, hai mươi tuổi, quá hồn nhiên, quá dễ dỗ dành. Đụng chạm, vuốt ve... thật là một sự khó khăn, ngược ngạo, tôi thật đáng được yêu. Ôi, tôi đã làm một điều bẩn thỉu, cuộc đời đã chẳng cho tôi một dịp may nào.

Quý thật, tôi đang chết đói chết khát, nhưng điều đó sẽ bắt tôi rời khỏi cái ghế bành và đi vào bếp. Bạn sẽ bị lạnh đến chết trong cái lỗ này nhưng nếu tôi chỉ bật cái lò sưởi giữa nhà lên thì mọi thứ sẽ đảo ngược ngay, miệng tôi sẽ khô khốc, còn mũi thì bỏng rát. Cái nền văn minh này mới hỗn loạn, chết tiệt làm sao. Người ta có thể phá huỷ mặt trăng nhưng lại không sưởi ấm được một ngôi nhà. Nếu như người ta có được chút tình cảm, có lẽ họ đã phát minh ra những rô-bốt để trông nom ngôi nhà, biết rót nước quả khi chủ nhân cần, tôi sẽ không phải ngọt ngào với chúng, không phải nghe những trò cờ bạc xúc xắc của chúng.

Mariette sẽ không đến vào ngày mai, tôi đã chán ngấy cái bệnh ung thư của ông bố cô ta. Ít nhất thì tôi cũng đã có một vài quy định đối với cô ta, nhưng nếu không có tôi thì cô ta không hẳn đã nhất nhất tuân theo. Có những người đeo găng tay cao su làm các việc giặt

giữ và đóng vai trò một người nội trợ mà tôi không thể. Tôi muốn họ là những người cẩn thận để người ta có thể yên tâm rằng không thấy tóc lẫn trong món xa lát và những dấu tay bẩn dính đầy trên cửa. Tristan là đồ bẩn thỉu. Tôi đối xử với cô hầu của mình rất tốt, nhưng tôi muốn họ làm đúng phận sự mà không gầy ồ ào, hay cứ nói mãi với tôi những câu chuyện về cuộc đời họ. Để đạt được điều đó bạn phải dạy dỗ họ như là đối với những đứa trẻ. Tristan đã chẳng dạy dỗ gì Francis cả. Cái đồ chó cái của cô Mariette đương bỏ rơi tôi trong lúc khó khăn. Phòng khách sẽ là một cái chuồng lợn sau khi họ đến đây. Họ sẽ đến với những món quà sang trọng, mọi người sẽ hôn nhau, tôi sẽ bày biện những cái bánh nhỏ còn Francis sẽ trả lời những câu hỏi mà bố nó đã dạy nó một cách dối trá như cho những người đàn ông trưởng thành. Lẽ ra tôi phải dạy dỗ nó thành một cậu bé ngoan. Giờ thì tôi phải nói rằng Francis là một đứa con mà mọi sự ngăn cản của người mẹ luôn dẫn nó đến sự tồi tệ. Nó sẽ trở thành một hulgân hoặc là cái loại người mà bạn chẳng bao giờ muốn thấy. Cái dòng suy nghĩ nặng nề này làm tôi mệt mỏi. Điều mà tôi thực sự muốn làm lúc này là gào lên: chẳng có lý gì để tách rời một đứa trẻ khỏi mẹ nó. Nhưng tôi phụ thuộc vào chồng. Dédé đã bảo tôi hãy doạ ly dị nhưng điều đó chỉ làm anh ta cười phá lên. Đàn ông họ liên kết với nhau và luật pháp chẳng còn là cái gì. Anh ta có quá nhiều chỗ dựa để tạo cho mình quyền lực. Anh ta sẽ nắm lấy Francis, còn tôi sẽ chẳng nhận được một đồng xu tiền thuê nhà nào cả. Chẳng ai làm gì để chống lại cái việc tống tiền bẩn thỉu này. Chỉ một cái giấy phép, thế là căn hộ được chuyển cho Francis. Tôi chỉ còn trông vào sự thương hại của anh ta. Bạn nghĩ xem, chẳng có tiền bạn sẽ chẳng nuôi sống bản thân mình, giá trị của bạn có lẽ chưa bằng nửa con số 0. Mình quả là ngu khi đã không cho những con người chân thực vô tư một chút tiền.

Nếu tôi sống với Florent chắc tôi đã com cóp được món tiền nhỏ cho bản thân mình. Tristan đã từng say mê tôi và tôi đã thương hại khi nhìn vào mặt anh ta. Và cuối cùng thì cái “chai Napoléon” đương đương tự đắc ấy chịu để lại cho tôi căn hộ vì tôi đã không ngắt đi, không quỳ gối trước anh ta. Tôi sẽ trói anh ta lại. Tôi doạ anh ta bằng việc nói sự thật với Francis: Mẹ không bệnh tật gì cả, mẹ sống

một mình vì người cha cục cằn của con đã bỏ rơi mẹ, ông ấy lúc đầu thì nịnh nọt còn sau đó đã hành hạ, thậm chí còn đánh đập mẹ. Tôi sẽ gây ra những cơn điên loạn đau đớn cho đến chết, ngay trước mặt thằng bé, trên cái thảm chùi chân của họ và sẽ còn nhiều chuyện khác. Tôi có vũ khí của tôi. Tôi sẽ dùng chúng và anh ta sẽ trở về với tôi. Tôi sẽ không tiếp tục mòn mỏi một mình, câm lặng trước những người hàng xóm luôn chà đạp lên tôi, những người luôn làm tôi phải thức giấc mỗi sáng bởi cái tiếng radiô của họ, và chẳng có ai đem cho tôi được đến một mẩu bánh mì khô khi tôi đói. Ấy vậy mà những con bò ục ịch đó lại có một người đàn ông bảo vệ chúng và có những đứa trẻ chờ đợi chúng, còn tôi thì chẳng có gì cả. Không thể như vậy được! Ôi con người ta thật ti tiện hèn hạ, họ nghĩ rằng họ có thể làm tất cả và khi bạn sa cơ lỡ vận họ sẽ chà đạp ngay lên bạn. Tôi sẽ chống cự lại quyết liệt, tôi sẽ giữ lấy phẩm giá của mình. Nhưng một người đàn bà đơn độc vẫn bị người ta khinh rẻ. Gã canh cửa cười một cách bần thiêu. Vào mười giờ sáng là “hợp pháp” cho cái việc mở radiô – chắc hẳn nghĩ tôi sẽ bị gây ấn tượng bởi những cái lời lẽ loằng ngoằng kia. Tôi đã chọc lại họ bằng điện thoại bốn tối liền. Họ biết đó là tôi nhưng không thể ra mặt được. Tôi đã cười ngất và họ chỉ còn biết đối phó lại bằng cách ngắt điện thoại nhưng rồi tôi sẽ lại tìm ra một trò khác. Ô, là thế nào nhỉ? Những kẻ khó chịu như họ, ngủ ban đêm, làm việc cả ngày, đi dạo chơi ngày chủ nhật, chẳng có cái gì ở bạn có thể ảnh hưởng đến họ. Giá như có một người đàn ông sống ở nhà tôi. Người thợ ống nước sẽ đến, người gác cổng sẽ chào một cách lịch sự còn những người hàng xóm sẽ vận nhỏ dãi đi. Quỷ tha ma bắt, tôi muốn được người ta tôn trọng, tôi muốn chồng con gia đình tôi được giống như người khác.

Sẽ vui vẻ biết bao khi dẫn một cậu con trai xinh xắn mười một tuổi đi chơi rạp xiếc và vườn thú. Tôi sẽ dạy dỗ nó một cách đúng đắn. Thằng bé vẫn còn dễ bảo hơn con Sylvie. Con bé đã là một đứa cứng đầu và cáo già, giống như cái con sên Albert. Tôi không làm gì chống lại nó nhưng tất cả bọn họ đã dạy nó chống lại tôi. Con bé đang ở vào cái tuổi mà những đứa con gái ghét mẹ chúng. Người ta vẫn gọi đó là sự mâu thuẫn tư tưởng, nhưng đó đúng là sự căm thù. Còn một điều nữa trong số những sự thực ấy khiến họ phát điên lên.

Bà Étienne đã rất khó chịu khi tôi bảo bà nên xem cuốn nhật ký của Chaudie. Bà ta đã không muốn xem cuốn nhật ký đó, cũng giống như bao người đàn bà không đi khám bệnh vì sợ bị phát hiện là mắc ung thư. Thế là bạn sẽ vẫn cứ là *mẹ yêu dấu* của một *cô con gái bé bỏng dễ thương*. Sylvie đã không còn bé bỏng dễ thương nữa. Tôi đã đau đớn như bị đòn khi đọc nhật ký của nó. Nhưng tôi đã nhìn thẳng vào sự việc, tôi không lo sợ quá nhiều. Tôi biết tất cả những gì phải làm lúc đó là đợi chờ đến một ngày con bé hiểu ra và nói rằng tôi đã đúng. Con bé sẽ tổng những điều dối trá trở lại hòng bòn họ. Tôi đã nói với Sylvie: “Con sẽ không làm mẹ phải thất vọng chứ?” Nó buồn bã như một con la, than vãn hết giờ này sang giờ khác đòi cho được những ý thích chợt nảy ra của nó, nhưng chẳng có một lý do mông manh nào để nó gặp lại Tristan. Một đứa con gái cần một người cha, tôi tất nhiên phải biết điều đó chứ, ai cũng thế mà. Nhưng đã có ai dám nói rằng nó cần hai người cha? Chỉ Albert đã đủ phiền toái lắm rồi. Anh ta đã lấy đi tất cả mọi thứ mà luật pháp cho phép và còn làm đảo lộn lung tung tất cả. Nếu như tôi không can thiệp có lẽ anh ta đã làm hỏng hết con bé. Những cái váy anh ta mua cho nó thật vô đạo đức. Tôi không muốn con gái tôi lại trở thành một con điếm như mẹ tôi. Ôi, con gái tôi mà lại mặc váy ngắn trên đầu gối đến mười phân, mặt thì đầy phấn son! Khi đi ngang qua nó ngoài phố tôi có cảm giác như vừa gặp một con điếm. Với cái dáng khệnh khạng của nó thì thật ngu ngốc khi nó giả vờ tạo ra sự dàn hoà. Tôi dám chắc rằng căn phòng của nó cũng bẩn thỉu như những đồng tiền mà nó kiếm được từ cái hiệu cắt tóc ấy. Con bé lẽ ra đã có thể kiếm sống như một người đàn bà trong sạch.

Chẳng còn những tiếng la hét chói tai trên đường phố nữa. Tối nào tôi cũng bị chúng hành hạ, chúng gầm rú và rống lên trên đường, những tiếng đập cửa xe, chúng kéo, chúng cười, hét, say rượu, còn ở tầng trên, cái trò trác táng vẫn cứ tiếp diễn. Bọn họ đang làm tôi phát ốm lên, có một cái gì đáng sợ trong mồm còn hai cái mụn ở đùi thì đang đe dọa tôi. Tôi đã rất cẩn thận, chỉ ăn những đồ ăn tốt. Trên cái thế giới này chẳng đâu sạch sẽ cả, tất cả đã bị ô nhiễm không phải chỉ vì ô tô, nhà máy mà còn vì hàng triệu cái mồm bẩn thỉu đang làm cạn cả không khí và phun ra đủ thứ thói tha suốt từ

sáng đến đêm. Tôi đang bơi trong cái luồng hơi thở của họ và tôi chỉ muốn chạy trốn thật nhanh ra đến tận giữa sa mạc. Liệu bạn sẽ làm thế nào mà giữ được mình trong sạch giữa cái thế giới bẩn thỉu đáng ghê tởm như thế, bạn sẽ bị nhiễm bẩn qua cả những lỗ chân lông. Ấy vậy mà tôi đã giữ được mình lành mạnh, tôi không thể để chúng nhiễm vào mình được. Nếu lúc này tôi có đi ngủ thì cũng chẳng có ai động đây lấy một ngón tay sửa chăn đệm cho tôi. Tôi có thể chết bất cứ lúc nào với trái tim quá tải tội nghiệp này mà chẳng ai hay biết. Điều đó làm tôi đứt từng khúc ruột. Người ta sẽ tìm thấy một cái xác cong queo sau cánh cửa. Tôi sẽ thối rữa, sẽ tan biến, những con chuột cống sẽ gặm mũi tôi. Chết cô đơn, sống một mình. Không! Tôi không thể chịu được. Tôi cần phải có một người đàn ông. Tôi muốn Tristan trở về. Ôi cái thế giới bẩn thỉu ảm đạm này. Họ đang rú lên, đang cười cợt còn tôi thì ở đây mòn mỏi tàn héo. Bốn mươi ba tuổi, còn sớm quá, phi lý quá. Tôi muốn sống! Cuộc đời với tôi còn dài rộng lắm, xe hơi, nhà cửa, quần áo, tất cả mọi thứ vẫn còn cả đây. Florent đã trả tiền tất cả, không hề đùa cợt, trừ một chút ở trên giường – quyền của anh ấy mà. Tất cả những gì anh ấy muốn là được âu yếm tôi và khoe tôi trước mọi người. Tôi đã sống những ngày hạnh phúc nhất mà tất cả những bạn gái của tôi đều phải thèm muốn, ghen tị. Và làm tôi rất đau buồn mỗi khi nhớ về những ngày đó. Chẳng ai giúp tôi thoát ra được nữa. Tôi chỉ còn biết ngồi đây, ngọt ngào trong đồng rác rưởi của chính mình. Tôi đã chán lắm rồi, chán ngấy rồi!

Đồ con hoang Tristan, tôi muốn anh ta đưa tôi đi chơi, đến nhà hàng hay nhà hát, tôi sẽ cố nài điều đó. Từ trước đến nay tôi đã không nài cho được, tất cả những gì anh ta làm là khắc nhở ở đây, hoặc là chính anh ta, hoặc với một đứa bé, với những điệu cười giọng nói màu mè và cuối cùng cũng lại khắc nhở. Chẳng có dấu hiệu của cuộc sống, thậm chí vào đêm Noel! Đồ con lợn! Tôi buồn lắm, buồn muốn chết đi được, thật chẳng còn là một con người nữa. Giá mà tôi có thể giết thời gian bằng cách đi ngủ nhỉ! Nhưng bên ngoài âm ỉ quá, còn trong đầu tôi thì văng vẳng tiếng người ta cười chê giễu “Cô ta phải sống một mình”. Bọn họ bế mặt khi Tristan trở về với tôi. Anh ấy sẽ trở về, tôi sẽ làm cho anh ấy trở về. Tôi sẽ lại đến chỗ

những nhà thiết kế mẫu quần áo. Tôi sẽ làm những buổi dạ hội, những buổi cocktail và tôi sẽ diện thật mát với cổ áo khoét thật rộng. Tôi có bộ ngực đẹp hơn bất cứ ai. “Bạn đã bao giờ nhìn thấy bức tranh của Murielle chưa?” Họ chắc chắn sẽ nổi điên vì ghen ghét còn Francis sẽ kể với họ về việc chúng tôi đã đi chơi vườn thú, rập xiếc, sân trượt băng như thế nào. Tôi sẽ cướp lấy thằng bé, điều đó sẽ làm bọn họ tắc nghẽn lại những lời vu cáo dối trá của mình. Cầm giận thế đấy! Lúc này đầu óc tôi đã sáng suốt, sáng suốt hơn bao giờ hết. Bọn họ không muốn bị nhìn thấu bởi vì tôi ngay thẳng, tôi không tham gia những trò của họ, tôi giật phăng cái mặt nạ giả dối đi. Họ sẽ không tha thứ cho tôi về việc đó. Tôi đã là một người mẹ ghen tuông với con gái mình, còn bây giờ tôi hiểu ra tất cả. Con gái tôi đã cố chài cho Albert lấy tôi chẳng qua chỉ để cản trở tôi vì một lý do khác. Không, tôi không muốn tin điều đó. Thật là một mưu mô bẩn thỉu để lừa tôi vào cái cuộc hôn nhân giữa tôi – một ngọn lửa bùng cháy đầy sức sống, với ông ta – một người trung lưu buồn tẻ, lạnh nhạt có “cái ấy” mềm oặt như mì ống. Tôi chắc chắn đã biết cái loại đàn ông nào phù hợp với Sylvie. Tôi đã bị con gái điều khiển, đúng vậy, tôi đã cương quyết nhưng tôi cũng lại luôn âu yếm, luôn sẵn sàng nói chuyện, tôi đã muốn là một người bạn của nó và chắc chắn rằng tôi đã hôn đôi tay mẹ tôi nếu như bà cũng đối xử với tôi như vậy. Nhưng thật là một trái tim bội bạc. Đó là cha nó, và thế thì đã làm sao? Cha chứ có phải là thánh đâu. Nó sẽ chẳng bao giờ đếm xỉa hay trông cậy gì đến tôi. Chắc chắn trong đời nó cũng đã có một chàng trai hay cô gái nào đó nói rằng thế hệ này thật là méo mó, nhưng con bé đã chẳng coi đó là một lời cảnh cáo. Chẳng có một bức thư nào trong ngăn kéo của nó và hai năm trước, nó cũng chẳng có một trang nhật ký nào. Nếu con bé vẫn còn giữ một trang nào thì nó đã dấu kín, thậm chí sau khi nó chết tôi không thể tìm thấy được cái gì. Mù quáng và giận dữ, chỉ vì tôi đã làm nhiệm vụ của mình, là một người mẹ. Tôi đã là một kẻ ích kỷ khi con bé bỏ nhà đi như vậy. Tôi chắc sẽ nhẹ nhàng nếu bỏ mặc con bé với cha nó. Không có nó tôi vẫn còn cơ hội tạo dựng cho mình một cuộc sống mới. Điều đó cũng tốt đẹp cho nó. Christine cùng với ba đứa con đàn độn của mình? Thật hoàn toàn hợp lý để cô ta có một con bé giúp việc mười lăm tuổi to khỏe. Cô ta đã có thể giao những việc

vật trong nhà cho cái con cừu tội nghiệp này, con bé chẳng hề hay biết rằng cơn cuồng loạn của nó gây ra chỉ có lợi cho cảnh sát. Vâng, đúng là cảnh sát. Tôi chẳng còn hiểu ra sao nữa. Cảnh sát ở đó làm gì mới được kia chứ? Họ tìm những con mèo lạc à? Albert đưa tiền ra để buộc tôi từ bỏ Sylvie! Luôn luôn là tiền, bọn đàn ông thật hèn hạ. Họ nghĩ rằng mọi thứ đều mua được, nhưng dù sao thì tôi cũng chẳng loá mắt với số tiền của anh ta, nó chỉ là một hạt cát so với những gì Tristan trợ cấp cho tôi. Và thậm chí nếu có phá sản tôi cũng không bao giờ bán con gái mình. Dédé bảo tôi, “Sao chị không để nó đi cho rảnh, cái con chip ấy chỉ làm chị đau đầu thôi”. Cô ấy đã không hiểu nổi những tình cảm của một người mẹ, cô ấy chẳng nghĩ gì ngoài những điều dễ chịu cho bản thân mình. Nhưng con người ta không chỉ biết nhận mà còn phải biết cho. Tôi có trách nhiệm đối với Sylvie, nhẽ ra đã phải dạy dỗ nó cẩn thận. Tôi đã dành cho nó tất cả. Nó thật là một đứa vô ơn! Hoàn toàn tự nhiên, tôi đã đề nghị cô giáo đó giúp đỡ. Theo như nhật ký của cô ta thì Sylvie đã sùng bái cô giáo còn tôi nghĩ rằng cô ta đã im chuyện đi – đúng là một người trí thức, nhưng thiếu chín chắn và đê tiện. Chẳng nghi ngờ gì nữa bọn họ có nhiều liên quan với nhau hơn tôi tưởng. Tôi đã quá ngây thơ, tôi chưa bao giờ nhận ra một sự tồn tại nào. Tất cả những người được coi là kỹ sư tâm hồn này kỳ thực chỉ là một lũ khoác lác. Sylvie đã sụt sùi than vãn và làm om sòm sau việc đó, còn mẹ tôi đã gọi điện bảo rằng tôi không có quyền “can thiệp” vào quan hệ bè bạn của con gái. Vâng “can thiệp”, bà ta đã dùng đúng cái từ ấy:

- Đừng có can thiệp vào cái chuyện ấy và đừng có bắt đầu bây giờ.

Bà ta nói thẳng như vậy và tôi đã hoãn lại. Chính mẹ tôi đã làm vậy đó, thật phi lý. Cuối cùng thì Sylvie chắc đã nhận ra. Đó là một trong những điều làm lòng tôi tan nát khi đứng ở nghĩa trang. Tôi đã tự nhủ rằng “chẳng bao lâu nữa con bé sẽ nói rằng tôi đã đúng”. Thật kinh khủng mỗi khi tôi nhớ đến cái bầu trời xanh và những bông hoa hôm ấy, Albert thì khóc trước mặt mọi người. Chúa ơi hãy giúp con bình tĩnh lại!

Tôi đã tự chủ được vậy song tôi vẫn biết rõ ràng mình sẽ chẳng bao giờ hồi phục được sau nỗi bất hạnh ấy. Tôi là người mà họ sẽ chôn. Tôi đang chết dần chết mòn. Bọn họ tụ tập nhau lại để vui dập tôi. Họ biết rất rõ ràng khi có những lễ tưởng niệm, thì đêm ấy, những người cô đơn sẽ bị giết chết bởi sự tổn thương. Đối với họ thì hay nhất là tôi biến đi khỏi cõi đời này. Họ đã dìu tôi xuống nhưng không được. Tôi là cái gai trước mắt họ. Tôi muốn sống, tôi muốn quay về với cuộc đời.

Tristan sẽ trở về với tôi, tôi sẽ được nhìn nhận đúng, tôi sẽ thoát khỏi cái hố bần thỉu này.

Giá như nói chuyện được với Tristan lúc này có lẽ tôi sẽ cảm thấy nhẹ nhàng hơn, dễ ngủ hơn. Anh ta cần phải ở nhà, anh ta là một người giữ gìn sức khỏe và thường đi ngủ sớm. Hãy cố gắng bình tĩnh, thân thiện, nếu không đêm nay sẽ là địa ngục.

Anh ta không trả lời. Không hiểu là anh ta không có ở đó hay không muốn trả lời.

Anh ta đã ngắt chuông, không muốn nghe những gì tôi nói. Bọn họ ngồi ở địa vị phán xét bên trên tôi, cho tôi là có tội và chẳng một ai trong số họ thèm nghe tôi nói. Tôi chưa bao giờ phạt Sylvie mà không nghe nó nói, trước đó con bé thường ngồi im thin thít một chỗ. Mới ngày hôm qua thôi anh ta chẳng để tôi nói, một phần những điều cần nói, đã vậy, tôi còn phải nghe cái giọng buồn ngủ của anh ta cho đến hết. Điều đó làm tôi nản lòng. Tôi nêu lý do, giải thích, chứng minh và dần dần từng bước một tôi sẽ buộc họ tin tôi. Người ta bám theo tôi và hỏi xem tôi vừa nói cái gì. Họ không biết rằng họ đang tự bịt tai và nếu có điều gì trái ý thì họ cho đó là chuyện nhảm nhí. Tôi lại bắt đầu cố gắng vượt qua, cố gắng xếp đặt mọi việc ổn thỏa, nhưng kết quả vẫn thế. Albert thì vô địch trong cái trò này nhưng Tristan cũng không phải tay vừa. Tôi đã yêu cầu anh ta đưa tôi và thằng Francis đi chơi vào những ngày nghỉ nhưng anh ta chẳng thèm trả lời, chỉ nói về những việc khác. Bọn trẻ con buộc phải nghe nhưng rồi chúng sẽ quên ngay thôi. Tôi hỏi con Sylvie:

- Mẹ nói gì nhỉ, Sylvie?

- Mẹ bảo là nếu một người đã không ngăn nắp trong những việc nhỏ thì cũng chẳng thể khá được trong những việc lớn. Vì thế con phải sắp xếp lại thật ngăn nắp căn buồng của con trước khi đi chơi.

Ấy thế mà ngay hôm sau con bé đã chẳng thém dọn dẹp gì phòng nó cả. Khi tôi buộc Tristan phải nghe tôi, và Tristan không tìm được một sự chống thế nào, anh ta liền bỏ ra cửa, lao xuống cầu thang đến bốn bậc một trong khi tôi gào vào lòng cầu thang và cuối cùng thì cũng phải thôi không thì những người hàng xóm sẽ nghĩ rằng tôi bị dở hơi. Anh ta biết rõ ràng tôi rất nhát gan và ghê tởm những chuyện cãi nhau, đặc biệt tôi có tiếng là kỳ cục trong cái nhà này. Tất nhiên là người ta đã đối xử với tôi một cách kỳ cục, phi lý, cái việc mà đôi khi tôi cũng làm như vậy với người khác, ôi thật là địa ngục, tôi đã đối xử với họ tốt như vậy thế mà cái con lừa Tristan cứ làm tôi phải đau khổ với những tiếng cười nói vô ý tứ đến vỡ nhà của mình. Nhiều lúc tôi muốn Tristan phải chết đi khi thấy anh ta đùa nhả với Sylvie ở nơi công cộng.

Cơn gió! Nó chợt thổi bùng lên như giận dữ. Tôi muốn giá như có một thiên tai khủng khiếp, một cơn bão, một cơn lốc chẳng hạn quét sạch đi tất cả mọi thứ. Lúc đó tôi sẽ chết thanh thản vì chẳng còn ai nghĩ về tôi nữa.

Trao thân tôi, trao cuộc đời nhỏ bé tội nghiệp của tôi cho họ ư? Không, không đời nào! Nhưng đối với những kẻ đắm đầu vào những thứ hư vô thì điều đó sẽ tốt đấy.

Tôi đã mệt mỏi vì cái việc đấu tranh với họ lắm rồi. Họ thậm chí quấy rầy tới cả những lúc tôi chỉ có một mình. Điều đó làm tôi kiệt sức. Tôi chỉ ước sao cho tất cả những việc này kết thúc đi.

Đó cũng chỉ là một cơn gió bình thường cuốn đi vài viên sỏi, vài cái chụp ống khói. Mọi thứ đều nhỏ mọn phù phiếm vô tích sự. Trong cái thế giới này thiên nhiên cũng tồi tệ như bọn đàn ông vậy. Tôi là kẻ duy nhất có những ước mơ đẹp đẽ, nhưng mọi việc chắc sẽ tốt đẹp hơn nếu tôi xua đuổi những giấc mơ ấy đi. Tất cả mọi thứ vẫn luôn làm tôi thất vọng.

Có lẽ tôi phải nhồi nhét vào mình những thứ gây buồn ngủ và lên giường, nhưng tôi vẫn còn tỉnh táo quá. Tôi uất ức và đau đớn. Giá như tôi đã nói chuyện được với anh ta qua điện thoại, giá như tôi đã nói chuyện một cách từ tốn. Lẽ ra lúc đó tôi phải bình tĩnh mới đúng. Anh ta không vắng tục kia mà. Giờ đây tôi đang bị xé ra thành từng mảnh bởi những kỷ niệm của trái tim tan nát. Tôi gọi anh ta, còn anh ta không trả lời. Đừng chửi rửa anh ta, điều đó sẽ chỉ làm mọi thứ rối tinh lên. Tôi thấy sợ ngày mai. Tôi phải sẵn sàng mọi thứ trước bốn giờ. Tôi sẽ không thể chợp mắt được. Tôi sẽ mua bánh ngọt. Thằng Francis thế nào cũng sẽ dẫm lên thảm và đánh vỡ những đồ trang hoàng trong phòng tôi. Nó không được dạy dỗ tử tế. Thằng bé cũng vụng về như cha nó, người luôn gạt tàn thuốc lá lung tung khắp nhà, và nếu có bị ai nhắc thì lập tức nổi nóng. Anh ta không bao giờ để tôi trông coi nhà cửa, một việc mà lẽ ra phải như thế. Việc đó cũng quan trọng lắm chứ. Lúc này, đây vẫn là một phòng khách hoàn hảo, sáng bóng như mặt trăng, nhưng đến bây giờ tối mai nó sẽ hoàn toàn bẩn thỉu. Tôi sẽ mệt lử để quét dọn nó. Việc giải thích cho anh ta từ A đến Z cũng vắt kiệt sức tôi. Anh ta là một người ương ngạnh. Tôi quả là quá ngốc nghếch khi giao Florent cho anh ta. Anh ta vừa ho vừa nói với tôi:

- Tôi và Florent đã hiểu nhau.

Tôi thật quá đa cảm. Tôi từng nghĩ rằng đó là một bằng chứng rõ ràng của tình yêu khi anh ta cầu hôn tôi. Sylvie đã là một kẻ bội bạc. Tôi đã muốn nó có một ngôi nhà và một người mẹ thực sự, chẳng ai có thể nói gì chống lại một người đàn bà có chồng là chủ ngân hàng, về phần tôi thì điều đó làm tôi đau đớn khi đóng vai một người phụ nữ phải thân thiện với một lũ người dốt dẫn xía vào. Dédé thường bảo tôi: “Chị đang bắt đầu một cách sai lầm với Tristan đấy”. Và sau đó cô ta lại bảo: “Tôi đã nói trước điều đó với chị rồi mà”.

Đúng là tôi rất cứng đầu. Khi đã nổi cơn tam bành lên thì tôi chẳng còn suy xét được điều gì. Có lẽ tôi phải học cách dàn hoà, cách làm việc mà trước đây tôi không làm được để dẫn tới những sự thất vọng này. Tristan đã làm tôi mệt mỏi lắm rồi. Tôi phải để cho anh ta biết điều đó.

Người ta thường không chịu được khi bạn nói thẳng những gì bạn nghĩ về họ. Họ muốn bạn phải tin tất cả những lời lẽ màu mè của họ hoặc chí ít thì cũng giả đồ là như vậy. Còn tôi thì lại quá ngay thẳng, quá sáng suốt, tôi giật phăng ngay cái mặt nạ giả dối đó đi. Bà mẹ “tốt bụng” của tôi đã cười điệu và hỏi “Có phải chúng ta vẫn yêu quý cậu em trai của con không?” còn tôi đã bình tĩnh trả lời “Tôi ghét nó!”

Tôi vẫn là một người đàn bà đoan trang luôn nói đúng những gì mình nghĩ và không hề ngoại tình. Tôi rất đau lòng khi nghe anh ta hò hét diễn thuyết còn những kẻ khờ dại chết tiệt ấy quỳ gối trước anh ta. Tôi trở nên nặng nề. Tôi cất đi những lời lẽ màu mè sáo rỗng của họ về sự tiến bộ, thịnh vượng, về tương lai hạnh phúc của loài người, về hoà bình cho những quốc gia đang phát triển, hoà bình cho toàn thế giới. Tôi không phải là một kẻ đua tranh nhưng tôi cũng không hề đả kích những người Algeri, Do Thái hay người da đen. Tôi cũng chẳng chửi bới gì những người cộng sản Nga, Mỹ hay Pháp. Tôi không phản đối lòng nhân đạo, nhưng tôi hỏi các người, các người đã làm được gì cho tôi. Nếu như người ta vẫn tiếp tục đổ máu một cách ngu ngốc khi khủng bố, ném bom huỷ diệt lẫn nhau thì tôi sẽ chẳng thêm nhỏ lấy một giọt nước mắt nào cho họ. Hàng triệu trẻ em bị diệt chủng, vậy thì đã sao?

Trẻ em chẳng bao giờ là một cái gì khác ngoài mầm mống của những đứa con hoang, điều đó chẳng làm đảo lộn được hành tinh này. Người ta đều biết rằng dân số đang tăng quá tải, có phải không? Nếu như tôi là trái đất thì điều đó sẽ làm tôi ghê tởm, tất cả đám sâu mọt ấy đang bám trên lưng tôi và tôi cần rũ bỏ chúng đi. Tôi sẵn sàng chết ngay nếu kéo theo cả bọn họ cùng chết. Tôi sẽ không tham gia những cuộc quyền góp cho trẻ em, điều đó chẳng còn ý nghĩa gì đối với tôi. Con gái tôi đã chết, còn người ta đang đánh cắp nốt đứa con trai của tôi.

Lẽ ra tôi phải giành lại được con gái tôi. Tôi phải làm nó trở thành một con người có giá trị. Nhưng tôi sẽ chỉ mất công thôi. Tristan ích kỷ đã chẳng hề giúp đỡ tôi, những cuộc cãi vã làm anh ta buồn phiền. Anh ta thường bảo tôi “Hãy để kệ con bé”. Dédé nói đúng, ta

không nên gò con trẻ vào một khuôn mẫu nhất định, điều đó chỉ đem lại những cơn đau đầu triền miên. Nhưng nếu bạn có con thì chắc bạn cũng phải làm sao cho chúng thành người tốt chứ? Tristan luôn đứng về phía Sylvie. Giờ đây thậm chí tôi có sai thì cũng hãy để cho tôi nói, tôi cũng có thể có đôi lúc giận dữ cãi vã chứ. Theo quan điểm giáo dục thì đó thực sự là tai họa cho một bậc phụ huynh khi đối lập với vợ hay chồng mình. Anh ta đã đứng về phía con bé, thậm chí cả khi tôi đứng. Qua tất cả những chuyện đó thì một con bé Jeanne chẳng hạn có thể làm trái tim tôi rung động, làm tôi phải nghĩ về nó, về cái nhìn chằm chằm ngưỡng mộ ướt át của nó. Chúng nó có thể là những đứa bé gái dịu ngọt. Nó gọi cho tôi thời niên thiếu của mình: mặc quần áo xấu, bị thờ ơ, bị đánh, bị tát bởi bà mẹ là một người canh cửa – một người luôn sẵn sàng nổi cơn tam bành. Cô bé đó đã yêu quý tôi, tạo cho tôi những niềm vui nho nhỏ còn tôi thì giúi nhanh cho nó mấy đồng xu khi không có ai nhìn thấy. Tôi đã cho cô bé những món quà dịu dàng đáng yêu nhất. Cô bé cũng trạc tuổi với Sylvie. Tôi muốn chúng trở thành bạn bè nhưng rồi Sylvie đã làm tôi thất vọng, cay đắng. Nó than vãn rằng Jeanne chỉ làm nó chán ngấy. Tôi mắng Sylvie là đồ nhẩn tâm, tôi đã trừng phạt nó. Tristan thì lại bênh Sylvie với cái lý lẽ là ta không thể trói buộc sở thích của người khác được, điều đó chỉ dẫn đến sự xung đột thôi. Từ lâu lắm tôi muốn Sylvie học được lòng tốt vậy mà cuối cùng thì Jeanne bé bỏng đã phải rút lui.

Mọi thứ lúc này phần nào trở lại yên tĩnh. Những tiếng chân đi, tiếng cười nói trong cầu thang, những tiếng đập cửa xe không còn nữa, những tiếng nhạc chết tiệt thì vẫn còn nhưng bọn họ đã ngừng nhảy rồi. Tôi biết chúng nó đang làm gì. Lúc này đây chúng đang mãi làm tình với nhau trên giường, trên đống chăn, trên sàn xe. Đây là thời gian của những điều bần thủ và khi chúng mang cái món gà tây với trứng cá ghê tởm ấy lên, tôi cảm thấy mình như sắp nôn. Tôi phải thấp một nén hương mới được. Giá như mà tôi có thể ngủ được lúc này nhỉ, trời còn lâu mới sáng, đây là cái thời khắc kinh khủng trong đêm và Sylvie đã chết mà không hiểu được tôi. Tôi chắc không bao giờ vượt qua nỗi đau buồn này. Mùi nhang cháy như bốc lên từ một đám tang, những ngọn nến, những bông hoa và cái nhà tang.

Sự tuyệt vọng, cái chết, có thể lắm! Tôi đã ngồi bên xác con bé hết giờ này sang giờ khác và biết rằng tôi chứ không phải con bé sẽ tỉnh lại. Tất cả những cố gắng, những cuộc tranh đấu cãi vã, những sự hy sinh, hết thảy đều thất bại. Mục đích của đời tôi tan như mây khói. Tôi phó mặc tất cả cho số phận, còn số phận chỉ cho tôi nắm tay tàn bạo: Sylvie đã chết. Năm năm rồi, nó đã chết, và mãi mãi tôi sẽ không thể chịu đựng nỗi điều đó. Hãy giúp tôi thoát khỏi nỗi đau khổ tột cùng này. Tôi không thể qua nỗi nỗi đau cũ để bắt đầu lại một cuộc sống mới. Tôi không còn chịu đựng thêm được nữa, xin đừng bỏ tôi một mình.

Có ai mà kêu cứu đây? Albert Bernard thì đáng bị treo cổ như một tên bọm.

Hắn đã khóc bù lu bù loa trước mặt mọi người nhưng tối nay hắn lại tọng thức ăn và cười đùa như chẳng có chuyện gì còn tôi thì nhớ lại mọi điều và ngồi khóc. Mẹ tôi – dù sao thì bà ta vẫn là mẹ tôi, tôi chưa làm một điều gì có hại cho bà. Bà ta chính là người làm tan nát tuổi thơ của tôi, bà ta đã lăng mạ tôi, xỉ vả tôi...

Tôi muốn bà ta rút lại những lời lẽ của mình, tôi không thể tiếp tục sống với những lỗi đó bên tai. Một đứa con gái, dù là loại dĩ thảo đi nữa, cũng không thể chịu được những lời chửi rủa của mẹ nó như vậy.

“Có phải mẹ gọi con? Điều đó làm con ngạc nhiên đấy nhưng dù sao thì trong một đêm như đêm nay điều đó cũng có thể xảy ra lắm chứ? Mẹ có thể nghĩ về nỗi đau buồn của con và tự nhủ rằng một bà mẹ và một đứa con gái không thể là kẻ thù của nhau suốt cả cuộc đời được. Qua tất cả những gì đã xảy ra con thấy hoàn toàn chẳng có lý do gì mẹ có thể chửi mắng con vì... mẹ đừng gào lên như vậy...”

Bà ta đã bỏ máy điện thoại rồi. Bà ta muốn yên ổn. Bà ta đã đầu độc cuộc đời tôi. Đồ ác độc, tôi phải cho bà ta một trận mới được. Thật đáng căm thù! Mụ già luôn căm thù tôi. Thật là một mũi tên trúng hai đích khi mụ gả tôi cho Albert. Mụ ta đã khẳng định sự vui đùa của mình và sự đau khổ của tôi. Tôi không muốn chấp nhận điều đó. Tôi quá ngây thơ để bị lừa dối nhưng điều đó lộ liễu quá, hiển nhiên

quá. Chính bà ta đã chài được Albert ở lớp thể dục và đã đem mình ra để thết đãi ông ta. Cái loại đàn bà nhếch nhác bản thủ như bà ta thì chẳng lấy gì làm quyến rũ lắm để người ta bị đánh lừa. Nhưng bà ta đã làm gì với bọn đàn ông để rồi bị coi là một kẻ xảo trá? Tôi chỉ tưởng tượng được rằng cái kiểu làm tình của người đàn bà “đáng kính” đó chắc phải hết sức ghê tởm. Bà ta có quá nhiều nanh vuốt để khống chế ông ta. Bà ta đã lợi dụng tôi. Họ cười nhạo sau lưng tôi và tiếp tục những trò bản thủ cho đến một ngày tôi đột ngột về nhà và bắt gặp cái cảnh dâm dăng loã lồ của bà ta. Tôi không tưởng tượng nổi ở cái tuổi ấy mà bà ta còn làm cái trò đó. Có thể bà ta đã tự lừa dối mình với bọn đĩ đực. Bà ta chẳng hề đáng thương như đã tự kể lể. Chẳng nghi ngờ gì bà ta đã cất giữ những đồ nữ trang và bí mật bán dần đi. Tôi nghĩ ở cái tuổi hơn năm mươi ấy người ta đủ đứng đắn để không làm những việc như thế. Tôi nghĩ vậy cho đến cái ngày ấy, còn giờ đây điều đó đã chết trong tôi. Cái việc làm tình chẳng còn hấp dẫn tôi một chút nào nữa, tôi đã bị vô cảm rồi. Tôi chẳng bao giờ nghĩ về điều đó nữa, thậm chí là trong giấc mơ. Con mụ già đó làm người ta ghê tởm. Bà ta chỉ trang điểm, bôi son trát phấn mà không bao giờ tắm rửa. Cái việc dùng vòi hoa sen của bà ta chỉ là giả vờ để phô bộ móng trước Nanard. Con rể bà ta – vâng con rể bà ta đấy, điều đó làm người ta lộn mửa. Họ sẽ nói: “Cô có một cái đầu không lành mạnh”. Họ biết cách chống chế lắm. Nếu như bạn có báo là họ dâm phải cắt thì họ sẽ gào toáng lên rằng đó chính là chân bạn bản chứ không phải họ. Những cô bạn gái của tôi chắc đã có lúc thích đi chơi với chồng tôi. Đàn bà, tất cả họ là một bọn lẳng lơ bản thủ còn anh ta đã máng tôi là “đồ đáng khinh bỉ”. Không, ghen tuông không phải là điều đáng khinh, tình yêu thực sự có móng vuốt của nó chứ. Tôi không phải loại đàn bà nhẫn nhục chịu cảnh chồng chung, tôi cũng không phải loại đàn bà đĩ thoã như Christine. Tôi muốn chúng tôi phải là một cặp đứng đầu, trong sạch. Tôi có thể kiềm chế mình được nhưng tôi cũng không phải là đồ nhu nhược, tôi chưa bao giờ sợ những chuyện cãi nhau. Tôi không cho phép bất cứ ai chế nhạo tôi, quá khứ của tôi không có gì không lành mạnh, không có gì đáng ngờ. Tôi như một người da đen bị bắt rồi bị đem bán làm nô lệ. Người nô lệ da đen tội nghiệp: tôi là người nô lệ duy nhất trên thế giới này. Đó chính là điều làm bọn họ phát điên lên

bởi vì tôi là cái gì đó khác biệt họ. Họ muốn trừ khử tôi đi, họ muốn trói chân trói tay tôi lại. Sự tù hãm khiến tôi chỉ có thể kết thúc bằng cái chết, chết vì buồn đau. Điều đó diễn ra giống như đối với những đứa trẻ khi chẳng ai trông nom chúng. Cái tội ác hoàn hảo đó chẳng để lại một dấu vết nào. Năm năm, đó là cả một cuộc hành hạ. Cái con lừa Tristan lại nói đến chuyện du lịch đấy, mày nhiều tiền lắm mà. Nhiều tiền để rồi lại vẫn đi du lịch rẻ tiền như Albert ư? Đừng hòng thấy tôi làm điều đó một lần nữa. Đúng là nghèo khổ thì thật khó chịu, nhất là khi đi du lịch. Tôi không phải là kẻ đua đòi, tôi đã bảo Tristan là tôi chẳng thích thú gì làm những khách sạn sang trọng với những người gác cửa chải chuốt và những người đàn bà mình đầy ngọc trai; nhưng nghỉ ở những nhà trọ hạng bét hay những quán ăn rẻ tiền thì cũng chán chết. Những cái khăn trải giường đáng ngại, những khăn bàn bẩn thỉu, ngủ trong mồ hôi và rác rưởi của người khác, ăn bằng thìa nĩa chỉ được rửa qua loa, bạn có thể mắc rận chấy hay giang mai lắm chứ. Còn những mùi hôi thối nữa, chúng làm tôi phát ốm lên. Còn đi du lịch một mình thì sẽ thế nào nhỉ? Tôi và Dédé đã nói đùa với nhau: thật kinh khủng khi hai cô gái xinh đẹp trên một chiếc xe bỏ mui, tóc phát phơ theo gió. Chúng tôi đã có cảm giác mạnh trong một đêm trên quảng trường Piazza del Popolo ở Rome. Tôi cũng đã vui vẻ với bạn bè khác. Nhưng còn một mình thì sao đây? Bạn nghĩ xem bạn sẽ cảm thấy ra sao nếu chẳng có một người đàn ông nào cùng bạn trên bãi biển, trong sông bạc. Tôi chán ngấy cái việc đi xem những bảo tàng phế tích với Tristan lắm rồi. Tôi không phải là kẻ say sưa ngây ngất trước mấy cái cột vỡ hay mấy cái lều lán đổ nát xiêu vẹo ấy.

Những con người của thời xa xưa chết rồi, dưới chân tôi đây, đó chỉ là những gì của họ còn lại cho những người đang sống, còn ở chính thời của họ, chúng chỉ là những điều nhàm chán. Tôi chẳng tán phục gì những cái mà người ta bảo là đẹp như tranh. Những, thứ rác rưởi, thôi tha! Thật là ngu xuẩn khi phải say mê những thứ đó! Trên đời này, ở bất cứ đâu và thời gian nào, dù cho bọn họ có là da đen, da trắng, da vàng gì thì cũng là lũ bẩn thỉu: Kẻ giàu thì chà đạp lên bạn, kẻ nghèo thì ghen ghét bạn vì bạn nhiều tiền hơn họ, người già thì run lẩy bẩy, bọn trẻ thì cười nhạo người khác, bọn đàn ông

thì khoe khoang khoác lác, bọn đàn bà thì ưỡn ẹo. Tốt nhất là tôi nên ngồi nhà đọc một cuốn tiểu thuyết trinh thám mặc dù ngày nay nó cũng đã quá buồn tẻ. Tivi cũng thế, thật là một đồ vật ngu xuẩn! Tôi đã lầm đường, con người tôi lẽ ra phải sinh ra ở một hành tinh khác.

Tại sao người ta cứ phải làm âm ỉ inh ỏi dưới cửa sổ phòng tôi như thế? Họ đang đứng đó, cạnh những chiếc ô tô, và không thể quyết định đặt những tấm thân thối tha của mình vào trong xe hay sao. Chẳng biết chúng còn có thể làm những trò gì nữa? Những con chó đực với những con chó cái lố bịch trong những chiếc váy ngắn, quần bó, chúng không có mẹ hay sao? Tôi ước gì cho chúng chết sạch cả đi. Bọn con trai giờ đây để tóc dài trùm gáy. Nhìn xa xa thì chúng nó xem ra còn ít nhiều sạch sẽ nhưng thực sự thì cái bọn híppi ấy là một cái ổ rận, giá như mà cảnh sát quăng hết chúng vào tù nhĩ! Bọn thanh niên bây giờ nghiện ma túy, lừa lọc lẫn nhau, chúng chẳng coi ai ra gì. Có lẽ tôi phải đổ một thùng nước xuống đầu chúng mới được, ôi, nếu thế chúng sẽ đập vỡ cửa sổ nhảy vào đánh tôi mất, tôi chẳng có ai bảo vệ cả, thôi tốt hơn hết là đóng cửa sổ lại. Con gái của Rose cũng là một dạng như vậy và cô ta đã phải đóng vai chị gái của nó, họ luôn luôn khống chế lẫn nhau. Ấy vậy mà cô ta thường nhốt con bé, thậm chí bạt tai nó, và không bao giờ quan tâm đến lý do cả. Cô ta là một người độc đoán, bốc đồng. Tôi rất ghét cái tính đồng bóng này. Rồi thì Rose sẽ phải trả giá cho điều đó thôi, như Dédé nói, cô ta sẽ có Danielle trong tay, cô ta có thai...

Lẽ ra tôi phải là một người thân thương của Sylvie. Tôi đã cho nó quần áo, nữ trang, tôi tự hào về nó, chúng tôi lẽ ra đã cùng chung sống với nhau. Chẳng hề có sự công bằng trên thế giới này. Đó là điều làm tôi phát điên lên, bất công quá. Một bà mẹ như tôi đã làm gì không đúng nào? Tristan biết điều đó, tôi đã buộc anh ta phải biết. Còn sau đó anh ta bảo tôi rằng sẵn sàng làm mọi thứ, trừ việc giao Francis cho tôi. Họ chẳng đưa ra một lý do chính đáng nào, họ chẳng nói gì cả và cuối cùng thì bỏ chạy. Anh ta phóng xuống cầu thang bốn bậc một còn tôi thì gào theo. Tôi sẽ không bao giờ làm như thế nữa. Tôi sẽ buộc anh ta phải đối xử với tôi công bằng, đó là điều xuyên suốt trái tim tôi. Anh ta phải đưa tôi trở lại đúng vị trí của

tôi trong ngôi nhà này, trên trái đất này. Tôi sẽ làm cho Francis trở thành một cậu bé tuyệt vời. Họ sẽ thấy tôi là một người mẹ như thế nào.

Bọn chó chết! Chúng đang giết chết tôi. Cái ý tưởng về bữa tiệc ngày mai tàn phá tôi. Tôi phải chiến thắng, phải chiến thắng. Tôi phải rút quân bài thử vận may của mình mới được. Không, nếu là quân đen, có lẽ tôi sẽ lao đầu qua cửa sổ mất. Không, tôi không thể làm thế được, đó là điều bọn chúng mong đợi. Phải nghĩ đến một điều gì khác, những điều vui vẻ mới được. Tôi nhớ về chàng trai đã đến từ Bordeaux. Chúng tôi đã chẳng chờ đợi gì ở nhau, chẳng ai hỏi ai điều gì, cũng chẳng hứa hẹn gì, chúng tôi chỉ ngủ và làm tình với nhau. Điều đó đã kết thúc sau ba tuần lễ, anh ta lại trở về châu Phi còn tôi đã khóc. Kỷ niệm đó làm tôi vui vẻ lên một chút. Những điều như thế hình như xảy ra trong đời người ta chỉ có một lần thôi. Thật đáng tiếc! Khi nghĩ về điều đó tôi cảm thấy rằng lẽ ra tôi phải có tình cảm với bất cứ ai đã thực sự yêu quý mình.

Ôi những đồ cặn bã, bọn chúng làm tôi đau buồn đến chết, chúng chà đạp lên bất cứ ai. Chúng chẳng cần gì cả, người ta dù phải dù trái gì thì cũng sẽ chết cả thôi mà. Thế nên những ông chồng lừa dối vợ, những bà mẹ ném con ra đường và bịt kín miệng chúng lại để chúng không kêu được, ôi cái sự cần trọng ấy làm tôi ghê tởm còn họ thì chẳng cần bao biện gì. Albert đã bảo tôi rằng “Người anh của cô thực sự quá buồn xỉn”. Tôi quá cao thượng để phiền muộn với những chuyện lặt vặt như thế nhưng đó là sự thực, họ đã nhồi nhét gấp ba lần chúng tôi còn tờ hoá đơn lại được chia đều, hàng nghìn những việc vụn vặt như thế.

Sau đó anh ta trách mắng tôi: “Lẽ ra cô không nên nhắc lại”. Trên bãi biển chúng tôi cãi nhau kịch liệt, Étiennette đã khóc suốt mướt đến mức dường như nước mắt làm tan cả mỡ trên mặt. Tôi nói với bà ấy rồi ông ta sẽ đổi tính đổi nết thôi. Quả là tôi đã quá ngây thơ.

Tôi nghĩ rằng họ có thể thay đổi tính nết, có thể uốn nắn họ bằng cách chỉ cho họ thấy nguyên nhân. “Nào Sylvie, nghĩ kỹ đi con. Con biết cái áo dài ấy đắt như thế nào chứ? Mà liệu rồi con sẽ mặc nó được mấy lần? Thôi, chúng ta đem trả nó đi con ạ”. Mọi thứ dường

như cứ phải bắt đầu lại từ đầu, tôi đã kiệt sức rồi. Nanard vẫn cứ keo kiệt bủn xỉn cho đến hết đời. Albert càng ngày càng lừa lọc dối trá.

Tôi đã héo hon mà chẳng vì cái gì. Tristan thì lúc nào cũng dương dương tự đắc. Khi tôi cố dạy Étiennette cách ăn mặc, Nanard đã chửi mắng tôi. Nó hai mươi hai tuổi và tôi đã mua sắm cho nó như một cô giáo! Nó đã tự nhồi mình vào những bộ quần áo loè loẹt.

Còn với Rose, cái cô đã quát tôi là “đồ tàn bạo”, tôi nói một cách chân thành với cô ta là phụ nữ phải biết bênh vực nhau. Đã có ai biết ơn tôi bao giờ chưa? Tôi đã cho họ vay tiền mà không đòi lấy lãi thế mà chẳng ai mím cười với tôi vì điều đó, một vài người còn than vãn khi tôi yêu cầu họ trả tiền. Những cô bạn gái hề nhìn thấy quà tặng của tôi thì đổ cho tôi là khoe khoang. Bạn phải biết tất cả những kẻ đó lẩn trốn nhanh thế nào. Tôi đã giúp đỡ họ mà không đòi hỏi một điều gì. Chúa biết thế mà. Tôi không phải tôn trọng bọn chúng, những kẻ tự cho mình có quyền làm mọi điều.

Chẳng hạn như bà cô Manguente đã nói: “Cháu có thể cho cô mượn phòng khi cháu đi nghỉ hè được không?” Cho mượn ư? Quý thật, các khách sạn xây nên đâu phải để phục vụ cho những con chó, còn nếu không đủ tiền trọ ở Paris thì họ có thể ở trong cái lều mục nát của họ. Tôi cảm thấy người ta đã cướp đoạt đi cái thiêng liêng của căn phòng. Điều đó giống như Dédé đã nói với tôi: “Cậu không được để người ta áp bức đè nén mình”. Ấy nhưng mà cô ta lại rất vui vẻ nuốt chửng tôi:

- Cậu có một cái áo choàng mặc tối phải không? Cho mình mượn nhé. Cậu có bao giờ đi chơi tối đâu mà.

Đâu phải là tôi không bao giờ đi chơi tối. Tôi đi đấy chứ! Đó là những cái áo của tôi, chúng nhắc tôi về rất nhiều điều. Tôi không muốn một con diêm thay chỗ của tôi trong những chiếc áo đó để sau đó chúng sẽ bốc mùi lên. Nếu như tôi chết thì mẹ tôi và Nanard sẽ xâu xé tất cả những gì tôi để lại. Không, không bao giờ! Tôi muốn sống đến khi những con nhậy gặm nát hết chúng ra, còn nếu như tôi bị ung thư chẳng hạn, tôi sẽ phá tan tất cả những thứ đó đi. Tôi có

quá đủ những người kiểm soát được ở tôi. Dédé thì tồi tệ nhất trong bọn họ. Cô ta uống rượu và lái xe của tôi đi khoe khoang. Bây giờ cô ta lại đang đóng vai hào hiệp. Nhưng cô ta chẳng bao giờ áy náy gọi điện cho tôi từ Courchvel ngay đêm nay hoặc tất cả mọi đêm. Cô ta cấm sừng ông chồng, dù tồi tệ cách mấy, nhưng vẫn còn hơn khi cô ta đặt cái lưng đầy mỡ xuống chiếc giường của tôi, thậm chí đôi khi tôi không muốn thấy mặt cô ta nữa. Nhưng đây là ngày đầu năm mới, tôi chỉ có một mình héo hon vì buồn khổ. Cô ta thì nhảy nhót vui đùa mà chẳng hề nghĩ đến tôi. Chẳng có ai thêm nghĩ đến tôi. Giá như mà tôi biến mất khỏi trái đất này, giá như mà tôi không bao giờ tồn tại. Có phải tôi đang tồn tại đây không? Ôi! Tôi đã cầu vào người mình thật mạnh, tôi sẽ bị một vết bầm tím.

Sao yên lặng thế! Chẳng tiếng xe hơi, chẳng tiếng chân bước trên đường phố, không một âm thanh nào trong ngôi nhà – sự tĩnh lặng của cái chết. Cái im lặng của một căn phòng người chết và những đôi mắt không thể nghe thấy, không phản đối. Ôi, bọn họ mới mạnh làm sao! Cứ mỗi khi cảm thấy ân hận thì họ lại vỗ vai an ủi tôi, cái thân tội nghiệp của tôi và cuối cùng thì họ cũng tìm được một lời xin lỗi cho sự căm thù của họ. Nỗi đau khổ của tôi chẳng vơi đi được chút nào. Ấy thế mà lẽ ra tôi phải nghĩ rằng cái con người độc ác của anh ta sẽ phải xót thương cho tôi. Cả cuộc đời tôi chỉ là hai giờ của buổi chiều một ngày thứ ba tháng Sáu. Tôi nghe người hầu nói: “Cô chủ thiếp đi nhanh quá, tôi không thể gọi cô ấy dậy được”.

Tim tôi như ngừng đập, tôi lao vào phòng gọi: “Sylvie, con ốm à?” Con bé lúc đó trông chỉ như ngủ thiếp đi thôi, người nó vẫn còn ấm lấm. Tôi đã loay quanh ở đó mấy giờ trước khi nghe bác sĩ nói rằng nó đã chết. Tôi đã gào lên, lồng lộn như một mụ điên. Sylvie! Sylvie! Sao con lại làm như vậy với mẹ? Giờ đây con bé nằm đó thanh thản bình tĩnh còn đầu óc tôi rối tung lên, tôi xé nát bức thư Sylvie gửi cha, nó cũng chẳng còn ý nghĩa gì. Đó là tất cả vai diễn của một màn kịch, chỉ là một màn kịch, chỉ là một màn kịch, tôi đã nghĩ như thế, vẫn nghĩ như thế, mẹ hiểu con gái mình lắm chứ. Nó không định chết, nó chỉ dùng thuốc quá liều thôi, nó đã chết thật kinh khủng! Với thuốc ngủ thì những việc thế này rất dễ xảy ra với bất cứ ai. Những cô thiếu nữ làm cái việc tự tử mà chẳng vì lý do gì. Sylvie

cũng thế, nó sẽ chẳng bao giờ tỉnh dậy nữa. Mọi người đến hôn Sylvie nhưng chẳng ai hôn tôi, còn mẹ tôi thì quất vào mặt tôi: “Mày đã giết nó”. Ôi mẹ tôi! Mẹ tôi! Người ta đã làm bà ấy im đi nhưng khuôn mặt họ, sự im lặng của họ mới đáng sợ làm sao. Vâng, nếu tôi là một trong số những người mẹ đó, những người dậy từ bảy giờ sáng thì con bé đã không sao, còn đằng này tôi lại sống theo một kiểu khác. Chẳng có tội ác nào ở đây cả, tôi phải suy đoán việc đó ra sao đây? Tôi luôn luôn ở đó khi con bé từ trường về. Nhiều bà mẹ không thể nói rằng luôn sẵn sàng đặt câu hỏi về con cái, là tại sao chúng tự tử trong buồng riêng mà giả đò như muốn làm việc. Nó đã không bao giờ thiếu tôi. Còn mẹ tôi, người đã lừa tôi đi, bỏ mặc tôi, sao bà ta lại dám thế nhỉ? Tôi không làm thế nào giải thích được. Đầu tôi đang quay cuồng, tôi chẳng còn biết mình ở đâu.

Ôi, giá như tôi đã hôn con bé khi vào phòng nó đêm ấy... Tôi đã không đánh thức nó. Suốt cả buổi chiều nó dường như hoàn toàn vui vẻ kia mà.

Những ngày đó mới day dứt làm sao! Nhiều lúc tôi nghĩ mình sẽ quy mất. Bạn bè, thầy cô giáo của con bé đến đặt những bông hoa trên quan tài nó mà chẳng nói với tôi một lời nào. Thế đấy, nếu một cô gái tự tử thì người có lỗi phải là mẹ nó. Đó là cái cách bọn họ thể hiện sự căm ghét đối với những bà mẹ của họ. Tất cả cứ xoay quanh cái chết ấy. Tôi hầu như bị đánh gục. Sau đám tang, tôi ốm. Tôi cứ lảm nhảm mãi với bản thân mình rằng giá như tôi đã dậy vào bảy giờ giá như tôi đã hôn con bé khi vào phòng nó...

Tôi cảm thấy dường như người ta chỉ nghe tiếng chửi của mẹ tôi. Tôi không còn dám ra đường nữa. Tôi sợ dưới ánh sáng mặt trời mọi người sẽ nhìn thấy tôi, xì xào chỉ trích, điều đó quá đủ rồi. Tôi muốn chết quách ngay lúc này còn hơn là phải chịu cái cảnh như vậy một lần nữa. Tôi đã sút mất mười cân, gầy như một bộ xương, đi đứng loạng choạng không còn giữ cân bằng được nữa. Bác sĩ bảo đó là hội chứng tinh thần. Tristan đã trả tiền cho tôi vào nhà an dưỡng. Bạn sẽ chẳng bao giờ tin được rằng những điều tôi tự hỏi mình đã làm cho tôi mất trí. Cái chết giống như tự sát của con bé đã làm ai đó phải đau đớn – ai vậy? Tôi không theo dõi nó chặt chẽ. Lẽ

ra tôi không được rời nó dù chỉ một giây một phút nào. Lẽ ra tôi phải buộc con bé tuân theo một yêu cầu không che đậy của mình. Có thể một người xấu xa, một thằng con trai hay một đứa con gái nào đó đã làm hư hỏng cả một cô giáo. “Không có một người đàn ông nào trong cuộc đời nó”. Hai người đàn bà ấy sẽ không chịu lùi một li nào, ôi hai con chó cái, đôi mắt chúng đã giết chết tôi. Bọn họ luôn mưu mô dối trá thậm chí mang điều đó sang cả thế giới bên kia. Ở tuổi của nó và với những điều của ngày hôm nay, không thể không có ai đó gây ra chuyện này. Có thể con bé đã có thai hoặc đã rơi vào nanh vuốt của một bọn người xấu hoặc nó đã là một chuyện gì tồi bại và ai đó đã tống tiền nó, đe dọa nó rằng sẽ nói với tôi. Ôi, tôi phải ngừng ngay những điều hình dung này mới được. Sylvie của mẹ, nếu con nói với mẹ tất cả, mẹ đã có thể giúp con thoát khỏi những điều hỗn độn bẩn thỉu đó. Chắc chắn đã có một điều gì xảy ra khiến con bé phải viết cho Albert “*Bố ơi hãy tha lỗi cho con, nhưng con không thể chịu đựng được nữa*”. Con bé không thể nói với một người nào khác. Họ cố gần nó nhưng họ là những người xa lạ. Chỉ có tôi là người duy nhất mà con bé có thể tin cậy. Chẳng còn bọn họ, chẳng còn sự ghen ghét của bọn họ. Đồ con hoang! Các người đã làm ta gần sập đổ nhưng các người không thành công đâu. Tao không phải là cái bung xung của chúng mày, còn cái lòng thương hại của chúng mày tao đã quăng đi rồi. Tôi đã nói với các người cái điều tôi nghĩ rằng mỗi người trong số các người đã góp một phần vào cái liều thuốc ấy và tôi không sợ sự căm thù của các người, tôi sạch sẽ đi qua điều đó. Đồ con hoang!

Chúng là những kẻ đã giết nó. Chúng vấy bẩn vào tôi, khiến nó chống lại tôi, chúng đối xử với nó như với một người tử vì đạo để tâng bốc nó, tất cả các cô gái đều thích đóng vai kẻ tử vì đạo: nó đã đóng vai ấy một cách nghiêm túc, nó đã nghi ngờ tôi, nó đã chẳng nói gì với tôi cả. Con cứng cổ khốn khổ! Nó cần sự nâng đỡ của tôi, lời khuyên nhủ của tôi, chúng đã tước mất của nó những cái đó, chúng đã bắt buộc nó phải im lặng, nó không thể tự mình thoát ra khỏi tình cảnh hoảng loạn của mình, nó đã thực hiện hành động ấy và hành động ấy đã giết nó. Bọn giết người! Chúng ghét Sylvie, Sylvie bé bỏng của tôi, con yêu quý của tôi. Mẹ yêu con. Không có người mẹ

nào trên thế gian này có thể tận tâm hơn mẹ: Mẹ không bao giờ nghĩ đến gì khác ngoài cái tốt cho con. Tôi mở album ảnh, tôi nhìn các ảnh Sylvie. Bộ mặt trẻ con khá hấp dẫn, bộ mặt kín đáo của cô thanh nữ. Nhìn sâu vào đôi mắt của đứa con gái mười bảy tuổi của tôi mà chúng đã giết chết, tôi nói: “Mẹ đã là người mẹ tốt nhất. Con sẽ còn phải cảm ơn mẹ”.

Kêu khóc đã làm tôi dễ chịu và tôi bắt đầu cảm thấy buồn ngủ. Tôi không nên ngủ trong cái ghế bành này, tôi sẽ thức dậy, mọi cái sẽ lại bị phá hỏng hoàn toàn, một lần nữa. Hãy lấy mấy viên thuốc ngủ. Hãy để đồng hồ báo thức vào lúc trưa để có thì giờ chuẩn bị sẵn sàng. Tôi phải thắng. Một người đàn ông trong nhà, đứa con trai nhỏ của tôi, tôi sẽ hôn nó lúc đi ngủ với tất cả sự âu yếm khác thường này. Và khi đó sẽ có nghĩa là phục hồi lại. Cái gì? Tôi đi ngủ, tôi đang thư giãn. Đó sẽ là một cú đập vào mắt chúng nó. Tristan là một con người đáng hoàng, chúng nó kính trọng anh. Tôi muốn anh ta làm nhân chứng cho tôi, chúng sẽ buộc phải nhận là tôi đúng. Tôi sẽ gọi điện cho anh ta. Hãy thuyết phục anh ta ngay đêm nay.

Có phải anh đã gọi điện cho tôi không? Ô, tôi tưởng là anh. Anh đang ngủ, hãy thứ lỗi cho tôi nhưng tôi thích được nghe giọng nói của anh. Đêm nay đáng tởm thế, chẳng ai tỏ ra được một chút dấu hiệu sống động nữa, họ biết rằng khi đang buồn anh không thể chịu đựng được những ngày lễ mừng kỷ niệm, tất cả cái ồn ào này, cái ánh sáng này, anh có nhận thấy rằng Paris chưa bao giờ sáng rực như năm nay, họ phung phí tiền bạc, nếu họ giảm bớt thuế má thì có lẽ tốt hơn, và tôi tự nhốt mình ở nhà để khỏi nhìn thấy cảnh đó. Tôi không thể đi ngủ được, tôi buồn quá, cô đơn quá, tôi nghiền ngẫm âu sầu về nhiều điều, tôi phải nói hết chuyện đó với anh, một cuộc nói chuyện thân tình, bây giờ anh hãy nghe nhé. Điều mà tôi cần nói với anh thực sự rất quan trọng, tôi không thể chợp mắt khi chưa giải quyết xong. Anh đang nghe tôi, phải không? Tôi đã suy nghĩ kỹ chuyện đó cả đêm, tôi chẳng có gì khác để làm và tôi bảo đảm với anh rằng đây là tình thế vô lý, nó không thể tiếp tục như vậy nữa, sau hết chúng ta vẫn còn là vợ chồng của nhau, hai căn phòng này bỏ hoang, anh có thể bán đi ít nhất cũng được hai mươi triệu và tôi sẽ không làm trở ngại anh, đừng sợ, không có vấn đề trở lại cuộc

sống vợ chồng đâu, chúng ta chẳng còn yêu nhau nữa. Tôi sẽ tự nhốt mình trong phòng ở đằng sau nhà, anh đừng ngắt lời, anh có thể có tất cả khu đồi Fanny Hills mà anh thích, tôi không phản đối một tiếng nào. Song bởi vì chúng ta hãy còn là bạn nhau, chả có lý do gì chúng ta lại không sống dưới cùng một mái nhà. Và đó là điều thiết yếu đối với Francis. Anh hãy nghĩ đến nó một lúc. Tôi không làm gì nữa, suốt đêm, và tôi đang giằng xé lòng mình tan nát. Thật là bất hạnh cho một đứa trẻ có cha mẹ bỏ nhau, chúng lớn lên quý quyết, đòi bại, giả dối, chúng có những phức cảm, chúng không thể phát triển đúng đắn được. Tôi muốn Francis sẽ phát triển đúng đắn. Anh không có quyền tước đoạt của nó một mái nhà thực sự... Vâng, vâng chúng ta phải xem xét lại tất cả chuyện đó một lần nữa, anh luôn luôn tránh né chuyện đó nhưng lần này tôi yêu cầu anh lắng nghe tôi. Thật là ích kỷ, quả thực thậm chí trái tự nhiên khi tước đoạt mất đứa con trai của một người mẹ. Chẳng vì lý do nào cả. Tôi chẳng có thói hư tật xấu nào cả, tôi không uống rượu, tôi không nghiện ma túy và anh đã thừa nhận tôi là một người mẹ tận tâm nhất. Rồi sao? Anh đừng ngắt lời. Nếu anh đang nghĩ đến sự vui thú của mình, tôi nói với anh một lần nữa rằng tôi không ngăn cản anh có nhân tình. Anh đừng bảo tôi rằng tôi không thể sống chung, rằng tôi ăn thịt anh, rằng tôi đã hành hạ anh mệt lử. Vâng, tôi đã khá khó tính, điều tự nhiên đối với tôi là nổi cơn tam bành lên, nhưng nếu anh có một chút kiên nhẫn và nếu anh cố gắng hiểu tôi, biết cách nói chuyện với tôi, thay vì trở nên ngu xuẩn, các sự việc có lẽ đã tiến triển tốt hơn giữa chúng ta, anh không phải là một ông thánh hoặc đường như là thế, anh đừng nghĩ đến điều đó, dầu sao đi nữa thì mọi việc cũng đã trôi qua. Tôi đã thay đổi, như anh biết rất rõ, tôi đã đau khổ, tôi đã chín chắn. Giờ đây tôi có thể chịu đựng mọi điều, trước khi tôi không quen chịu đựng, anh hãy để tôi nói, anh đừng sợ các trận cãi nhau, sự chung sống sẽ thoải mái và đứa trẻ sẽ hạnh phúc như nó có quyền hưởng, tôi không thấy anh có sự phản đối nào... Tại sao đây không phải là một thời gian để chúng ta bàn luận kỹ vấn đề đó? Đây là thời gian rất thích hợp với tôi. Anh có thể bớt ngủ, hãy dành năm phút cho tôi, sau hết về phần tôi, tôi sẽ không chợp mắt cho đến khi vấn đề được giải quyết xong, anh đừng ích kỷ như thế, thật rất khó chịu được điều đó. Bảy năm nay tôi đã

chết dần chết mòn ở đây, hoàn toàn tro bụi, như một kẻ bơ vơ, và cái lũ bản thủ ấy cười nhạo tôi, anh nợ tôi mối thù này, hãy để tôi nói, anh nợ tôi một món lớn, anh biết, bởi vì anh đã gieo vào tôi cái điên dại của tình yêu. Tôi đã bỏ rơi Florent và cắt đứt với các bạn tôi và bây giờ anh bỏ mặc tôi hoàn toàn, tất cả các bạn anh quay lưng lại với tôi, tại anh đã bảo rằng anh yêu tôi? Đôi khi tôi ngạc nhiên, phải chăng đó là một việc gian dối đã được sắp đặt trước... Vâng, một trò gian trá – thật khó tin được cái sự say mê kỳ cục đó và bây giờ cái sự bỏ rơi tôi này.

... Anh đã không nhận thức rõ? Đã không nhận thức rõ cái gì? Anh đừng bảo tôi lần nữa rằng tôi đã lấy anh một cách vô tư. Tôi đã có Florent, tôi đã có thể đi đường thẳng này, cái ý tưởng trở thành vợ anh đã làm loá mắt tôi, nói cho cùng anh chẳng phải là Napoléon, bất kể anh có thể nghĩ gì, anh đừng bảo tôi cái đó một lần nữa, hoặc tôi sẽ la hét lên, anh đừng nói gì cả nhưng tôi có thể nghe thấy anh đang uốn lời trong mồm, anh đừng nói những lời ấy ra, nó không thật, nó trái sự thật đến nỗi nó làm cho anh thành tức cười, anh đã cho tôi câu chuyện làm quà điên dại trong tình yêu và tôi đã mê tít vì thế... Nhưng anh đừng có nói: Murielle hãy nghe anh! Tôi biết đến thuộc lòng những câu trả lời của anh, anh đổi đi đổi lại chúng cả trăm lần, không có chuyện nhăng nhít nữa, nó không ước át với tôi và anh đừng có cái nhìn bức dọc ấy, tôi có thể thấy ở anh trong ống nghe máy điện thoại. Anh thậm chí còn đê tiện hơn là Albert, hấn còn trẻ, khi chúng ta lấy nhau anh đã bốn mươi lăm, anh phải hiểu thực chất trách nhiệm của anh. Nhưng vẫn đúng, quá khư là quá khư. Tôi hứa với anh tôi sẽ không trách móc anh. Chúng ta xoá đi mọi sự, chúng ta bắt đầu xuất phát lại trên một cơ sở quan hệ tươi mới, tôi có thể trở nên dịu dàng và hấp dẫn. Anh biết, nếu người ta không quá thô lỗ đối với tôi. Vậy nào, bây giờ anh hãy bảo tôi là anh đồng ý, ngày mai chúng ta sẽ giải quyết các chi tiết.

... Đồ con lợn! Anh đang trả thù, anh đang hành hạ tôi bởi vì tôi đã không chảy nước dãi thán phục anh mà đối với tôi tiền bạc không gây được ấn tượng gì, cả cái điệu bộ đẹp đẽ cũng không, cả các lời lẽ đẹp đẽ cũng không. “Chẳng bao giờ, vì bất kỳ cái gì trên thế gian”. Chúng ta hãy xem, đúng lắm, rồi chúng ta sẽ xem. Tôi sẽ giữ vững

quan điểm của mình. Tôi sẽ nói chuyện với Francis, tôi sẽ bảo nó anh là thế nào. Và nếu tôi tự tử trước mặt nó, anh có nghĩ rằng đó là một việc đẹp để đối với nó để ghi nhớ... Nhưng đây không phải là sự hăm dọa, anh, đồ con hoang ngờ nghếch, với cuộc sống tôi trải qua nó sẽ không có nghĩa là một việc mà tôi phải buộc mình vào. Anh không nên đẩy người ta đến bước đường cùng, khi đó người ta có thể làm bất kỳ cái gì, thực vậy, đã có những bà mẹ tự tử với những đứa con mình...

Đồ con lợn! Cục cú! Anh ta đã bỏ máy rồi... Anh ta không trả lời, anh ta không muốn trả lời. Đồ con lợn! Ôi! Trái tim tôi đang suy sụp, tôi đang sắp chết. Điều đó xúc phạm tôi, điều đó xúc phạm tôi quá đáng, họ đang từ từ hành hạ tôi đến chết, tôi không thể chịu đựng lâu hơn nữa, tôi sẽ tự tử trong phòng khách của anh ta, tôi sẽ cắt các tĩnh mạch của tôi, khi họ trở về sẽ có máu khắp nơi và tôi sẽ chết... ôi! Tôi va phải nó quá mạnh, tôi đã làm rạn sọ tôi, họ đẩy, tôi phải đập mạnh đầu. Đầu đập vào tường, không, không, tôi sẽ không điên, họ sẽ không hạ được tôi, tôi sẽ giữ vững quan điểm của mình, tôi sẽ tìm được vũ khí. Vũ khí nào, đồ con lợn, đồ con lợn, tôi không thể thở được, tim tôi đang suy kiệt đi, tôi cần trấn tĩnh lại...

Ôi Chúa! Hãy chứng tỏ rằng Chúa tồn tại. Hãy có một thiên đàng và một địa ngục, tôi sẽ đi dạo dọc theo những con đường của Thiên Đàng với đứa con trai bé bỏng của tôi và với đứa con gái yêu dấu của tôi, còn họ, tất cả quần quai trong những ngọn lửa của sự ghen tị. Tôi sẽ nhìn xem họ bị nướng lửa và gào rú. Tôi sẽ cười to. Tôi sẽ cười to và cái đứa trẻ con tôi sẽ cùng cười to với tôi. Chúa còn nợ con cuộc trả thù, hỡi Chúa! Con khẩn cầu Chúa ban ơn đó cho con.

NGƯỜI ĐÀN BÀ BỊ HUỖ DIỆT

Thứ hai ngày 13 tháng 9

Không mấy ai có thể ngờ rằng, nằm hẻo lánh nơi đây là cảnh hoang vu của một thành phố, ngay rìa làng và nằm ngoài dòng chảy của thời gian.

Tôi đi dọc theo nửa vòng hình bán cầu và trèo lên các bậc thang của tòa nhà trung tâm; một lúc lâu, tôi đứng nhìn chăm chú vào những kiến trúc rục rờ, im lìm được xây dựng cho mục đích riêng tư nào đó nhưng chưa bao giờ được sử dụng. Chúng trông vững chãi với những đường nét có ý thức tạo hình, nhưng do bị lãng quên nên chúng có vẻ kỳ dị.

Hơi ẩm của thảm cỏ dưới bầu trời tháng Tám và màu vàng úa của lá cây cho tôi biết chắc rằng mình vẫn chưa rời bỏ thế giới này. Nhưng tôi muốn trở lại quá khứ của hai trăm năm trước. Tôi đi lấy các thứ ra khỏi xe, trải thảm ra, đặt đệm lên, bật radio và vừa hút thuốc vừa nghe nhạc Mozart. Sau những cánh cửa sổ đầy bụi bặm tôi có thể trông thấy mọi người qua lại – không nghi ngờ gì cả – họ đi đến các công sở. Một chiếc xe tải dừng trước một quầy hàng và người ta chất những bao tải vào sau xe. Không còn gì làm phiền toái sự tĩnh lặng của một buổi chiều êm ả.

Tôi đi ra phía xa, rất xa, tới bờ một con sông mà tôi không biết tên và khi nhìn ra đó tôi thấy mình như một tảng đá, xa xăm với cuộc sống của tôi.

Điều ngạc nhiên nhất là sự có mặt của tôi ở đây. Tôi đã không nghĩ mình sẽ cô đơn thế này khi lái xe trở lại Paris. Trước đây, nếu Maurice không ở nhà thì những đứa con gái sẽ luôn luôn ở bên tôi, trong mọi chuyến đi. Tôi đã nghĩ có lẽ mình sẽ nhớ nỗi vui sướng của Colette và những đòi hỏi của Lucienne. Và tôi ở đây với niềm hạnh phúc được quên lãng. Tự do làm tôi cảm thấy trẻ lại tới hai mươi tuổi đến nỗi tôi bắt đầu viết nhật ký như hồi con gái.

Cuộc họp của Maurice sẽ kéo dài một tuần lễ, nhưng khi chúng tôi lái xe từ Mougines đến sân bay Nice, tôi vẫn thấy nghèn nghẹn nơi cổ. Anh cũng vậy, có vẻ xúc động. Khi cô phát thanh viên gọi hành khách đi Roma, anh nắm chặt lấy tay tôi. Trước khi khuất hẳn anh còn quay lại nhìn tôi lần nữa. Có điều gì đó bất ổn trong đôi mắt anh và ngay lập tức tôi đã nắm bắt được điều đó. Sự cất cánh của máy bay cũng có vẻ kỳ lạ. Chiếc máy bay bốn động cơ nhẹ nhàng bay lên không trung – đó là lời tạm biệt kéo dài. Nó rời mặt đất với dư âm của lời vĩnh biệt.

Nhưng giờ đây tôi cảm thấy sôi lên vì hạnh phúc. Không, việc những đứa con gái vắng nhà không làm tôi buồn chút nào cả – trái lại là khác. Tôi có thể lái xe nhanh hay chậm tùy thích, đi bất cứ đâu hoặc dừng lại ở bất cứ chỗ nào khi ý thích chợt nảy ra. Tôi tưởng tượng trong đầu về tuần lễ này như thế nào. Tôi trở dậy vào lúc trời đã sáng, chiếc ô tô vẫn đợi tôi trên phố như một con vật trung thành, ướt đầm sương đêm.

Lau chùi cho nó xong, tràn đầy vui sướng, tôi vụt đi xuyên qua ánh nắng mặt trời. Bên cạnh tôi là chiếc túi màu trắng có bản đồ Michelin, cuốn *Guide Bleu* và một cuốn sách khác, một chiếc áo len và bao thuốc – người bạn đồng hành, lúc cần tự tin.

Bóng tối sắp sửa trùm xuống, nhưng trời vẫn ấm. Đây là một trong những khoảnh khắc tuyệt vời nhất khi thế giới hòa hợp với con người đến nỗi con người ta không thể nào lại không hạnh phúc.

Thứ ba ngày 14 tháng 9

Một trong những điều làm Maurice thực sự hài lòng ở tôi là cảm xúc mãnh liệt, cái mà anh gọi là “sự nhận biết cuộc sống”, nó đã được thức dậy trong cuộc nói chuyện ngắn ngủi với chính mình. Giờ thì Colette đã có gia đình còn Lucienne đang ở Mỹ, tôi sẽ có toàn bộ thời gian của cuộc sống để làm điều đó. “Rồi em sẽ chán thôi, em phải tìm cho mình một công việc nào đó đi”, Maurice nói với tôi như vậy ở Mongin, sau này anh cứ nhắc đi nhắc lại với tôi điều đó. Nhưng tôi không muốn, dù sao cũng không phải lúc này. Giờ đây tôi

muốn sống cho mình một chút. Tôi đã sắp đặt ra cả tá kế hoạch trong đầu.

Thứ sáu ngày 17 tháng 9

Hôm thứ ba tôi gọi điện cho Colette, nó bị cúm và phản đối khi tôi nói sẽ trở lại Paris. Jean – Pierce chăm sóc nó rất tốt. Nhưng tôi vẫn lo lắng và đã trở lại Paris ngay hôm đó. Tôi thấy nó trên giường, gầy đi nhiều, tối nào cũng lên cơn sốt. Ngay sau đợt đi chơi núi với Colette từ hồi tháng Tám tôi đã lo lắng về sức khỏe của nó. Không chần chừ, tôi bảo Pierce gọi Talbot đến khám bệnh cho Colette.

Tôi đang có mặt bên một người cần đến đôi bàn tay che chở của tôi.

Sau bữa tối hôm thứ tư, khi từ nhà Colette trở về, tiết trời êm dịu đến nỗi tôi lái xe xuống quận La tinh vào quán kê một tách cà phê sữa và hút một điếu thuốc.

Ở bàn bên, có cô bé đang nhìn chăm chăm vào hộp thuốc là Chesterfield và hỏi xin tôi một điếu. Tôi nói chuyện với nó, nó né tránh các câu hỏi của tôi rồi đứng dậy bỏ đi. Trông nó khoảng chừng mười lăm tuổi, không phải là học sinh, cũng không phải là gái điếm. Cô bé đã khơi gợi tò mò của tôi. Tôi đề nghị đưa nó về. Nó từ chối, lưỡng lự và cuối cùng trả lời rằng đang không biết sẽ ngủ ở đâu. Sáng hôm đó nó đã trốn khỏi trung tâm của Tổ chức trợ giúp xã hội. Tôi giữ nó ở lại hai hôm. Mẹ nó, một người đàn bà không biết là thừa hay thiếu trách nhiệm và dượng nó, người rất ghét nó, đã chối bỏ mọi nghĩa vụ của họ. Ông quan tòa chịu trách nhiệm trong vụ này đã hứa gửi nó tới nơi mà nó sẽ được dạy nghề kinh doanh. Thế nhưng đã sáu tháng trôi qua, nó vẫn phải sống “tạm bợ” ở đây, cái trung tâm này, nơi nó *không bao giờ* được phép ra ngoài, trừ chủ nhật để đi lễ nhà thờ, nếu muốn và ở đây nó cũng chẳng có việc gì để làm. Cũng ở đây có một vài người đã bốn mươi tuổi và các cô gái đã đến tuổi vị thành niên được nuôi dưỡng rất tốt nhưng héo hon vì buồn chán, mệt mỏi và thất vọng. Ban đêm, mỗi người được cấp một viên thuốc ngủ. Họ cố gắng dành dụm những viên thuốc và một ngày đẹp trời nào đó sẽ nuốt tất cả chúng vào bụng. “Hãy rời khỏi

đây, hoặc cố mà tự tử” – đó là điều người ta cần phải làm ở chỗ cháu nếu như muốn ông quan tòa nhớ đến, Marguerite bảo với tôi: “Chạy trốn rất dễ và điều đó thường xảy ra, và nếu chỉ một vài ngày thì sẽ không bị trừng phạt”

Tôi hứa sẽ làm mọi cách để nó được chuyển đến một nhà nào đó và nó đã nghe tôi quay trở lại trung tâm. Nhìn nó đi qua cửa, đôi chân kéo lê một cách chậm chạp, miễn cưỡng, cúi đầu xuống, tôi thấy thương nó quá. Nó xinh gái và chẳng đàn tẹo nào, tính tình hiền dịu nhẹ nhàng và tất cả những điều nó muốn là được làm việc. Tuổi thơ nó đang bị nát vụn – tuổi thơ của nó và hàng ngàn đứa trẻ con như nó. Ngày mai tôi sẽ gọi điện cho ông quan tòa Barron.

Paris mới khắc nghiệt làm sao! Thậm chí cả trong những ngày mát dịu này của mùa thu, sự khắc nghiệt đó cũng đang đè nặng lên tôi làm tôi cảm thấy một nỗi chán nản mơ hồ tới nôn nao.

Tôi dự định sẽ biến phòng mấy đứa con gái thành nơi ngồi chơi hơn là làm phòng khám hay phòng đợi cho Maurice và tôi cảm thấy Lucienne sẽ không bao giờ ở đây nữa. Căn nhà sẽ trở nên yên tĩnh, tuy trống trải. Nhưng trên hết vẫn là nỗi lo lắng cho Colette. Thật tốt vì ngày mai Maurice sẽ trở về.

Thứ tư ngày 22 tháng 9

Một trong những lý do chính tại sao tôi không muốn bó chặt vào một công việc nào đó vì tôi thấy thật khó có thể chịu đựng nổi nếu không được hoàn toàn tự do để giúp đỡ những người cần đến tôi. Phần lớn số ngày nghỉ của tôi là bên giường bệnh của Colette. Nhiệt độ nó vẫn chưa hạ. “Không có gì nghiêm trọng cả, nhưng Talbot muốn xét nghiệm xem sao”, Maurice nói, một nỗi sợ hãi vọt qua trong tôi.

Sáng nay tôi đã gặp thẩm phán Barron. Ông nói rằng có tới hàng ngàn vụ tương tự như vụ của Marguerite. Điều ghê gớm nhất là chẳng có chỗ dành cho những đứa trẻ này và chẳng có ai chăm sóc chúng một cách đúng đắn. Chính phủ chẳng làm gì cả. Vì vậy mọi cố gắng trong các phiên tòa như thế đều vô ích.

Trung tâm hiện Marguerite đang ở chỉ là điểm dừng. Sau vài ngày nó sẽ phải được gửi đi đâu đó. Nhưng đi đâu?

Những cô gái ở lại trung tâm, nơi nghề nghiệp không được thu xếp, vui chơi cũng không. Nhưng dù sao ông thẩm phán cũng nói sẽ cố gắng kiếm cho Marguerite một nơi đại loại như vậy và ông sẽ khuyên những người ở trung tâm đó cho phép tôi gặp nó. Cha mẹ con bé không ký vào tờ giấy tước bỏ quyền phụ mẫu của họ nhưng họ cũng không đặt vấn đề nuôi nó. Họ coi việc ấy là giải pháp tồi tệ nhất.

Rời phiên tòa với nỗi bức mình về những điều vô lý của pháp luật: số lượng thanh thiếu niên phạm tội đang tăng lên và biện pháp duy nhất người ta nghĩ ra là trừng phạt khắc nghiệt hơn, bỗng nhiên tôi thấy mình đang đứng trước cửa nhà thờ thành Chapelle. Tôi đi vào đó và trèo lên các bậc thang theo hình xoáy tròn ốc. Trên đó có một số khách du lịch ngoại quốc và một đôi tình nhân đang nhìn chăm chú qua cặp kính màu, tay trong tay. Về phần mình, tôi không tài nào tập trung được, lại nghĩ về Colette và lo lắng.

Bây giờ tôi vẫn còn lo lắng, đến mức không thể nào đọc sách nổi. Điều duy nhất có thể làm đầu óc tôi thoải mái là nói chuyện với Maurice, nhưng anh sẽ không về trước nửa đêm. Từ hồi đi Rome về, tối nào anh cũng ở lại phòng thí nghiệm với Talbot và Couturier. Anh nói họ sắp tới đích. Tôi biết anh đã hy sinh mọi thứ để tập trung cho việc nghiên cứu. Nhưng đây là lần đầu tiên trong đời tôi có nỗi lo lắng mà không có anh chia sẻ.

Thứ bảy ngày 25 tháng 9

Ô cửa sổ tối đen, tôi đã mong đợi điều này. Trước đó – trước cái gì nhỉ, cứ mỗi khi chẳng may tôi đi chơi mà không có Maurice thì khi về bao giờ cũng cảm thấy một vệt sáng giữa những chiếc rèm đỏ. Những lúc đó, tôi thường chạy lên chỗ hai chiếc đèn ở cầu thang và bấm chuông vì không đủ kiên nhẫn để tìm chìa khóa. Lần này tôi đi lên mà không chạy. Tôi tra chìa khóa vào ổ. Căn phòng mới trống vắng làm sao! Tất nhiên nó trống vắng từ khi không có ai ở đó.

Không, không phải vậy, thường khi về nhà tôi luôn cảm thấy như có Maurice ở đây, thậm chí cả lúc anh vắng nhà. Nhưng tối nay, cánh cửa mở ra – toàn bộ các phòng đều trống rỗng, mười một giờ đêm rồi, ngày mai sẽ có kết quả xét nghiệm và tôi sợ. Tôi sợ nhưng Maurice lại không có ở đây. Tôi biết việc nghiên cứu của anh cần được tiến hành trôi chảy. Biết vậy nhưng tôi vẫn giận anh: “Em cần có anh mà anh lại không ở đây”. Tôi muốn viết những từ này ra một mẩu giấy và đặt nó vào chỗ dễ thấy trong phòng khách trước khi đi ngủ. Nếu không tôi sẽ phải cố kiềm chế như hôm qua và hôm kia. Trước đây anh luôn có mặt khi tôi cần.

Tươi xong mấy chậu cây cảnh trong chậu, tôi thu dọn những quyển sách và tôi khựng lại. Tôi rất ngạc nhiên việc anh có vẻ thờ ơ khi tôi bàn với anh về việc sắp xếp phòng khách này. Vậy là anh đã thay đổi. Anh đã để mình bị công việc chi phối. Anh không đọc sách cũng không nghe nhạc nữa (tôi thường yêu thích sự im lặng giữa chúng tôi và khuôn mặt ân cần của anh khi chúng tôi nghe nhạc của Monteverdi và Charlie Parker). Chúng tôi không còn muốn đi chơi với nhau quanh Paris nữa, và có thể nói rằng cũng không có cuộc trò chuyện nào thực sự với nhau nữa. Anh bắt đầu giống như đồng nghiệp, những người làm việc như những cỗ máy kiếm tiền. Anh không chạy theo tiền tài địa vị, nhưng từ cách đây mười lăm năm khi quyết định (ngược với ý muốn của tôi) chuyên môn hóa dần dần, anh trở nên bận bịu hơn. Thậm chí hồi ở Mougins, mới năm nay thôi, anh có vẻ rất muốn trở lại bệnh viện và phòng thí nghiệm đến nỗi trở nên đăng trí và buồn rầu, ủ rũ. Thôi nào! Lý do tại sao tâm hồn tôi trở nên nặng trĩu ở sân bay Nice. Vì sau đó là những ngày nghỉ buồn và lý do làm tôi rất vui sướng và sôi động ở nơi xí nghiệp muối hoang vắng đó là Maurice, mặc dù cách xa hàng trăm dặm nhưng sẽ lại về bên tôi. Bất cứ ai cũng đều có thể nói anh không quan tâm tới cuộc sống của mình nữa và anh đã từ bỏ chuyến Alsace của chúng tôi mới dễ làm sao! Nhưng anh đã rất buồn lòng khi thấy chúng tôi tỏ ra thất vọng, và lúc đó tôi đã cố lấy vẻ vui mừng để nói: “Để tìm ra phương thức chữa bệnh bạch cầu đáng giá một vài sự hy sinh?”. Nhưng một lần, theo Maurice nói, thuốc thang chỉ có ý nghĩa mang lại sự thỏa mái cho người ta, bởi họ được cấu tạo bằng máu

và thịt! Hồi còn ở trường Cochín, tôi rất thất vọng và rất ngạc nhiên về những cuộc hội họp nổi đình đám của các thầy giáo lạnh lùng và thái độ thờ ơ của đám sinh viên. Và trong những đôi mắt đen tuyệt đẹp đang mở to đó, tôi nhìn thấy nỗi đau khổ và niềm đam mê mãnh liệt giống như tôi. Tôi tin rằng tôi đã yêu anh từ hồi đó. Tôi sợ rằng giờ đây các bệnh nhân đối với anh chỉ là các “trường hợp”, anh chỉ quan tâm đến sự hiểu biết hơn là chữa khỏi bệnh. Thậm chí quan hệ với những người thân của anh càng trở nên xa cách. Anh, người trước kia rất sôi nổi, vui vẻ và tuy ở tuổi bốn lăm vẫn còn rất trẻ như khi tôi gặp anh lần đầu... Vâng, có gì đó đã thay đổi từ khi tôi ngồi đây viết về anh, về mình, sau lưng anh. Nếu anh làm như vậy có lẽ tôi sẽ cảm thấy mình bị phản bội. Trước đây, mỗi chúng tôi đều có thể biết toàn bộ các công việc của nhau, hiểu thấu tâm hồn nhau.

Chúng tôi cũng có thể vẫn còn như vậy, nhưng chính sự giận dữ của tôi đã chia rẽ chúng tôi, anh sẽ là người nhanh chóng xua tan nó đi. Anh sẽ đề nghị tôi hãy kiên nhẫn thêm chút nữa. Sau những đợt làm việc quá sức, bức dọc sẽ đến trong những ngày dễ chịu và thanh bình. Năm ngoái cũng vậy, anh làm việc cả các buổi tối. Vâng, lúc đó tôi có Lucienne và hơn hẳn là không có điều gì làm tôi phải lo lắng cả. Anh biết rõ rằng lúc này tôi không tài nào đọc sách, cũng không thể nghe một đĩa nhạc nào, bởi tôi sợ. Tôi sẽ không để lại mẫu giấy trong phòng khách nhưng sẽ nói chuyện với anh. Sau hai mươi – hai mươi năm kết hôn, một người quá tin vào sự êm ả – điều đó thật nguy hiểm... Tôi tin rằng những năm qua mình bị buộc chặt bởi những đứa con – Colette rất đáng yêu, còn Lucienne thì rất khó chiều. Có lẽ tôi đã không được tự do, thoải mái như Maurice mong muốn. Nhẽ ra anh đã phải tỏ rõ điều đó, thay vì cứ bám chặt vào công việc và chính công việc, giờ đây đã chia cắt anh khỏi tôi. Chúng tôi phải cùng tìm lại những thứ đó.

Nửa đêm, chờ mãi vẫn không thấy anh về, cố giấu nỗi bức tức đang sôi sục trong lòng, tôi dán mắt vào chiếc đồng hồ. Kim đồng hồ vẫn không nhúc nhích tôi bắt đầu nổi cáu, hình ảnh Maurice trong óc tôi giờ đây tan ra từng mảnh. Không hiểu ý thức của anh trong việc đấu tranh chống lại bệnh tật và sự đau đớn cho bệnh nhân là thế nào, nếu như anh xử sự một cách ngu ngốc với vợ? Đó là hai chuyện

khác nhau, là sự cứng rắn của trái tim, không có lý do gì để mất bình tĩnh cả. Dừng lại ngay. Nếu kết quả xét nghiệm của Colette không tốt, tôi cần phải rất bình tĩnh trong ngày mai, còn bây giờ tôi phải cố ngủ thôi.

Chủ nhật ngày 26-9

Vậy là điều đó đã xảy đến, xảy đến với tôi.

Thứ hai ngày 27 tháng 9

Vâng tôi đây! Điều đó đã xảy ra với tôi. Đó là điều *hoàn toàn bình thường*. Cả ngày tôi đã phải cố tự thuyết phục mình như vậy và ghì nén cơn thịnh nộ đã làm tôi chao đảo. Hôm qua, Maurice đã nói dối tôi, vâng, đó cũng là chuyện hoàn toàn bình thường. Anh ấy có thể cứ tiếp tục chuyện đó mà không nói với tôi. Tuy nhiên, dù muộn tôi thấy tự hào về tính ngay thẳng của anh.

Cuối cùng thì tôi cũng đi ngủ vào tối hôm thứ bảy đó. Thỉnh thoảng tôi lại duỗi dài tay với sang giường anh, tấm ga trải giường vẫn phẳng nguyên (tôi thích đi ngủ trước, khi anh còn đang làm việc trong phòng khám. Trong giấc mơ tôi nghe thấy tiếng nước chảy, ngửi thấy mùi ngọt ngào của nước hoa Cologne, những lúc đó tôi thường với tay sang thân hình anh trên tấm ga và rồi lại chìm sâu vào hạnh phúc).

Cánh cửa trước đóng sầm lại, tôi gọi: “Maurice”. Đã ba giờ sáng. Không phải họ đã làm việc tới ba giờ sáng. Họ đã uống rượu và tán gẫu với nhau. Tôi ngồi thẳng dậy trên giường và hỏi: “Anh về nhà vào giờ gì thế này? Anh đã ở đâu?”

Anh ngồi xuống chiếc ghế bành, tay cầm cốc whiskey: “Đã ba giờ, anh biết”.

- Colette đang ốm, em đang lo lắng đến chết đi còn anh thì về nhà lúc ba giờ sáng mới hay chứ?

- Tình hình Colette tệ hơn à?

- Nó không khá hơn, anh cũng chẳng quan tâm khi anh chăm sóc sức khỏe cho mọi người thì một đứa con gái anh ôm cũng chẳng có nghĩa lý gì cả.

- Em đừng nói vậy.

Anh nhìn tôi vẻ buồn bã và cơn giận của tôi lập tức tan biến đi như mỗi khi anh nhìn tôi với ánh mắt đen sẫm và nồng ấm đó. Tôi nhẹ nhàng hỏi:

- Hãy cho em biết tại sao anh về muộn thế?

Anh không đáp lại.

- Anh đã uống rượu à? Hay chơi bài poker? Tất cả các anh đều chơi chứ? Các anh không để ý đến thời gian đúng không?

Anh vẫn tiếp tục im lặng, như để nhấn mạnh cho sự im lặng lúc trước, chiếc cốc bị nắm chặt giữa các ngón tay. Có phải tôi đã thoát ra những lời nói dớ dẩn làm anh mất bình tĩnh đến mức không muốn giải thích?

- Có chuyện gì vậy anh, có người đàn bà nào trong cuộc sống của anh à?

Nhìn tôi một cách chăm chú anh nói:

- Đúng, Monique, đã có một người phụ nữ trong cuộc sống của anh.

Trước đây mọi thứ trên đầu và dưới chân chúng tôi đều toàn màu xanh. Ở một nơi mà phía bên kia eo biển hiện ra lò mờ bờ biển của châu Phi. Anh đã ôm chặt lấy tôi khi tôi nói:

- Nếu anh lừa dối em, em sẽ tự vẫn.

- Nếu em lừa dối anh anh sẽ không cần tự vẫn.

Mười lăm năm trước. Đã qua rồi ư? Mười lăm năm tính như thế nào? Như hai với hai là bốn. Em yêu anh, em chỉ yêu mình anh. Sự thật không thể chối bỏ được là thời gian đã chẳng tác động được gì vào điều đó.

- Người đó là ai?

- Noellie Guerald.

- Noellie! Tại sao?

Anh nhún vai. Tất nhiên. Tôi đã biết câu trả lời: xinh đẹp, chừng diện, lẳng lơ và dễ dãi. Cái kiểu phiêu lưu đó không quan trọng và nó làm cho người đàn ông thấy hãnh diện. Chẳng lẽ anh lại cần sự hãnh diện đến thế?

Anh mỉm cười với tôi: “Anh rất mừng là em đã hỏi anh. Anh không muốn nói dối em”

- Anh đã nói dối em từ khi nào?

- Anh đã nói dối em ở Mougin và từ khi anh trở về.

Thế là đã năm tuần. Liệu khi ở Mougin anh có nghĩ đến cô ta không nhỉ.

- Anh có ngủ với người đó khi anh ở Paris không?

- Có.

- Anh thường xuyên gặp gỡ cô ta không?

-Ồ, không! Em biết rõ là anh đang làm...

Tôi hỏi cụ thể hơn. Vậy ra từ khi về anh đã đến đó hai buổi tối và một buổi chiều.

- Tại sao anh không nói cho em biết ngay?

Anh ngẩn người ra nhìn tôi rồi nói với một giọng buồn rầu:

- Em thường nói em sẽ chết vì đau khổ nếu...

- Ai khác đã nói.

Bỗng nhiên tôi muốn òa khóc. Tôi sẽ không chết vì việc đó. Đây là điều đau buồn nhất. Chúng tôi đã từng ngắm nhau qua màn sương mù màu xanh và những lời chúng tôi thì thầm chỉ là những lời nói...

Tôi như bị một *cú đấm* vào mặt, đầu óc tôi choáng váng vì bị sốc. Tôi phải dừng lại, phải nghỉ ngơi để hiểu điều gì đã xảy ra. Tôi nói:

- Thôi, đi ngủ thôi.

Cơn giận đã làm tôi dậy sớm. Anh nằm ngủ trông mới vô tội làm sao, mái tóc lòa xòa rủ xuống trán làm anh trẻ ra (vào tháng Tám, khi tôi đi vắng, cô ta là kẻ đã thức dậy bên anh. Không thể tin vào điều đó được! Tại sao tôi lại đi chơi núi với Colette? Đó không phải do Colette muốn mà do tôi cứ khẳng khẳng đòi đi). Anh đã dối tôi trong năm tuần. Tối nay chúng sẽ có một bước rất quan trọng về tương lai và anh vừa từ chỗ Noellie về. Tôi muốn lắc mạnh người anh, muốn nguyên rửa anh, muốn hét lên. Nhưng tôi đã phải tự kiềm chế mình. Để lại mẫu giấy có ghi: *“Hẹn gặp lại anh tối nay”*, tôi đi ra ngoài.

Chắc chắn sự vắng mặt của tôi sẽ tác động tới anh mạnh hơn bất cứ lời trách mắng nào. Tôi đi dọc theo các phố để đôi chân tự đưa mình đi, đầu óc luôn ám ảnh bởi câu nói: “Anh đã nói dối tôi”. Tôi tưởng tượng ra cảnh Maurice nhìn Noellie, nụ cười của anh... Tôi gạt điều đó đi. Anh sẽ không nhìn cô ta như nhìn tôi. Tôi không muốn phải chịu đựng điều đó, tôi không chịu, nhưng cổ vẫn nghẹn lại vì cay đắng. Anh đã nói dối tôi! Tôi đã nói. Em sẽ chết vì đau buồn. Vâng, chính anh đã làm tôi nói ra điều đó. Anh là người mong muốn hơn tôi trong việc tạo nên một quy tắc riêng giữa chúng tôi – không được làm sai, cũng không có sự thỏa hiệp. Lúc đó chúng tôi đang lái xe dọc theo con đường nhỏ dẫn đến nhà thờ thánh Bretrain-de Coming, anh hỏi: “Liệu anh có luôn luôn xứng đáng với em không?” Và lúc đó anh đã nổi giận vì câu trả lời không đủ nhiệt tình của tôi (nhưng chúng tôi đã hòa hợp làm sao trong căn nhà trọ cũ kỹ với hương kim ngân ngoài cửa sổ bay vào! Hai mươi năm đã trôi qua – nhưng mọi thứ như chỉ vừa mới hôm qua). Anh đã đủ cho tôi, và tôi đã sống vì anh. Và chỉ vì một ý thích bất chợt mà anh đã phản bội lời thề của chúng tôi. Tôi tự nhủ sẽ buộc anh phải chấm dứt chuyện đó ngay lập tức.

... Tôi đến nhà Colette, cả ngày chăm sóc nó nhưng trong lòng vẫn sôi lên sùng sục. Tôi về nhà, hoàn toàn kiệt sức: “Tôi sẽ buộc anh phải chấm dứt chuyện đó”.

Nhưng từ “buộc” đây nghĩa là gì sau toàn bộ cuộc sống tình yêu và sự hiểu nhau? Tôi chưa bao giờ đề nghị cho mình điều gì nếu như

anh không muốn.

Anh bế tôi trên đôi tay, nhìn tôi một cách gần như quẩn trí. Anh đã gọi điện tới chỗ Colette mấy lần và không có ai trả lời (tôi đã cắt chuông điện thoại để khỏi làm phiền đến con bé). Nỗi lo lắng của anh bộc lộ rõ qua đôi mắt.

- Nhưng em đã không hình dung anh ở trong tình trạng thế nào chứ?

- Em chẳng dám nghĩ gì cả.

Nỗi lo lắng của anh len vào trái tim tôi và tôi lắng nghe anh mà không hề có sự thù địch nào. Tất nhiên anh sai vì đã lừa dối nhưng tôi phải hiểu: người ta sẽ không dám thú tội nữa vì sau đó họ sẽ phải thú nhận rằng họ đang nói dối. Thậm chí với những người đặt sự chung thủy ở vị trí rất cao như tôi, thì đó còn là vật chướng ngại ghê gớm. (Cũng phải thừa nhận rằng: Tôi sẽ bối rối biết bao khi nói dối để che giấu một lỗi lầm). Chưa bao giờ tôi cho phép một sự nói dối nào. Chuyện nói dối nhỏ đầu tiên của Lucienne và Colette đã làm tôi cực kỳ sửng sốt. Tôi thấy khó có thể chấp nhận được rằng tất cả những đứa trẻ đều nói dối mẹ chúng. Không phải tôi! Tôi không phải là bà mẹ bị lừa dối. Cũng không phải là người vợ bị lừa dối. Thật là phù phiếm. Tất cả phụ nữ đều cho rằng họ không giống nhau, đều nghĩ rằng có những điều sẽ không bao giờ xảy ra với họ và tất cả họ đều lầm.

Tôi đã suy nghĩ suốt cả ngày hôm nay (may mà Lucienne đang ở Mỹ. Nếu như tôi để nó tự do có lẽ nó sẽ không rời bỏ tôi lặng lẽ như vậy).

Sau đó tôi đến chỗ Isabelle để nói chuyện. Chị ấy đã giúp tôi như vẫn giúp. Có lẽ chị không thực sự hiểu tôi, vì chị và Charles đặt tiền bạc vào tự do, còn tôi và Maurice vào sự chung thủy. Nhưng chị bảo với tôi rằng điều đó không cản trở việc chị nổi xung với chồng hoặc việc đôi khi chị cảm thấy mối nguy hiểm nào đó. Cách đây năm năm, chị cho rằng chồng mình sắp bỏ mình. Chị khuyên tôi nên kiên nhẫn. Chị rất tôn trọng Maurice. Chị cho rằng việc anh muốn phiêu lưu là lẽ tự nhiên và có thể tha thứ được việc anh đã giấu tôi ngay từ đầu.

Nhưng rồi anh sẽ chóng chán chuyện đó thôi. Đó chỉ là sự khêu gợi của cái mới, thời gian sẽ chống lại Noelle, vẻ đẹp quyến rũ mà cô ta có được trong con mắt Maurice rồi sẽ phai nhạt. Nhưng nếu tôi muốn cho tình yêu của chúng tôi thoát khỏi sự việc này mà không bị tổn thương thì tôi không được đóng vai một nạn nhân hay một người đàn bà đánh đá. Chị nói với tôi:

- Hãy thông hiểu, hãy vui vẻ và trên hết hãy thân thiện.

Theo chị đó là cách mà cuối cùng chị đã giành được sự trở về của Charles.

Kiên nhẫn không phải là tính cách của tôi. Nhưng chắc chắn tôi phải cố gắng hết sức. Vấn đề không phải chỉ là *chiến thuật* mà còn cả về mặt đạo đức. Tôi đã có được cuộc sống đúng theo kiểu mà tôi mong muốn – bây giờ tôi phải giữ gìn nó. Nếu như ngay vấp vấp đầu tiên tôi đã gặp thất bại, dù chỉ một chút, tất cả những suy nghĩ của tôi về bản thân sẽ chỉ là sự tưởng tượng hảo huyền. Tôi là con người không chịu sự thỏa hiệp, tính cách đó tôi đã thừa hưởng của cha tôi, vì nó mà Maurice tôn trọng tôi. Nhưng thậm chí như vậy tôi vẫn phải hiểu người khác và học cách tự điều chỉnh mình cho phù hợp. Isabelle có lý. Hoàn toàn là điều tự nhiên khi một người đàn ông có một cuộc tình sau hai mươi năm kết hôn. Chỉ có tôi là không bình thường, là trẻ con nếu tôi không chấp nhận điều này.

Khi ra khỏi nhà Isabelle tôi cảm thấy không muốn đến thăm Marguerite; nhưng nó đã viết cho tôi một lá thư đầy xúc động và tôi không muốn làm nó thất vọng. Trong phòng khách và cả trên những khuôn mặt các cô gái ở đó có một nỗi buồn phảng phất. Nó cho tôi xem những bức vẽ; không tôi một chút nào. Nó muốn được làm việc trang trí nội thất hoặc ít nhất là người thiết kế mốt cho một hiệu may. Tôi nói với nó về lời hứa của ông thẩm phán, về những gì tôi đã làm để được phép có nó trong các ngày chủ nhật. Con bé tin tôi, nó thực sự yêu quý tôi, nó sẽ kiên nhẫn, nhưng không chắc.

Tối nay tôi và Maurice đi ăn tiệm. Lời khuyên của Isabelle và của người phụ trách mục tâm giao trên báo, là để giành lại chồng mình hãy vui vẻ, dịu dàng và đi chơi với anh ta, chỉ hai người với nhau

thôi. Tôi không phải giành lại anh. Tôi chưa bao giờ mất anh. Nhưng vẫn còn vô số câu cần hỏi anh và cuộc nói chuyện có lẽ sẽ dễ chịu hơn nếu như chúng tôi đi ăn tiệm. Hơn nữa tôi không muốn cuộc nói chuyện này giống như hồi cung.

Một chi tiết cứ ám ảnh đầu óc tôi là tại sao anh lại có cốc Whiskey trong tay. Lúc đó tôi đã kêu lên “Maurice”. Thấy tôi thức giấc lúc ba giờ sáng, hẳn anh đã phải đoán rằng tôi sẽ tra hỏi anh. Thường anh không đóng sầm cửa mạnh như thế bao giờ.

Thứ ba ngày 28 tháng 9

Tôi có quá nhiều lý do để uống; Maurice đã cười và nói rằng tôi hấp dẫn. Thật nực cười. Anh phải lừa dối tôi để chúng tôi có thể sống lại những kỷ niệm thời trẻ... Chẳng có gì tệ hơn vòng luẩn quẩn hàng ngày. Sự xáo trộn đã đánh thức con người ta dậy. Từ năm bốn mươi sáu ấy, nhà thờ thánh Germain Pes Pres đã thay đổi. Maurice đã rầu rĩ nói: “Đến đó ngày xưa là loại người khác và bây giờ là loại người khác”.

Nhưng tôi đã không đặt chân tới một hộp đêm nào trong gần mười lăm năm vì đã vui thích với mọi thứ mình có.

Chúng tôi đã nhảy với nhau. Có một lần Maurice ôm chặt lấy tôi và nói:

- Không có gì thay đổi giữa chúng ta.

Sau đó chúng tôi đã nói đủ thứ chuyện linh tinh nhưng tôi hầu như quên hết cả những điều anh nói. Nói chung, đó chỉ là những điều mà tôi tưởng tượng ra. Noellie là một luật sư nổi tiếng và cô ta có rất nhiều tham vọng.

Cô ta là một phụ nữ độc lập, đã ly dị, và có một đứa con gái rất tự do và dễ dãi, rất chững chạc và bơi khá giỏi. Thực sự đối lập với tôi. Chẳng qua chỉ là Maurice muốn biết liệu anh còn sức cuốn hút đối với những phụ nữ đại loại như vậy không? “Nếu tôi muốn”, tôi đã tự hỏi như vậy khi còn đùa bỡn tán tỉnh với Quillan. Đó là lần duy nhất trong đời, và tôi đã kịp dừng ngay lại. Sự không tin chắc vào bản

thân ở Maurice đã khẳng định điều đó và tất nhiên đó chỉ là vấn đề ham muốn tức thời. Cô ta chỉ là trò giải trí thôi.

Thứ tư ngày 29 tháng 9

Tôi biết đó là lần đầu tiên Maurice ở buổi tối với Noellie. Tôi đi xem một bộ phim có Bergman với Isabelle và chúng tôi đã ăn FONDUE BOUR GUIGNONNE ở Hocheport. Tôi luôn muốn ở bên chị. Trong con người tiềm tàng một niềm khao khát *của tuổi vị thành niên* thời kỳ mà mọi bộ phim, mọi cuốn sách đều cực kỳ quan tâm. Giờ đây khi những đứa con gái không ở cùng nữa, tôi sẽ đi xem biểu diễn và hòa nhạc với chị thường xuyên hơn. Chị cũng đã bỏ dở công việc khi lấy chồng. Nhưng chị lại duy trì cuộc sống trí tuệ hơn tôi nhiều. Tuy nhiên, Isabelle mới có một con trai chứ không phải hai đứa con gái như tôi. Tôi đã bảo với chị rằng tôi có thể dễ dàng chấp thuận chiến dịch “mỉm cười”, bởi vì tôi chắc chắn rằng, vụ dan díu này thực ra không quan trọng với Maurice. Hôm kia anh đã nói với tôi rằng: “Giữa chúng ta không có gì thay đổi cả.”

Thực ra mà nói, mười năm trước đây tôi còn bị tác động hơn nhiều: lý do tại sao anh có những hoài bão mới mẻ, tại sao anh lại làm việc ở Simca (một công việc buồn tẻ, lương thấp, nhưng nhiều thời gian rảnh, một công việc mà anh đã giành một sự tận tâm đặc biệt). Có phải lý do là anh đã chán cuộc sống gia đình và tình cảm của anh với tôi không còn nhiều mặn nồng nữa. Tôi chỉ lấy làm tiếc rằng mình không còn được tham gia chút nào vào các công việc mà anh đang làm. Trước đây anh thường kể cho tôi nghe về các bệnh nhân, các ca bệnh nặng, tôi đã cố gắng giúp đỡ họ. Bây giờ thì tôi đã đứng ngoài công việc nghiên cứu của anh, còn những người bệnh ở phòng ngoại trú của anh lại không cần tôi.

Hồi đó Isabelle cũng đã giúp tôi. Chị thuyết phục tôi là nên tôn trọng tự do của Maurice. Như vậy nghĩa là từ bỏ lý tưởng ngày xưa mà hiện thân là cha tôi và nó vẫn còn tồn tại trong tôi.

Tôi hỏi Isabelle rằng chị có hạnh phúc không? Chị trả lời:

- Tôi chưa bao giờ tự hỏi mình như vậy nhưng có lẽ câu trả lời của tôi là có.

Chị thích nhất là lúc ngủ dậy. Với tôi, điều đó cũng tương tự một định nghĩa hay về hạnh phúc. Tôi cũng vậy: Mỗi sáng mở mắt ra, tôi đều mỉm cười.

Sáng nay tôi cũng mỉm cười như thế. Trước khi lên giường tôi đã uống chút rượu nembutal và ngủ thiếp đi luôn. Maurice bảo với tôi là anh sẽ về khoảng một giờ. Tôi chẳng buồn hỏi lại.

Một điều an ủi là giờ đây tôi không thấy ghen tuông về mặt thể xác. Tôi không còn những khát khao về tình dục nữa Maurice cũng không. Chắc họ vui vẻ với nhau – không thường xuyên lắm, nhưng chắc chắn không có *lừa* tình yêu. Ôi, tôi chẳng có một sự chứng minh nào hết. Noellie hấp dẫn theo *kiểu tiểu thuyết*. Maurice trở ra khi ở trên giường với cô ta. Ý nghĩa này không làm tôi mảy may xúc động. Tôi sẽ chỉ nổi cáu với những người đàn bà nào mang đến Maurice mọi thứ tồi. Nhưng tôi đã biết tất cả những điều mà tôi cần biết về Noellie, qua những lần gặp gỡ và qua người khác kể lại. Cô ta đeo đuổi những thứ mà chúng tôi tránh né. Đó là ham muốn thành công bằng bất cứ giá nào, giả dối, thích tiền bạc và giỏi đóng kịch, bản thân cô ta chẳng có suy nghĩ nào cả. Về cơ bản cô ta không có khiêu dâm mỹ chỉ chạy theo mốt. Trong công việc cô ta nhảy cẫ lên với cánh đàn ông, một vẻ mặt trơ trẽn với sự kịch cợt đến mức tôi tự hỏi không biết cô ta có phải là người không bao giờ “*có bộ mặt thật*” không?

Sáng nay, nhiệt độ trong người Coletter đã hạ, nó đứng dậy được. Maurice nói bệnh ốm như của nó giờ đang tung hoành khắp Paris – hạ nhiệt, sút cân rồi sau đó hồi phục. Tôi không hiểu tại sao nhưng nhìn con đi lại quanh căn hộ nhỏ, tôi hiểu đôi điều về thái độ hối hận của Maurice. Con bé không hề kém thông minh hơn em nó. Nó thích môn hóa và việc học hành đang tiến triển tốt đẹp. Thật là đại dột vì nó đã thôi học. Rồi sau này nó sẽ làm gì? Tôi luôn ở bên nó, nó đã chọn đúng con đường mà tôi đã đi. Nhưng sau đó tôi có Maurice, còn nó, tất nhiên nó có Jean – Piere. Nhưng thật khó có thể tưởng

tượng được một người đàn ông không được học hành đến nơi đến chốn lại đủ khả năng bù đắp cho cuộc sống của người khác.

* Một bức thư dài của Lecienne, nó cực kỳ vui sướng với khóa học và nước Mỹ.

* Tìm mua một chiếc bàn cho phòng đợi và thăm bà già bị liệt từ Bagnolet tới.

Tại sao tôi lại cứ tiếp tục viết nhật ký trong khi chẳng có điều gì để viết? Tôi đã bắt đầu viết bởi tôi thấy cô đơn: tôi cứ tiếp tục viết vì tôi thấy rất lo lắng. Thái độ của Maurice làm tôi có cảm giác về một sự mất mát. Nhưng giờ đây tôi hiểu rằng nỗi lo đó đã biến mất và tôi còn nghĩ có thể loại trừ được nó.

Thứ sáu ngày 1 tháng 10

Lần đầu tiên tôi xử tệ đến như vậy. Trong bữa ăn sáng Maurice bảo tôi rằng từ nay, khi nào đi chơi tối với Noellie, anh sẽ ở qua đêm luôn. Anh nói, như vậy là chính đáng hơn với cô ta, cũng như với tôi: “Bởi vì em bằng lòng với việc này, vậy hay để anh xử sự một cách lịch sự”.

Nếu trừ số buổi tối anh ở lại phòng thí nghiệm và số bữa trưa anh không về, anh đã giành cho Noellie số giờ thực tế được tính thì anh ở với tôi nhiều hơn. Nhưng trong những lúc ấy anh còn phải làm việc, đọc sách hoặc có những lúc đi thăm bạn bè, còn khi ở với Noellie anh dành cho cô ta toàn bộ thời gian.

Cuối cùng thì tôi cũng phải chịu, bởi tôi đã chấp nhận thái độ hiểu biết và nhẹ nhàng thì phải đi theo đến cùng, không được đưng độ với anh. Nếu không, cô ta sẽ càng trở nên hấp dẫn, lôi cuốn anh hơn, so với tôi. Còn nếu tôi để anh tự do, thì anh sẽ nhanh chóng chán chuyện lãng nhăng kia. Đó là điều Isabelle đã an ủi tôi. Tôi tự nhủ: “Phải kiên nhẫn”

Giờ thì tôi hiểu được tại sao tôi đọc thấy nỗi lo lắng trong đôi mắt anh ở sân bay Nice. Có lẽ lúc đó anh đang băn khoăn không biết tôi có nghi ngờ điều gì hay không, hay anh xấu hổ vì đã nói dối tôi? Đó

là sự xấu hổ hay bối rối? Tôi có thể hình dung được khuôn mặt đó một lần nữa nhưng không thể đoán chính xác được.

Sáng thứ bảy ngày 2 tháng 10

Trong bộ đồ pijama, họ đang uống cà phê, mỉm cười với nhau... một hình ảnh làm tôi đau xót. Khi một viên đá rơi vào người, trước tiên bạn sẽ cảm thấy sức ép của nó và sau đó sẽ thấy đau. Giờ đây, sau một tuần trì hoãn, tôi đã bắt đầu chịu đựng. Trước đây tôi còn ngạc nhiên hơn, ngạc nhiên hơn. Tôi đã hợp lý hóa, đã chấp nhận một phần nỗi đau giáng xuống đầu tôi sáng nay, những bức ảnh đó: *tôi đi lại trong nhà, đi đi lại lại và mỗi bước lại nặng nề hơn*. Tôi mở tủ quần áo của anh trong đó có những bộ pijama, áo sơ mi, quần đùi, áo vét... và bắt đầu khóc. Một người đàn bà khác đang vuốt ve má anh, nhẹ nhàng như thể đồ bằng lụa này, ấm áp như chiếc áo chui đầu này, tôi không thể nào chịu đựng điều đó.

Tôi không thể hình dung được. Tôi nghĩ Maurice đã có tuổi, anh đã làm việc quá nhiều và anh phải chấp nhận bản thân tôi cho sự thiếu nồng nhiệt của anh. Anh đã đi đến thái độ coi tôi như *người bạn*. Noellie đã thức tỉnh những ham mê trong anh. Không biết cô ta có ham muốn tình dục không, chắc chắn cô ta biết cách kìm chế bản thân trên giường. Anh lại khám phá ra niềm tự hào là đã làm một người phụ nữ hoàn toàn hài lòng. Vào giường nghĩa là ngủ với nhau, giữa họ đã có sự thân mật riêng tư mà trước đây chỉ thuộc về tôi. Khi tỉnh dậy liệu anh có công kênh cô ta lên vai, gọi cô ta là con thỏ của anh hay đôi môi ngọt ngào của anh không? Không biết anh ta có nghĩ ra cái tên nào khác mà anh ta sẽ nói bằng một giọng như vậy không? Anh đang cạo râu, đang cười với cô ta, với đôi mắt sẫm và thông minh, cái miệng trở nên rõ ràng hơn dưới lớp mặt nạ của bột trắng. Trước đây, anh xuất hiện ở cửa ra vào tay cầm bó hoa hồng, gói trong giấy bóng, không biết anh có tặng hoa cô ta hay không?

Trái tim tôi đã bị cưa đôi bởi một lưỡi cưa bằng một hàm răng đẹp!

Tối thứ bảy

Việc tới thăm của bà Bormoy làm sự suy sụp của tôi tan biến. Chúng tôi ngồi tán gẫu với nhau và tôi đã cho bà những thứ Lucienne để lại cho cô con gái bà. Có người nói chuyện suốt ngày được thì lại có người như chẳng biết nói gì, người kia thì làm tôi suốt ngày chìm đắm bởi những câu chuyện có tính chất phóng đại, rồi một người nữa lại thiếu tinh thần suy luận. Tôi cho rằng bà Bormoy là người ổn định nhất, người duy nhất tôi không phải đảm nhận việc an ủi.

Tôi đi mua hàng. Tôi thường dành thời gian đi dọc các phố ồn ào, tổng hợp các thứ mùi vị với nụ cười trên môi. Tôi cố gắng mua đủ các loại hoa quả, pa tê, pho mát và cá trong các quầy hàng và một ôm hoa mùa thu. Hôm nay, mọi hoạt động của tôi đều như một cái máy. Vội vã xếp các thứ vào đầy giỏ đi chợ. Một cảm giác mà trước đây chưa bao giờ tôi trải qua, đó là cảm thấy bị người khác cười nhạo.

Vào giờ ăn trưa tôi nói với Maurice:

- Anh biết đấy, thực ra chúng ta chưa nói chuyện một chút nào, em chẳng biết gì về Noellie cả.

- Ô có chứ, em có biết, anh đã kể cho em nghe nhưng điều quan trọng rồi.

Đúng là anh đã kể cho tôi nghe về cô ta ở câu lạc bộ 46. Tôi rất tiếc là lúc đó mình lại lắng nghe một cách lơ mơ.

- Nhưng dù sao em vẫn không hiểu được, anh thấy có gì đặc biệt ở cô ta, có vô số những người đàn bà chỉ đẹp thôi.

Anh cự lại:

- Vì cô ấy có một đức tính mà em phải thích là hy sinh hết mình vì công việc đang làm.

- Cô ta có tham vọng. Em biết.

- Đó là cái gì hơn cả hoài bão.

Anh dừng lại, không cảm thấy lố bịch khi khen Noellie trước mặt tôi.

Phải thú nhận rằng lúc đó tôi không được thỏa mái cho lắm.

Thứ ba ngày 5 tháng 10

Tôi đã dành quá nhiều thời gian ở nhà Colette, giờ thì nó đã khỏi. Mặc dầu thái độ của nó rất nhẹ nhàng nhưng tôi vẫn cảm thấy sự quan tâm, lo lắng của tôi đã gây nên sự phiền toái cho nó. Khi là một người sống vì người khác quá nhiều thì thật khó mà từ bỏ được thói quen đó. Tôi biết từ “trao” và “nhận” đều có thể đổi chỗ cho nhau và biết rõ rằng, con gái tôi cần bao nhiêu ở tôi. Về điểm đó chưa bao giờ tôi mắc sai lầm. “Em thật tuyệt vời”, Maurice đã từng nói như vậy với tôi. “Vì đem niềm vui đến cho mọi người là đem lại niềm vui cho chính em”. Tôi đã trả lời anh như vậy. Tôi thường nói: “vâng đó là một kiểu ích kỷ”.

Và anh nhìn tôi: “Một kiểu ích kỷ đáng yêu”

Thứ tư ngày 6 tháng 10

Hôm qua, chiếc bàn mà tôi mua ở chợ trời từ hôm chủ nhật được chuyển tới.

Đó là một cái bàn bằng gỗ tốt ở vùng nông thôn, rất to, nặng và chắc. Phòng khách trông còn hay hơn cả phòng ngủ của chúng tôi. Mặc dù không vui vì tối qua đã đi xem phim, là thứ làm tôi chóng chán, tôi rất hào hứng vì nghĩ rằng sáng nay anh sẽ hài lòng. Và chắc chắn anh sẽ khen ngợi tôi. Nhưng để làm gì? Mười năm trước, tôi đã sắp xếp lại căn phòng này. Tôi vẫn nhớ về mặt và giọng nói của anh lúc đó: “Được sống ở đây thật hạnh phúc biết bao!” Anh nhóm đồng củi to trong lò, đi mua rượu champagne và mua cho tôi một bó hồng nhung.

Buổi sáng nay, nhìn căn phòng anh nói: “Trông nó đẹp”, với một vẻ làm sao tôi có thể tả được nhỉ? Một vẻ giống như hài lòng.

Rốt cục thì anh đã thay đổi chăng? Một mặt, lời thú nhận của anh đã an ủi tôi – anh đã có một vụ dan díu – điều đó đã giải thích cho tôi mọi thứ. Nhưng nếu anh không thay đổi thì chắc không xảy ra chuyện dan díu nào? Tôi đã cảm nhận được trước sự thay đổi và đó là một trong những lý do sâu kín để tôi phải đấu tranh. Người ta

không thể thay đổi được cuộc sống của mình nếu như bản thân mình không thay đổi. Tiền bạc càng ngày càng làm anh chán ngấy. Khi chúng tôi cực kỳ nghèo khó, sự an ủi của tôi làm anh vui: “Em thật tuyệt vời”. Chỉ một bông hoa, một trái cây hay một cái áo len tôi đan cho anh đều là những kho châu báu vô giá, cả cái phòng khách mà tôi đã bày biện một cách rất cẩn thận này... thế nhưng so với căn hộ của Noellie? Nó thế nào nhỉ? Chắc chắn là phải sang trọng hơn của chúng tôi.

Thứ năm ngày 7 tháng 10

Khi mọi lời nói được thực hiện, nó đem lại lợi lộc gì cho tôi? Anh đã nói thật ư? Anh sẽ ở cả đêm với cô ta - điều đó chắc làm họ hài lòng lắm. Tôi băn khoăn. Ôi, đó là lẽ đương nhiên mà. Anh sẽ kể cho cô ta về câu hỏi của tôi, họ cười với nhau, còn tôi thật là ngốc nghếch; tôi cho rằng anh đang nói xấu tôi...

Chúa ơi, đau đớn làm sao! Phải nổi giận lên. Tôi không nghĩ có lẽ mình sẽ không vượt qua nỗi điều đó trước khi anh về. Thực ra tôi không có lí do để đưa mình vào tình trạng như vậy. Anh thì không biết cách bắt đầu thế nào và thường phàn nàn: đó không phải là tội lỗi.

Mặc dù vậy, tôi vẫn muốn biết liệu anh nói để an ủi tôi hay là để an ủi cho chính anh.

Thứ bảy ngày 9 tháng 10

Tối nay tôi thấy rất hài lòng vì hai ngày vừa qua rất dễ chịu và không có vấn đề gì xảy ra. Tôi nhóm lò sưởi và bắt đầu đan chiếc áo cho chính mình. Khoảng mười giờ ba mươi, chuông điện thoại reo. Đó là Talbot gọi đến hỏi xem Maurice có ở nhà không. Tôi nói:

- Anh ấy ở phòng thí nghiệm. Tôi tưởng anh cũng ở đó chứ?

Im lặng, sau đó:

- Ý tôi muốn nói là... tôi muốn đến đó nhưng bị cảm lạnh, tôi nghĩ Lacombe đã về rồi. Vâng, tôi sẽ gọi điện cho Maurice ở phòng thí

nghiệm. Xin lỗi vì đã làm phiền chị.

Câu cuối cùng được nói rất nhanh. Tôi chỉ thấy sự im lặng khước từ: “Ý tôi muốn nói...” và sau đó là một sự im lặng khác. Tôi ngồi thừ ra, mắt dán vào máy điện thoại. Mười phút trôi qua tôi cứ nhắc đi nhắc lại hai câu trả lời như một cái máy hát lỗi thời: “*anh cũng ở đó*”... “*ý tôi muốn nói*”... Sau mỗi lần lại là một sự im lặng làm tôi buồn hơn.

Chủ nhật ngày 10 tháng 10

Anh trở về lúc gần nửa đêm. Tôi bảo:

- Tal bot gọi điện tới. Em nghĩ anh ấy cũng ở phòng thí nghiệm với anh.

Anh trả lời mắt không nhìn vào tôi.

- Cậu ấy không ở đó.

- Anh cũng thế chứ?

Im lặng một chút anh nói:

- Cũng thế. Anh đến chỗ Noellie, cô ấy khẩn khoản mời anh ghé vào.

- Ghé vào ư! Anh đã ở đó suốt ba giờ. Anh có thường hay đến thăm cô ta khi anh bảo với em là đi làm không?

- Em nói gì vậy! Đây thực sự là lần đầu tiên, – Anh kêu lên, phần nộ như thể chưa bao giờ anh nói dối tôi.

- Thế trước kia anh nói thật với em thì có tác dụng gì nếu như anh sắp sửa lại nói dối.

- Em nói đúng. Nhưng trước kia anh không dám.

Đến đây thì tôi không còn chịu được nữa – tất cả mọi cố gắng để giữ yên tĩnh bề ngoài đã đổ vỡ:

- Không dám à? Vậy thì tôi có phải là một con mụ đàn bà đánh đá không? Anh hãy cho tôi biết người đàn bà nào khác có thể chịu ngồi yên trong khi bị dồn ép từ mọi phía đến mức này.

Giọng anh cũng trở nên giận dữ:

- Anh không dám, bởi một ngày nào đó em sẽ bắt đầu suy nghĩ về mọi thứ, đại loại như anh giành quá nhiều cho Noellie, hơn em.

-Ồ đúng đấy! Đúng đấy! Anh là người đã dẫn tôi tới những phép tính toán.

Lưỡng lự một chút, sau đó anh nói bằng một vẻ ăn năn:

- Thôi được, anh sai, anh sẽ không bao giờ nói dối nữa.

Tôi hỏi tại sao Noellie muốn gặp anh nhiều đến thế.

- Đó là hoàn cảnh, có nhiều chuyện không hay đến với cô ấy.

Nỗi giận dữ trong tôi lại bùng lên:

- Thật là quá lắm! Cô ta biết tôi vẫn đang tồn tại, vậy mà vẫn vào giường với anh.

- Cô ấy không quên điều đó, và đó là điều thực sự khiến cô ấy rất đau khổ.

- Nghĩa là muốn anh hoàn toàn thuộc về cô ta.

- Cô ấy thích anh...

- Em có thể biến đi nếu điều đó có ích cho cả hai người.

Anh đặt tay lên cánh tay tôi: “Anh van em, Monique, đừng làm vậy”.

Lúc đó trông anh có vẻ đau khổ và mệt mỏi, nhưng tôi – không còn đầu óc đâu mà chú ý đến những dấu hiệu đó – tỏ ra rất thờ ơ. Tôi lạnh nhạt:

- Thế anh muốn tôi phải làm thế nào?

- Đừng tỏ ra thù địch, thế thôi. Anh sai vì đã bắt đầu vụ này. Nhưng giờ đây anh phải cố gắng thu xếp để không làm ai đau khổ.

- Không bao giờ em lại đặt ra những yêu cầu ngu ngốc.

- Đó không phải là yêu cầu ngu ngốc, mà là từ suy nghĩ hoàn toàn ích kỷ của em. Việc làm em đau khổ đã xé nát anh thành từng mảnh

vụn. Nhưng hãy hiểu rằng anh cũng phải quan tâm đến cả Noellie nữa.

Tôi bật dậy, cảm thấy không còn tự chủ được nữa:

- Thôi, đi ngủ thôi.

Và giờ đây, tối nay, tôi tự nhủ có lẽ Maurice sẽ kể lại cuộc nói chuyện này cho Noellie. Làm sao trước đây tôi lại không nghĩ đến điều này cơ chứ! Họ nói chuyện về bản thân họ và cũng cần thiết phải nói chuyện về tôi. Giữa họ cũng có sự thân mật như giữa tôi với Maurice. Noellie không chỉ đơn giản là sự rắc rối trong cuộc sống của chúng tôi: trong cuộc tình thơ mộng của họ, tôi là một vấn đề và là một chương ngại vật. Với cô ta đó không phải là chuyện qua đường, điều mà cô ta tâm niệm trong đầu là làm sao có được quan hệ gắn bó thân thiết với Maurice và phải nói rằng cô ta rất thông minh. Tôi sẽ nói với Maurice: “Hoặc cô ta hoặc là tôi”. Ngay lúc đó anh có thể sẽ bực mình với tôi, nhưng chắc chắn rồi anh sẽ cảm ơn tôi. Tôi đã không thể tự mình nói ra điều đó. Niềm mơ ước, khát khao và quyền lợi của tôi luôn gắn liền với anh. Trong một số trường hợp, tôi phản ứng cũng chỉ bởi vì tôi muốn tốt cho anh, giờ đây tôi phải phản đối một cách trực tiếp. Tôi không đủ sức mạnh để bước vào trận chiến này, nhưng tôi nghi ngờ sự chịu đựng của tôi có phải là không có lỗi hay không. Điều cay đắng nhất là Maurice hiếm khi vui vẻ với tôi về chuyện này.

Tôi tin chắc rằng, vô vàn những sự vô lý của đàn ông mà anh buộc tôi phải chịu trách nhiệm trong việc anh cảm thấy ăn năn hối hận đều chống lại tôi. Liệu tôi có nên thông cảm hơn nữa, thân thiện hơn nữa, vui cười nhiều hơn nữa chẳng? Ồ, tôi không thể nói thêm được, chưa bao giờ tôi phải băn khoăn về việc mình nên cư xử thế nào. Vâng, nhưng tôi đã có một lần, mặc dầu đó là với con gái tôi, Lucienne. Nhưng sau đó tôi có thể hỏi ý kiến Maurice. Điều làm tôi choáng váng nhất là nỗi cô đơn mà tôi phải đương đầu.

Thứ năm ngày 14 tháng 10

Tôi đang bị người ta xỏ mũi? Ai? Maurice? Noellie? Hay cả hai? Tôi không biết nên đầu hàng hay chống cự cũng không biết mọi việc sẽ đi đến đâu.

Tối qua, khi chúng tôi đi xem phim về, Maurice đề đặt đề nghị tôi ban cho anh một đặc ân: anh muốn đi nghỉ cuối tuần với Noellie. Để bù lại, anh sẽ thu xếp không phải làm việc trong các buổi tối tới đây để chúng tôi có nhiều thời gian bên nhau. Trong đầu tôi phản đối ngay điều đó... Về mặt anh trở nên khổ sở:

- Chúng ta sẽ không đề cập đến chuyện đó nữa.

Và anh lại trở nên đáng yêu. Nhưng từ chối anh thật quá sức đối với tôi. Hẳn anh đang nghĩ rằng tôi có ý ganh ghét hoặc ít ra là người không thân thiện. Anh sẽ không ngần ngại nói dối tôi vào tuần lễ tiếp sau. Isabelle khuyên tôi: “Cô cứ thử đồng ý xem”...

Trước khi đi ngủ, tôi bảo rằng rất hối hận vì phản ứng của tôi – tôi nên để anh tự do. Anh có vẻ không vui lắm, có lẽ tôi đã đọc thấy sự căng thẳng trong mắt anh:

- Anh biết rõ là anh đang đề nghị em một điều không phải. Anh muốn ở em quá nhiều. Em đừng nghĩ là anh thấy không ăn năn.

- Ôi, ăn năn! Có gì tốt nào?

- Không tốt, đương nhiên.

Nhưng anh đã nói. Thế là đủ. Có lẽ không có điều đó thì tốt hơn.

Tôi cứ thao thức mãi, không ngủ được, tôi cảm thấy anh cũng vậy. Anh nghĩ gì? Còn tôi, tôi đang băn khoăn không biết mình tạo điều kiện như thế có đúng hay không. Đi từ suy sụp này đến suy sụp khác, cuối cùng tôi nên kết thúc ở đâu? Ngay một lúc tôi không tài nào vứt bỏ suy nghĩ ấy đi được – lẽ dĩ nhiên điều đó còn quá sớm. Trước khi vụ dấn dứ này đi đến chỗ sụp đổ, nó phải được phép chín muồi đã. Tôi tự nhủ không biết bao nhiêu lần và thỉnh thoảng tôi cho rằng mình là người nhạy cảm, còn đôi khi tôi lại buộc tội mình là hèn nhát. Thực ra tôi thiếu sự phòng bị, bởi vì tôi chưa bao giờ lại nghĩ rằng mình có quyền đó. Tôi đã trông đợi vào những người mà tôi

yêu mến, có lẽ rất nhiều. Tôi trông đợi rất nhiều và thậm chí còn nói ra miệng nữa. Nhưng tôi không biết cách duy trì thế nào.

Thứ sáu ngày 15 tháng 10

Đã lâu lắm tôi mới thấy Maurice hân hoan đến thế. Anh có hai giờ vào chiều nay để đưa tôi đi xem triển lãm nghệ thuật của Hitite. Không còn nghi ngờ gì nữa, anh hy vọng điều hòa cuộc sống của chúng tôi với vụ gian dâm của anh. Nếu như nó không kéo dài quá lâu, tôi nghĩ là tôi chịu được.

Chủ nhật ngày 17 tháng 10

Hôm qua, chưa đến tám giờ sáng, anh đã ra khỏi giường. Tôi chợt ngửi thấy mùi nước hoa Cologne thoang thoảng. Anh đóng cửa phòng ngủ và cửa trước một cách nhẹ nhàng. Từ cửa sổ, tôi nhìn thấy anh lau chùi chiếc xe một cách vội vàng, vẻ mặt vui sướng, có lẽ anh còn hát khe khẽ nữa.

Tương phản với màu lá rụng màu thu là bầu trời mùa hạ cao xanh (hồi chúng tôi từ Nancy trở về: cơn mưa vàng của lá cây keo trên con đường màu xám có ánh sắc hồng)

Anh lên xe, khởi động máy. Tôi nhìn vào chỗ của tôi trong xe, bên cạnh anh, nơi Noellie sắp sửa ngồi. Anh vào số, chiếc xe lao vút đi và tôi thấy trái tim mình như ngừng đập. Anh lái đi rất nhanh, rồi biến mất. Mỗi mỗi, anh không bao giờ trở lại, sẽ không phải là anh quay trở lại.

Tôi cố gắng tìm mọi cách để giết thời gian. Colette, Isabelle. Tôi đã xem hai bộ phim. Tối nay tôi bật nhạc Jazz lên, nhóm lò sưởi, ngồi đan và nhìn những ánh lửa. Thường tôi không sợ sự cô đơn. Thực vậy, sự có mặt của những người tôi yêu là những liều thuốc nhỏ làm cho tôi thanh thản. Tôi bắt đầu trở nên lo lắng về những nếp nhăn và những nốt tàn nhang. Tôi phải giấu nỗi lo, đưa sự bốc đồng của mình vào khuôn phép như trước.

Thời gian tôi hay nghĩ về họ khi xa cách là vào những lúc nghỉ ngơi. Năm ngoái, hồi Maurice đi dự hội thảo ở Geneve, ngày dường như ngắn đi; còn kỳ nghỉ cuối tuần dường như dài vô tận. Tôi quăng đôi kim đan sang bên vì nó chẳng bảo vệ được tôi. Họ đang làm gì? Họ ở đâu và họ nói gì với nhau? Ánh mắt đang nhìn nhau như thế nào? Tôi đã nghĩ là mình có thể không nổi cơn ghen, không một chút nào. Tôi kiểm tra túi áo, túi quần và sổ giấy tờ của anh nhưng dĩ nhiên chẳng thấy gì. Lúc ở Mougine anh đã giấu tôi đi nhận những bức thư đó ở bưu điện và đã cất chúng tại bệnh viện. Nếu tôi đề nghị cho xem liệu anh có đồng ý không?

Đề nghị ai cơ? Người đàn ông đang đi chơi với Noellie, người đàn ông mà khuôn mặt, lời nói của anh, tôi thậm chí không thể hình dung nổi – không muốn tự hình dung ư? Người đàn ông tôi yêu và yêu tôi? Họ có phải là một không? Tôi không thể nào nói được. Tôi không biết liệu có phải mình là người chuyện bé xé ra to hay cái mà tôi coi là mô đất thực ra lại là một quả núi.

Ngồi trước lò sưởi, tôi rải những tấm ảnh chụp ngày xưa của chúng tôi ra xem; có một tấm hình chụp Maurice bị băng ở tay. Đó là thời kỳ chúng tôi phải chăm sóc những người lính bị thương ở gần Quai des Grand Augustins. Còn đây, trên con đường Cort' là chiếc ô tô cũ kỹ mà mẹ anh cho chúng tôi, tôi nhớ tới một đêm, khi xe chúng tôi bị hỏng gần Cort'. Chúng tôi ngồi bất động ở đó, quá sợ hãi bởi sự vắng vẻ và tĩnh mịch. Tôi bảo Maurice: "Chúng ta phải cố gắng thu xếp chứ" – "Hôn anh đã", Maurice nói. Chúng tôi ôm chặt lấy nhau trong một lúc lâu và đều cảm thấy tan biến mọi sự lãnh lẽo, sự sợ hãi hay bất cứ cái gì trên thế gian có thể chạm tới chúng tôi.

Thật là thừa! Điều đó có ý nghĩa gì chẳng? Tất cả những *bức tranh* đều được chụp từ cách đây hơn hơn mười năm: Europa Poin, cuộc Cách mạng Paris. Chuyến trở về từ Nancy của tôi, lễ mừng nhà mới, vụ hỏng xe trên đường Cort. Còn một hình ảnh nữa len vào óc tôi, những ngày nghỉ hè năm ngoái ở Mougins, Venice, sinh nhật lần thứ bốn mươi của tôi. Mỗi cái làm tôi xúc động theo một vẻ. Có lẽ những ký ức càng xa xôi, càng đáng yêu hơn tất cả hiện tại.

Mệt mỏi vì tự đặt cho mình những câu hỏi rồi lại không biết cách trả lời, tôi chẳng muốn nghĩ sâu nữa. Tôi cũng không còn nhận ra căn hộ nữa. Dường như cả tôi và ngôi nhà đều bị rơi vào một không gian bốn chiều. Nếu đi ra ngoài, tôi sẽ ngạc nhiên khi thấy mình ở trong một khu rừng thời tiền sử hay trong một thành phố của năm ba nghìn.

Sự căng thẳng giữa chúng tôi là do lỗi của tôi hay anh? Tôi đã đón anh bằng thái độ rất tự nhiên. Anh sẽ kể cho tôi nghe về kỳ nghỉ cuối tuần. Họ đã ở Sologne. Hình như Noellie thích Sologne (vậy thì cô ta có năng khiếu cảm nhận không?). Tôi đã bắt đầu cuộc nói chuyện khi anh kể rằng hôm qua họ đã ăn tối và nghỉ ở Hostellerie de Forneville.

- Ở chỗ đó có đất không?

- Nó rất đẹp – Maurice trả lời.

- Isabelle kể với em rằng đó là kiểu đẹp dành cho những người Mỹ – toàn là chậu cây cảnh, chim và những đồ giả cổ.

- Có những chậu cây cảnh, chim và đồ cổ... thật hoặc giả không biết, nhưng đó là nơi rất đẹp.

Tôi không muốn tiếp tục. Tôi linh cảm thấy sự khó khăn trong giọng nói của anh. Cái mà Maurice thường thích là tìm một tiệm ăn nhỏ phù hợp, nơi đó có thể ăn ngon miệng hoặc một khách sạn vắng vẻ ở một nơi đẹp để và xa trung tâm. Tôi đã cùng anh đến những nơi đó vài lần và anh có thể cùng đưa Noellie đến. Nhưng anh không việc gì phải giả vờ thích những hành động khiếm nhã của cô ta, nếu không cô ta sẽ được đăng chân lên đăng đầu. Hồi tháng Tám anh đã cùng với cô ta đi xem một buổi biểu diễn mới nhất của Bergman đã lỗi thời – đó là tiêu chí duy nhất của cô ta. Noellie làm anh lóa mắt vì cứ giả vờ hoàn toàn gần bó với phim ảnh – “mới” trong mọi thứ.

Bây giờ thì tôi có thể hình dung lại cô ta trong bữa ăn tối năm ngoái ở nhà Diana. Noellie đã đưa ra một đề tài dựa trên thực tế đã xảy ra, sau đó phân tích về vụ Rampal, một vụ mà cô ta vừa cải thành công.

Một màn diễn rất đạt. Luce Coutuer nhìn cô ta một cách thần thờ, và Diana trao tôi một cái nháy mắt đầy ngụ ý khi thấy cánh đàn ông cứ há hốc mồm ra nghe – Maurice cũng ở trong số họ. Và tất nhiên, việc đó không giống anh lúc bình thường, là tự cho phép mình bị những chuyện vợ vẫn chi phối. Tôi đã không cho phép mình tìm đến chỗ Noellie, nhưng có những lúc không thể dừng được.

Về vấn đề Bergman, tôi đã không tranh luận. Nhưng trong bữa ăn tối, tôi đã có một cái cọ vớ vẩn với Maurice bởi anh cho rằng hoàn toàn có thể uống rượu màu với cá. Mà tôi thì bám vào quy luật là cá và rượu trắng. Cả hai chúng tôi đều nổi nóng. Thật là ngốc nghếch vì dù sao tôi cũng không thích cá.

Thứ tư ngày 20 tháng 10

Vào cái đêm mà Maurice nói với tôi, tôi nghĩ mình đã gặp phải một tình huống không lấy gì làm hay ho lắm, nhưng rõ ràng và dứt khoát. Còn bây giờ tôi chẳng biết mình đang ở đâu, có phải đấu tranh không? Và tại sao? Phải đấu tranh với cái gì? Những người vợ khác có tỏ ra nhẹ nhàng như tôi trong các trường hợp tương tự không. Isabelle cứ nhắc đi nhắc lại rằng đó chỉ là tạm thời, còn thời gian sẽ ủng hộ tôi. Tôi muốn tin chị. Theo Diana, chừng nào anh chồng còn đối xử tốt và chăm sóc mẹ con chị, chị chẳng phải bận tâm chút nào đến việc liệu anh ta có lừa dối chị hay không. Chị biết cô ta (Noellie đã lợi dụng Lemercier, nhưng anh ta không thích những phụ nữ cứ lăn xả vào mình. Tôi hỏi Diana xem chị đã biết chuyện về Maurice được bao lâu rồi. Chị nói rằng khi Noellie hai mươi tuổi, cô ta đã lấy một ông chồng giàu có và ông này đã ly dị cô ta – không nghi ngờ gì nữa – đó là vì ông ta chán cái cảnh luôn bị cấm sừng. Nhưng cô ta “lãi” được món lời kha khá sau này ly dị bằng cách buộc ông này phải “đền bù” vô số món đồ đắt tiền. Cô ta cũng chiếm được cảm tình nơi người vợ mới của chồng và thường nghỉ lại rất lâu ở villa của họ ở La Napoule. Cô ta đã ngủ với cả tá đàn ông, phần lớn bọn họ đều có ích cho sự nghiệp của cô ta và hẳn là giờ đây cô ta đang muốn có một quan hệ ổn định. Nhưng chắc chắn cô ta sẽ bỏ ngay Maurice nếu sẽ chài được một người đàn ông nổi tiếng và giàu có

hơn. Cô ta đã có một đứa con gái và nó được nuôi dưỡng theo kiểu rất trưởng giả – cưỡi ngựa, tập yoga, mặc quần áo theo kiểu Virginie. Nó học ở trường Alsacienne với đứa con gái thứ hai của Diana và nó hay khoe khoang không thể tưởng tượng được. Nó cũng phàn nàn rằng mẹ nó có ít quan tâm đến nó Diana nói rằng Noellie đòi tiền công rất cao, rằng cô ta rất chú trọng về sự nổi tiếng của mình và sẽ làm bất cứ điều gì miễn là thành công. Chúng tôi đã nói chuyện về việc cô ta muốn nổi trội vào năm ngoái. Tôi thật là ngốc vì đã cảm động khi thấy những giọt nước mắt lã chã của cô ta. Nó giống như một thứ bùa mê; nếu như bạn chạm vào chân kẻ tình địch thì người đó sẽ bị tàn tật hay biến dạng! Và người đàn ông sẽ thấy những vết thương gớm guốc của người yêu mình. Tôi cảm thấy bức chân dung mà chúng tôi vẽ nên về Noellie sẽ không thuyết phục được Maurice (tuy vậy có một điều cần nói với anh là không phải cô ta cãi cho vụ Rampal).

Thứ năm ngày 21 tháng 10

Maurice chống chế: “Anh mà có thể tin được Diana à? Cô ta ghét Noellie”.

- Thế tại sao Diana cũng đến thăm Noellie?

- Họ quen biết nhau chẳng qua chỉ cùng quan tâm đến một chút gì. Thế còn. – anh hỏi bằng một giọng không chắc chắn – Diana đã kể cho em những gì?

- Anh sẽ lại nói rằng đó chỉ là sự thù địch thôi.

- Chắc chắn là như thế. Những người đàn bà vô công rồi nghề thường không thích những người phụ nữ như Noellie. (Những người vô công rồi nghề, câu nói thường có nơi Maurice – anh không quen nói như thế).

- Và những người phụ nữ có chồng đều không thích những kẻ cứ bám lấy chồng mình – Tôi nói.

- Ồ, thì ra đó là cách Diana kể đấy à? – Maurice hỏi, có vẻ cảnh giác.

- Noellie kể chuyện hoàn toàn ngược lại. Tất nhiên mỗi người đều có những quan niệm riêng tư về sự trung thực – tôi nhìn thẳng vào Maurice – còn trong trường hợp của anh, ai là người bắt đầu trước?

- Anh đã kể cho em nghe chuyện xảy ra thế nào rồi cơ mà.

Đúng, anh đã kể cho tôi ở Câu lạc bộ 46, nhưng không rõ ràng. Noellie đã đưa con gái đến chỗ anh, nó bị bệnh thiếu hồng cầu. Anh đã đề nghị cô ta dành cho anh một buổi tối. Cô ta đồng ý và họ đã kết thúc ở trên giường. Ô tôi không quan tâm đến điều đó. Tôi nói tiếp:

- Nếu anh muốn biết thì Diana cho rằng Noellie là người tư lợi và kiêu căng.

- Và em tin lời cô ta?

- Dù sao thì Noellie cũng đã nói dối.

Tôi kể cho anh nghe vụ Rampal, vụ mà cô ta nói rằng mình đã cãi nhưng thực tế cô ta chỉ là trợ lý của Brevant.

- Nhưng cô ấy có bao giờ phủ nhận điều đó đâu. Cô ấy chỉ coi đó là vụ mà cô ấy đã đóng góp nhiều vào đó, thế thôi.

Thế đấy, hoặc là anh đang nói dối, hoặc là tự lừa dối bằng những hồi ức cũ. Tôi gần như chắc chắn rằng ở phiên tòa cô ta chỉ nói về quần áo của mình mà thôi.

- Dù sao thì cô ta cũng đã nhận vợ rằng toàn bộ thành công là của cô ta.

- Nghe này, anh nói một cách chắc chắn – nếu cô ấy có tất cả các tật xấu mà em nêu ra thì làm sao em lý giải được rằng anh lại có thể ở bên cô ta tới năm phút.

- Em không thể lý giải được

- Anh sẽ không đứng ra bảo vệ cô ấy. Nhưng anh chắc chắn rằng cô ấy là người phụ nữ mang tầm cỡ thế giới.

Maurice sẽ nghĩ rằng tất cả chỉ là những điều tôi nói nhằm chống lại Noellie chẳng qua chỉ là sự ghen tuông của tôi. Tốt hơn cả là không

nên nói gì nữa. Nhưng thực sự tôi thấy cô ta là người, nói chung là không thể chấp nhận được. Cô ta làm tôi nhớ đến người chị gái, cũng tính tự tin, cũng ăn nói liến thoắng và cũng không hề khách khí. Đàn ông có vẻ thích sự phối hợp giữa tính đồng cảm và cứng rắn. Khi tôi mười sáu tuổi còn Maryse mười tám, chị ấy đã cướp đoạt tất cả những người bạn trai của tôi. Nhiều đến nỗi tôi đã rất bối rối và lo lắng khi giới thiệu Maurice với chị ấy. Tôi đã mơ một giấc mơ khủng khiếp trong đó Maurice đã yêu chị tôi.

Khi tôi kể lại điều đó, anh rất phẫn nộ.

- Cô ấy quá hời hợt, giả dối! Toàn bộ con người cô ấy như được bao phủ bằng kim cương nhưng đó là kim cương giả. Em – chính em mới là vàng thật.

Đúng là những từ mà ai cũng sử dụng trong thời kì yêu nhau. Anh nói tôi là cái *đích thực*. Dù có thế nào tôi vẫn là người anh yêu. Và tôi chẳng còn ghen tị gì với chị tôi nữa. Tôi rất hạnh phúc về con người mình. Nhưng nếu thế thì làm sao anh lại có thể nghĩ nhiều về Noellie, người cũng giống như Maryse. Anh sẽ được ra đi nếu anh thích đến sống với ai đó, tuy tôi rất không thích chuyện này và nếu như anh trung thành với những quan niệm của chúng tôi, thì đó là người chần chừ anh sẽ không ưa gì. Chắc chắn anh đã thay đổi. Anh đã để mình bị mua chuộc bởi những giá trị hư hỏng mà anh thường lên án. Hoặc là anh hoàn toàn nhầm lẫn về Noellie. Tôi muốn anh sẽ nhanh chóng nhận rõ điều này. Còn tôi thì lòng kiên nhẫn đã sắp hết. “Những người đàn bà vô công rồi nghề không chịu đựng được những người đàn bà đi làm”. Lời nhận xét làm tôi kinh ngạc và đau xót. Maurice cho rằng việc một người phụ nữ nên có một công việc là đúng, anh rất tiếc vì Colette đã chọn hướng hôn nhân và trở thành một người nội trợ, thậm chí anh còn bực mình vì tôi đã không phản đối nó. Nhưng rốt cục anh đã thừa nhận rằng có những cách khác nhau để người đàn bà tự hoàn thiện mình. Anh không bao giờ cho rằng tôi là người “chẳng làm gì cả”; trái lại anh rất ngạc nhiên về việc tôi chăm sóc chu đáo cho các bệnh nhân mà anh nhờ tôi, trong khi tôi vẫn đảm đương việc gia đình và chăm sóc con cái chu đáo, mà không bao giờ tỏ ra mệt mỏi hoặc thở than, trách

móc. Những người phụ nữ khác luôn làm anh cảm thấy hoặc là họ quá nhàn rỗi, hoặc là quá bận rộn. Với tôi, tôi đã có một cuộc sống cân bằng, anh thậm chí đã phải nói: “Với em, mọi thứ đều được thu xếp đầu vào đấy”. Tôi thấy thật là quá quắt nếu anh chấp nhận thái độ khinh bỉ của Noellie với những người phụ nữ “không làm gì”.

Chủ nhật ngày 24 tháng 10

Tôi đã bắt đầu hiểu về trò chơi nho nhỏ của cô ta. Cô ta đang cố gắng giảm bớt vai trò của tôi, một người vợ thích làm các công việc gia đình, quan tâm đến người khác, và không đi làm. Tôi rất thích ngồi với Maurice cạnh lò sưởi, nhưng điều làm tôi buồn là cô ta mới chính là người anh đưa tới các buổi hòa nhạc và nhà hát. Hôm thứ sáu tôi đã phải òa khóc khi anh nói đã đi xem một triển lãm tư nhân với cô ta.

- Nhưng em cũng rất thích đi xem triển lãm tư nhân kia mà.

- Nếu biết thế thì anh đã quay về đón em rồi.

Sao mà dễ nghe thế! Noellie cho anh mượn sách. Cô ta đóng vai một người có học. Cũng chẳng sao bởi vì tôi biết về các tác phẩm văn học hiện đại và âm nhạc ít hơn cô ta; nhưng ết về mọi mặt, tôi không hề thua kém cô ta về văn hóa cũng như về trí thông minh. Có lần Maurice đã viết cho tôi là anh tin vào lời nhận xét của tôi hơn bất cứ ai khác bởi vì nó vừa sáng tỏ lại vừa có vẻ ngây thơ. Tôi cố gắng nói thực những gì mình suy nghĩ, mình cảm thấy; anh cũng thế, và với chúng tôi không có gì quý báu hơn sự trung thực này. Tôi không được để cho Noellie lấn áp Maurice bằng sự khoe khoang của cô ta. Tôi đề nghị Isabelle giúp tôi xin đi bơi trở lại. Tất nhiên Maurice không biết chuyện này, nếu không anh sẽ cười tôi.

Isabelle vẫn thuyết phục tôi nên tiếp tục kiên nhẫn. Chị trấn an tôi rằng Maurice cư xử không tệ lắm và tôi tiếp tục duy trì sự tôn trọng và tình yêu với anh. Những lời nói của chị về anh đã tác động tốt đến tôi. Tôi đã nhiều lần tự hỏi về anh, đã không tin tưởng và đổ lỗi cho anh, cuối cùng vẫn không nhận rõ anh là con người thế nào. Sự thực là trong những năm đầu tiên lấy nhau, giữa phòng khám của

anh ở Simca và căn hộ nhỏ bé của hai chúng tôi với những đứa trẻ đang bò lê bò la trong đó, cuộc sống của cả hai sẽ trở nên tồi tệ nếu chúng tôi không yêu nhau đến như vậy. Chị nói vì tôi mà anh từ bỏ sự bổ nhiệm có lợi cho sự nghiệp. Điều đó tôi không đồng ý. Cuộc chiến tranh làm công việc của anh chậm lại, việc nghiên cứu làm anh bức mình – anh muốn có một cuộc sống của người đã trưởng thành – cả hai chúng tôi đều rất quan tâm đến cái thai, và theo bác sĩ chuyên khoa, sẽ không có khả năng nguy hiểm là cái thai bị sảy. Không, bất cứ sự bức tức nào về điều này đều là không công bằng. Cuộc hôn nhân đã mang lại hạnh phúc cho cả tôi lẫn anh. Có quá nhiều bằng chứng về lòng chung thủy của anh và anh đã tỏ ra rất vui vẻ trong những hoàn cảnh khó khăn. Cho đến khi có vụ dấn dứ này, trước đó, tôi chưa bao giờ có chút phàn nàn nào về anh.

Cuộc nói chuyện với Isabelle đã khích lệ tôi. Tôi nói với Maurice là muốn đi nghỉ cuối tuần với anh. Tôi muốn anh là người khám phá ra hạnh phúc và sự gần gũi giữa chúng tôi mà anh hầu như đã quên hết – cùng một sự khám phá lại; và tôi cũng muốn anh nhớ lại những ngày đã qua của chúng tôi. Tôi gợi ý là nên quay trở lại Nancy. Lập tức xuất hiện cái nhìn bối rối và u phiền của một người bạn (tôi rất muốn chứng tỏ cho anh thấy rằng chia cách là điều không thể được). Anh không trả lời là đồng ý hay không, anh nói còn phải phụ thuộc vào bệnh nhân của mình.

Thứ tư ngày 27 tháng 10

Anh không thể rời Paris vào cuối tuần này. Nói cách khác tức là Noellie đã phản đối điều đó. Tôi đã nổi đóa lên. Lần đầu tiên tôi khóc trước mặt anh. Anh đã tỏ ra rất sợ và nói: “Thôi nào, đừng khóc nữa! Anh sẽ cố gắng nhờ người khác làm hộ”. Cuối cùng anh hứa sẽ cố gắng thu xếp mọi việc, anh cũng mong đợi kỳ nghỉ cuối tuần này. Có thể như thế chăng? Nhưng chắc chắn là những giọt nước mắt của tôi đã điều khiển được anh. Tôi đã ngồi trong phòng khám một giờ liền với Marguerite. Nó đã bắt đầu thiếu kiên nhẫn. Còn kéo dài trong bao lâu nữa? Người làm công tác xã hội rất tử tế nhưng

chị ta không cho tôi đưa con bé ra khi không có giấy ủy quyền, mà giấy này lại chưa đến.

Thứ năm ngày 28 tháng 10

Như vậy chúng tôi sẽ đi nghỉ vào ngày thứ bảy và chủ nhật. “Anh đã cố gắng!” Anh nói với tôi bằng giọng chiến thắng. Hiển nhiên là anh đang tự hào vì đã dũng cảm đương đầu với Noellie, quá tự hào là khác. Thế có nghĩa là cuộc tranh cãi quyết liệt đã xảy ra và vì vậy, suy ra, là cô ta có ý nghĩa rất lớn đối với anh. Suốt cả buổi tối anh xử sự như sắp gặp phải chuyện nguy hiểm, anh uống tới hai cốc Whiskey thay vì một cốc như mọi khi và hút thuốc liên tục.

Anh tỏ ra phấn chấn khi bàn đến lộ trình nên việc tôi định trước đã làm anh thất vọng.

- Anh không hài lòng chẳng?

-Ồ. Có chứ em, tất nhiên là anh hài lòng mà.

Điều đó chỉ thật có một nửa. Không biết Noellie chiếm bao nhiêu chỗ trong cuộc sống của anh đến mức anh phải năn nỉ cô ta để có thể đưa vợ đi nghỉ vào cuối tuần? Tự tôi sẽ phải đi đến chỗ cô ta như một tình địch chẳng? Không, tôi sẽ chẳng có một kế hoạch nào, một âm mưu nào, không có chiến thắng cũng chẳng có thất bại. Tôi sẽ báo trước với Maurice là tôi không tranh giành anh với Noellie đâu.

Thứ hai ngày 1 tháng 11

Mọi vật vẫn như xưa. Tôi hầu như tin rằng sự giống nhau sẽ đưa quá khứ trở lại cuộc sống. Chúng tôi lái xe băng qua màn sương mù và sau đó là ánh mặt trời mùa đông tuyệt đẹp ở Bar – le – Due và Saint – Mihiel, chúng tôi ngắm nhìn lại những công trình điêu khắc của Ligier Richier và vẫn cảm động như ngày xưa. Chính tôi là người chỉ cho anh trước. Sau đó chúng tôi đi xem rất nhiều nơi. Ở Nancy, khi đứng cùng anh trước bao lơn chạm bằng thép của cung điện Stanislas tôi cảm thấy có gì tan vỡ trong trái tim – một nỗi đau về hạnh phúc, chưa bao giờ xuất hiện. Trên những đường phố của

thị trấn này, chúng tôi đã từng khoác chặt tay nhau hay anh quàng tay qua vai tôi.

Chúng tôi nói chuyện về mọi thứ nhưng chẳng đâu vào đâu cả, về những đứa con gái. Anh không thể hiểu nổi tại sao Colette lại có thể lấy Jean – Piere; anh đã dự tính cho nó một tương lai xán lạn về hóa học và sinh học, và lẽ ra chúng tôi nên cho nó được tự do trong quan hệ nam nữ theo ý nó. Tại sao nó lại rơi vào tình trạng như những đứa trẻ cùng lứa khác, sai lầm về quan điểm là trao cả tương lai cho chồng.

- Nhưng nó hạnh phúc về điều đó, – tôi nói.

- Anh muốn nó hạnh phúc theo cách khác.

Sự ra đi của Lucienne, đứa con anh cưng nhất, làm anh buồn hơn. Mặc dầu tán thành việc nó muốn sống độc lập, anh vẫn thích nó sống ở Paris và thích nó đọc đơn thuốc và làm việc với anh hơn.

- Nếu như vậy thì nó không được độc lập.

-Ồ, có chứ. Nó sẽ có cuộc sống riêng nó trong thời gian làm việc với anh.

Tuy vậy những ông bố không phải bao giờ cũng có những đứa con gái như họ mong muốn, những đứa con luôn phải tuân theo ý họ. Các bà mẹ thì thường chấp nhận những gì chúng có. Trên hết, Colette cần được che chở, còn Lucienne cần được tự do. Tôi hiểu cả hai đứa và tôi cho rằng mỗi đứa đều thành công theo cách của mình – Colette rất nhạy cảm và tốt bụng, Lucienne rất thông minh và đầy nhiệt huyết. Chúng tôi dừng lại ở khách sạn nhỏ nơi vợ chồng đã ở cách đây hai mươi năm và có lẽ cũng ở đúng phòng đó, nhưng khác tầng. Tôi đi ngủ trước và tôi nằm ngắm anh, đang đi đi lại lại trong bộ pijama màu đen, chân trần trên thảm. Trông anh không có vẻ buồn hay vui. Và mắt tôi như mờ đi bởi hình ảnh hiện lên trong trí óc, một hình ảnh hiện lên đã hàng trăm lần nhưng vẫn như mới mẻ về Maurice đi chân trần trên thảm trong bộ pijama màu đen. Anh kéo cao cổ áo lên và điểm nhọn của nó khóp vào khuôn mặt anh. Anh nói những câu vô nghĩa và trẻ con.

Tôi đến đây với hy vọng tìm lại lần nữa người đàn ông của mình trong tình yêu. Tôi không thấy anh ta trong nhiều năm mặc dầu những hồi ức này như một tấm màn trong suốt cuộc đời tôi. Tối đó, vì mọi thứ đều như xưa, những hình ảnh xưa giúp tôi liên tưởng đến cảnh một người đàn ông bằng da bằng thịt đang hút thuốc lá, phả ra tàn thuốc và bụi. Tôi đã có một sự khám phá tan vỡ rằng thời gian đã trôi đi. Tôi bắt đầu khóc. Anh ngồi xuống mép giường, hai tay nắm lấy tay tôi một cách dịu dàng.

- Em thân yêu, em yêu của anh, đừng khóc, tại sao em khóc.

Anh vuốt tóc tôi, hôn nhẹ vào trán.

- Không sao cả, mọi thứ đã qua rồi, – tôi nói, – em thấy bình thường rồi.

Tôi thấy bình thường, căn phòng tràn ngập ánh sáng của hai chiếc đèn. Bàn tay và đôi môi anh mới mềm mại làm sao. Tôi đặt môi mình vào môi anh và luồn tay vào trong áo pijama. Bỗng nhiên anh bật dậy đẩy tôi ra xa bằng một phản xạ bất ngờ. Tôi chưa xót:

- Em đã làm anh ghê tởm đến mức thế kia ư?

- Em mất trí rồi, em yêu! Nhưng anh mệt quá... Anh đã đi nhiều ngoài đường. Anh phải đi ngủ thôi.

Tôi tự vui mình dưới tấm chăn, còn anh nằm xuống, tắt đèn. Tôi có cảm giác đang nằm dưới đáy mộ, máu đông cứng trong huyết mạch, không thể kê lên hay khóc được. Chúng tôi đã không làm tình với nhau từ khi anh đi Mougins, và thậm chí sau đó không thể gọi là làm tình. Khoảng bốn giờ sáng tôi thiếp đi, khi tỉnh dậy tôi thấy anh bước vào phòng ngủ, ăn mặc chỉnh tề, lúc đó vào khoảng chín giờ sáng. Tôi hỏi xem anh đã đi đâu.

- Anh đi dạo.

Nhưng bên ngoài trời vẫn còn mưa và anh không mang theo áo mưa, thế mà lại không bị ướt. Chắc chắn anh đã xuống nhà gọi điện cho Noellie. Cô ta bắt anh phải gọi điện. Cô ta thậm chí không có cả sự hào phóng để tôi có toàn bộ anh cho riêng mình trong kỳ nghỉ cuối tuần hiếm hoi. Tôi không nói gì cả. Ngày hôm đó dài lê thê. Mỗi

người đều nhận ra rằng người kia đang cố gắng tỏ ra vui vẻ và hài lòng. Cả hai chúng tôi đều đồng ý trở về Paris ăn tối và kết thúc buổi tối ở rạp chiếu phim.

Tại sao anh lại đẩy tôi ra? Trên đường phố vẫn còn có những người đàn ông theo tôi, trong rạp chiếu phim họ vẫn bám gót tôi. Tôi có hơi mập ra đôi chút, không nhiều lắm. Ngực có hơi chảy đôi chút sau khi sinh Lucienne, nhưng mười năm trước đây nó vẫn khuấy động Maurice và chỉ hai năm trước thôi, Quillan vẫn muốn ngủ với tôi. Không, lý do tại sao Maurice bắt chợt hất tôi ra là anh đã bị mê đắm bởi Noellie; anh không thể ngủ với một người đàn bà khác. Nếu như anh đã gắn bó với cô ta đến mức như vậy và nếu như ngay cả lúc đó anh vẫn bị cô ta chế ngự thì mọi chuyện đã nghiêm trọng hơn tôi tưởng.

Thứ tư ngày 3 tháng 11

Tôi cảm thấy đau đớn trước thái độ tử tế của Maurice, anh đã xin lỗi tôi về những gì đã xảy ra ở Nancy. Nhưng anh không bao giờ còn hôn vào môi tôi nữa. Tôi thấy hoàn toàn tan vỡ.

Thứ sáu ngày 5 tháng 11

Tôi đã xử sự tốt, nhưng phải cố gắng làm sao! May mà Maurice đã báo trước với tôi, (bất kể những gì anh nói tôi đều cho rằng anh buộc phải ngăn để cô ta đừng đến). Suýt nữa tôi đã không đi. Maurice cứ ép buộc tôi – chúng tôi không đi chơi thường xuyên lắm. Tôi không được phép tự lừa dối mình về bữa tiệc cocktail này, sự vắng mặt của tôi sẽ làm mọi người thắc mắc. Hay anh nghĩ rằng mọi người hiểu quá rõ rồi chẳng? Tôi thấy gia đình Couturier, gia đình Talbot, cùng tất cả những người thường xuyên đến nhà với tôi và cứ băn khoăn không biết họ biết được bao nhiêu. Sự việc tiến triển đến mức thế nào? Và liệu Noellie có hay hỏi họ về Maurice không? Với Talbot, Maurice thân với anh ta, nhưng dĩ nhiên từ buổi tối để lộ chuyện ra qua điện thoại, anh ta đã đoán được có điều gì đó xảy ra mà tôi không biết. Còn với Couturier, Maurice chẳng giấu anh ta điều gì. Tôi vẫn còn nhớ giọng nói thông đồng của anh ta: “Tôi nghĩ anh

ấy đang ở phòng thí nghiệm”. Thế còn những người khác họ có nghi ngờ gì không? A, tôi đã quá tự hào về vợ chồng mình, một cặp vợ chồng mẫu mực. Chúng tôi đã chứng tỏ rằng tình yêu có thể kéo dài mà không trở nên buồn chán. Trước đây tôi hay được ca ngợi vì lòng chung thủy, không biết bao nhiêu lần. Đã tan vỡ mất rồi, một đôi vợ chồng lý tưởng! Mọi thứ là do người chồng lừa dối vợ. Còn người vợ bị chồng bỏ rơi và lừa dối? Và tôi mang nợ với Noellie sự ô nhục này. Điều này có vẻ khó tin. Công bằng mà nói, người ta có thể cho rằng cô ta hấp dẫn, nhưng thực tế hoàn toàn ngược lại, thật là giả dối! Nụ cười nửa miệng, cái đầu hơi nghiêng khi lắng nghe người khác nói và sau đó bỗng nhiên cô ta thẳng đầu lại với nụ cười rất tươi. Một người đàn bà có khả năng chinh phục và “đầy nữ tính”. Với Maurice, cô ta vẫn là cô ta hồi năm ngoái ở nhà Diana – xa xôi và gần gũi; và anh vẫn ngưỡng mộ cô ta như ngày nào. Giống như năm ngoái, Luce Couturier nhìn tôi với một vẻ bối rối đến ngớ ngẩn. (Liệu có phải Maurice đã hoàn toàn bị lôi cuốn bởi Noellie từ năm ngoái không? Đó có phải là điều chắc chắn không. Hồi đó tôi đã để ý với vẻ băn khoăn và bối rối của Maurice, chắc chắn là như vậy, nhưng không nghĩ là anh có ý gì). Bằng một giọng vui vẻ tôi bảo với cô ta: “Theo tôi, Noellie Guerard rất hay. Maurice là người biết đánh giá”.

Cô ta mở to đôi mắt nhìn tôi:

- Ô chị biết điều đó ư?

- Tất nhiên.

Tôi mời cô ta tới chơi vào tuần sau. Tôi muốn biết ai là người đã biết chuyện và ai là người không biết và từ khi nào. Họ có cho tôi là đồ ngốc không? Có cười nhạo tôi không?

Có thể tôi có dụng ý, nhưng tôi không muốn bọn họ phải chôn vùi đi quá khứ để bức tranh xấu xí về tôi bị hủy bỏ mãi mãi.

Thứ bảy ngày 6-11

Cuộc nói chuyện với Maurice làm tôi có cảm giác bị mất mát vì anh rất bình tĩnh, thân mật và dường như thực sự tin vào những điều

mình nói. Tôi kể cho anh rất trung thực về bữa tiệc *cốc tay* tối qua – tất cả những gì mà tôi không thích ở Noellie. Thứ nhất tôi cho rằng nghề luật sư là nghề đáng ghê tởm: vì tiền mà người ta bảo vệ một người *chống lại người khác* thậm chí cả khi người kia hoàn toàn đúng. Như thế là vô đạo đức. Maurice đáp lại là Noellie làm theo cách có thể chấp nhận được, nghĩa là không phải vụ nào cô cũng nhận, chắc chắn là cô đòi tiền công cao của người giàu nhưng có hàng đồng người cô chỉ giúp đỡ chứ không lấy công, thật là không phải nếu nói rằng cô ta là người tham lam. Chồng Noellie đã bỏ tiền giúp cô ta trong công việc. Tại sao lại không được khi quan hệ của họ vẫn rất tốt, (liệu cô ta quan hệ tốt chỉ để anh ta bỏ tiền cho công việc của cô ta chẳng?). Cô ta muốn đạt tới đỉnh cao. Không có gì sai trái cả khi một người tự chọn lấy các phương tiện để đạt được đỉnh cao đó. Đến lúc này thì tôi thấy khó có thể giữ bình tĩnh được nữa:

- Anh nói thế nhưng anh chưa bao giờ cố gắng đạt đến đỉnh cao.
- Khi đi vào chuyên sâu, anh dự định đã làm như vậy nhưng bởi vì lúc đó anh mụ mẫm đến phát ốm lên.
- Hồi chúng ta kiếm được chỗ đầu tiên anh có bị mụ mẫm chút nào đâu?
- Có đấy. Anh đã không tự thoát ra khỏi mình như anh vẫn có thể.
- Thôi được, thế nhưng việc anh không đi vào chuyên sâu không thuộc về vấn đề tiền bạc hay sự nghiệp.
- Sự thành công của luật sư cũng là một điều gì đó quan trọng hơn cả tiền bạc và thanh danh, vì thế càng ngày các vụ họ cãi càng có tầm cỡ lớn hơn.

Tôi nói dù sao thì người ta cũng đếm được vô số trò không hay của cô ta.

- Cô ấy làm việc rất vất vả, vì vậy cần được thư giãn đầu óc. – Anh đáp.
- Nhưng tại sao cô ta lại đến những ga la, những “nhất dạ đế vương”, những câu lạc bộ một ban đêm? Em nghĩ thật là nực cười?

- Nực cười ư? Ở mức độ nào? Tất cả những thú vui đều mang tính chất nực cười à?

- Nhưng sau rốt, chỉ cần nghe Noellie nói trong năm phút đã có thể nhận ra rằng cô ta không phải là người đáng tin...

- Đáng tin ư? Nghĩa là gì? Đó là một từ đã lỗi thời, em ạ.

- Với anh, bây giờ mới là bắt đầu.

Anh không đáp lại. Tôi nói tiếp:

- Noellie gợi cho em nhớ đến Maryse.

-Ồ, không phải.

- Em xin cam đoan rằng cô ta giống chị ấy, một mẫu người không bao giờ thềm ngấm đến *hoàng hôn*.

Anh cười:

- Anh có thể nói với em rằng có cả anh nữa.

- Ôi thôi nào! Anh cũng yêu thiên nhiên như em.

- Có lẽ là như vậy. Nhưng anh không cho rằng một người phải chia xẻ điều đó với chúng ta.

Sự thiếu vô tư của anh làm tôi tức giận:

- Nghe này, – tôi bảo anh, – em xin báo trước một điều rằng em sẽ không tranh giành với Noellie đâu, nếu anh thích cô ta hơn em, đó là việc của anh. Còn em sẽ không cố gắng giật lại anh đâu.

- Ai là người đang nói về vấn đề tranh giành?

Tôi sẽ không tranh. Nhưng nỗi lo sợ ập đến. Có thể hiểu rằng Maurice thực sự thích cô ta hơn tôi không? Ý nghĩ này chưa bao giờ xuất hiện. Tôi biết những gì mình có, thôi được, hãy bỏ sự tin cậy đó sang một bên, có thể đó là chuyện nhỏ mọn, vẻ lên mặt, ta đây, một phẩm chất mà cô ta không có. Cha tôi thường tự hào bảo tôi rằng: “Con gái con có những phẩm chất đích thực”. Và Maurice cũng thế, nhưng bằng những từ ngữ khác. Đó là tính cách mà tôi đánh giá cao nhất ở mọi người, ở Maurice, ở Isabelle, và Maurice lại giống tôi.

Không. Không thể có chuyện anh lại đi thích một người ghê tởm như Noellie hơn tôi. (Nói theo kiểu Anh, cô ta là loại người “rẻ tiền”). Nhưng điều làm tôi lo lắng là anh có thể chấp nhận ở cô ta rất nhiều thứ mà tôi coi là không thể chấp nhận được. Lần đầu tiên tôi thấy giữa chúng tôi có sự ngăn cách.

Thứ tư ngày 10 tháng 11

Hôm kia tôi đã gọi điện cho Quillan.Ồ, tôi không hề tự hào chút nào về điều đó cả. Tôi cần phải chắc chắn xem liệu có một người đàn ông còn ham muốn tôi không? Nó đã không tạo cho bản thân tôi một chút hứng khởi nào.

Tôi chưa định đi ngủ với anh hay không. Tôi dành thời gian để chuẩn bị mọi thứ: tắm rửa và đánh móng chân, móng tay. Thế là đủ để anh ta phải khóc rồi! Hai năm trước, tuy đã có tuổi, nhưng trông anh vẫn đẹp và đáng yêu. Tôi không nhớ rằng anh thật đẹp trai. Chắc chắn tôi cũng đã không giấu nổi sự hài lòng khi được anh mời đi chơi một cách sẵn đón như vậy. Có thể anh làm thế bởi ký ức của anh về quá khứ và tôi hơi e ngại – thực sự e ngại – anh có thể sẽ thất vọng. Nhưng không sao.

- Thế nào, em vẫn hạnh phúc đấy chứ?

- Em sẽ hạnh phúc nếu như trước đây em gặp gỡ anh thường xuyên hơn.

Lúc này chúng tôi đang ở trong một tiệm ăn ngủ sau điện Patheon, nghe những đĩa nhạc cổ điển miền New Orlean, với những người đàn ông hát rất vui nhộn, toàn những bài hát hay nhưng không cầu kỳ, đại loại như thế. Quillan biết hầu hết những người ở đây, những họa sĩ như anh, những nhà điêu khắc, nhạc sĩ, phần lớn đều trẻ trung. Anh tự hát những bài hát tôi thích, anh vẫn nhớ những đĩa tôi thích. Anh mua tặng tôi một bông hồng. Anh rất quan tâm tới tôi và tôi nhận ra rằng, giờ đây, những gì tôi nhận được ở Maurice mới ít ỏi làm sao. Anh cũng nói những lời khen ngợi nho nhỏ và đôi khi ngớ ngẩn mà đã từ lâu tôi không còn nghe nữa, anh khen bàn tay, nụ cười, khen giọng nói của tôi. Dần dần tôi để mặc mình cho sự ân

cần của anh xoa dịu đi. Tôi quên rằng cùng lúc đó Maurice đang mỉm cười với Noellie. Sau cùng thì cũng đến lượt tôi mỉm cười. Anh đã vẽ một bức chân dung nhỏ rất đẹp về tôi trên tờ giấy ăn, tôi thực sự trông không giống một chút nào ở trên mẫu giấy. Tôi uống một chút, không nhiều. Và khi anh đề nghị, liệu anh có thể đưa tôi về được không, tôi trả lời là có (trước đó tôi đã nói với anh rằng Maurice đang ở nông thôn). Vào nhà, tôi rót hai cốc Whiskey nhưng anh vẫn chưa động đến, mắt anh nhìn chăm chăm vào tôi. Trong khoảnh khắc dường như có điều gì không tự nhiên cho lắm khi tôi thấy anh ngồi ở chỗ Maurice hay ngồi. Sự vui vẻ biến mất. Tôi thấy rùng mình.

- Em lạnh rồi, anh sẽ đốt một đồng lửa to cho em.

Anh lao thẳng tới chỗ lò sưởi nhưng quá vội vàng đến nỗi làm vỡ bức tượng gỗ mà tôi đã mua ở Ai-cập với Maurice, bức tượng mà tôi thích. Tôi la lên: “Nó vỡ mất rồi!”

- Anh sẽ gắn nó lại cho em, – anh nói, – việc này quá đơn giản, – nhưng trông anh buồn đến chết đi được vì tôi đã la anh, đúng rồi, tôi đã la rất to. Một lúc sau tôi kêu mệt và muốn đi ngủ.

- Khi nào chúng ta sẽ gặp lại nhau.

- Em sẽ gọi cho anh.

- Em sẽ chẳng gọi đâu. Bây giờ chúng ta hãy hẹn nhau đi đã.

Tôi nói tên một ngày, chẳng căn cứ vào ngày nào.

Tôi xin lỗi anh. Anh đi khỏi, tôi ngồi thừ ra đó, mỗi tay cầm một mảnh của bức tượng, và òa lên khóc.

Tôi cảm thấy Maurice có vẻ không vui khi nghe tôi bảo là tôi đã gặp lại Quillan.

Thứ bảy ngày 13 tháng 11

Càng ngày tôi càng chìm sâu xuống đáy và sau đó thậm chí còn chìm sâu hơn nữa vào sự nghi ngờ và buồn tẻ. Luce Couturier để tôi dặt tay như một đứa trẻ lâu đến nỗi tôi cứ băn khoăn không biết liệu

chị ta để như vậy là có ý gì... Việc của tôi đã tiếp diễn hơn một năm trời rồi. Và Noellie đã ở Rome với anh hồi tháng Mười. Bây giờ tôi đã hiểu được vẻ mặt của Maurice khi ở sân bay Nice – xấu hổ, lo sợ bị phát hiện. Một người không bao giờ nhận phần sai về phía mình, nhưng ở đây tôi không thấy sáng sủa một chút nào. Tôi đã linh cảm thấy có gì không ổn bởi sự ra đi của chiếc máy bay bóp nghẹt trái tim tôi. Người ta thường không bao giờ đề cập đến những cảm giác khó lý giải và những cảm giác mơ hồ không thể gọi tên được, nhưng nó tồn tại mãi mãi.

Sau khi chia tay với Luce, tôi vẫn cứ đi, đi bộ, đi mà không biết mình sẽ tới đâu. Đầu óc cứ u u mê mê. Tôi đã nhận ra toàn bộ rồi. Tôi không còn hoàn toàn ngạc nhiên khi nghe nói rằng Maurice sắp sửa trèo lên giường với một người phụ nữ khác. Hoàn toàn không phải tình cờ khi tôi hỏi anh: “Có người phụ nữ nào trong cuộc sống của anh à?”. Đó là những cảm nghĩ mà không thể nói ra thành lời, những suy nghĩ của tôi lúc đó, nó thoáng qua và mơ hồ. Tôi chỉ lờ mờ cảm nhận được nó qua thái độ đấng trí của Maurice, qua việc anh thường xuyên không ở nhà và qua thái độ lạnh nhạt dần đi của anh. Có quá nhiều dấu hiệu buộc tôi phải nghi ngờ điều đó. Nhưng mặt khác, tôi không hoàn toàn bị sụp đổ vì nó. Khi Luce nói chuyện đó với tôi, tôi cảm thấy càng ngày càng hẫng hụt. Và khi chỉ còn có một mình, người tôi như bị tan nát thành từng mảnh.

Tôi phải xem lại những gì đã xảy ra trong năm nay theo hướng suy luận của riêng mình – Maurice đã ngủ với Noellie. Đó là vấn đề mấu chốt của mối quan hệ lâu bền. Chuyến đi tới Alsace của chúng tôi không thực hiện được. Tôi nói: “Em sẽ hy sinh bản thân mình để chữa cho các bệnh nhân”. Thật rõ đại!

Chính Noellie đã giữ anh ở lại Paris. Vào thời gian ăn bữa tối ở nhà Diana, họ đã hoàn toàn thuộc về nhau và Luce biết điều đó. Diana có biết không? Tôi sẽ cố gắng gợi chuyện cô ta, thậm chí hai năm trước có thể Noellie ở với Louis Bernard nhưng cũng có thể cô ta là một người lẳng nhăng. Nhưng nghĩ như vậy là tôi lại phỏng đoán mất rồi. Chỉ có tôi và Maurice là những người trong cuộc. Hiển nhiên, tất cả bạn bè của chúng tôi đều biết câu chuyện đi đến đâu

rồi. Ồ! Thì có làm sao? Tôi không cần để tâm tới những gì mà người ta nghĩ. Tôi hoàn toàn suy sụp, tôi chẳng còn gì để họ có thể vẽ về tôi. Đó chỉ là vấn đề còn tồn tại hay không?

“Không có gì thay đổi giữa em và anh cả”. Từ đây – tôi có thể dựng lại những bức tranh cho riêng mình: Liệu anh có ý nói rằng không có gì thay đổi bởi vì anh đã hoàn toàn lừa dối tôi từ những năm trước? Hay là thực sự anh chẳng có ý gì?

Nhưng tại sao anh lại nói dối tôi? Anh nghĩ tôi không thể đứng vững nếu tôi biết sự thật chẳng? Anh có xấu hổ không nhỉ? Trong trường hợp đó, tại sao anh lại kể cho tôi? Không nghi ngờ gì nữa, đó là do Noellie đã quá mệt mỏi vì phải giấu diếm. Trong bất cứ trường hợp nào, điều sắp hay xảy ra đối với tôi cũng là điều hoàn toàn ghê sợ.

Chủ nhật ngày 14 tháng 11

Ồ, có lẽ tốt hơn là tôi nên giữ miệng! Nhưng tôi chưa bao giờ giấu giếm Maurice điều gì cả, nhất là những điều hệ trọng. Tôi không thể không nói sự thật về lỗi lầm của anh và sự bất hạnh của tôi... Anh đập tay xuống bàn. “Tất cả chỉ là chuyện tầm phào mà thôi”.

Thái độ của anh làm tôi tan nát. Tôi biết khuôn mặt lúc giận dữ của anh và tôi yêu nó. Khi Maurice được đề nghị một thỏa hiệp không xứng đáng, đôi mắt anh sa sầm xuống và miệng anh nghiến chặt lại. Nhưng lần này, tôi lại là đối tượng bị nhắm vào, hoặc gần như vậy. Không, Noellie không ở Paris với anh. Không, anh đã không lên giường với cô ta trước tháng Tám.

Anh tiếp xúc với Noellie liên tục, và có lẽ người ta đã nhìn thấy họ đi chơi với nhau, nhưng không có gì cả “Không có ai nhìn thấy hai người đi với nhau, nhưng anh đã kể với Couturier, anh ta lại kể lại cho Luce nghe mọi thứ”.

- Anh nói anh đã gặp Noellie chứ không phải đã vào giường với cô ấy. Luce đã hiểu sai tất cả. Nếu cần, em hãy gọi điện thoại cho Couturier ngay lập tức và hỏi anh ta về sự thật. – Anh chắc chắn biết điều đó là điều không thể thực hiện được.

Tôi khóc. Tôi đã tự hứa sẽ không khóc nhưng tôi đã khóc. Tôi nói. “Tốt hơn là nên cho em biết mọi thứ, nếu biết được chính xác sự thật ra sao, em sẽ cố gắng chịu đựng. Còn cứ phải nghi ngờ mọi chuyện và không biết điều gì là đúng cả thì em không chịu đựng nổi. Nếu như anh đã không làm gì hơn ngoài việc gặp gỡ cô ta thì anh giấu em làm gì?”

“Thôi được, anh sẽ nói với em toàn bộ sự thật, nhưng giờ đây em phải tin anh. Năm ngoái anh đã ngủ với Noellie ba lần, và nó thực sự chẳng có gì để đáng kể cả. Anh không đi Rome với cô ta, em có tin anh không?”

“Em không biết, anh đã nói dối em quá nhiều!”

Anh vung tay lên bắt lặc: “Thế em muốn anh phải làm gì để em tin?”

“Anh không thể làm được điều gì cả”.

Thứ ba ngày 16 tháng 11

Khi anh bước vào, mỉm cười với tôi và hôn tôi, rồi nói: “Chào em yêu”. Đó là Maurice với khuôn mặt, hơi ẩm và mùi hương của anh. Trong một khoảnh khắc, tôi cảm thấy sự ngọt ngào lan tỏa khắp cơ thể – sự xuất hiện của anh.

Anh có ở đó không? Tôi hầu như có thể hiểu được Diana. Tôi phải biết điều gì đã xảy ra ở chỗ đầu tiên, liệu anh có thực sự đi đến phòng thí nghiệm, vào các buổi tối không? Khi nào anh tới chỗ cô ta? Tôi không thể dùng điện thoại, anh sẽ biết và sẽ nổi cáu. Theo dõi anh ư? Thuê một chiếc xe và đi theo ư? Hay là chỉ tìm xem anh ở đâu? Nhưng thế là hạ thấp mình. Tuy nhiên, tôi phải nghĩ ra một ý nào đó chứ. Diana nói chị chẳng biết gì cả. Tôi muốn chị làm cho Noellie phải nói ra.

“Cô ta rất tinh, cô ta sẽ chẳng hé ra một lời nào đâu”. Chị biết vụ dàn díu này qua tôi, nếu chị gọi chuyện này với cô ta, tôi nghĩ, chắc là cô ta sẽ hé ra được một vài điều.

Dù sao, chị cũng hứa sẽ thu thập thông tin về Noellie, họ vẫn thường liên lạc với nhau. Giá mà tôi phát hiện ra điều gì làm sụp đổ

cô ta trong Maurice nhỉ?

Không thể nhờ vào Luce được nữa. Maurice rồi thế nào cũng được chồng cô ấy thông báo rằng tôi và cô ấy đã gặp lại nhau. Không, đó là một sai lầm ngớ ngẩn.

Thứ năm ngày 18 tháng 11

Lần đầu tiên tôi đến kiểm tra xem Maurice có ở phòng thí nghiệm hay không. Chiếc xe của anh nằm trong bãi để xe. Lần thứ hai, nó không có ở đó. Tôi lái xe đến nhà Noellie.

Tôi không phải tìm lâu, có cái gì đó như bóp nghẹt tim tôi. Tôi đã yêu cái xe biết bao, nó là con vật trung thành của gia đình tôi, tiện nghi và ấm áp. Vậy mà bỗng nhiên nó lại ở đây, được sử dụng cho việc phản bội tôi. Tôi căm thù nó. Tôi đứng đó, dưới cánh cửa to phía ngoài, đầu óc u mê. Tôi muốn bất ngờ xuất hiện trước mặt anh, khi anh từ nhà Noellie ra. Chỉ cần làm anh nổi giận lên thôi, nhưng tôi quá bối rối, đến nỗi không biết cửa động ra sao. Nắm chặt tay, tôi tự nhủ: “Anh nói dối tôi chẳng qua không muốn tôi làm to chuyện, hay không muốn tôi phải đau khổ”. Anh đánh giá cao tôi? Sẽ còn tệ hại hơn nếu như anh nói dối tôi một cách trơ tráo.

Tôi gần như đã thành công trong việc tự thuyết phục mình, thì lại một cú nữa ập đến. Họ đi ra ngoài cùng nhau. Tôi nấp kín, họ không nhìn thấy tôi. Hai người đi bộ dọc phố đến một tiệm cà phê lớn. Họ đi nhanh, khoác tay nhau và cười đùa. Tôi có thể hình dung ra cảnh này hàng trăm lần. Thực tế, tôi không nghĩ đến như vậy. Giờ đây, không gì thực tế hơn là chụp ảnh họ đang trên giường. Tôi không muốn, dù nó cũng không giống như là nhìn thấy. Tôi bắt đầu sợ. Tôi ngồi xuống một chiếc ghế băng, bắt chập trời lạnh, người cứ run lên bần bật. Về đến nhà tôi lên giường ngủ và khi anh về vào lúc nửa đêm, tôi vờ như không biết.

Nhưng tối qua, khi anh nói với tôi: “Anh đến phòng thí nghiệm đây”. Tôi hỏi: “Có thực anh đến phòng thí nghiệm không?”

- Tất nhiên.

- Vào hôm thứ bảy, anh ở nhà Noellie.

Anh nhìn tôi với một cái nhìn lạnh lẽo còn đáng sợ hơn là sự nổi giận. “Em theo dõi anh?”

Những giọt nước mắt đã muốn trào ra trên khóe mắt. Tôi nói:

- Đó là vấn đề cuộc sống của em, hạnh phúc của em. Em muốn biết sự thật, còn anh thì cứ tiếp tục dối trá.

Anh nói với một giọng, dường như để tránh một cuộc cãi vã sắp xảy ra:

- Em không muốn gây chuyện đấy chứ?

Và ngay lập tức, tôi phản ứng lại, giọng cao lên. Tôi lại nói về chuyện ở Rome. Anh lại phủ nhận điều đó. Liệu cô ta thực sự không ở đó chẳng? Hay ở Geneva? Tôi cứ bị ám ảnh mãi về bí mật này.

Thứ bảy ngày 20 tháng 11

“Cãi nhau ư?” Không. Nhưng tôi thật là ngu ngốc. Tôi rất kém kiểm chế và tôi đã nói những điều làm anh bức mình. Tôi phải thú nhận rằng thế là đủ, khi anh có một ý nghĩ và tôi có một ý nghĩ khác với ý nghĩ của anh, theo tôi thì từ cô ta. Trong thực tế, thực sự tôi chẳng có gì phản đối Opera, nhưng sự sốt sắng của Maurice khi quy phục bản thân cho loại nghệ thuật chẳng có gì thú vị này làm tôi bức mình. Rõ ràng chính Noellie đã tác động vào anh, tôi khẳng định rằng anh đang tự làm mình trẻ con đi, anh mất dần những suy nghĩ độc lập để trở nên hợp mốt chẳng?

- Em giận như vậy là sai rồi.

- Em giận bởi vì anh quá quan tâm đến điều đó mà mất đi mọi khả năng phân biệt.

Anh lắc đầu, không đáp lại.

Gặp Marguerite. Ở chơi lâu với Colette, nhưng chẳng có gì đáng ghi lại.

Chủ nhật ngày 21 tháng 11

Nói về quan hệ của Noellie với Maurice, cô ta – ít nhất theo Diana – là người không đáng tin lắm. Đó chỉ là những lời buồn than tầm thường được thốt ra. Tình trạng này có lẽ làm nhiều người khổ, nhưng không nghi ngờ gì cả, trật tự sẽ được lập lại. Tôi là một người đáng ngưỡng mộ, nhưng đàn ông thường thích của lạ. Cô ta sẽ đương đầu với một tương lai như thế nào? “Thời gian sẽ trả lời”. Cô ta biết tự bảo vệ mình.

Diana kể cho tôi nghe một chuyện, nhưng vì nó không rõ ràng lắm nên tôi không sử dụng. Noellie gần như đã bước tới trước vành móng ngựa bởi cô ta đã tranh thủ sự tin cậy ở một khách hàng của một luật sư khác, một nhân vật quan trọng phải đi công vụ vắng và đã tin tưởng giao vụ đó cho Noellie.

Đó là điều vô cùng tồi tệ đối với các luật sư, dường như là Noellie đã hoàn toàn lợi dụng nó. Nhưng Maurice chỉ đáp: “Chuyện vớ vẩn”.

Tôi kể cho anh rằng con gái Noellie đã phàn nàn là mẹ nó đã bỏ rơi nó.

“Vào cái tuổi nó, mọi đứa con gái đều phàn nàn về mẹ chúng. Em thử nhớ những khó khăn mà em đã gặp phải với Lucienne. Thực ra Noellie chẳng bỏ rơi nó chút nào. Cô ấy đang dạy nó sống tự lập, tự đứng trên đôi chân của mình và làm như vậy là hoàn toàn đúng”.

Đó là một đòn giáng vào tôi. Anh thường pha trò về thái độ lúc nào cũng bận rộn với con cái của tôi. Chúng tôi thậm chí đã có những bất đồng về chuyện đó.

- Liệu đứa trẻ có cảm thấy lo lắng khi người đàn ông lạ mặt ngủ qua đêm trên giường mẹ nó không?

- Đó là một căn hộ lớn, vả lại Noellie thu xếp nhà cửa rất chu đáo. Bên cạnh đó, cô ấy không giấu con gái là từ khi ly dị đã có những người đàn ông khác trong cuộc sống của mình.

- Sự tin tưởng kỳ quặc của một người mẹ vào cô con gái. Thực thà mà nói, anh không cho đó là một điều lạ chứ?

- Không.

- Em không thể tưởng tượng được rằng em lại có cái kiểu quan hệ đại loại như vậy với Colette hay Lucienne.

Anh không đáp lại. Sự im lặng của anh chứng tỏ anh cho rằng suy nghĩ và hành động của Noellie về cách nuôi dạy con cái cũng hoàn toàn tốt như tôi. Tôi cảm thấy tự ái ghê gớm.

Chỉ có điều quá rõ ràng, cái cách cô ta chọn là chẳng để tâm chút nào đến thái độ của con cái. Tôi thường luôn luôn làm trái ngược với cô ta.

- Đối với anh, những gì mà Noellie nói và làm đều đúng – Tôi nói.

Anh vẫy tay một cách thiếu kiên nhẫn: “Ồ, em đừng có lúc nào cũng nói chuyện về Noellie với anh nữa. Em có thể quan tâm đến nhưng cũng có thể để mặc nó.

- Ý anh nói thế nghĩa là thế nào?

- Cuộc sống sự nghiệp của anh dường như chẳng có ý nghĩa gì với em. Em chẳng bao giờ nói chuyện đó với anh cả.

Đó là sự phản công không công bằng. Anh biết rất rõ rằng, khi anh đi sâu vào chuyên môn, tôi không thể nào theo kịp anh được.

- Em có thể nói được gì với anh về chuyện đó nào? Việc nghiên cứu của anh hoàn toàn nằm ngoài sự hiểu biết của em.

- Em thậm chí còn chẳng đọc những bài báo nổi tiếng của anh.

- Vì em chưa bao giờ thực sự quan tâm đến y học. Chỉ có mối quan hệ với bệnh nhân là lôi cuốn em.

- Em có thể có những khái niệm ít nhất về những gì anh đang làm chứ?

Trong giọng anh có cái gì đó cay đắng. Tôi mỉm cười với anh một cách thật thương yêu: “Điều mà em yêu anh và ca ngợi anh hoàn toàn bên ngoài những việc mà anh có thể làm được. Nếu anh trở thành một nhà khoa học vĩ đại và nổi tiếng, hay đại loại như thế, em sẽ không mấy may ngạc nhiên. Anh thực sự có khả năng đạt được

điều đó. Nhưng trong mắt em, điều đó sẽ không thêm được gì vào anh cả, em phải thú nhận như vậy. Anh có hiểu em không?”

Anh cũng mỉm cười: “Tất nhiên là anh hiểu”.

Đó không phải là lần đầu tiên anh phàn nàn về sự thờ ơ của tôi với sự nghiệp của anh và cho tới tận bây giờ, tôi không hoàn toàn hối hận rằng nó lại làm anh bức mình. Ngay lập tức tôi tự nhủ rằng đó là một sai lầm. Noellie đọc các bài báo của anh. Cô ta tranh luận về chúng, với cái đầu hơi nghiêng và nụ cười hấp dẫn trên môi. Nhưng giờ đây tôi không làm sao có thể thay đổi thái độ được? Đó là một điều hiển nhiên. Tôi cảm thấy cuộc nói chuyện giữa tôi và anh đi vào ngõ cụt. Tôi chỉ chắc chắn rằng Noellie không phải là một người mẹ tốt. Một người đàn bà quá cứng rắn và lạnh nhạt sẽ không thể cho con gái cô ta cái mà tôi đã cho con gái tôi.

Thứ hai ngày 22 tháng 11

Không, tôi không được học theo cách của Noellie, nhưng tôi phải làm gì? Lâu nay Maurice thường xúc động bởi những chăm chút nhỏ nhỏ của tôi giành cho anh. Nay tôi đã bỏ mặc anh. Tôi giành cả hôm nay để xếp gọn lại tủ quần áo của chúng tôi, tôi nhặt riêng ra những thứ quần áo mùa hè, tháo những bộ quần áo mùa đông ra khỏi mắc và đem phơi phóng cẩn thận. Tôi nghĩ mai tôi sẽ đi mua cho anh vài chiếc quần sooc, áo pull, bộ pajama và vài thứ mà anh cần. Cả hai đôi giày tốt nữa. Chúng tôi sẽ đi lựa giày khi nào anh rỗi.

Thứ ba ngày 23 tháng 11

Điều đó làm tôi ngỡ ngàng chết đi được. Tôi nghĩ mãi về chuyện đó. Khi về nhà ăn trưa, Maurice mang về mặt mà chỉ những ngày tồi tệ nhất mới có. Gần như ngay lập tức anh tuôn ra: “Em đã sai khi tin tưởng vào Diana – bạn em. Noellie đã được biết rằng cô ấy đang đi điều tra một cách tích cực trong giới luật sư, và Diana nói với mọi người rằng em đã đề nghị cô ta làm điều đó”.

Tôi đỏ bừng mặt và thấy nôn nao cả người. Maurice chưa bao giờ ngồi vào ghế kết án chống lại tôi. Anh là nơi nương tựa của tôi, và

giờ đây tôi đứng trước mặt anh biện hộ cho sai lầm của mình, thật là đau buồn.

- Em chỉ nói với cô ta rằng em muốn biết Noellie là loại người như thế nào.

- Nhẽ ra em nên hỏi anh, còn hơn khuấy động lên những chuyện vớ vẩn như thế. Em cho rằng anh chẳng hiểu về Noellie chút gì? Em nhầm rồi. Anh biết những nhược điểm cũng như những đức tính quý báu của cô ấy. Anh không phải là một cậu học sinh si tình.

- Nhưng em nghĩ rằng ý kiến của anh không được khách quan.

- Thế em cho là Diana và đám bạn bè cô ta khách quan ư? Họ là hiện thân của những người ác tính, em có chắc rằng họ sẽ chữa em chứ?

- Thôi được, em sẽ nói với Diana để chị ấy giữ mồm giữ miệng.

- Em nên làm như thế.

Anh cố gắng thay đổi chủ đề cuộc nói chuyện, và chúng tôi lại bình thường. Nhưng tôi cảm thấy ngượng với anh vì chuyện này. Tôi đang tự hạ thấp mình dưới con mắt anh.

Thứ sáu ngày 26 tháng 11

Đứng trước Maurice, tôi cảm thấy như đang đứng trước quan tòa. Anh đã nghĩ gì về tôi mà không nói? Điều đó khiến đầu óc tôi chơi vơi. Đôi khi, tôi nhìn sâu vào mắt anh. Thực vậy, tôi chỉ nhận thấy mình khi nhìn vào đôi mắt sâu thẳm của anh. Giờ đây, tôi tự hỏi mình rằng anh đang nghĩ gì? Anh có cho rằng tôi đã dụng ý, ghen tuông? Và đã lừa dối anh khi điều tra sau lưng anh, và vì tôi không nói cho anh biết những gì tôi làm.

Thật không công bằng, anh đã tha thứ cho Noellie rất nhiều, vậy còn tôi thì... Anh có biết thế nào là sự ngờ vực không, nó ngày càng tăng thêm trong tôi. Tôi chẳng thích chuyện gẫu nhưng tôi đã khuấy động chuyện đó lên vì tôi có rất nhiều nguyên cớ để làm như vậy. Dù sao anh cũng chưa khi nào nói rằng trong vụ này, anh đã cố

gắng hết sức để tử tế với tôi. Nhưng tôi nhận ra rằng anh sẽ không bao giờ nói chuyện với tôi mà lại không có chút gay gắt nào. Và đôi khi tôi thấy trong mắt anh (không biết là tôi có đúng không?) sự lơ đãng. Liệu tôi có thể gọi đó là lời chế nhạo mờ nhạt từ phía anh không? (Cái nhìn đó của anh xuất hiện lần đầu khi tôi nói là tôi đã đi chơi với Quillan). Vâng nó như khi anh nhìn thấy tôi cảm động hoặc làm gì đó ngớ ngẩn. Ví dụ khi anh đến bên tôi để nghe một bản nhạc của Stockhausch. Với một giọng không chắc chắn, anh hỏi: “Đĩa gì đấy? Em đang nghe nhạc Rock à? – “Isabelle cho em mượn một số đĩa mà chị ấy thích”.

- Cô ấy thích Stockhausch? Lạ nhỉ?

- Không, em chẳng hiểu gì cả.

Anh cười, hôn tôi, như thể sự thật thà của tôi làm anh hài lòng. Thực ra, đó là một sự thật thà có tính toán. Tôi biết rằng anh hiểu tại sao tôi lại nghe nhạc đó và anh không thể tin được, nếu tôi giả vờ nói là thích nó.

Kết quả: Tôi không thể tự mình bắt chuyện với anh về những gì tôi đọc gần đây, mặc dù tôi ưa thích một số quyển thuộc loại tiểu thuyết lãng mạn. Anh sẽ ngay lập tức cho rằng tôi đang cố tình đi vào cái mà tôi hơn Noellie. Mọi thứ sẽ ra sao nếu ngay khi bắt đầu đã giấu động cơ của mình.

Một cuộc nói chuyện bối rối, khó khăn với Diana. Chị ta thề rằng chưa bao giờ nói với ai về chuyện thu lượm tin tức cho tôi. Giả thuyết có thể là Noellie đã suy bụng ta ra bụng người. Chị chỉ thú nhận rằng đã kể cho một người bạn tin cậy: “Vâng, ngay lúc này, tôi có quan tâm đến Noellie Guerard”. Nhưng điều đó không thực sự thuyết phục tôi chút nào. Chị ta chắc chắn là vụng về. Tôi đã đề nghị chị ta quên hết mọi thứ đi.

Thứ bảy ngày 27 tháng 11

Tôi phải học cách tự kiềm chế mình. Nhưng nó quá xa lạ với bản tính của tôi, trước đây tôi luôn làm theo ý mình và là một người khá cởi mở. Còn bây giờ thì trái hẳn, lòng dạ tôi lúc nào cũng đầy sự lo

lặng và cay đắng. Khi anh mở một tờ tạp chí ngay khi rời khỏi bàn ăn, tôi nghĩ anh đã không làm như thế ở nhà Noellie và không thể đừng được, tôi thốt lên: “Anh sẽ không làm như vậy ở nhà Noellie”.

Đôi mắt anh lóe lên: “Anh chỉ muốn liếc qua một bài báo”. Anh nói một cách không bình thường: “Em đừng cố gào lên vì những chuyện vợ vắn đó”.

- Đó không phải lỗi tại em. Mọi thứ giờ đây làm em muốn hét lên. Một sự im lặng.

Lúc ở bàn ăn tôi kể cho anh nghe mình đã làm gì trong ngày và giờ đây tôi không thể tìm thấy điều gì để nói. Anh hỏi: “Em đã đọc xong quyển *Những bức thư của Wilde* chưa?”

- Chưa, em không đọc tiếp nổi nữa.

- Em nói những bức thư ấy rất hay.

- Giá như anh biết em thấy được sự buồn thảm mà không thể nói ra ở Wilde, nên em không muốn kể về ông ta với anh chút nào.

Tôi đi đến giá và lấy chiếc đĩa. “Anh có muốn nghe đĩa nhạc Contak này không?”

- Có.

Tôi đã không nghe được lâu, sự thổn thức ngày càng đầy lên trong ngực. Giờ đây âm nhạc chỉ là một phương tiện che giấu. Chúng tôi chẳng còn gì để nói với nhau nữa, mọi sự đã chấm dứt. Chỉ vì vụ dấn dứ này mà anh không muốn nói gì với vợ mình.

- Tại sao em khóc? – Anh hỏi bằng một giọng nhẩn nhục.

- Vì anh chán ở với em, vì chúng ta không thể nào nói chuyện với nhau được nữa, vì anh đã dựng lên bức tường chắn giữa anh và em.

- Chính em là người dựng lên bức tường đó, em cứ than phiền không ngớt.

Mỗi ngày tôi lại bực mình với anh hơn một chút. Tôi không muốn như vậy. Nhưng có một phần trong tôi là tôi như vậy.

Khi anh đang thoải mái và vui vẻ, tôi lại tự nhủ – điều này chắc dễ dàng – và sau đó bất cứ một cơ nhỏ nào cũng đủ làm tôi phá đi bình yên trong đầu óc anh.

Thứ hai ngày 29 tháng 11

Tôi vô cùng ngạc nhiên khi thấy Maurice chẳng nhắc gì đến những môn thể thao mùa đông. Tối qua, từ rạp chiếu phim trở về tôi hỏi anh là anh định đi đâu năm nay.

Anh trả lời và vẫn chưa nghĩ đến việc đó. Tôi nhận ra ngay lập tức. Tôi có khả năng cảm nhận rất tốt. Trong bất cứ trường hợp nào, không phải khó khăn rằng ở đâu cũng có chuyện bí mật. Tôi thúc anh. Không nhìn vào mắt tôi, anh nói ngay: “Chúng ta sẽ đi đâu mà em thích, nhưng anh muốn nói với em rằng anh sẽ ở Courcheyl vài ngày với Noellie”.

Tôi đã lường trước những điều tồi tệ có thể xảy đến nhưng việc này còn tệ hơn cả những gì mà tôi tưởng.

- Trong bao lâu?

- Khoảng mười ngày.

- Thế anh sẽ ở với em trong bao lâu?

- Khoảng mười ngày.

- Thế là quá nhiều! Anh đã lấy đi của em một nửa số ngày nghỉ để dành cho Noellie. – Bực tức làm tôi ghen lại. Tôi cố thốt ra thành lời: Hai người đã quyết định với nhau mà không hỏi ý kiến tôi chứ?

- Không, anh chưa nói gì với cô ta về chuyện này.

Tôi nói: “Thôi được, cứ theo cách đó! Anh hãy đừng nói gì với cô ta cả.

Anh nói một cách nhẹ nhàng: “Anh muốn có mười ngày với cô ấy”. Lời anh nói ẩn giấu một vẻ đe dọa rằng nếu như cô trước đoạt những ngày nghỉ đó tôi sẽ làm cho những ngày nghỉ của cô thành địa ngục. Ý nghĩ rằng mình sắp phải đầu hàng trong chuyện này làm

tôi phát ốm. Không kém gì sự suy thoái, nó chẳng đơn thuần là một vụ dâm dục. Anh đã chia cuộc sống làm hai và tôi không được phần lớn hơn. Tôi cảm thấy đã quá đủ. Ngay lập tức tôi sẽ nói với anh: “Hoặc là cô ta hoặc là tôi”.

Thứ ba ngày 1 tháng 12

Vậy là tôi đoán không sai, anh đã thuyết phục được tôi. Trước khi đạt tới đỉnh của sự thú tội, anh đã làm tôi kiệt sức như một con bò tót sau cuộc đấu. Một lời thú tội đáng nghi ngờ.

Liệu anh có đáng tin không, có phải anh lại đang nói dối không? Đây là sự thực? Nó có còn tồn tại không?

Tôi đã làm anh nổi giận biết nhường nào. Liệu tôi có làm nhục quá đáng? Thật khó mà nhớ được mình đã nói những gì.

Trên hết là cảm giác mà tôi đạt tới. Tôi muốn làm anh bị dày vò, chắc chắn tôi đã thành công. Tôi bắt đầu một cách rất bình tĩnh: “Tôi không muốn bắt cứ một sự chia sẻ nào, anh hãy lựa chọn đi”. Anh có dáng vẻ của một người đàn ông đang cân nhắc. Điều đó phải xảy ra, làm sao tôi có thể bỏ qua cho được. Anh nói với một giọng êm ái nhất của mình: “Nào, em thân yêu, đừng đề nghị anh cắt đứt với Noellie. Không phải bây giờ”.

- Không. Bây giờ. Chuyện này làm tôi mệt mỏi quá nhiều rồi. Tôi phải chịu đựng nó trong suốt một thời gian dài rồi.

Tôi nhìn anh một cách không chắc chắn. “Thế nào? Bây giờ anh thích ai hơn? Cô ta hay tôi?”

- Tất nhiên là em. – Anh nói bằng một giọng như thiếu hơi và thân thiện – Nhưng anh cũng thích Noellie.

- Trời ơi! Anh... – Tôi không thể hiểu được anh nữa và tôi cũng không thể hiểu được tôi nữa – Vậy anh hãy thú nhận đi! Cô ta là người mà anh cần! Được! Hãy đến chỗ cô ta đi! Đi khỏi đây! Đi ngay và hãy mang theo mọi đồ đạc của anh.

Tôi kéo chiếc va li khỏi tủ, ném quần áo của anh vào đó một cách điên cuồng. Tôi vớ lấy chiếc áo khóa khỏi giá treo. Anh chớp lấy tay tôi: “Dừng lại”. Tôi vẫn tiếp tục. Tôi muốn anh đi. Tôi thực sự muốn điều đó, thực lòng tôi không tin là anh dám bỏ đi. Nó giống như trong một vở kịch mà chúng tôi đang trên sàn diễn. Tôi gào lên.

Anh nắm lấy cổ tay tôi: “Rút lại những lời em nói đi”.

- Không, cô ta là đồ cặn bã. Cô ta giằng được anh bằng cách tăng bốc anh lên. Anh thích cô ta hơn tôi chẳng qua là vì thói phù phiếm. Anh đang phá hoại tình yêu của chúng ta vì sự phù phiếm ấy của anh.

Anh lại nói: “Em im đi”, nhưng tôi cứ tiếp tục. Tôi đã trút hết toàn bộ những điều mà tôi nghĩ về Noellie và anh. Vâng, tôi đã nhầm lẫn khi hồi tưởng lại mọi việc. Tôi nói rằng anh đang để mình bị đưa vào tình trạng của một thằng đại ngốc, rằng anh đã trở thành một kẻ giả dối, học đòi tính trưởng giả học làm sang, rằng anh không còn là người mà tôi yêu nữa, rằng anh đã mất đi trái tim giàu đức hy sinh vì người khác! Giờ đây, anh trở thành kẻ bảo thủ cứng rắn và ích kỷ, chỉ quan tâm đến sự nghiệp của mình.

“Ai là người ích kỷ?” Anh hét và nói chính tôi mới là người ích kỷ, một người đã không ngần ngại trong việc buộc anh phải từ bỏ một hình mẫu của anh, người chỉ muốn anh quần quanh ở nhà như một bà quả phụ. Tôi là người đã ghen với cả công việc của anh, một người đàn bà ghê gớm.

Tôi kêu lên. Khi còn là một nhân viên bình thường, anh đã từ bỏ tự do của mình. Anh yêu tôi, vâng – nhưng anh không muốn tổ chức đám cưới ngay và “cái bầu” đứa trẻ đã giải quyết được phần nào.

- Im đi. Chúng ta rất hạnh phúc, rất hạnh phúc! Anh tự nhủ rằng anh sống chỉ vì tình yêu của chúng ta.

- Đó là sự thật- nhưng em đã không để lại cho anh thứ gì cả. Chắc là em nghĩ rằng anh sẽ phải chịu đựng điều đó. Nhưng khi anh cố gắng thoát ra thì em lại làm đủ mọi cách để ngăn cản anh.

Tôi không nhớ chính xác những từ ngữ mà hai bên đã ném vào nhau nhưng chúng gợi ra một cảnh ghê gớm giữa chúng tôi. Có lẽ tôi đã quá bảo thủ trong việc can thiệp vào cuộc sống riêng của các con gái tôi, cũng như với anh.

- Em đã đẩy Colette vào một cuộc hôn nhân khờ dại, và để thoát khỏi em, Lucienne đã ra đi.

Điều đó làm tôi không tự chủ được, tôi nấc lên và òa khóc. Một lúc sau, tôi nói: “Nếu anh cho rằng tất cả những lỗi lầm này là do em, tại sao anh còn yêu em?”

Anh đã ném vào tôi câu này: “Nhưng tôi không yêu em nữa. Tôi đã không yêu em cách đây mười năm rồi”. – “Anh đang nói dối. Anh nói dối để làm em đau khổ”.

- Chính em là người đang tự dối mình. Em tuyên bố rằng em thích sự thật, vậy để anh nói cho em biết. Sau đó chúng ta sẽ suy xét lại.

Vậy là tám năm nay anh không còn yêu tôi và anh đã ngủ với những người phụ nữ khác – với nhỏ Pelleria trong hai năm, với một bệnh nhân ở Nam Mỹ mà tôi chẳng biết gì cả, với một cô y tá ở bệnh viện và cuối cùng là trong mười tám tháng qua với Noellie. Tôi gào lên như sắp hóa điên đến nơi. Sau đó anh đưa cho tôi một viên an thần và đổi giọng: “Nghe này, anh thực sự không cố ý trong tất cả những việc mà anh vừa nói, chỉ vì em làm anh không tự chủ được”.

Anh lừa dối tôi. Vâng. Đó là sự thật. Nhưng anh không bao giờ lại không thích tôi. Tôi bảo anh ra khỏi. Tôi đứng lặng trong phòng, thần thờ, cố gắng hiểu sự thật từ những gì tôi biết.

Tôi nhớ lại cách đây ba năm. Một hôm tôi về đến nhà mà anh không biết. Anh đang cười trên máy điện thoại với ai đó, điệu cười lôi cuốn mà tôi biết rất rõ. Tôi không nghe thấy lời nói, chỉ thấy giọng anh có vẻ dịu dàng và âu yếm. Đắt dưới chân tôi chao đảo. Tôi đang sống một cuộc sống khác, cuộc sống mà Maurice có thể lừa dối tôi, cuộc sống mà khiến tôi phải chịu bao đau đớn. Tôi sầm sầm đi vào nhà và hỏi: “Anh đã gọi điện cho ai vậy?”

- Cô y tá của anh mà!

- Anh có vẻ thân thiết với cô ta nhỉ?

-Ồ! Cô ta là một cô gái tuyệt vời – anh ngưỡng mộ cô ấy- Anh nói bằng giọng thản nhiên. Sau đó, tôi lại trở lại cuộc sống của mình, bên người đàn ông yêu mình. Còn gì hơn nữa, tôi sẽ không thể tin vào mắt mình nếu thấy anh trên giường với một phụ nữ nào khác. (Thế nhưng hồi ức còn đó, trọn vẹn và đau đớn biết bao)

Anh đã ngủ với những người phụ nữ đó nhưng có phải anh không còn yêu tôi nữa không? Có bao nhiêu phần sự thật trong những điều anh nói chống lại tôi. Anh biết rõ rằng chúng tôi đã cùng nhau quyết định điều đó và hôn nhân của chúng tôi cũng không được quan tâm cho tới trước buổi sáng nay. Chưa bao giờ, dù chỉ một khắc, anh tuyên bố rằng nó không phải như vậy. Anh đã tạo ra những lý do để trách móc, than phiền, để bỏ qua cho mình vì đã lừa dối tôi. Anh sẽ ít lỗi hơn nếu như tôi mắc khuyết điểm.

Nhưng tại sao, tại sao anh lại làm như vậy? Tại sao lại có những nhận xét như vậy về những đứa trẻ?

Tôi rất tự hào là đã thành công trong việc nuôi dạy chúng, mỗi đứa theo một cách khác nhau, mỗi đứa theo tính cách riêng của nó.

Colette giống tôi, có thiên hướng cuộc sống gia đình, vì vậy tôi không thể ngăn cản nó. Còn Lucienne muốn tự đứng trên đôi chân của mình và tôi tôn trọng nó. Tại sao Maurice lại bất công như vậy? Tôi đau đầu quá và không nghĩ ra cái gì sáng sủa được hơn nữa.

Tôi gọi điện cho Colette vào lúc nửa đêm. Điều đó có ích cho tôi hay không? Tất nhiên nó không thể nào nói được đâu là đúng, đâu là sai. Không, tôi không phải là người độc đoán và hay can thiệp. Đã nhiều lần nó khiến tôi nghĩ rằng tôi là một người mẹ lý tưởng và rằng cha mẹ nó là một đôi vợ chồng hạnh phúc. Cuộc sống gia đình đối với Lucienne cũng tẻ nhạt như những đứa trẻ khác, nhưng nó không phải là lỗi tại tôi (quan hệ của Lucienne với tôi khá phức tạp bởi nó tôn thờ cha nó, người chuyên giải đáp những thắc mắc của nó. Điều đó chẳng chứng tỏ điều gì chống lại tôi cả).

Colette đã tức giận: “Con nghĩ là cha thật đáng trách khi cha nói những gì cha đã làm với mẹ”. Nhưng nó ghen với Maurice bởi Lucienne. Nó gây gổ với bố nó, mong tìm thấy ở bố nó điều sai trái, vì cũng chỉ muốn an ủi tôi. Lucienne, với sự sắc sảo ghê gớm của nó đã là đứa cung cấp tin tức tài giỏi hơn tôi nghĩ. Tôi đã nói chuyện với Colette hàng giờ mà chẳng biết hơn được chút nào. Tôi đang ở trong thế tiến thoái lưỡng nan. Nếu Maurice là một người tồi tàn thì tôi đã làm tan vỡ hạnh phúc của mình, vì tôi quá yêu anh. Nhưng có lẽ anh có lý do để không thể chấp nhận tôi được nữa. Trong trường hợp này, tôi phải tự nhìn nhận mình là người đáng ghét, đáng xấu hổ mà thậm chí tôi không biết lý do tại sao.

Thứ tư ngày 2 tháng 12

Isabelle cho rằng – hay ít nhất chị ta cũng nói với tôi rằng – Maurice không hề có ý định làm những gì mà anh nói. Anh có những vụ dạn dít mà không kể cho tôi – tất nhiên, đó là điều quá bình thường. Chị đã thường nói với tôi rằng, sự chung thủy trong suốt hai mươi năm trời ở một người đàn ông là không thể có. Rõ ràng là tốt hơn nếu Maurice kể cho tôi nghe nhưng anh cảm thấy hoàn toàn bị trói buộc bởi những lời hứa của mình. Còn về những lời than phiền của anh về tôi, thì anh không nghi ngờ gì tôi cả, anh chỉ tạo ra vậy thôi. Nếu như anh lấy tôi một cách không thể nào hạnh phúc đến như vậy. Chị khuyên tôi nên làm lại từ đầu. Chị còn cho rằng tôi đang ở thế chiến thắng.

Đàn ông bao giờ cũng chọn giải pháp dễ dàng nhất, sẽ dễ chịu hơn là cuộc sống với vợ mình thay vì gây dựng một cuộc sống mới. Chị thu xếp cho tôi có cuộc gặp gỡ với một người bạn cũ. Đây là một chuyên gia rất có kinh nghiệm trong các vấn đề hôn nhân và Isabelle cho rằng chị có thể giúp tôi hiểu được những khó khăn của mình. Thật là tốt.

Từ hôm chủ nhật, Maurice tỏ ra rất ân cần với tôi, anh vẫn vậy mỗi khi thấy mình đi quá xa.

- Tại sao anh để em phải sống tám năm trong sự lừa dối của anh?

- Anh không muốn làm em đau khổ.
- Anh phải nói cho em biết là anh không yêu em nữa chứ!
- Nhưng sự thật không phải thế, anh nói vậy trong lúc giận quá thôi. Thực tế là anh luôn yêu em, giờ đây cũng vậy.
- Anh không thể thích em nếu như anh nghĩ được một nửa những điều mà anh đã nói. Anh có thực sự cho rằng em là một người mẹ ích kỷ không?

Trong số tất cả những lời không tốt đẹp anh nói với tôi thì đó là điều làm tôi day dứt nhất.

- Ích kỷ ư? Từ đó quá mạnh.
- Nếu vậy thì là từ gì?
- Anh luôn nói rằng em nuôi dạy bọn trẻ quá tốt. Phản ứng của Colette là tự thuần hóa bản thân theo hình mẫu của em. Tính cách của Lucienne thì ngược lại, một thái độ thường xuyên làm em thấy không vui.
- Nhưng làm sao mà cuối cùng nó tìm thấy chính bản thân nó. Nó hạnh phúc với sự lựa chọn của mình. Colette cũng thế, anh còn muốn gì nữa?
- Nếu như chúng ta thực sự hạnh phúc...

Tôi không tiếp tục nữa. Đầu óc anh toàn sự bảo thủ. Có những câu anh nói mà tôi không đủ sức để nghe.

Thứ sáu ngày 4 tháng 12

Những hồi ức chẳng dờ dẩn chút nào. Làm sao tôi có thể gạt chúng sang bên và vứt bỏ những bất bình được? Một cái nhìn có ý nghĩa gì đó trong mắt anh cách đây hai năm ở Mykonos khi anh bảo tôi: “Em hãy mua cho mình một chiếc áo tắm liền mảnh đi!”. Tôi biết, lúc đó tôi biết là tôi đã béo lên, bụng tôi không còn thon như trước nữa. Nhưng tôi nghĩ rằng anh không quan tâm đến điều đó, khi Lucienne pha trò về những bà béo trong những bộ bikini, anh đã kêu lên: ‘Con

đang nói gì vậy? Điều đó có gì đáng cười đâu nào? Nếu như người ta càng nhiều tuổi thì cũng chẳng có lý do gì để tức giận người ta ra khỏi mặt trời và không khí”. Tôi muốn mặt trời và không khí và điều đó vô hại. Thế nhưng có lẽ bởi vì có những cô gái rất đẹp trên bãi tắm nên anh đã nói điều đó với tôi: “Hãy mua cho em một chiếc áo tắm liền mảnh đi!”. Và tôi đã không mua.- Thế đó. Và sau đó là cuộc cãi cọ hồi năm ngoái, vào tối mà gia đình Talbot đến ăn tối cùng với gia đình Couturier. Talbot đóng vai một ông chủ lớn. Anh ta đọc diễn văn chúc mừng Maurice vì hình như anh vừa tìm ra nguồn gốc của một loại virus nào đó và Maurice trông rất vui sướng, giống như một cậu học sinh nhận được phần thưởng. Điều đó làm tôi khó chịu, vì tôi không thích Talbot – khi anh ta nói với ai đó. Sau khi họ đi, tôi vừa cười vừa nói với Maurice: “Chẳng bao lâu nữa Talbot sẽ có thể nói về anh rằng: Anh chàng này là một tài sản! Anh thật may mắn!”

Anh nổi cáu. Anh kết tội tôi gay gắt hơn bình thường vì tôi đã không quan tâm đến công việc của anh. Anh bảo với tôi rằng điều đó thật tệ hại, nó sẽ không cuốn hút anh giành giải thưởng nếu như tôi chẳng thèm để tâm đến những việc anh làm. Trong lời nói của anh chứa sự thất vọng cay đắng làm tôi ngay lập tức thấy như máu trong người đông cứng lại.

- Anh thật buồn cười!

Anh hoàn toàn sững sốt trước câu nói của tôi.: “Đừng nói vớ vẩn”. Sau đó anh đã thuyết phục tôi rằng đó chỉ là một vụ cãi lộn giống như những vụ khác. Nhưng hơi lạnh lẽo của “cái chết” như đã bắt đầu thổi vào người tôi.

Ghen với công việc của anh. Tôi phải thú nhận rằng điều đó là không đúng.

Trong mười năm qua, nhờ Maurice tôi đã thấy một công việc lôi cuốn tôi – tìm hiểu quan hệ giữa bác sĩ với bệnh nhân. Tôi đã làm việc đó. Tôi đã có những lời khuyên với anh và anh thấy rằng hồ hững hoặc giấu cợt với những lời khuyên đó, với tôi, là một sự xúc phạm. Tôi ngưỡng mộ anh ở góc độ cái tâm của một bác sĩ chứ

không phải là một nhà khoa học. Nhưng “một người đàn bà lắm điều thì khó mà công bằng!”. Tôi chỉ từ chối để giả vờ nhiệt tình. Tôi không cảm thấy được trước đây anh quý nhất tính chân thật của tôi. Tôi không thể nào tin rằng nó lại làm lòng tự trọng của anh bị thương tổn. Ở Maurice chẳng có một ngụ ý nhỏ nào. Hay là có và Noellie đã tìm được cách tốt nhất để khai thác nó? Một ý nghĩ đáng xấu hổ. Đầu óc tôi cứ rối tung lên. Tôi cho rằng tôi biết tôi là loại người gì và anh là người thế nào. Thế mà có thời điểm tôi không nhận ra chúng tôi nữa – cả anh và tôi.

Chủ nhật ngày 6-12

Tôi sợ không ngủ được nhưng cũng sợ ngủ thiếp đi vào những đêm Maurice đến với Noellie. Chiếc giường trống bên cạnh tôi, những căn phòng, những tấm ga trải giường lạnh lẽo... Tôi uống vài viên thuốc ngủ để mơ màng nhưng vô ích. Thường trong những giấc mơ tôi không hay bị căng thẳng. Tôi nằm đó dưới cái nhìn của Maurice, người như bị tê liệt, với toàn bộ nỗi đau khổ thể hiện rõ trên khuôn mặt. Tôi mong đợi anh sẽ đến bên tôi. Anh liếc nhìn tôi một cách thờ ơ và bỏ đi. Tôi tỉnh dậy, vẫn đang là đêm. Tôi cảm thấy bóng đêm nặng trĩu. Tôi đang ở trong một hành lang. Tôi chạy vội xuống thang gác và nó cứ hẹp dần, hẹp dần. Tôi thấy rất khó thở.

Bây giờ tôi phải bò và tôi có thể bị nện chặt ở đó đến lúc chết. Tôi kêu lên và bắt đầu gọi anh, mỗi lúc một nhỏ hơn, và khóc như tôi vẫn thường khóc. Mỗi đêm khi tôi gọi anh – không phải là anh, một người khác, người đó yêu tôi.

Tôi băn khoăn, không chắc mình thích anh chết? Trước đây tôi thường tự nhủ rằng cái chết là một sự bất hạnh không tránh khỏi và rằng nếu như anh rời bỏ tôi, tôi sẽ vượt qua được điều đó. Cái chết thật ghê sợ bởi nó có thể xảy ra. Tôi không thể hình dung được là mình có thể chịu đựng nổi không?

Nhưng giờ đây tôi lại tự nhủ rằng, nếu anh chết đi, ít nhất tôi cũng biết được tôi đã mất ai và bản thân tôi là người thế nào. Tôi chẳng còn biết điều gì nữa cả. Có thể đó là nỗi bất hạnh lớn nhất chẳng?

Toàn bộ cuộc sống trước đây của tôi đã sụp đổ sau lưng tôi như đất sụt sau những trận động đất. Mặt đất – đó là nơi tự nảy sinh và tự hủy hoại nó- bị nuốt chửng sau lưng bạn khi bạn chạy trốn. Không thể nào quay lại được nữa, căn nhà biến mất – hàng xóm và cả vùng thung lũng. Thậm chí nếu bạn còn sống thì cũng chẳng còn gì sót lại – không còn gì cả.

Tôi đã hoàn toàn bị suy sụp vào buổi sáng, và nếu như không có người giúp việc thường hay đến vào mười giờ mỗi ngày, thì tôi sẽ ở trên giường cho tới quá trưa như tôi đã vấp vào ngày thứ bảy, hoặc thậm chí nằm cả ngày trên giường những hôm Maurice không về ăn trưa. Bà Dormoy nhận thấy điều gì đó không bình thường. Mang khay thức ăn đi bà nói một cách không vui: “Cô chẳng ăn thứ gì ư?”

Bà ép tôi, có lúc phải ngọt ngào để dỗ tôi ăn chiếc bánh mì rán, nhưng tôi không thể nào nuốt trôi được.

Tại sao anh không yêu tôi nữa? Tại sao anh lại yêu tôi ngay lần gặp gỡ đầu tiên? Người ta không hay tự hỏi mình như vậy? Nếu không tự kiêu quá hay bị ám ảnh. Anh yêu tôi – thế là đủ – mãi mãi như vậy, vì tôi vẫn là tôi (tôi đã rất sửng sốt vì sự mù quáng này ở những người phụ nữ khác. Kỳ lạ là tại sao người ta thường chỉ hiểu rõ mình khi có sự giúp đỡ kinh nghiệm của những người khác – kinh nghiệm chẳng giống của tôi và nó cũng chẳng ích gì?). Điều đó được dẫn lại từ đâu nhỉ? Một bộ phim mà tôi đã xem từ bé. Một người vợ tới nhà cô nhân tình của chồng, nói với cô ấy: “Với cô đây chỉ là một chuyện đùa, nhưng tôi yêu anh ấy”. Cô nhân tình kia đã cảm động và cô ta đã đưa người vợ đến chỗ hẹn thay mình vào ban đêm. Trong bóng tối anh chồng cứ tưởng đó là tình nhân của mình và anh ta đã rất xấu hổ vào buổi sáng hôm sau. Đó là một bộ phim cổ, không lồng tiếng, mang tính hài hước, nhưng nó khuấy động tôi rất nhiều. Tôi vẫn như thấy hình ảnh người vợ với chiếc áo dài đen và những dải buộc tóc.

Nói chuyện với Noellie ư? Nhưng với cô ta, đó không chỉ là chuyện giải trí mà là một vấn đề quan trọng. Cô ta sẽ bảo với tôi rằng cô ta cũng yêu anh và chắc chắn cô ta sẽ thích thú những gì mà giờ đây anh có thể dành cho người mình yêu. Về phần tôi, tôi yêu anh khi

anh mới hai mươi ba tuổi – chưa có một tương lai chắc chắn và trước mắt đầy những khó khăn. Tôi yêu anh mà không có một sự bảo đảm nào, tôi đã từ bỏ ý định về nghề nghiệp của mình. Dù sao tôi cũng chẳng hối hận điều gì.

Colette, Diana, Isabelle và tôi là những người dễ tin: Marie là người có rất nhiều kinh nghiệm, vì vậy tôi rất muốn nghe, nếu chị có thể giải thích cho tôi vào chiều nay.

Qua cuộc nói chuyện khá dài giữa chúng tôi, vấn đề gút lại là tôi hiểu biết về trường hợp của mình mới ít ỏi làm sao. Bằng trái tim, tôi chắc rằng tôi đã khá hiểu mình trong suốt thời gian trước đây, còn bây giờ thì chẳng biết gì về mình cả. Chị đề nghị tôi viết tóm tắt một cách ngắn gọn về sự việc và chúng tôi sẽ thử xem sao.

Khi Papa thực hành về y học ở Bagnolet, với tôi, y học là một thứ tuyệt vời nhất trên đời. Nhưng ngay năm đầu tiên tôi đã bị la mắng, bị suy sụp quá sức bởi sự sợ hãi hàng ngày. Có một lần tôi đã không thể làm được thí nghiệm. Maurice lúc đó là một sinh viên giỏi và ngay lần đầu tiên nhìn thấy tôi đã bị choáng ngợp bởi những gì toát lên trên khuôn mặt anh. Chúng tôi chẳng biết làm gì ngoài trao đổi về công việc. Sau đó chúng tôi yêu nhau. Đó là một tình yêu nhẹ nhàng, say đắm, một tình yêu bền vững. Anh chán ghét cuộc sống của một sinh viên. Anh muốn có một tổ ấm, một cuộc sống của người đã trưởng thành. Chúng tôi đã thề sẽ thủy chung một cách long trọng và chính anh là người đã quan tâm đến điều đó hơn tôi, bởi việc tái giá của mẹ anh đã gây cho anh sợ hãi về tan vỡ và chia ly. Chúng tôi cưới nhau vào mùa hè năm 1944 và sự khởi đầu hạnh phúc của chúng tôi thật chẳng có gì để phải phàn nàn. Maurice thích trở thành bác sĩ giúp ích cho xã hội. Anh đã kiếm được việc ở Simca. Công việc ở đây không trói buộc anh như những công việc của các bác sĩ địa phương. Và anh yêu quý mọi người, những bệnh nhân của anh.

Thời kỳ sau chiến tranh là một sự thất vọng với Maurice. Công việc ở Simca bắt đầu làm cho anh buồn chán. Couturier, người đóng vai trò phụ giúp rất đắc lực đã thuyết phục Maurice vào làm cùng với anh ta ở bệnh viện Talbot, với tư cách là một thành viên của nhóm

anh ta và làm nghề chuyên môn. Không nghi ngờ gì nữa (và Marie Lambert cũng đã giải thích cho tôi rõ điều này), tôi đã quá cứng rắn trong việc chống lại quyết định của anh, việc đó cách đây đã mười năm. Và tôi đã chứng tỏ rằng bản thân tôi chưa bao giờ đồng ý với quyết định đó.

Nhưng đó không phải là một lý do đủ để làm anh không yêu tôi nữa. Nói một cách chính xác thì mối quan hệ giữa sự thay đổi trong cuộc sống và trong cảm giác của anh là quan hệ gì? Marie hỏi tôi rằng anh có hay đổ lỗi hoặc phê phán tôi không.Ồ! Chúng tôi cãi nhau ư? Cả hai chúng tôi đều rất nóng nảy, nhưng những vụ cãi nhau đó chưa bao giờ nghiêm trọng, ít nhất là theo suy nghĩ của tôi. Cuộc sống tình dục ư? Tôi không biết được chính xác nó đã mất đi sự khoái cảm từ khi nào.

Ai trong hai chúng tôi đã gây nên sự nhầm chán trước? Có lúc tôi đã bực mình vì sự thờ ơ của anh. Chính đó là nguyên nhân xảy ra quan hệ tình ái nho nhỏ giữa tôi và Quillan. Nhưng liệu anh có thất vọng trước sự lạnh nhạt của tôi không? Đối với tôi đó là quan trọng thứ yếu. Có thể giải thích được việc anh vào giường ngủ với một phụ nữ khác, nhưng không thể giải thích được việc anh chạy trốn khỏi tôi, cũng như việc anh dám chịu mất mặt vì Noellie. Tại sao lại là cô ta? Nếu như đó thực sự là một cô gái trẻ đẹp và thông minh hơn người thì tôi còn có thể hiểu được, tôi sẽ cố chịu đựng. Đằng này cô ta đã ba mươi tuổi, trông chỉ tầm tàm mà lại rất nông cạn, hời hợt. Vậy tại sao? Tôi nói điều này với Marie Lambert: “Tôi chắc chắn rằng tôi khả dĩ hơn cô ta”. Chị mỉm cười: “Đó không phải là mấu chốt của vấn đề”.

Thế thì ở đâu. Ngoài cái vẻ đom đàng và thân hình khá cân đối ra thì Noellie có thể mang lại cho Maurice cái gì mà tôi không mang tới nổi cho anh? Chị mỉm cười: “Tình yêu của người ta đôi khi cũng chẳng thể nào hiểu được”. Nhưng tôi bị thuyết phục bởi một điều mà tôi không thể nào tìm được từ để diễn đạt. Với tôi, Maurice đã có mối quan hệ gắn bó, khó có thể phá vỡ được. Anh chỉ bị dính vào Noellie bởi cảm giác nhất thời, song lại có thể dẫn đến một tình yêu mới bất cứ lúc nào. Tôi và Maurice đều nghĩ rằng đã hoàn toàn hòa

hợp với nhau. Có phải thế không? Liệu cảm giác của anh về Noellie có phải là một thứ tình yêu ngờ ngẩn, nhìn vào thì có vẻ thì vị, nhưng sẽ nhanh phai nhạt dần? Ôi, những mảnh vỡ này làm trái tim tôi đau đớn, sự tổn thương đó thật nặng nề. Có một câu hỏi cứ lặp đi lặp lại trong đầu tôi, một câu hỏi mà anh vẫn chưa thực sự trả lời. Tại sao bây giờ anh mới nói ra điều đó? Tại sao không phải là sớm hơn?

Không hề có một dấu hiệu nào để có thể hiểu được rằng anh đã báo trước với tôi. Nhẽ ra tôi cũng nên có vài vụ dan díu và nhẽ ra tôi cũng nên đi làm tám năm trước, chắc tôi sẽ không có những khoảng trống như thế này.

Maurice đã từ chối cho tôi khả năng phải đương đầu với một vụ tan vỡ. Ngay khi nghi ngờ về cảm giác của bản thân thì lẽ anh đã phải giục tôi tự xây dựng cho mình một cuộc sống độc lập, không phụ thuộc vào anh. Marie tưởng tượng và tôi cũng vậy, rằng Maurice đã tiếp tục im lặng để giữ hạnh phúc gia đình cho những đứa con. Tôi đã sai lầm khi hài lòng về sự vắng mặt của Lucienne lúc anh thú tội lần đầu tiên. Đó không phải chỉ là vấn đề tình cò mà trong trường hợp đó, anh có chủ ý. Anh đã chọn đúng vào thời điểm mà những đứa con rời xa tôi.

Thật không thể chấp nhận được rằng tôi lại hy sinh toàn bộ cuộc sống của mình để yêu một người đàn ông ích kỷ đến như vậy. Chắc tôi lại đang không công bằng đấy! Trong bất cứ trường hợp nào Marie Lambert cũng sẽ bảo tôi như vậy: “Phải biết được quan điểm của anh ta. Chẳng bao giờ lại xảy ra chuyện ly thân nếu những người vợ không nói ra điều đó”. Đó là “sự bí mật của nam giới”. Tôi gợi ý rằng chị nên nói chuyện với Maurice nhưng chị ta từ chối giúp tôi.

Hiển nhiên, Lucienne là người có thể có ích nhất với tôi. Với bản tính thẳng thắn, nó đã sống những năm vừa qua trong tình trạng nửa đối địch với tôi và điều đó giúp nó hiểu biết được tôi. Nhưng bằng thư từ, nó chỉ có thể khuyên tôi một cách chung chung.

Thứ năm ngày 10 tháng 12

Couturier ở không xa nhà Noellie lắm và trên đường đến đó, tôi nghĩ là tôi đã nhận ra chiếc xe. Không. Nhưng mỗi khi nhìn thấy một chiếc Citroen màu xanh sẫm, mũi nhọn và mái lật với chiếc ghế màu xanh tôi lại nghĩ đó là chiếc xe mà tôi vẫn thường gọi là “của chúng tôi”, giờ đây đó là chiếc xe của riêng anh bởi cuộc sống chung của chúng tôi không còn nữa. Điều đó giày vò tôi. Giờ đây anh hoàn toàn có thể ở những nơi mà tôi nhìn thấy chiếc xe.

Có vẻ như là khiếm nhã khi tôi tới thăm Couturier, hình như anh đã rất bối rối khi tôi gọi điện báo là sẽ đến. Nhưng tôi muốn biết một số điều.

- Tôi biết anh là người bạn lâu nhất của Maurice. Tôi nói khi vừa gặp
– Không phải là tôi đến để dò hỏi gì mà chỉ muốn anh cho tôi biết quan điểm của một người đàn ông về vấn đề này như thế nào?

Anh ta thờ phào nhẹ nhõm nhưng cũng chẳng nói cho tôi biết được điều gì cả. Đàn ông cần sự thay đổi nhiều hơn đối với phụ nữ. Mười bốn năm chung thủy có lẽ là một chuyện không bình thường. Sự lừa dối đó là chuyện thường vì không muốn làm khổ người khác. Và khi một người đàn ông nổi cáu, họ không nghĩ là họ đang nói gì, kể cả việc bịa ra chuyện không có thật. Chắc chắn Maurice vẫn còn yêu tôi. Người ta không thể yêu hai người cùng một lúc và theo hai cách khác nhau. Thường thì bọn họ giải thích khá lòng vòng về chuyện này. Tôi đang cố sử dụng chiếc chìa khóa vạn năng để tìm hiểu nó, không phải chỉ với Maurice.

Tôi đã rất thất vọng khi xem một quyển sách nhỏ về thiên văn ở nhà Diana, cuốn sách viết rằng sao Sagittarius và sao Aries không thực sự hòa hợp với nhau (sao chiếu mệnh của tôi và Maurice). Vì vậy tôi đã cố hỏi Diana xem chị có biết Noellie ở ngôi sao nào không? Chị có vẻ không hài lòng sau khi chúng tôi đã có một cuộc tranh luận không phân thắng bại, và nói rằng Noellie đã nói chuyện với chị về Maurice với giọng tự cao tự đại. Cô ta sẽ bỏ anh ấy chứ không phải anh ấy rời bỏ cô ta.

Tôi cho rằng mình là một phụ nữ đáng được ngưỡng mộ, nhưng tôi không đánh giá Maurice cho đúng giá trị thật của anh. Tôi thấy rất khó kìm chế khi Diana nhắc lại chuyện đó. Không biết Maurice có phàn nàn về tôi với Noellie không nhỉ? “Em, ít ra là em cũng có quan tâm đến sự nghiệp của anh, em yêu ả”. Không, anh không thể nào lại nói điều đó với cô ta được. Tôi không tin giá trị thực của anh ư. Giá trị thực của anh không hề giảm đi vì anh đã có những thành công tầm cỡ thế giới. Bởi anh tự biết rất rõ bản thân, anh đánh giá con người theo cách hoàn toàn khác. Hay là tôi đã nhầm lẫn về anh? Hay là anh có một mặt nào đó rất tầm thường mà nó chỉ bộc lộ khi anh ở với Noellie? Tôi tự buộc mình phải cười lên và sau cùng tôi thấy nên tiếp tục tìm hiểu xem đàn ông họ thấy gì ở cô ta? Diana gợi cho tôi một ý: xem chữ cho cả ba người. Chị ghi cho tôi một địa chỉ và đưa cho tôi một lá thư của Noellie, nội dung chẳng có gì đặc biệt cả. Tôi tìm một lá thư khác mới viết của Maurice. Sau cùng tôi viết những câu vào một mảnh giấy và gửi tất cả đến địa chỉ mà Diana đã cho tôi, với lời đề nghị được trả lời nhanh nhất.

Và tôi đã nhận được lời giải bói chữ, mà theo lời giải đó, kiểu chữ hay nhất là của Maurice, tóm lại anh ta là người rất thông minh, có văn hóa, có năng lực trong công việc, dịu dàng, có khả năng cảm nhận sâu sắc, một sự kết hợp giữa tính quyết đoán và tính mềm yếu, nhưng về cơ bản lại là người có nhiều phẩm chất: đàng hoàng, đĩnh đạc, vui vẻ, thật thà và quan tâm đến người khác. Người đoán chữ cũng cho rằng tôi có những yêu cầu về tình cảm làm cho những người xung quanh không được hài lòng. Điều đó đúng với những gì Maurice gán cho tôi. Rằng tôi là người hơi ích kỷ và hay can thiệp. Tôi biết rõ rằng có xu hướng đó trong mình nhưng tôi cũng đã cố cưỡng lại nó. Tôi đã phải rất cố gắng để Colette và Lucienne được tự do, cố không áp đặt chúng bằng những câu hỏi, mà luôn tôn trọng, những chuyện riêng tư của chúng. Và với Maurice, tôi đã phải nhiều lần kìm nén sự lo lắng của mình, ghìm nén những cơn giận dữ. Tôi đã cố không thể hiện ra tình cảm của mình ngay cả khi anh đọc sách ngay bên cạnh tôi, hay ngăn cản mình nhìn anh với ánh mắt thương yêu. Với họ, tôi muốn họ có mặt ở đây nhưng lại không được cản trở gì tôi. Tôi đã thất bại ư. Trò giải chữ viết này chỉ cho

biết về dự định nhiều hơn là thực tế. Và Maurice thường gây chuyện với tôi khi có gì đó làm anh bực mình. Lời xét đoán của họ vẫn làm tôi băn khoăn. Trong bất cứ trường hợp nào, dù tôi có là người quá ghen tuông, quá ích kỷ, quá xét nét – tóm lại là một ả đàn bà lẩm cẩm đi chẳng nữa – thì cũng không phải là lý do khiến anh thích Noellie hơn tôi. Còn cô ta, mặc dầu chân dung của cô ta có vẻ cứng rắn hơn so với tôi nhưng cô ta lại có nhiều sai lầm hơn tôi. Theo tôi, nếu xét về mọi mặt, thì cô ta là người có nhiều hoài bão, thích phô trương, cô ta có khả năng nhận biết tuyệt vời và rất nghị lực. Cô ta là người khá hào phóng và thông minh. Tôi không nói là có cái gì đó bất bình thường ở cô ta, nhưng tôi nghĩ cô ta là người hơi hợm, nông cạn đến nỗi không thể là người có tri thức hơn tôi được, thậm chí cả về mặt nhận thức. Chắc tôi sẽ phải hỏi ý kiến của một chuyên gia khác. Dù sao xem chữ viết cũng không phải là một môn khoa học thực thụ.

Tôi đang tự dần vặt mình. Ý kiến của mọi người về tôi thế nào nhỉ? Nhìn nhận một cách hoàn toàn khách quan, tôi là người thế nào? Có phải tôi ít thông minh hơn là tôi tưởng không. Chắc chắn chẳng ai nói rằng tôi là một kẻ ngu ngốc và làm sao họ có thể nói như vậy được chứ! Người phụ nữ luôn bị ảnh hưởng bởi những lời khen ngợi về vẻ ngoài của cô ta hơn là về trí tuệ. Noellie chắc hẳn cũng tự cho rằng trí tuệ của mình cũng khá, và nói chung người ta ai cũng vậy, vì thế nó cũng chẳng có ý nghĩa gì. Để biết được những giới hạn của mình bạn phải vượt qua phạm vi những giới hạn đó, nói cách khác, bạn phải có thể vượt qua cái bóng của chính mình. Tôi luôn hiểu những điều mình nghe thấy và những điều mình đọc được. Nhưng có lẽ tôi đã cố nắm bắt mọi thứ quá nhanh vì muốn tìm hiểu được toàn bộ sự phong phú và phức tạp quanh tôi. Liệu có thể vì sự vội vàng đó đã làm tôi không thấy được những ưu điểm của Noellie?

Tối thứ bảy

Liệu có phải là điều may mắn không, khi sao Sagittarius được hứa hẹn cho tuần này. Qua điện thoại, Diana đã báo cho tôi một tin rất

quan trọng: Hình như Noellie đã ngủ với Taques Vallin, chủ một nhà xuất bản. Chính bà Vallin đã kể điều này với một người bạn của Diana, vì bà bỗng nhiên tìm thấy một số thư từ và sinh ra căm thù Noellie. Làm thế nào để Maurice biết được chuyện này. Phải thật khéo. Bởi đã quá yêu Noellie, anh sẽ không tin đâu. Và tôi sẽ phải đưa ra bằng chứng. Nhưng làm thế nào để gặp bà Vallin nhỉ? Người đàn bà mà tôi không quen, và đề nghị bà ta cho mượn những lá thư đó. So với Maurice, Vallin là người trông có sức sống hơn và sẽ là người mà Noellie chọn nếu ông ta đồng ý ly dị vợ.

Thật là một kẻ đa mưu xảo quyệt! Giá như tôi có một chút tôn trọng nào đó đối với cô ta, tôi sẽ ít phải chịu đựng hơn (tôi biết, một người phụ nữ, khi tự nói với bản thân về tình địch đều nói: “Giá như tôi có thể bắt chấy cô ta, tôi sẽ ít phải chịu đựng hơn”. Ngoài ra trong tôi còn một ý nghĩ khác: “Cô ta quá tầm thường, mình việc gì phải chịu đựng”)

Tôi cho Isabelle xem thư trả lời của người đoán chữ viết. Chị có vẻ không tin lắm. Nhưng khi tôi chỉ ra cho chị thấy sự đòi hỏi về tình cảm ở trong bản phân tích phù hợp với những gì Maurice có lần đã nói và tôi cũng biết rằng, thực tế tôi đã trông đợi vào họ rất nhiều.

- Dĩ nhiên rồi. Bởi vì chị sống với người khác quá nhiều, và chị cũng nhờ họ rất nhiều – Chị ta nói – Nhưng đó chính là tình yêu và tình bạn, là sự đồng cảm với nhau

- Nhưng với những người lạnh nhạt, tôi có là một người chán ngắt không?

- Khi chị yêu mến họ, còn họ thì ngược lại, điều đó có nghĩa là chị làm họ chán. Nó phụ thuộc vào tình huống chứ không phụ thuộc vào tính cách.

- Tôi đề nghị chị hãy cố gắng nói cho tôi biết chị thấy tôi là loại người như thế nào và chị nghĩ gì về tôi. Isabelle mỉm cười: “Tôi chẳng thấy chị thế nào cả. Chị là bạn tôi. Thế thôi”. Chị lưu ý rằng khi chẳng có gì để được hoặc mất, người ta lúc thích thế này, lúc thích thế khác, nhưng ít ai nhận ra rằng đôi khi họ không còn là họ nữa. Chị thích sự có mặt của tôi – thế thôi.

- Thôi được, bây giờ chị phải nói thực xem tôi có thông minh không?
- Tất nhiên. Nếu như chị hỏi tôi điều đó. Nếu cả hai chúng ta đều chỉ hiểu một nửa, người nọ nghĩ người kia rất thông minh thì điều đó có chứng tỏ được gì?

Thật đáng xấu hổ khi rơi vào một nỗi buồn vô tận. Thực tế khi buồn, người ta chẳng muốn làm điều gì vui vẻ nữa. Giờ đây, chẳng bao giờ tôi đặt một chiếc đĩa vào máy để nghe mỗi khi thức dậy, chẳng đi xem phim hay mua bán những gì mình thích. Tôi tỉnh giấc khi nghe tiếng bà Dormoy đến. Tôi đã uống trà và ăn một mẩu bánh mỳ rán để bà ta vui lòng và tôi mong ngày hôm nay chóng qua để lại đến một ngày khác tôi phải vượt qua, và tôi tự nhủ...

Có tiếng chuông ngoài cửa. Một cậu bé mang một bó lớn hoa hồng và hoa đinh tử hương đặt vào tay tôi cùng một tờ giấy ghi: “Chúc mừng sinh nhật em. Maurice”. Khi cánh cửa ra vào vừa khép lại, tôi òa khóc nức nở. Tôi đã tự phòng vệ mình bằng những kế hoạch, những tính toán có chủ định – và những bông hoa này- chúng nhắc nhở tôi sự mất mát, mất mát một cách tuyệt vọng hạnh phúc đã có, và đánh gục mọi sự phòng vệ của tôi.

Cho tới lúc một giờ, có tiếng chìa khóa tra vào ổ khóa và trong miệng tôi có vị gì đó của sự sợ hãi – sự sợ hãi giống như những lần tôi đến thăm cha tôi đang chết mòn trong trạm xá.

Sự hiện diện của anh cũng giống như ánh xạ của bản thân tôi, là niềm vui, là nghĩa sống của tôi, thì giờ đây anh trở thành người xa lạ, người phán xét, người thù địch. Trái tim tôi đập mạnh bởi sự sợ hãi khi anh mở cửa. Anh bước nhanh tới chỗ tôi và mỉm cười khi bế tôi trên đôi tay “Mừng sinh nhật em, em yêu”. Tôi khóc thốn thức trên vai anh. Anh vuốt tóc tôi: “Đừng khóa em, anh không thể chịu đựng được khi thấy em đau khổ. Anh yêu em biết nhường nào”.

- Nhưng anh đã nói với em rằng anh đã không còn yêu em từ tám năm trước đây.

-Ồ! Vớ vẩn! Anh nói với em nhưng đó không phải là sự thật – Thực sự là anh rất yêu em.

- Nhưng anh không còn yêu em như trước nữa.

- Có nhiều kiểu yêu em ạ.

Chúng tôi ngồi xuống và nói chuyện. Tôi nói với anh như là nói chuyện với Isabelle hay Marie Lambert. Nói thật, thân mật và hoàn toàn vô tư như thể đó không phải là vấn đề của chúng tôi. Đó là những gì mà chúng tôi đã tranh luận, bình thường như khi chúng tôi tranh luận về mọi chuyện khác.

Một lần nữa, tôi lại nói thật là ngạc nhiên khi anh có thể im lặng trong suốt tám năm. Và anh lại nói: “Em thường nói là em sẽ chết vì đau đớn”.

- Anh buộc em phải nói thế, quan niệm về sự không chung thủy thường hành hạ anh. Vì vậy ...

- Trước đây, quan niệm đó đã hành hạ anh. Đó là lý do tại sao anh không nói – để cho mọi thứ có vẻ như thể anh đã không lừa dối em. Và tất nhiên anh cũng rất xấu hổ...

Tôi nói rằng trên hết tôi muốn biết tại sao anh lại kể cho tôi nghe vào năm nay. Anh thú nhận rằng một phần vì quan hệ với Noellie buộc anh phải như vậy. Nhưng phần khác anh nghĩ rằng tôi có quyền biết sự thật.

- Nhưng anh đã không kể cho em sự thật.

- Vì anh cảm thấy mình không đủ sức để nói ra.

Anh bọc tôi trong ánh mắt ấm áp và triu mến, nó dường như mở rộng để tôi biết tận đáy lòng anh – sự vô tội và đáng yêu.

- Điều tồi tệ nhất mà anh đã làm là để em tự ru mình trong một cảm giác an toàn. Giờ đây em đã ở tuổi bốn mươi tư, tay trắng, không nghề nghiệp, không có một mối quan tâm nào ngoài cuộc sống của anh. Nếu như anh nói với em từ tám năm trước, em đã có thể tạo dựng được một cuộc sống độc lập và giờ đây em có thể dễ dàng chấp nhận hoàn cảnh hơn.

- Nhưng Monique, – anh kêu lên, vẻ mặt rất sửng sốt – Anh đã giục em bao nhiêu lần là hãy làm công việc thư ký ở Revac Medicale,

bảy năm trước đây. Đó là con đường đúng đắn và nhẽ ra em có thể đạt tới một vị trí xứng đáng. Thế mà em lại từ chối.

Hỏi đó lời gợi ý của anh có vẻ không đúng lúc làm tôi hầu như quên hẳn chuyện đó: “Em thấy không thể nào sống xa lũ trẻ và gia đình cả ngày chỉ vì một trăm ngàn Franc một tháng”. Tôi nói.

- Đó là câu trả lời của em hồi đó. Anh đã thúc em rất ghê cơ mà.

- Nếu anh nói những lý do thật của anh – nếu anh đã bảo với em rằng em không còn ý nghĩa gì với anh nữa và em hãy tự đứng trên đôi chân mình thì em sẽ chấp nhận điều đó.

- Anh còn gợi ý em nên đi làm khi chúng ta ở Mougins và một lần nữa em lại từ chối.

- Lúc đó chỉ cần tình yêu của anh là đủ cho em rồi.

- Bây giờ vẫn chưa quá muộn – Anh nói – Anh có thể dễ dàng kiếm cho em một việc gì đó.

- Có phải anh cho rằng như thế sẽ an ủi được em? Tám năm trước em nghĩ có thể có cơ hội làm việc ở đâu đó, nhưng giờ đây...

Về việc này, chúng tôi đã tranh luận rất lâu. Tôi cảm thấy anh sẽ không bị lương tâm cắn dứt nếu như anh tìm cho tôi một công việc gì đó. Tôi chẳng có một chút mong muốn nào để làm êm dịu chuyện này.

Tôi trở lại cuộc nói chuyện của chúng tôi ngày 1 tháng Mười hai. Một ngày đáng nhớ. Liệu anh có thực sự cho rằng tôi là người ích kỷ, độc đoán và hay can thiệp vào đời tư của người khác không.

- Mặc dù anh đang bức mình nhưng anh có thể chứng minh toàn bộ điều đó là có thực không?

Anh lưỡng lự, mỉm cười và giải thích. Trong tính cách của tôi có nhiều ưu điểm, nhưng có một điểm là tôi hay dễ ý. Vì vậy với một người nào đó đang ở tình trạng tồi tệ thì đó là điều rất khó chịu. Tôi sống nhiều với quá khứ đến nỗi nếu quên mất một chuyện gì đó thì dường như đó là một tội lỗi ghê gớm và tôi có cảm giác phạm tội nếu như thay đổi một ý kiến hay một nhận thức. Thôi được. Nhưng

anh đã phải đồng ý với tôi? Anh ca thán về cư xử của tôi cách đây mười năm. Tôi biết rất rõ, vì chúng tôi đã cãi nhau về chuyện đó thường xuyên. Nhưng tất cả đã đều đã qua và đã kết thúc bởi anh đã làm những điều mà anh muốn và sau rốt tôi phải thú nhận rằng anh đúng. Còn về cuộc hôn nhân của chúng tôi, anh có nghĩ rằng tôi đã trói buộc anh? Không hề – chúng tôi đã cùng nhau quyết định.

- Thế còn lời chỉ trích của anh hôm nọ rằng em không quan tâm đến công việc của anh?

- Anh rất hối tiếc về điều đó. Đó là sự thực nhưng anh nghĩ rằng anh sẽ hối hận hơn nếu em quan tâm đến công việc của anh chỉ để làm vừa lòng anh.

Giọng nói của anh thúc giục tôi đến mức tôi đã đưa ra câu hỏi làm tôi đau đầu nhất: “Anh chống lại em bởi Colette và Lucienne, đúng không? Anh thất vọng vì chúng nó và quy trách nhiệm cho em, đúng không?”

- Anh lấy quyền gì mà thất vọng và quyền gì mà phải chống lại em?

- Thế tại sao anh lại nói với em bằng giọng thù ghét đó?

-Ồ, hoàn cảnh không thuận lợi cho anh! Anh càng ngày càng bức tức về bản thân và đó là điều rất bất công khi chống lại em.

- Tuy vậy anh không còn yêu em như trước nữa. Anh yêu em – vâng nhưng nó không còn là thứ tình yêu mà chúng ta đã có khi mới ngoài hai mươi nữa.

- Nó không còn là tình yêu của lứa tuổi hai mươi. Đó chính là sự thay đổi.

Nói chuyện với anh thật thú vị, như hai người bạn, và chúng tôi vẫn thường làm vậy. Khoảng cách trở nên ít đi, mọi chuyện như tan biến, mờ nhạt, đúng và sai lẫn lộn vào nhau.

Về cơ bản chẳng có việc gì xảy ra. Tôi kết thúc bằng cách tin tưởng rằng Noellie không hề tồn tại. Ảo tưởng. Một phép thuật. Thực tế có cuộc nói chuyện thoải mái nào lại không làm thay đổi sự việc chút ít.

Mọi thứ đã được gọi thành những từ mới nhưng dù sao chúng cũng không thay đổi.

Tôi chẳng biết được điều gì cả – quá khứ vẫn còn tối tăm như trước đây. Còn tương lai thì không chắc chắn.

Thứ ba ngày 15

Tối hôm qua tôi muốn quay lại cuộc nói chuyện thất vọng vào buổi chiều. Nhưng Maurice có việc phải làm sau buổi tối và khi làm xong anh muốn đi ngủ:

- Chiều nay chúng ta nói thế là đủ rồi. Chẳng có gì phải nói thêm nữa. Sáng mai phải dậy sớm. – Anh có vẻ chịu thua- Thế em còn muốn anh nói gì nữa?

- Sau cùng có một điều mà em muốn biết. Thế anh hình dung tương lai của chúng ta ra sao?

Anh im lặng. Tôi đã dồn anh vào chân tường: “Anh không muốn mất em cũng như không muốn bỏ Noellie. Anh cũng chẳng biết là anh ở bên nào nữa...”

- Cô ta đồng ý với cuộc sống cặp đôi này?

- Cô ta buộc phải như vậy...

- Đúng. Cũng giống em và khi em nghĩ rằng ở câu lạc bộ 46 anh đã dám nói rằng giữa chúng ta chẳng có sự thay đổi nào!

- Anh chưa bao giờ nói như vậy.

- Khi đang nhảy anh đã bảo em: Không có sự thay đổi nào và em đã tin anh.

- Monique, chỉ em là người đã nói với anh: *Tất cả mọi vấn đề là ở chỗ chúng ta không hề có sự thay đổi nào.* Anh đã không phản đối em, anh đã giữ im lặng. Vào lúc đặc biệt như thế không thể nào mà đi sâu vào mọi việc một cách kỹ lưỡng được.

- Chính anh là người đã nói điều đó. Em nhớ hoàn toàn đúng mà.

- Em biết đấy, lúc đó em đã uống quá nhiều, em đã dựng lên chuyện đó...

Tôi buông xuôi câu chuyện. Nếu thế thì đã sao? Nếu như anh không muốn bỏ Noellie thì có làm sao. Tôi biết điều đó, thế nhưng vẫn không tài nào tin được đó là sự thật. Một cách nhát gừng, tôi bảo anh rằng tôi đã quyết định sẽ không đi trượt tuyết nữa. Tôi đã suy nghĩ và rất vui mừng vì đã đưa ra quyết định đó. Trước đây tôi rất yêu thích cảnh núi rừng, cùng với anh. Nhớ lại những cảnh đó trong lúc này khác nào một sự hành hạ. Tôi không thể nào chịu đựng được cảnh đến với anh trước và rồi đi với tư thế của kẻ chiến bại, bị đẩy ra bởi một phụ nữ khác và nhường vị trí của mình cho cô ta. Tôi cảm thấy cũng chẳng kém nhục nhã hơn nếu phải đến sau Noellie khi biết Maurice đang hối tiếc vì sự vắng mặt của cô ta, so sánh đáng người của cô ta với tôi, sự buồn bã của tôi với sự vui tươi của cô ta.

Tôi sẽ cứ cần nhằn và anh sẽ chỉ càng muốn thoát khỏi tôi càng nhanh càng tốt.

- Hãy ở mười ngày với cô ta như anh đã hứa, sau đó thì trở về ... - Tôi nói.

Đây là lần đầu tiên tôi giành quyền chủ động trong chuyện này làm anh sửng sốt:

- Nhưng Monique. Anh muốn em đi cùng. Chúng ta đã chẳng có những ngày rất tuyệt vời trên tuyết đó sao?

- Đúng!

- Nhưng em sẽ không đi trượt tuyết vào mùa đông nữa chứ?

- Chỉ thời gian này thôi. Anh biết đấy, trượt tuyết với em không có ý nghĩa lắm.

Anh nổi cáu với tôi, cố ép buộc tôi, trông anh có vẻ khổ sở. Anh đã quen với cảnh buồn phiền của tôi mỗi ngày, nhưng tước đoạt kỳ nghỉ của tôi, anh cảm thấy rất hối hận. Tôi đã không công bằng. Anh không quen với điều đó. Anh bị thấm dần từng chút bởi lương tâm tội lỗi. Anh đã dùng thuốc ngủ, trong anh giống như kẻ mất hồn. Tôi

không cảm động vì điều đó. Sự thực, tôi còn cảm thấy bức mình nếu anh cho biết anh là người thế nào?

Chúng tôi tranh cãi trong một lúc lâu. Tôi không đưa ra cách giải quyết. Cuối cùng trông anh có vẻ kiệt sức, mặt mũi phờ phạc. Những vòng tròn xuất hiện sâu trong mắt anh. Tôi đã để anh đi ngủ. Anh đã ngủ thiếp đi vào một chốn thanh bình.

Thứ tư – 16

Tôi nhìn những hạt nước chảy xuống rìa cửa sổ. Mọi thứ dường như trở nên vô nghĩa vì chính tình yêu của Maurice làm cho cuộc sống của tôi có nghĩa, giờ đây nó hoàn toàn trống rỗng, mọi thứ đều trống vắng, thời gian cũng trống vắng và cả tôi cũng vậy.

Có lần tôi đã hỏi Maurice Lambert rằng chị có nghĩ tôi là người thông minh không? Nhìn thẳng vào mắt tôi, chị nói: “Cô rất thông minh... nhưng... (ở đây có một chữ “nhưng”) trí thông minh sẽ mất dần đi nếu nó không được nuôi dưỡng. Cô phải để chồng cô tìm một công việc gì đó cho cô.”

- Nhưng những việc đó lại chẳng mang lại cho tôi điều gì cả.
- Làm sao mà biết được.

Buổi tối

Bỗng nhiên sáng nay một ý nghĩ chợt lóe lên trong tôi. Toàn bộ lỗi là do tôi. Sai lầm lớn nhất của tôi là không tận dụng được thời gian. Thời gian thì cứ trôi, còn tôi vẫn đứng đó. Giữ thái độ của một người vợ lý tưởng với một ông chồng lý tưởng. Thay vì đưa cuộc sống tình dục của chúng tôi trở thành bình thường, tôi lại áp ủ niềm hạnh phúc qua việc hồi tưởng những đêm có nhau trước đây. Thay vì quan tâm chăm sóc nhan sắc bản thân, tập thể dục thẩm mỹ và tới các mỹ viện tôi lại cứ luôn tưởng tượng rằng mình có khuôn mặt và thân thể hồi ba mươi tuổi. Tôi đã để cho trí thông minh của mình mất dần mất mòn đi. Tôi không còn động não suy nghĩ nữa, tôi đã nói: “Đợi sau này, khi nào lũ trẻ khôn lớn đã.” (Có lẽ cái chết của cha

tôi đã làm cho mọi thứ trượt mất. Có cái gì đó đã đổ vỡ. Từ giờ phút đó, đối với tôi thời gian như ngừng trôi).Vâng, anh sinh viên trẻ Maurice đã cưới tôi. Anh là người rất ham tìm hiểu về thế giới, về sách vở và về các phát kiến; còn cô gái hồi đó lại khác xa với người phụ nữ hôm nay, người mà toàn bộ thế giới chỉ nằm trong bốn bức tường của căn hộ này. Thế là đủ, thực tế tôi đã có xu hướng “đóng cửa” Maurice. Tôi cho rằng với anh, gia đình là quá đủ. Tôi đã nghĩ là hoàn toàn thuộc về tôi nên đã để ý săn sóc quá nhiều tới anh, và điều đó chắc hẳn phải quấy rầy anh ghê gớm. Maurice, anh đã thay đổi, anh luôn đặt dấu hỏi cho mọi thứ. Không ai lại không bức cho được. Nhẽ ra tôi không bao giờ được khẳng khẳng về lời hứa chung thủy giữa chúng tôi. Nếu như trước đây tôi để Maurice được tự do và đầu óc tôi hoạt động thì có lẽ về gợi tình và sắc đẹp của Noemie sẽ không tác động được anh. Nhẽ ra ngay lúc đó tôi phải sẵn sàng đương đầu với tình huống xấu. Bây giờ liệu đã muộn chưa? Tôi đã sẵn sàng đọc lại một chút và nghe nhạc. Tôi phải ráng lên chút nữa. Mất một ít tiền ăn mặc đẹp hơn, nói chuyện cởi mở hơn với Maurice, không giữ thái độ im lặng nữa. Marie Lambert lắng nghe tôi nói, không hào hứng chút nào. Chị muốn biết ai trong số chúng tôi có trách nhiệm khi tôi có thai lần đầu tiên, Maurice hay tôi. Cả hai chúng tôi. Hay là tôi, vì tôi rất tin tưởng vào lịch. Có phải lúc đó tôi đã khẳng khẳng giữ đứa trẻ không? Không, nhất quyết không giữ nó ư? Cũng không. Mọi việc tự nó quyết định. Marie có vẻ không tin. Theo chị, Maurice che giấu thái độ không hài lòng ghê gớm về tôi. Tôi thì lại cho rằng theo lập luận của Isabelle cuộc hôn nhân của chúng tôi đã không hạnh phúc đến thế nếu như anh không muốn thế. Câu trả lời của Marie dường như quá xa vời với tôi bởi vì không thể nào đồng ý được rằng anh đã thất vọng vì tôi ngay từ đầu. Maurice đã đặt tình yêu lên trên hết, anh đã vứt bỏ mọi thứ để tập trung cho hạnh phúc gia đình và khi lòng nhiệt tình đã giảm bớt, anh lại khám phá ra nỗi bức mình mà bấy lâu anh phải kiềm chế. Tự Marie thấy lý lẽ của tôi thiếu sức thuyết phục. Thái độ không hài lòng trước kia của anh sẽ không phát triển mạnh đến như vậy để chia rẽ anh với tôi, nếu như không có người nào mới. Tôi cho rằng trước đây anh không hề có ai.

Thực thà mà nói, Marie Lambert làm tôi hơi bực mình. Tất cả bọn họ đều làm tôi bực mình bởi họ cứ làm như họ biết tất cả những thứ tôi không biết.

Có thể họ đã từng gặp phải vấn đề đại loại thế này và họ áp dụng công thức của họ cho tôi. Có lẽ họ chỉ xem xét tôi từ phía ngoài, như là tôi không thể tự hiểu được bản thân và do đó mọi thứ đối với họ trở nên quá đơn giản. Họ thương hại tôi, và tôi thấy họ trở nên quá đơn giản. Họ thương hại tôi, và tôi thấy họ tỏ ra giấu giếm khi nói chuyện với tôi. Marie Lambert đồng ý việc tôi không phải chịu đựng, chị cho rằng điều đó không gây nên sự khác biệt nào trong thái độ của Maurice.

Tôi bảo với Maurice rằng tôi biết tất cả mọi sai lầm của tôi. Anh chặng ngang lời tôi với một thái độ rất bực mình mà tôi đã quá quen thuộc.”Em chẳng có gì mà phải tự đổ lỗi cho mình. Đừng làm cho cả hai chúng ta cứ phải nhắc đi nhắc lại chuyện cũ”.

- Thế anh bảo em còn có cái gì nữa?

Một sự im lặng nặng nề.

Ngoài quá khứ ra tôi chẳng còn gì để sở hữu? Nhưng quá khứ đó không còn là nguồn hạnh phúc nữa, nó là một điều bí ẩn, cội nguồn của sự đắng cay. Tôi muốn buộc nó phải nói lên sự thực. Nhưng người ta có thể tin tưởng vào trí nhớ của người khác không? Tôi hầu như đã quên hết và có vẻ đôi khi tôi đã đi quá xa tới mức sai sự thực (ai là người đã nói “Chẳng có gì thay đổi”? Maurice hay tôi? Trong cuốn nhật ký này tôi viết đó là anh. Có lẽ bởi tôi muốn tin vào điều đó...). Trong một số chừng mực, việc tôi phủ nhận những điều Marie Lambert nói nằm bên ngoài sự ác cảm. Thực tế không phải chỉ có một lần tôi cảm thấy sự tức giận trong con người Maurice. Hôm sinh nhật tôi, anh đã phủ nhận điều đó. Nhưng những nhận xét và giọng nói vẫn vang vọng trong tâm trí tôi. Tôi đã không muốn cho rằng những nhận xét đó có tầm quan trọng nào, thế nhưng thực tế tôi vẫn còn nhớ chúng. Khi Colette có ý nghĩ về “cuộc hôn nhân khờ dại”, rõ ràng rằng mặc dầu anh rất bực mình với nó, anh cũng đã gián tiếp tấn công tôi. Anh cho rằng tôi phải chịu trách nhiệm về tính

đa cảm của nó, sự cần thiết, sự yếu đuối, tính cả thẹn và thái độ bị động trong suy nghĩ của nó. Nhưng sau rốt, chính việc Lucienne bỏ nhà làm anh bị sốc nhất.

“Việc Lucienne ra đi chỉ là để thoát ra khỏi em thôi”. Tôi biết anh đã suy nghĩ như vậy. Và nó đúng ở mức độ nào? Nếu với một bà mẹ thờ ơ, thiếu quan tâm lo lắng, liệu Lucienne có gắn bó với cuộc sống gia đình không? Nhưng tôi đã cho rằng mọi chuyện giữa chúng tôi đã tốt đẹp hơn vào cuối năm ngoái, có lẽ bởi lúc đó nó sắp sửa ra đi chẳng? Tôi không thể nói gì được. Nếu tôi đã sai lầm trong việc nuôi dạy con cái, toàn bộ cuộc sống của tôi chỉ là một sự thất bại. Tôi không thể tin được vào điều đó. Nhưng ngay khi nỗi nghi ngờ vừa chạm tới, đầu tóc tôi mới quay cuồng làm sao. Việc Maurice còn ở với tôi có phải là một sự ngốc nghếch không? Nếu vậy tôi phải bảo anh đi. Tôi không tài nào chịu đựng được điều đó. Nếu anh ở lại, có lẽ Noellie sẽ nản lòng và quay sang Valline hay ai đó. Hoặc có lẽ anh sẽ hiểu thêm rằng chúng tôi đã vì nhau như thế nào.

Điều làm tôi kiệt sức chính là cách anh đối xử, hôm nay thì rất tử tế còn hôm sau thì lại lạnh nhạt. Tôi chẳng bao giờ biết được cái gì sẽ mở được cánh cửa trong anh, có vẻ như anh sợ làm tôi đau khổ đồng thời cũng lại sợ tôi quá hy vọng. Liệu tôi có biến sự không chắc chắn thành nỗi thất vọng không? Nhưng thế thì anh sẽ hoàn toàn quên rằng trước đây tôi là người thế nào và tại sao anh lại yêu tôi.

Thứ năm ngày 17

Marguerite lại chạy trốn và họ không thể tìm thấy con bé. Nó trốn đi với một bé gái lang thang thực thụ. Nó sẽ tiếp tục ra ngoài phố, ăn cắp. Nhưng trái tim tôi vẫn chưa tan vỡ. Không gì có thể làm tôi xúc động được nữa.

Thứ sáu ngày 18

Tối qua tôi lại trông thấy họ. Tôi đi vợ vẫn gần nơi họ thường lui tới. Họ ra khỏi chiếc ô tô lật mui của Noellie, anh cầm tay cô ta, và họ

cười đùa với nhau. Ở nhà ngay cả khi vui vẻ anh cũng chỉ có một biểu lộ như mỉm cười.”Anh không quen...” khi đi chơi với tôi cũng vậy, thế còn với cô ta thì ngược lại. Anh cười đùa, vô tư và dễ dãi. Tôi muốn làm cho cô ta phải đau khổ. Tôi biết làm như vậy là đàn bà quá và không công bằng; cô ta không can dự gì đến tôi – nhưng mà có đấy.

Con người ta mới nhát gan làm sao. Tôi đề nghị Diana giới thiệu với người bạn – bà Vallin – người đã nói chuyện về Noellie. Chị ta có vẻ bối rối. Người bạn đó không còn chắc được về những gì mình đã nói. Vallin ngủ với một nữ luật sư trẻ, bơi rất giỏi. Bà Vallin đã không đề cập đến tên cô ta. Cũng hợp lý thôi nếu cho rằng đó là Noellie, người thường xuyên xuất hiện ở phiên tòa cãi cho nhà xuất bản. Nhưng có thể là ai khác... Hôm khác Diana lại khẳng định cực kỳ chắc chắn. Hoặc chị ta là người lo sợ đã gây nên chuyện rắc rối hoặc chính Diana đã sợ rằng tôi sẽ làm um lên. Chị thề thốt rằng không phải như vậy – chị chỉ muốn giúp tôi! Rõ rồi. Nhưng mỗi người đều có ý kiến khác nhau về cách giải quyết vấn đề.

Chủ nhật ngày 20

Lần nào gặp Colette, tôi cũng đặt ra một lô những câu hỏi. Hôm qua, nó đã suýt phát khóc: “Con chưa bao giờ nghĩ rằng mẹ lại nuông chiều chúng con quá mức; con muốn được nuông chiều... Lucienne đã nghĩ gì về mẹ vào năm ngoái ư? Chúng con đã không được thân thiết với nhau lắm. Nó cũng đã trách con. Nó cho rằng chúng con quá ẻo lả; lúc đó nó có vẻ rất cứng đầu cứng cổ. Dù sao nó nghĩ gì thì mặc nó. Nó không phải làm một nhà tiên tri”.

Dĩ nhiên Colette chưa bao giờ cảm thấy mình bị người khác xử tệ, bởi vì mong muốn được tự do của bản thân, nó đã tuân theo những gì mà tôi trông đợi ở nó. Và rõ ràng là nó không thể nào lại nghĩ rằng thật ngớ ngẩn khi nó vẫn là nó. Tôi hỏi nó có cảm thấy chán không? (Jean – Pierre là một người tốt, nhưng không vui tính lắm). Nó trả lời là không.

Trông coi nhà cửa không phải dễ dàng như nó vẫn tưởng. Nó chẳng có thời gian để đọc sách báo hay nghe nhạc. Tôi bảo với nó: “Cố gắng mà làm những việc đó, nếu không con sẽ trở nên đàn độn mất”. Tôi nói tôi thực sự hiểu rõ những điều mà mình đang nói. Nó cười, bảo: Nếu tôi là người đàn độn thì nó rất vui sướng cũng được là một người đàn độn. Nó rất yêu tôi, ít ra thì điều đó sẽ không bao giờ mất đi. Nhưng có phải tôi đã đẩy nó vào cuộc sống như vậy chẳng? Chắc chắn là trước đây tôi đã dự đoán một cuộc sống hoàn toàn khác cho nó – một cuộc sống sôi nổi hơn và sung túc hơn. Hồi ở vào tuổi nó, tôi và Maurice hơn như thế rất nhiều. Có phải nó đã mất đi tính tự quyết, sống nhờ cái bóng của tôi.

Làm sao tôi có thể đánh giá bản thân mình bằng người khác đánh giá được! Tôi đã đưa ba bức thư cho một người bạn của Colette đi xem bói chứ. Chữ viết của Maurice làm chị ta quan tâm nhất. Còn tôi chỉ nói toàn những điều tốt; của Noellie ít hơn rất nhiều. Nhưng kết quả đó chưa hẳn đã đúng vì chị ta không khẳng định được điều gì.

Tối thứ bảy

Tôi vừa có một tin bất ngờ, hạnh phúc đến ngạc nhiên, vì mới đây Maurice bảo tôi: “Tất nhiên chúng ta sẽ đón ngay lễ Noel và năm mới với nhau”. Tôi cho rằng anh làm như vậy để đền bù vào lần đi trượt tuyết mà tôi đã từ bỏ. Lý do đó thì có sao không nhỉ? Tôi đã quyết định là không để hạnh phúc tuột khỏi tay mình.

Chủ nhật ngày 27 tháng 12

Tôi hy vọng anh không để ý thấy niềm vui đã tách rời tôi. Anh đã đặt một bàn ăn ở Câu lạc bộ 46. Một bữa tối đáng nhớ, người ta ca hát thật tuyệt vời. Anh rất hào phóng cả về tiền lẫn thái độ tử tế. Tôi mặc một bộ đồ khá mới vạt vả mỉm cười, nhưng tôi vẫn ở trong tình trạng căng thẳng, khó mà chịu đựng được. Tất cả các cặp khác... những người phụ nữ kia, ăn mặc rất diện, đeo đồ nữ trang đắt tiền và mới; mái tóc rất kiểu cách – đang cười nói vui vẻ để lộ những hàm răng đẹp được chăm sóc kỹ lưỡng bởi các nha sĩ tài ba. Những người đàn ông châm thuốc cho họ, rót rượu vang cho họ. Họ trao nhau

những cái nhìn âu yếm, với những biểu hiện của tình yêu. Trước đây đã có những thời gian sợi dây ràng buộc giữa một người đàn ông với một người đàn bà là điều có thực với tôi. Tôi tin vào sự hòa hợp giữa tôi và Maurice bởi vì tôi tin tưởng vào tình yêu của chúng tôi. Giờ đây cái tôi nhận thấy chỉ là những nhân vật tình cờ ngồi đối diện với nhau. Những hình ảnh cũ lại sống dậy trong tôi: Maurice dường như đã rất gần bó với tôi – anh là chồng tôi cũng như Colette là con gái tôi, theo một cách mà người ta không thể làm gì được, một mối quan hệ không thể bị phá bỏ. Nó có thể bị méo mó, nhưng không thể đứt bỏ được. Vậy mà giờ đây giữa tôi với anh chỉ là hai người xa lạ. Tôi muốn hét lên: “Tất cả đều không đúng, đều giả tạo, tất cả chỉ là một trò hề – uống rượu sâm panh với nhau không có nghĩa là có quan hệ tình cảm với nhau.”

Khi về đến nhà, Maurice đã hôn tôi: “Một buổi tối vui vẻ, đúng không em?”

Anh có vẻ vui vẻ và thoải mái. Tất nhiên tôi trả lời là vâng. Ngày 31-12 chúng tôi đi dự bữa tiệc đón giao thừa ở nhà Isabelle.

Ngày 1-1

Tôi không vui khi thấy tâm trạng Maurice không thoải mái. Chúng tôi lại là một cặp khi tới nhà Isabelle. Các cặp khác dù có phải chấp vá, có lúc trục trặc nhưng tất cả vẫn hợp nhất, đã vây quanh chúng tôi. Isabelle và Charles, gia đình nhà Couturier, Colette và Jean-Pierre và những cặp khác. Nhạc Jazz rất hay. Tôi tự cho phép mình được uống một chút và lần đầu tiên (trong bao lâu? Từ khi nào?) tôi cảm thấy vui vẻ. Vui vẻ – một cái gì đó vô hình trong không khí, nhẹ nhàng trôi theo dòng chảy của thời gian. Tôi chẳng hỏi gì thêm được về nó cả. Tôi không biết bằng cách nào tôi lại đến.

- Dù sao thì các người cũng đã thu xếp với nhau.

- Tất nhiên anh đã nói với cô ấy về chuyện đó. – Một người phụ nữ sẽ không bao giờ hạnh phúc nếu như những gì mình được nhận lại chỉ là thứ chính mình đã bị tước đoạt một cách phũ phàng. Mọi thứ không thể tự nó quyết định được. Họ đã thu xếp với nhau và đúng là

điều đó làm mất đi niềm vui của tôi mà những ngày qua đã mang lại. Nếu cô ta cực lực phản đối chắc chắn anh đã phải nhượng bộ. Như vậy tôi phải phụ thuộc vào cô ta, vào ý thích tức thời, sự hào phóng hay ý định của cô ta – thực tế là ý thích của cô ta. Tối mai họ sẽ đến Courchevel. Tôi không biết quyết định của mình có sai lầm hay không. Anh chỉ đi nghỉ hai tuần thay vì ba tuần (đây là sự hy sinh, anh đã giải thích cho tôi thấy anh thích trượt tuyết như thế nào). Vậy là anh sẽ ở với Noellie thêm năm ngày so với dự tính và tôi phải chịu mười ngày cô đơn không có anh. Cô ta sẽ có vô khối thời gian bên anh. Khi trở lại anh sẽ nói với tôi rằng mọi chuyện giữa chúng tôi đã hết. Tôi cảm thấy toàn thân như tê liệt. Tôi tự nhủ điều này với một tâm trạng nặng nề. Tôi có cảm giác rằng trong bất cứ trường hợp nào anh cũng có thể tử tế và ân cần với tôi; có lẽ anh sợ rằng tôi sẽ tự vẫn – điều đó là thừa. Tôi không muốn chết.

15-1

Tôi phải tự mở đồ hộp để ăn hoặc phải tự lo bồn tắm lấy. Nhưng như thế tôi sẽ tiếp tục nông nổi theo các suy nghĩ.

Bao nhiêu giờ không ăn? Bao nhiêu ngày không giặt? Tôi đã cho bà giúp việc nghỉ làm. Tôi tự đóng cửa bản thân. Chuông cửa rung hai lần, chuông điện thoại reo vài lần nhưng chẳng bao giờ tôi trả lời, trừ chuông điện thoại vào lúc tám giờ tối, đó là của Maurice. Anh gọi cho tôi đều đặn mỗi ngày, giọng đầy lo lắng.

“Hôm nay em đã làm những gì?”

Tôi đáp, tôi sắp sửa tới thăm Diana hay Isabelle hay Colette; rằng tôi đã ở nhà hát, hay rạp chiếu phim..

“Còn tối nay em sẽ làm gì?”

Tôi nói tôi sẽ tới thăm Diana hay Isabelle, rằng tôi sẽ tới nhà hát. Anh gắng hỏi: “Em có sao không? Em ngủ có ngon không?”. Tôi nói để anh an tâm, và hỏi tuyết ở đó thế nào. Không tốt lắm và thời tiết chẳng có gì nổi bật cả. Trong giọng nói của anh có cái gì đó mang vẻ buồn rầu; như thể anh đang phải thực hiện những nhiệm vụ nặng nề ở Courchevel. Và tôi biết rằng ngay sau khi cúp máy anh sẽ tươi

cười đi vào quầy bar, nơi Noellie đang đứng đợi, và họ sẽ uống Martinis, kể với nhau hàng tá chuyện về những gì đã xảy ra trong ngày.

Đó là cái mà tôi lựa chọn – có đúng không?

Tôi chọn cách tan vỡ thành từng mảnh. Tôi không còn biết đâu là ngày, đâu là đêm nữa. Khi mọi thứ trở nên không dễ chịu được, tôi nuốt chửng những viên thuốc an thần, thuốc giảm đau hoặc thuốc ngủ. Nếu mọi chuyện tốt hơn một chút, tôi dùng chất kích thích và vùi đầu vào một cuốn truyện trinh thám. Khi nào sự *yên lặng* ám ảnh, tôi lại bật đài lên và từ một hành tinh xa xôi vang tới những giọng nói mà tôi không hiểu được. Thế gian có thời gian, có giờ, có luật pháp, có tiếng nói, có nỗi vui mừng và lo lắng..., những thứ đó hoàn toàn xa lạ với tôi. Người ta có thể tự mình đi xa đến đâu, khi họ hoàn toàn cô đơn và bị nhốt kín! Giường ngủ của tôi la liệt những đầu mẫu thuốc lá, và những viên thuốc an thần, tàn thuốc ở khắp nơi. Tôi bắn thiêu, tấm trải giường bắn thiêu, bầu trời bắn thiêu, sự bắn thiêu này như một tấm lá chắn che chở cho tôi, tôi sẽ không bỏ nó đi nữa. Sẽ dễ dàng trượt thêm, chỉ một chút nữa, vào sự trống rỗng cho tới khi không còn con đường nào quay lại. Tôi có tất cả những thứ cần thiết ở trong ngăn kéo riêng. Nhưng không, tôi sẽ không làm như thế! Tôi mới bốn mươi tư, chết bây giờ là quá sớm, là không công bằng! Tôi không muốn chết.

Trong suốt nửa tháng tôi chẳng viết được gì vào cuốn vở này bởi vì tôi đã đọc qua những gì tôi đã viết trước đó. Và tôi thấy từ ngữ chẳng nói lên được gì cả. Nỗi sợ hãi, kinh hoàng, những cơn ác mộng – từ ngữ không thể diễn tả hết điều đó. Tôi sẽ lại ghi chép khi nào tôi khỏe mạnh trở lại, dù ở trong tình trạng thất vọng hay hy vọng. Nhưng cái cảm giác hoang mang hoàn toàn của sự ngốc nghếch không thể tin được, của cảm giác chia cắt – những trang giấy không chứa đựng nổi. Và rồi chúng lại nói dối, chúng làm mọi thứ trở nên sai lầm. Xem cách tôi xử sự kìa! Nhẹ nhàng, nhẹ nhàng, Maurice đã đưa tôi tới chỗ tự mình phải nói: “Anh hãy chọn lựa đi!” để anh có thể đáp lại: “Anh sẽ không thể bỏ Noellie” với những lời bình phẩm mà tôi sẽ không tài nào vượt qua nổi. Trong cuốn nhật ký này chẳng

có dòng nào là không gọi lên một sự lấp liếm hay một lời phủ nhận. Ví dụ như lý do tại sao tôi đã làm như vậy vì ở Les Salines, không phải là bỗng nhiên tôi muốn tìm thấy tuổi trẻ, cũng không phải tôi muốn lấp nổi cô đơn mà là vì tôi gặp phải một nỗi lo lắng và bối rối mà những thứ này lại không chấp nhận sự tồn tại của chúng. Nó đã bị che giấu rất kỹ đằng sau sự im lặng và ảm áp của buổi chiều đáng ghét đó, với nỗi buồn rầu của Maurice và với sự ra đi của anh. Vâng, qua những trang giấy này, ý tôi là những gì mà tôi muốn viết và muốn nói thì phải ngược lại. Đọc lại lần nữa tôi cảm thấy hoàn toàn mát mát. Có một số nhận xét làm tôi xấu hổ quá... *“Tôi luôn muốn biết thực sự thực, và lý do tôi có nó là vì tôi muốn nó”*. Có phải mọi người đều không biết gì về chuyện này hay do tôi là kẻ quá ngốc nghếch? Và không chỉ là một người khờ dại, tôi còn đang tự dối bản thân. Làm sao tôi có thể dối bản thân! Tôi đã nói rằng Noellie không tính toán đến bất cứ điều gì kể cả điều Maurice thích tôi hơn, và tôi biết quá rõ rằng nói thế là không đúng. Tôi lại cầm lấy bút viết, không phải là để quay lại vị trí như lúc đầu, nhưng vì có một sự trống vắng trong tôi, vây quanh tôi và sự trống vắng đó lớn đến mức phải hoạt động đôi tay để chắc rằng tôi vẫn còn sống.

Đôi khi tôi đứng cạnh cửa sổ, nơi mà tôi đã từ đó nhìn anh ra đi, một buổi sáng thứ bảy trước đây, cả một kiếp người. Lúc đó tôi tự nhủ, “Anh sẽ không trở lại”. Nhưng tôi không chắc chắn lắm. Đó là sự lóe sáng của trực giác – trực giác về những gì sẽ xảy ra sau đó hoặc cái gì đã xảy ra? Anh đã không trở lại. Không phải anh, và một ngày nào đó thậm chí sẽ không có cả kẻ giống anh ở bên tôi nữa. Chiếc ô tô đậu ở đó, bên cạnh vỉa hè, anh đã ra khỏi xe. Trước đây nó thường ý nghĩa là sự hiện diện của anh và dấu hiệu trở về đã sưởi ấm tôi. Giờ đây nó chỉ nhấn mạnh sự vắng mặt của anh. Anh đã ra đi. Mãi mãi ra đi. Tôi sẽ không sống nổi nếu thiếu anh. Nhưng tôi không muốn tự vẫn. Vậy thì phải làm thế nào?

Tại sao chứ? Tôi đập đầu mình vào những bức tường của lối đi. Tôi đã không yêu một kẻ tội lỗi trong suốt hai mươi năm trời chứ? Tôi không phải là một người... bản thân tôi cũng không biết, là ngu ngốc hay đanh ác! Tình yêu giữa chúng tôi là có thực, nó vững chãi như sự thực không thể phá hủy được. Chỉ khi thời gian trôi đi và tôi – tôi

không biết điều đó. Dòng sông thời gian, sự xói mòn trong tình yêu của anh do dòng chảy của thời gian gây nên. Nhưng nếu thế, tại sao sự xói mòn đó lại không phải của tôi?

Tôi lấy chiếc hộp đựng những bức thư trước đây của chúng tôi từ chiếc tủ ly ra. Tất cả thư của Maurice mà tôi đã thuộc lòng đều đề ngày tháng cách đây ít nhất là mười năm. Nó cũng giống như những hồi ức trong tôi. Như vậy hẳn là tình yêu đắm say giữa chúng tôi – hoặc ít ra là tình yêu của anh dành cho tôi – chỉ kéo dài trong mười năm và hồi ức về nó đã vang vọng trong suốt mười năm sau đó, mang lại cho người ta cái mà không phải thực sự của họ. Thế nhưng anh vẫn mỉm cười như thế, vẫn nhìn tôi với ánh mắt như thế, trong những năm sau, (ôi giá như mà tôi phát hiện ra những nụ cười và ánh mắt đó!). Những bức thư gần đây rất vui vẻ và thiết tha, nhưng ý nghĩa thì để nói với những đứa con gái cũng như với tôi. Thỉnh thoảng lại có những câu thực sự nồng nàn lại có vẻ lạc lõng với giọng điệu bình thường và có vẻ như bắt buộc. Những bức thư của tôi – nước mắt của tôi trào ra khi cố gắng đọc lại chúng.

Tôi đã đọc lại chúng và cảm giác bức bối vẫn không thể dứt bỏ được. Những bức thư đầu tiên của tôi cùng điệu với những bức thư của Maurice, thiết tha, yêu đương và hạnh phúc. Những bức thư sau đó lại thể hiện vẻ hơi than vãn và gần như than phiền. Tôi đã quá vui sướng tuyên bố rằng chúng tôi vẫn yêu nhau như ngày đầu tiên. Tôi đặt ra những câu hỏi cần phải đáp lại – làm sao tôi có thể hài lòng về những lời đáp lại đó khi mà tôi biết rằng mình đã hiểu sai sự thật về anh cơ chứ? Nhưng tôi đã không nhận ra. Tôi đã quên, quên gần hết. Bức thư anh gửi cho tôi, mà tôi đã bảo với anh là đã đốt nó đi sau cuộc nói chuyện bằng điện thoại, là bức thư nào? Tôi chỉ nhớ mang máng: Lúc đó tôi đang ở Mougins với bọn trẻ; anh đã hoàn tất việc chuẩn bị cho kỳ thi; tôi đã bức với anh vì không viết thư thường xuyên; anh đã trả lời một cách gay gắt, rất gay gắt rồi cúp máy. Như người mất trí, tôi quay số lại; anh nói anh rất hối hận; anh đã van tôi hãy đốt bức thư đó đi. Ngoài ra còn có việc nào khác mà tôi phải chôn vùi đi không?

Tôi luôn tự tưởng tượng là phải thật thà. Thật đáng sợ khi nghĩ rằng đằng sau quá khứ của bản thân, tôi chẳng còn gì nữa ngoài bóng tối bao phủ.

Hai hôm sau

Colette đáng thương! Tôi đã gọi điện cho nó hai lần, nói năng rất vui vẻ để nó khỏi lo lắng. Nhưng nó vẫn lấy làm ngạc nhiên khi thấy tôi không tới thăm và cũng chẳng mời nó đến chơi. Nó bấm chuông và đập mạnh cửa đến nỗi tôi phải mở cửa cho nó vào. Trông nó có vẻ bị sốc và ngạc nhiên ghê gớm đến nỗi tôi phải tự ngó lại mình. Tôi nhìn căn hộ và hết sức kinh ngạc vì sự bừa bộn và bẩn thỉu. Nó gọi đầu cho tôi, và chuẩn bị một túi đồ để tôi tới ở với nó. Người đàn bà giúp việc sẽ dọn dẹp mọi thứ. Ngay khi Jean-Pierre đi khỏi, tôi chộp lấy Colette và đặt ra vô số câu hỏi. Tôi và cha nó, liệu chúng tôi có cãi nhau quá nhiều không? Có một lúc, vâng, nó đã tỏ ra rất sợ hãi, vì cho tới lúc đó mọi chuyện giữa chúng tôi vẫn rất tốt. Nhưng sau khoảng khắc sợ hãi đó, nó không biểu lộ một tình cảm gì cả, ít nhất là cho tới khi nó đi khỏi.

“Mọi chuyện không còn như trước kia đúng không?”

Nó nói nó còn quá trẻ nên không nhận biết được toàn bộ. Nó sẽ cố gắng để giúp tôi giải quyết vấn đề này. Tôi nghĩ tôi có thể nói, căn cứ vào giọng của nó, rằng nó đang giấu tôi điều gì đó – có vẻ như là nó có những suy nghĩ riêng muốn nói ra. Có phải tôi đã trở nên quá đáng? Thực sự quá đáng? Lúc này tôi, vâng, tất nhiên là phờ phạc, hốc hác, tóc tai bù xù, da dẻ bẩn thỉu. Thế còn tám năm trước? Tôi không dám hỏi nó rằng liệu tôi có đàn độn không? Hay ít nhất là không đủ thông minh đối với Maurice? Những câu hỏi thật khủng khiếp!

Ngày 19-1

Có thể là sự thực chẳng? Tôi sắp sửa được nhận phần thưởng về những cố gắng của mình, trong việc để Maurice ra đi tự do chứ không bám lấy anh chẳng? Lần đầu tiên trong nhiều tuần lễ, tối hôm

qua tôi ngủ mà không có cơn ác mộng nào và cổ họng không còn bị tắc nghẹn nữa. Hy vọng mỏng manh. Tôi đã đến hiệu làm đầu, vào thẩm mỹ viện. Tôi mặc rất diện, ngôi nhà sáng lên bởi sự sạch sẽ và thậm chí tôi còn mua hoa khi Maurice về. Thế nhưng những từ đầu tiên cả anh vẫn là: “Trông em có vẻ ốm quá!” Sự thực là tôi đã sụt mất khoảng 4 kg. Khi Colette tới, tôi đã bắt nó phải thề không được kể với anh về tình trạng của tôi nhưng tôi chắc là nó đã kể. Có lẽ nó làm như vậy là đúng. Anh bế tôi lên và nói: “Em yêu đáng thương của anh!”

- Nhưng em khỏe mà. – Tôi nói (tôi đã làm vài viên Librium. Tôi muốn được thư giãn). Và nỗi ngạc nhiên lớn nhất của tôi là trong mắt anh, tôi thấy những giọt long lanh.

- Anh đã cư xử như một kẻ tệ bạc!

Tôi nói, “Yêu một phụ nữ khác không phải là tệ bạc. Anh không thể dừng được.”

Anh nhún vai nói: “Có phải anh thực sự yêu cô ấy chẳng?”

Trong suốt hai ngày qua tôi cũng bị ám ảnh bởi lời đánh giá đó. Họ đã ở cùng nhau nửa tháng, trong sự tự do và cảnh đẹp núi non, và khi trở lại anh nói: “Anh có thực sự yêu cô ấy không nhỉ?” Cái cuộc tình dài dằng dặc này đã bắt đầu làm vơi bớt lòng say mê của anh. Anh lại nói: “Anh không muốn như thế! Anh không muốn làm em đau khổ!”

Nếu như anh chỉ muốn trút cơn thịnh nộ ngó ngán xuống đầu tôi, tôi sẽ không còn hy vọng nữa. Nhưng ngay trước mặt tôi anh đã nói to lên rằng “Không biết anh có thực sự yêu cô ấy không”. Và tôi tự nhủ rằng có lẽ đây là khởi đầu của thời kỳ tan vỡ, nó sẽ tách anh ra khỏi Noellie và mang trả anh lại cho tôi.

23-1

Buổi tối nào anh cũng ở nhà. Anh mua một số đĩa nhạc mới và chúng tôi cùng nghe. Anh hứa là chúng tôi sẽ có một chuyến đi ngắn tới miền Nam vào cuối tháng Hai.

Người ta sẵn sàng thông cảm với người khác lúc buồn hơn là lúc vui. Tôi bảo với Marie Lambert rằng Noellie đã bộc lộ đúng bản chất của cô ta ở Courchevel và Maurice, không nghi ngờ gì nữa, đang quay về với tôi. Chị nó có vẻ không nhiệt tình: “Nếu như vậy, mọi chuyện sẽ tốt hơn nhiều”. Cuối cùng chị chẳng cho tôi một lời khuyên nào ra hồn cả. Tôi chắc rằng họ đang nói sau lưng tôi về chuyện này. Họ có những quan niệm riêng về vấn đề của tôi. Tôi nói với Isabelle: “Chị đã đúng khi ngăn tôi không làm những việc không thể sửa chữa được. Về cơ bản mà nói Maurice chưa bao giờ lại không yêu tôi cả”.

- Tôi dám nói... – chị trả lời bằng một giọng có vẻ nghi ngờ?

Tôi đã phản ứng lại rất ghê: “Chị dám nói ư? Chị cho rằng anh ấy không yêu tôi nữa? Trước đây chị thường khẳng định với tôi rằng anh ấy có...”.

- Tôi không nhớ chính xác điều gì cả. Tôi chỉ có một cảm giác rằng anh ta không biết bản thân mình muốn gì?

- Gì cơ? Chị đã nghe thấy điều gì mới à? Có đúng không?

Tôi không thể biết được chị có thể đã nghe thấy điều gì. Chỉ đơn giản là chị có vẻ hoài nghi, chị an ủi tôi lúc tôi nghi ngờ, nhưng chị lại nghi ngờ vào đúng lúc này, khi tôi đã bắt đầu có một chút hy vọng.

24 tháng Giêng

Nhế ra tôi nên cúp máy, hoặc phải nói rằng “Anh ấy không có nhà” hoặc không trả lời gì cả. Anh đang đọc báo bên cạnh tôi thì chuông điện thoại reo, Noellie. Đây là lần đầu tiên và rất lịch sự: “Xin cho tôi nói chuyện với Maurice”.

Một cách ngớ ngẩn tôi chuyển máy cho anh. Anh không dám nói gì cả. Trông anh cực kỳ bối rối. Anh phải nhắc lại vài lần: “Không, không thể được đâu”, và cuối cùng anh nói: “Thôi được, anh sẽ đến”.

Ngay khi anh đặt ống nghe xuống, tôi òa khóc: “Anh sẽ không đi! Cô ta còn dám làm phiền anh cả ở đây nữa!”

- Nghe nào. Anh và cô ấy đã có một cuộc cãi cộ ghê gớm. Cô ấy thất vọng vì chẳng nhận thấy một tín hiệu thiện cảm nào ở anh cả.
- Em cũng đang thất vọng đây, vì em chưa bao giờ gọi điện khi anh ở nhà Noellie cả.
- Anh van em, xin em đừng làm mọi chuyện rắc rối với anh, Noellie có thể tự vẫn.
- Ồ, tiếp đi.
- Em không biết cô ấy.

Anh đi tới đi lui, đá vào chiếc ghế bành và tôi hiểu rằng dù bất luận có chuyện gì xảy ra anh cũng sẽ ra đi. Chúng tôi đã có những ngày qua rất tốt đẹp bên nhau và một lần nữa tôi lại nhát gan: “Vậy thì anh đi đi”. Nhưng ngay khi anh trở lại tôi sẽ nói. Không để gây chuyện với anh, nhưng tôi cũng không muốn bị đối xử như một tấm thảm chùi chân.

Ngày 15.1

Tôi đã quát ầm lên. Anh gọi điện cho tôi để báo rằng anh sẽ qua đêm ở nhà Noellie, rằng anh KHÔNG THỂ bỏ mặc cô ta trong tình trạng như hiện nay.

Tôi phản đối. Anh cúp máy. Tôi quay số đến đó chuông kêu rất lâu, nhưng họ không nhắc máy. Tôi gần như nhảy bổ vào một chiếc xe để đến nhà Noellie. Nhưng đến cửa tôi dừng lại. Tôi không dám đối mặt với cái nhìn của Maurice. Tôi bước ra, đi bộ trong cái lạnh lẽo của màn đêm, tôi không trông thấy gì, cũng không dừng lại, cho tới khi kiệt sức. Một chiếc xe chở tôi về nhà và tôi ngã vật xuống, để nguyên cả quần áo, lăn ra chiếc đi văng trong phòng khác. Maurice đã đánh thức tôi dậy: “Tại sao em không lên giường ngủ?” Trong giọng nói của anh có chưa đựng nổi tức giận. Một cuộc cãi vã ghê gớm. Tôi nói rằng anh đã ở với tôi chỉ vì anh cãi nhau với Noellie, rằng ngay từ cái vẩy tay đầu tiên của cô ta anh đã chạy xô đến, rằng tôi có lẽ chết vì đau khổ.

- Em đã không công bằng, – anh nói một cách thiếu kiên nhẫn. – Nếu em muốn biết thì chúng ta cãi nhau là do em.

- Em?

- Cô ấy muốn chúng ta tiếp tục đi nghỉ trên núi.

- Anh có thể nói rằng cô ta muốn anh chấm dứt với em! – Tôi khóc, khóc... – Em biết rõ rằng cuối cùng rồi anh cũng sẽ bỏ em.

30-1

Chuyện gì đang diễn ra? Họ đã biết được những gì? Họ không còn đứng về phía tôi nữa. Isabelle, hôm kia... tôi đã cãi nhau với chị ta. Tôi đổ lỗi cho chị ta là đã cho tôi những lời khuyên không tốt. Tôi đã chịu đựng, đã chấp nhận mọi thứ, ngay từ hồi đầu. Kết quả – Maurice và Noellie đối xử với tôi như một tấm chùi chân. Chị ta hơi bệnh vực bản thân: “Lúc đầu chị không biết rằng đó là vấn đề của một quan hệ lâu dài”.

- Nhưng chị cũng không chịu đồng ý rằng Maurice là một kẻ tệ bạc?

Chị phản đối: “Không, Maurice không phải là một kẻ tệ bạc! Anh ta là một người đàn ông bị kẹt giữa hai người phụ nữ. Tất nhiên, không có ai trong trường hợp đó là ánh sáng rực rỡ cả”.

- Anh ấy không bao giờ bị bắt buộc phải tự đẩy mình vào trong hoàn cảnh đó.

- Chuyện ấy có thể xảy ra với những người tử tế.

Chị khoan dung với Maurice bởi chị đã rút ra được nhiều điều từ Charles. Nhưng quan hệ của họ lại hoàn toàn khác hẳn.

- Tôi không còn tin Maurice là người tử tế nữa, – tôi nói. – Tôi phát hiện ra anh là kẻ có đầu óc nhỏ nhen. Tôi đã làm cho tính phù phiếm của anh bị tổn thương khi không vui mừng với những thành công của anh.

- Thế là cô không công bằng rồi. – Chị nói có vẻ gay gắt. – Nếu một người đàn ông muốn nói chuyện về công việc của mình, đó không

phải là sự phù phiếm. Tôi cứ luôn lấy làm lạ là tại sao cô ta lại ít lưu tâm tới công việc của Maurice đến vậy.

- Tôi chẳng thấy thích thú gì khi nói về điều đó cả.

- Không thích. Nhưng chắc chắn là anh ấy sẽ thích kể với cô về những khó khăn và về những gì mà anh khám phá ra.

Một thoáng nghi ngờ lóe lên trong óc, tôi hỏi: “Chị đã gặp Maurice à? Anh ấy đã nói chuyện với chị à? Anh ấy đã ở bên chị à?”

- Cô nói vớ vẩn gì thế?

- Tôi rất lấy làm ngạc nhiên rằng chị lại đứng về phía anh ấy. Nếu như anh ấy là một người tử tế thì tôi là người hoàn toàn sai ư?

- Không phải. Có thể có những người không cùng quan điểm với nhau nhưng chẳng ai trong số họ sai cả.

Chị ta hát bằng một giọng khác trước. Còn những từ ngữ mà họ giữ lại sau lưỡi là gì?

Tôi đi về nhà, rất chậm. Thế là lại như cũ! Anh dành mọi thời gian cho Noellie. Trong những khoảnh khắc hiếm hoi thì anh lại tránh việc chỉ có một mình chúng tôi với nhau – anh đưa tôi đi nhà hàng hay đến nhà hát. Anh làm như vậy là đúng, sẽ ít đau khổ hơn nếu như chúng tôi không phải ở cùng nhau trong cái gọi là nhà mình.

Colette và Jean-Pierre rất tốt. Chúng rất quan tâm tới tôi. Chúng đưa tôi đi ăn tối ở Saint-Germain-des-Prés, nơi có nhạc rất hay, trong đó có một đĩa nhạc trữ tình mà tôi và Maurice vẫn thường nghe, và tôi nhận ra rằng đó là quá khứ của mình cùng toàn bộ cuộc sống của mình đang bị tước đoạt. Bỗng nhiên tôi thấy choáng váng, có vẻ như muốn bật khóc. Nhưng tôi đã trở lại bình thường được ngay. Song điều đó lại làm Colette bị sốc. Nó trở nên giận dữ: “Con không thể chịu đựng nổi cảnh cứ phải nhìn mẹ khóc thế này. Ba đã đối xử với mẹ như thế thì mẹ hãy gửi hết đồ đạc của ông ấy đến nhà người đàn bà đó và mẹ sẽ cảm thấy thoải mái hơn”.

Chỉ cách đây một tháng nó đã không khuyên tôi như vậy.

Thực ra, nếu là người cam chịu thì tôi đã bảo Maurice đi rồi.

Nhưng cơ hội cuối cùng của tôi là Noellie, và hơn nữa, cũng vì tôi bám vào chuyện đó, có thể sẽ làm cho Maurice động lòng. Và rồi thậm chí nếu anh không thường xuyên ở đây thì dẫu sao nó vẫn là nhà anh. Tôi không phải đang sống trong một hoang mạc. Yếu đuối, nhút nhát, nhưng không có lý do gì để tôi phải tự hành hạ mình, tôi đang gắng sống.

Tôi nhìn vào bức tượng nhỏ người Ai Cập mà chúng tôi đã cùng mua. Nó được chất chứa đầy ấp bởi tình yêu và màu xanh của bầu trời. Nó đứng đó, trần trụi, hoang vắng. Tôi cầm nó lên tay và khóc. Không bao giờ tôi còn được đeo chiếc vòng cổ Maurice đã tặng tôi nhân dịp sinh nhật lần thứ bốn mươi nữa. Mọi thứ, mọi vật xung quanh tôi, bề mặt đều bị xóa đi như bị đổ chất axit vào. Chẳng còn gì sót lại ngoài bộ xương, với trái tim tan vỡ.

31-1

Tôi đang mất dần hết tất cả, lúc nào cũng như bị rơi xuống, xuống thấp. Maurice tử tế và rất quan tâm, nhưng anh không thể thú nhận rằng anh rất vui mừng khi quay lại với Noellie. Giờ đây sẽ chẳng khi nào anh còn nói với tôi rằng: “Anh có thực sự yêu cô ấy chẳng?” Hôm qua tôi đã đi ăn tối với Isabelle, và tôi đã đổ sụp xuống vai chị, thổn thức. May thay lúc đó chúng tôi lại ở trong một quầy bar khá tối. Chị nói tôi đang dùng quá liều thuốc kích thích cùng thuốc giảm thống và tôi đang tự hành hạ bản thân. (Đúng là tôi đã hoàn toàn bị rối loạn. Sáng nay tôi thấy có kinh, như là sớm hơn nửa tháng so với bình thường). Marie Lambert khuyên tôi tới chỗ một bác sĩ tâm linh học, không phải để xét nghiệm mà là để điều trị tạm thời nhằm dịu nỗi đau. Nhưng ông bác sĩ đó có thể làm gì cho tôi?

Ngày 2-2

Tôi đã tự nhủ là sẽ đuổi Diana ra khỏi nhà, nhưng giờ đây tôi chỉ còn là một kẻ yếu ớt, ẻo lả. Làm sao trước kia tôi lại chơi với chị ta cơ chứ? Chị ta đùa với tôi như không có chuyện gì xảy ra.

- Ôi, trông cô gầy và ốm quá!

Tôi cảm thấy ngay lập tức là chị ta đã vượt ra ngoài cả mức tò mò, và cả sự xấu tính. Lẽ ra tôi không được để chị ta vào. Chị ta bắt đầu thốt ra những lời ngớ ngẩn như trẻ con. Tôi không nghe. Bỗng nhiên, chị ta chộp lấy tôi: “Tôi rất đau lòng khi thấy cô trong tình trạng thế này, cô phải đứng lên, ổn định lại mình, đi chơi xa hay đi du lịch đâu đó chẳng hạn. Nếu không cô sẽ bị suy sụp tinh thần đấy”.

- Tôi rất khỏe.

-Ồ, thôi nào, thôi nào! Cô đang gặm nhấm trái tim mình thì có. Hãy tin tôi, sẽ đến lúc phải biết đầu hàng là thế nào chứ?

Chị ta giả vờ lưỡng lự: “Không có ai dám nói cho cô biết sự thật, về phần tôi, tôi cho rằng cố gắng thương hại người khác cuối cùng chỉ làm hỏng người ta mà thôi. Cô phải tin chắc trong đầu là Maurice yêu Noellie, điều này rất nghiêm túc”.

- Có phải chính Noellie đã nói với chị không?

- Không chỉ có Noellie. Tất cả bạn bè, những người đã gặp họ ở Courchevel đều bảo thế. Hai người dường như quyết định sống chung với nhau.

Tôi cố gắng hết sức để không tỏ thái độ gì: “Maurice cũng nói dối Noellie như đã nói dối tôi”.

Diana nhìn tôi một cách thương hại: “Như tôi đã nói với cô, Noellie không phải là loại đàn bà để mình bị coi thường. Nếu như Maurice không làm theo ý muốn của Noellie, cô ta sẽ bỏ rơi anh ấy. Và tất nhiên là anh ấy biết điều đó. Tôi sẽ lấy làm ngạc nhiên nếu Maurice không hành động một cách *phù hợp*”. Nói xong chị ta đi ngay lập tức. Ở đây tôi có thể nghe thấy tiếng chị: “Khổ thân Monique! Trông cô ấy mới đáng thương làm sao! Cô ấy vẫn còn chưa chịu mở mắt ra cơ chứ!” Đàn bà. Tất nhiên là Maurice yêu Noellie, anh sẽ không hành hạ tôi nữa làm gì.

Ngày 3-2

Nhế ra tôi đã không được đặt ra các câu hỏi, những câu mà tôi vừa đưa ra anh đã chớp lấy ngay lập tức. Tôi đã hỏi Maurice: “Có đúng là Noellie nói rằng anh dự định sẽ sống với cô ta không?”

- Cô ấy không thể nào nói ra điều đó được, bởi vì nó không đúng sự thực. – Sau đó hơi lưỡng lự, anh tiếp. – Em là người hay quan tâm đến người khác, em nên sống một mình trong một thời gian. Giữa chúng ta có một sự cân bằng, sự căng thẳng này sẽ biến mất nếu có thời gian, tất nhiên chúng ta phải sống cách xa nhau.

- Anh muốn bỏ em?

- Không, tất nhiên là không. Chúng ta vẫn có thể thỉnh thoảng gặp gỡ nhau.

- Em không thể chịu đựng được điều đó! – Tôi kêu lên. Anh nắm vào vai tôi nói một cách nhẹ nhàng. – Dừng lại! Dừng lại! Đó chỉ là một ý nghĩ vớ vẩn của anh. Nếu như em thấy không thể chấp nhận được, anh sẽ rút lui ý kiến đó.

Noellie muốn anh bỏ tôi, cô ta thúc bách anh. Cô ta đang gây nên những vụ cãi vã. Tôi chắc chắn như vậy. Chính cô ta đã thúc đẩy sự việc. Tôi sẽ không bỏ cuộc đâu.

Ngày 6 tháng 2

Khi tình yêu cuộc sống đã mất, thậm chí những thứ đơn giản nhất bạn cũng cần những cố gắng quá mức để thực hiện. Ngay từ buổi tối tôi đã sắp sẵn bình trà, chén và xoong nôi. Tôi đặt chúng đâu vào đấy để cho sự bắt đầu cuộc sống vào sáng hôm sau sẽ cần ít nỗ lực hơn. Và thậm chí như vậy tôi vẫn không thể tự mình thúc đẩy làm cái việc bò ra khỏi giường ngủ để bắt đầu một ngày mới. Tôi cho người phụ nữ giúp việc đến vào buổi chiều để có thể nằm lại giường tới lúc nào tôi muốn. Đôi khi tôi tỉnh giấc vào đúng lúc Maurice về nhà ăn trưa, lúc một giờ. Hoặc nếu anh không về thì đúng vào lúc đó bà Dormoy tra chìa khóa vào ổ. Maurice cau mày khi thấy tôi mặc bộ quần áo ngủ và đầu tóc vẫn chưa chải vào lúc một giờ chiều. Anh cho rằng tôi đang giả vờ thất vọng để kêu gọi lòng thương hại của anh, hay ít nhất cho là tôi đã không có những cố gắng cần thiết “để

đương đầu với tình huống một cách đúng mức”. Anh đã nói đi nói lại với tôi biết bao nhiêu lần: “Em phải tới chỗ bác sĩ thần kinh thôi”.

Tôi vẫn tiếp tục có kinh. Giả như tôi có thể thoát khỏi cuộc sống mà không cần phải có một nỗ lực nhỏ nhoi nào.

Trong toàn bộ chuyện này phải có một sự thật tồn tại. Tôi sẽ đáp máy bay đi New York để hỏi Lucienne sự thật. Nó không yêu tôi, như vậy nó sẽ kể cho tôi. Rồi sau đó tôi sẽ tổng khứ đi tất cả những gì xấu xa, tất cả những gì làm hại tôi. Tôi sẽ đặt mọi thứ giữa tôi và Maurice vào đúng vị trí trước kia của nó.

Tối qua, lúc Maurice về, tôi đang ngồi trong phòng khác, trong bóng tối, mặc bộ đồ ngủ. Đó là ngày chủ nhật và khi tôi tỉnh dậy đã vào giữa buổi chiều. Tôi đã ăn một lát giảm bông, uống một chút cô nhắc. Và sau cùng tôi ngồi ở đó, đầu óc lớn vờn những suy nghĩ. Trước lúc anh về, tôi đã uống mấy viên thuốc giảm thống và quay lại ngồi trong ghế bành, thậm chí không còn có ý nghĩ bật đèn lên nữa.

- Em đang làm gì thế? Sao không bật đèn lên?

- Tại sao em lại phải làm như vậy.

Anh rầy là tôi một cách thương yêu nhưng đằng sau sự tử tế là vẻ bức mình. Tại sao tôi không tới thăm bạn bè? Tại sao tôi không đến rạp chiếu bóng? Anh kể cho tôi tới năm bộ phim đáng xem. Khi xưa, tôi có thể tự mình tới rạp chiếu bóng hay thậm chí tới rạp hát. Bởi tôi không cô đơn vì có sự hiện diện của anh ở đó, trong tôi và xung quanh tôi. Giờ đây đã đến lúc tôi phải tự nói với bản thân là “Tôi đang cô đơn”. Và tôi sợ.

- Em không thể tiếp diễn như thế này.

- Thế nào cơ.

- Không ăn, không thay quần áo, khép kín bản thân trong căn hộ này.

- Sao lại không?

- Em sẽ ốm hoặc đầu óc em sẽ bị suy sụp. Phần anh, anh chẳng giúp em được, bởi anh không biết gì về chuyện đó, nhưng anh xin

em hãy đến chỗ một bác sĩ thần kinh đi – Tôi nói không. Anh cứ nài ép tôi. Cuối cùng, trở nên mất bình tĩnh, anh nói – Làm sao mà em lại có thể hy vọng thoát khỏi cảnh đó cơ chứ. Em chẳng làm gì cả.

- Thoát khỏi gì cơ?

- Khỏi sự suy sụp này. Bất cứ ai cũng sẽ nói rằng em đang chìm sâu một cách cố tình.

Thế là anh đã thôi không nhận trách nhiệm về mình. Anh cho rằng tôi đang cố đe dọa anh bằng cách tỏ ra buồn rầu để ngăn anh khỏi đi. Có lẽ anh đúng. Liệu tôi có biết mình là người thế nào không? Có lẽ là một loại đĩ, sống nhờ vào cuộc sống người khác, vào Maurice, vào con gái, vào những người bệnh mà tôi tuyên bố giúp đỡ họ. Một kẻ ích kỷ trong tôi vẫn không đi. Tôi để mặc mình gầy đi, làm cho mình bị ốm với dự định khiến anh mềm lòng. Một người hoàn toàn suy sụp, mục nát đến tận xương tủy, khơi gợi lòng thương hại nơi anh. Nhẽ ra tôi phải bảo anh hãy đến ở với Noellie, hãy hạnh phúc không có tôi. Nhưng tôi không đủ can đảm làm như vậy. Trong một giấc mơ, tôi thấy mình mặc bộ quần áo màu xanh da trời và bầu trời cũng xanh.

Những nụ cười, những cái nhìn, những lời nói – chúng không thể nào biến mất. Chúng cứ bay quanh quẩn đâu đây trong căn hộ này, những lời nói mà tôi vẫn thường nghe. Bên tai tôi văng vẳng một giọng nói âu yếm: “Em yêu, người tình, người tình của anh...”. Tôi đã chớp lấy những cái nhìn và nụ cười khi nó đi qua và bỗng nhiên tạt vào mặt Maurice, và rồi mọi chuyện lại như cũ.

“Khi con người ta rơi xuống thấp thì mọi hoạt động phải nhằm hướng lên trên”. Marie Lambert đã nói thế. Thật là ngớ ngẩn! Người ta có thể luôn bị rơi xuống thấp hơn, và thấp hơn, vì nó không có đáy. Chị nói thế cốt để thoát khỏi tôi. Chị mệt mỏi vì tôi. Tất cả họ đều mệt mỏi vì tôi. Isabelle, Diana, Colette, Marie Lambert – tất cả họ đều ngán đến tận cổ – và Maurice...

Có một người đàn ông đã mất đi cái bóng của mình. Tôi không biết chuyện gì xảy ra với anh ta nhưng thật là ghê gớm. Theo tôi, tôi đã để mất hình ảnh của bản thân mình. Tôi đã không quan sát nó

thường xuyên, nhưng nó ở đó, trên cái phong cảnh như là Maurice vẽ nó dành cho tôi. Một người phụ nữ có thực, với tấm lòng ngay thẳng, không khoan nhượng, nhưng vẫn không hiểu, khoan dung, nhạy cảm và sâu sắc, nhận biết được về mọi thứ và mọi người, tha thiết với những người mình yêu mến và mang lại hạnh phúc cho họ. Một cuộc sống tốt đẹp, hạnh phúc, toàn những giai điệu vui vẻ. Giờ đây nó tối om. Tôi không thể trông thấy mình nữa và người khác trông thấy gì? Có lẽ nực cười lắm.

Có những âm mưu ở sau lưng tôi, giữa Colette và cha nó, giữa Isabelle và Marie Lambert, giữa Isabelle và Maurice

Ngày 20-2

Tôi đã kết thúc bằng cách chịu thua họ. Tôi rất lo ngại về tình trạng kinh nguyệt của mình và cách nó ra khỏi người tôi. Sợ hãi sự im lặng, tôi đã gọi điện cho Isabelle ba lần trong một ngày và gọi điện cho Colette vào lúc nửa đêm. Và giờ đây tôi đang bắt một người phải nghe tôi nói, thật là buồn cười quá. Anh ta giục tôi hãy tiếp tục với quyển nhật ký này, và tôi thấy rõ là anh đang cố gắng đưa tôi trở lại sự quan tâm đến bản thân, để xây dựng lại cuộc sống riêng của mình. Nhưng điều duy nhất có tác dụng là Maurice. Bản thân tôi có ý nghĩa thế nào? Tôi chưa bao giờ để tâm tới. Trước đây tôi thấy an tâm bởi có anh yêu tôi. Nếu như giờ đây anh không còn yêu tôi nữa... Chỉ có sự chuyển tiếp luôn ám ảnh trong óc tôi. Làm sao tôi có thể tồn tại suy nghĩ trong đầu rằng anh không còn yêu tôi nữa? Hoặc là tôi không có suy nghĩ đó, và anh là một kẻ tệ bạc – một kẻ đáng bị trừng phạt. Còn kẻ đồng lõa với anh thì sao? Ông tiến sĩ Marquet đã đặt vấn đề sang một khía cạnh khác – cha mẹ tôi, cái chết của cha tôi, ông ta muốn tôi kể về bản thân còn tôi thì chỉ muốn nói chuyện về Maurice và Noellie. Tuy nhiên, tôi đã hỏi ông rằng liệu ông có nghĩ tôi là một người thông minh không? Chắc chắn là có, nhưng trí thông minh không phải là một tính cách có thể tồn tại độc lập trong khi tôi vẫn cứ đi chuốc lấy sự suy thoái của bản thân, trí thông minh không còn trong tôi nữa.

Maurice đối xử với một thái độ nhẹ nhàng pha lẫn vẻ bức mình ẩn giấu bên trong mà các bác sĩ chỉ dành cho những người bệnh. Anh tỏ ra kiên nhẫn, quá kiên nhẫn tới mức tôi muốn hét lên, và thực tế tôi đã làm thế vài lần. Hóa điên ư? Có lẽ là lối thoát tốt. Nhưng Marquet trấn an tôi muốn hét lên, và thực tế tôi đã làm thế vài lần. Hóa điên ư? Có lẽ là lối thoát tốt. Nhưng Marquet trấn an tôi rằng điều đó chẳng có gì là nguy hiểm cả. Cơ thể tôi vẫn rất khỏe mạnh. Thậm chí cả uống rượu và hút thuốc cũng chưa bao giờ đẩy tôi đi quá xa mức cân bằng.

Ngày 23-2

Tôi đã sạch kinh. Và tôi cố gắng ăn một chút gì đó. Bà Dormoy hôm qua rất vui vì tôi đã xơi hết toàn bộ số bánh soufflé với pho mát do bà làm. Tôi thấy bà có vẻ cảm động. Qua một cơn ác mộng dài dằng dặc mà tôi chỉ vừa mới trải qua, không ai khác, lại có thể tử tế và tốt bụng hơn cả. Mỗi tối, tôi lại thấy chiếc áo ngủ được giặt sạch sẽ đặt ngay ngắn dưới gối. Vì vậy có những khi, thay vì để nguyên cả quần áo đi ngủ, tôi đã mặc nó vào và bởi vì nó rất sạch sẽ nên buộc tôi phải rửa mặt và đánh răng. Vào buổi chiều bà thường nói với tôi: “Tôi chuẩn bị bồn tắm cho cô rồi đấy”, và tôi sẽ đi tắm. Bà làm các món ăn nhẹ mà không đợi tôi yêu cầu. Và tôi thấy xấu hổ, xấu hổ về kiểu tự bỏ mặc mình. Tôi thì càng ngày càng thừa thãi còn bà chẳng có chút gì.

Tiến sĩ Marquets nói “cộng tác”, không sao. Giờ đây tôi đang rất sẵn sàng để tìm lại bản thân. Tôi đứng trước gương, trông tôi mới xấu xí làm sao! Thân thể thì không hấp dẫn! Từ bao giờ? Tôi dường như hoàn toàn hài lòng về các bức ảnh của mình chụp cách đây hai năm. Vào giờ này năm ngoái thôi, trông tôi cũng không đến nỗi tệ thế, nhưng vì chúng là ảnh tự chụp lấy. Sự bất hạnh trong năm tháng qua đã làm tôi thay đổi chăng? Hoặc có phải tôi đang bị trượt nhanh xuống dốc cuộc đời?

Cách đây một tuần, tôi đã viết thư cho Lucienne. Nó đã trả lời bằng một bức thư đầy tình yêu thương. Nó thực sự lo lắng cho tôi, và bảo tôi hãy quên chuyện đó đi. Nó gợi ý rằng tôi nên tới New York với

nó, tôi có thể ở đó hai tuần, chúng tôi sẽ chuyện trò với nhau và làm cho đầu óc tôi gạt bỏ hết mọi thứ. Nhưng bây giờ tôi không muốn đi. Tôi muốn đấu tranh ở đây, ngay tại chỗ.

Trước đây mỗi khi nghĩ tới điều đó tôi vẫn thường nói: “Tôi sẽ không đấu tranh đâu!”

Ngày 16-2

Nghe lời bác sĩ, tôi đã chấp nhận làm một công việc. Tôi đến phòng các tạp chí xuất bản định kỳ ở Thư viện Quốc gia để tìm kiếm số tạp chí về y học cho một sinh viên đang viết về lịch sử ngành Y. Chẳng hiểu công việc này có thể giải quyết được các vấn đề của tôi ra sao? Tôi chẳng hai lòng một chút nào về việc này.

Ngày 3-3

Chúng tôi lại ở đây! Tôi được đưa đến chỗ bác sĩ. Tôi buộc phải hồi sức lại một chút trước khi chịu quả đấm cuối cùng. Cũng giống như các ông bác sĩ Nazi, những người đưa bệnh nhân trở lại cuộc sống để họ tiếp tục bị hành hạ trở lại. Tôi quát vào mặt ông ta: “Nazi! Đồ tra tấn”. Ông ta có vẻ buồn rầu. Thực sự chính ông ta mới là nạn nhân. Thậm chí ông ta đã đi quá xa khi nói với tôi: “Monique! Cô phải thương tôi chứ!”

Một lần nữa, ông lại giải thích cho tôi rằng sống chung sẽ chẳng tốt đẹp cho hai chúng tôi, rằng Maurice sắp sửa chuyển tới sống ở căn hộ của Noellie. Không phải thế, mà là anh sắp đi tìm chỗ cho bản thân. Điều đó không thể ngăn cản được công việc chúng tôi gặp nhau hay có những ngày nghỉ với nhau. Tôi nói rằng không. Tôi kêu khóc. Tôi phỉ báng ông ta và lần này ông không nói rằng ông sẽ từ bỏ ý định của mình.

Ôi thật là một công việc. Tôi đã bỏ cái công việc ngu ngốc này rồi.

Tôi nghĩ về câu chuyện của Poe, về những bức tường bằng thép đứng liền nhau và quả lắc với mép sắc như dao đang đung đưa trên trái tim tôi. Giờ thì nó sắp chạm vào da thịt tôi rồi.

Ngày 5-3

Ông bác sĩ nói với tôi: “Nếu có trạng thái tinh thần vững thì chắc hẳn sẽ tốt cho cô hơn, bằng cách ly thân trong một khoảng thời gian”.

Không biết Maurice có trả tiền để ông ta nói như vậy không?

Tôi nhìn thẳng vào mắt ông: “Thật lạ là sao trước đây ông không nói với tôi điều đó?”

- Tôi muốn cô tự nghĩ ra.
- Ý kiến đó không phải từ tôi mà là từ chồng tôi.
- Đúng. Thế nhưng chính cô đã nói với tôi về chuyện đó.

Và sau đó ông ta lại làm tôi hoang mang bởi những câu chuyện về sự mát mát, hồi phục lại tính cách, khoảng cách cũng được tính đến, vân vân... Chỉ toàn là an ủi.

Ngày 8-3

Ông bác sĩ đã thực tâm thông cảm vì sự suy sụp của tôi. Tôi chẳng còn một chút sức mạnh nào nữa, tôi cũng không còn cố gắng đấu tranh nữa. Maurice đang tìm kiếm một căn hộ đầy đủ tiện nghi, anh có vài cơ hội trong tầm tay.

Lần này thậm chí tôi chẳng buồn phản đối nữa. Thế nhưng cuộc nói chuyện vẫn làm tôi bị sốc. Không hề giận dữ, hờn toản xuống nước và trống rỗng, tôi bảo anh: “Có lẽ tốt hơn nếu như anh kể với em từ cuối kỳ nghỉ hoặc thậm chí hỏi ở Mourgins, rằng anh có ý định bỏ em”.

- Anh xin nói với em rằng anh không bỏ em.
- Đó chỉ là lời ngụy biện.
- Và trước đây anh cũng chưa có ý định gì về vấn đề này.

Có điều gì đó còn mập mờ ở đây: “Ý anh muốn nói là chúng ta sẽ ra tòa trong sáu tháng tới và rằng tôi đã làm tan vỡ hết các dịp may,

đúng không? Thật là độc ác”.

- Không bao giờ có chuyện đó. Người mà anh đang phải suy nghĩ chính là anh. Anh có hy vọng sẽ giải quyết ổn thỏa được với Noellie và em. Có lẽ đầu anh sắp vỡ tung lên mất. Thậm chí anh chẳng còn đầu óc đâu mà làm việc nữa.

- Chính Noellie là người cứ khẳng khẳng đòi anh phải đi.

- Cô ấy không thể chịu đựng được hoàn cảnh.

- Nếu như tôi hứng chịu hoàn cảnh tốt hơn, liệu anh có ở lại không?

- Nhưng em không thể. Thậm chí sự im lặng và tử tế của em làm cho trái tim anh tan nát.

- Anh bỏ đi chỉ vì thấy phải chịu đựng quá nhiều sự ngốc nghếch của tôi, đúng không?

- Ôi, xin em hãy hiểu cho anh! – Anh nói bằng giọng van nài.

- Tôi hiểu. – Tôi nói.

Có lẽ anh không nói dối, có lẽ anh đã không có dự định đó vào mùa hè này.

Nhưng Noellie đã quấy rầy anh. Có lẽ cô ta đã đe dọa là bỏ anh chẳng? Vì thế mà cuối cùng anh đã “quảng tôi xuống biển”.

Tôi nhắc lại: “Tôi hiểu. Noellie buộc anh phải trả lời là có hoặc không. Hoặc là anh bỏ tôi hoặc cô ta bỏ anh. Nếu thế thì, nói một cách hoàn toàn nhẹ nhàng, cô ta là đồ thú vật đáng ghê tởm! Có lẽ cô ta sẽ hoàn toàn đồng ý rằng anh nên chỉ dành cho tôi một vị trí nhỏ nhoi trong cuộc sống của anh?”

- Nhưng anh dành cho em cả một phần, một phần rất lớn.

Anh hơi lưỡng lự, liệu có phải anh sắp sửa phủ nhận hay thú nhận rằng anh đang đầu hàng Noellie? Tôi khuyến khích để anh nói tiếp: “Em không bao giờ tin rằng anh sẽ nhượng bộ đòi hỏi đó”.

- Ở đây không phải là vấn đề tối hậu thư hay ép buộc. Anh cần một chút yên tĩnh và tác biệt, anh cần một nơi cho riêng anh, rồi em sẽ

thấy mọi chuyện giữa chúng ta sẽ khá hơn.

Anh đã chọn một phương thức mà theo anh, sẽ làm tôi ít đau khổ nhất. Liệu có đúng không? Chẳng bao giờ tôi biết được. Nhưng mặt khác, trong một hay hai năm nữa, liệu tôi sẽ thế nào khi đã quen với việc đó, việc anh sẽ ở với Noellie. Tôi sẽ ở đâu? Trong nắm mồ chẳng? Trong một trại tâm thần? Tôi không quan tâm, không quan tâm tới một chút nào...

Anh cứ thúc giục tôi đi nghỉ hai tuần ở New York, Colette và Isabelle cũng vậy. Bọn họ có vẻ đặt kế hoạch với nhau và thậm chí có lẽ họ đã gợi ý cho Lucienne mời tôi. Họ giải thích cho tôi rằng sẽ ít đau khổ hơn nếu anh chuyển đi trong thời gian tôi đi vắng. Và thực tế, nếu phải nhìn thấy anh lấy đồ đạc trong nhà mang đi tôi sẽ không tránh khỏi bị suy sụp thần kinh. Thôi được. Tôi sẽ đi, có lẽ Lucienne sẽ giúp tôi hiểu được bản thân mặc dầu giờ đây nó chẳng có một ý nghĩa nào hết.

Ngày 15-3, New York

Tôi không thể tự ngăn mình khỏi hy vọng nhận được một bức điện, một cú điện thoại từ Maurice với nội dung như: “*Anh đã cắt đứt với Noellie*”, hoặc “*Anh đã thay đổi ý định. Anh đang ở nhà*”. Và tất nhiên là tôi không nhận được gì cả.

Có một thời tôi nghĩ rằng mình sẽ rất hạnh phúc nếu được đến thăm thành phố này. Giờ đây tôi đã ở đây, không thấy gì cả. Maurice và Collete đã đưa tôi ra sân bay, tôi đã uống không biết bao nhiêu viên thuốc an thần. Lucienne ra đón khi tôi đến nơi – một gói hàng được lăn qua lăn lại, một người bệnh tật, hay một kẻ khờ dại. Tôi ngủ thiếp đi trên máy bay, chẳng nghĩ ngợi gì cả và máy bay hạ cánh xuống một vùng sương mù. Lucienne trông mới chững chạc làm sao! Nó không còn là một cô gái nữa mà là một phụ nữ, rất tự tin. (Trước đây nó không thích người lớn. Cứ mỗi khi tôi bảo nó: “Thú nhận rằng mẹ đúng đi” thì nó lại kêu lên “Mẹ sai! Mẹ sai vì đã đúng!”) Nó lái xe chở tôi tới một căn hộ rất đẹp ở phố 50, căn hộ ấy bạn nó đã cho mượn trong hai tuần. Và lúc dỡ hành lý ra, tôi tự nhủ:

Mình sẽ buộc nó phải giải thích cho mình mọi thứ. Mình sẽ biết được tại sao mình bị người khác lên án. Nó sẽ làm mình dễ chịu hơn là lờ việc đó đi.

Nó nói: “Trông mẹ có gầy đi, nhưng như thế lại hay”.

- Thế trước đây mẹ béo quá à?

- Một chút. Bây giờ trông mẹ có vẻ hay hơn.

Giọng nói vững vàng, tự chủ của nó làm tôi dè dặt. Thế nhưng tôi đó tôi vẫn cố nói chuyện với nó (chúng tôi đã uống rượu cô nhắc trong một tiệm rượu nóng nực và ồn ào).

- Con đã chứng kiến cuộc sống của cha mẹ. – Tôi nói, – và theo như mẹ thấy, con đã phản đối. Vậy thì con đừng ngại gì cả. Hãy giải thích cho mẹ biết tại sao bố con không yêu mẹ nữa.

Nó mỉm cười một cách thông cảm: “Nhưng mẹ, mẹ có biết rằng sẽ là hoàn toàn tự nhiên nếu như sau mười lăm năm kết hôn người ta có thể không còn yêu nhau nữa. Điều đó chẳng có gì là ngạc nhiên cả!”

- Có những người yêu nhau suốt đời.

- Họ làm ra vẻ thế thôi.

- Hãy nghe này, con đừng có mà trả lời mẹ bằng cái vẻ chung chung như những người khác: *Đấy là chuyện bình thường, chuyện tự nhiên...* điều đó không làm cho mẹ an tâm đâu. Chắc chắn là mẹ phải mắc lỗi làm gì đó. Nhưng đó là lỗi làm gì?

- Lỗi của mẹ là cứ tin tưởng rằng tình yêu có thể kéo dài. Con giải quyết bằng cách: Ngay khi con bắt đầu thấy thích một người đàn ông thì con lại kiếm một người đàn ông khác.

- Nếu thế thì con chẳng bao giờ yêu ai cả.

- Tất nhiên là không.

- Cuộc sống mà không có tình yêu sẽ mang lại cái gì?

Tôi không thể nào lại có ước muốn rằng giá như trước đây tôi không yêu Maurice hoặc thậm chí giá như giờ đây tôi không còn yêu anh,

tôi chỉ muốn rằng anh yêu tôi.

Trong những ngày sau đó, tôi vẫn một mực khẳng định rằng: “Thế nhưng con hãy tin vào gia đình Isabelle, gia đình Diana, và Couturier đấy. Vẫn có những cuộc hôn nhân không bị đổ vỡ”.

- Đó chỉ là vấn đề thống kê thôi. Nếu như mẹ bỏ tiền bạc vào cuộc hôn nhân có tình yêu mẹ sẽ chuốc lấy hiểm họa là bị bỏ rơi vào lúc bốn mươi tuổi với hai bàn tay trắng. Mẹ không phải là trường hợp duy nhất đâu.

- Mẹ không muốn bay qua biển Atlantic chỉ để nghe con thốt ra những chuyện tầm phào ấy đâu.

- Còn xa đấy mới là chuyện tầm phào nếu như mẹ chưa bao giờ suy nghĩ về chuyện đó và giờ đây thậm chí mẹ cũng chẳng muốn tin vào chuyện đó nữa.

- Những con số thống kê không giải thích tại sao chuyện đó lại xảy ra với cá nhân mẹ thôi!

Lucienne bắt lức, nó thay đổi đề tài nói chuyện. Nó đưa tôi tới rạp chiếu phim, nhà hát, đi xem thành phố. Nhưng tôi vẫn tiếp tục gặt gao về chuyện đó.

- Trước đây đã bao giờ con có cảm giác rằng mẹ không hiểu và không để tâm đến bố không?

- Hồi con mới mười lăm tuổi tất nhiên là con có ý nghĩ như vậy, giống như tất cả những đứa con gái yêu mến bố chúng.

- Chính xác ra là con nghĩ thế nào?

- Rằng mẹ đã không ngưỡng mộ bố con lắm. Đối với con, bố như một siêu nhân.

- Mẹ đã sai lầm khi không quan tâm mấy đến công việc của bố. Con có cho rằng bố không đồng ý mẹ không?

- Vì cái gì cơ chứ?

- Vì điều đó hay vì bất cứ cái gì khác.

- Theo con biết thì không phải.
- Có phải bố mẹ đã cãi nhau quá nhiều không.
- Hồi con ở đó thì không.
- Có, vào năm 1955, Colette nhớ...
- Vì chị ấy cứ luôn luôn bám vào váy mẹ và chị ấy già dặn hơn mẹ.
- Vậy thì tại sao con lại tưởng tượng ra rằng bố đang rời bỏ mẹ.
- Vào độ tuổi đó đàn ông thường muốn bắt đầu một cuộc sống mới. Họ cho rằng nó sẽ tiếp tục mới mẻ trong suốt phần còn lại của đời họ.

Thực sự là tôi chẳng được gì từ Lucienne cả. Có phải nó nghĩ xấu về tôi đến nỗi nó thấy không thể nào kể với tôi được không?

Ngày 16-3

- Hãy nói về bản thân mẹ, con có cho rằng mẹ là người rất tệ không?
- Mẹ nói gì vậy!
- Mẹ biết mình là người làm cho người khác buồn chán. Nhưng mẹ thực sự muốn thấy rõ quá khứ.
- Thời gian sẽ trả lời điều đó mẹ ạ. Mẹ hãy tìm cho mình những người đàn ông khác, hay làm một công việc nào đó.
- Không, mẹ cần có bố con.
- Có thể bố sẽ quay lại với mẹ.
- Con biết rõ là không.

Chúng tôi đã có tới khoảng mười lần nói chuyện về vấn đề này. Tôi làm nó chán ngán. Tôi đã chọc tức nó. Có lẽ nếu như tôi cứ thúc ép mãi thì nó sẽ kết thúc bằng cách bộc lộ và kể với tôi. Nhưng nó kiên nhẫn tới mức làm tôi nản chí. Ai mà biết được; nhưng có thể họ sẽ viết thư kể về tôi và xin nó hãy gắng chịu đựng.

Chúa ơi! Khi mọi thứ tốt đẹp, cuộc sống mới phẳng lặng, trơn tru và tươi sáng làm sao. Và cho tới khi có một vướng mắc nào đó thì bạn sẽ thấy rằng nó mới tối tăm, mới khó khăn làm sao, rằng bạn không hiểu gì về bất cứ ai, kể cả chính bản thân lẫn người khác, họ là ai, họ suy nghĩ gì, làm gì, họ đáng giá bạn như thế nào?

Tôi hỏi Lucienne xem nó nghĩ gì về bố nó.

- Ô, phần con, con không xét đoán bất cứ ai bao giờ.

- Con không cho rằng bố con đối xử với gia đình như một người tệ bạc chứ?

- Thực thà mà nói, không. Chấn chấn bố thích người phụ nữ này. Bố là người có một tâm hồn đơn giản. Nhưng không phải là một người tệ bạc.

- Con có nghĩ rằng bố có quyền hy sinh mẹ không?

- Tất nhiên mẹ đã chịu phần thiệt. Nhưng tại sao bố lại phải hy sinh bản thân? Con biết chắc rằng con sẽ chẳng hy sinh bản thân mình cho bất cứ ai trên thế gian này.

Nó nói điều đó với một vẻ tự phụ. Tôi tự hỏi không biết nó có thực sự cứng rắn như vậy khi nó muốn hiểu ra vấn đề không? Dường như nó có vẻ thiếu tự tin hơn tôi nghĩ lúc đầu. Hôm qua khi tôi hỏi nó: "Này, mẹ muốn con nói thẳng với mẹ, mẹ cần điều đó, bố con đã nói dối mẹ quá nhiều rằng có phải con tới Mỹ là vì mẹ không?"

Nó ngớ ngàng hỏi lại:

- Mẹ nói gì vậy!

- Bố con tin chắc điều đó. Và bố dùng nó để phản đối mẹ rất dữ. Mẹ biết rõ rằng mẹ là gánh nặng cho con. Và trước đây cũng thế, ngay từ hồi đầu.

- Mẹ, chúng ta hãy cho rằng đó là vì con không có năng khiếu về cuộc sống gia đình.

- Chính sự có mặt của mẹ làm con không chịu đựng được và con đã bỏ đi.

- Con nghĩ chúng ta không nên hoãn sự việc lên như thế. Mẹ đã không làm con thất bại. Không hề. Con chỉ muốn biết xem mình có thể sống tự lập được không?

- Giờ thì con đã biết.

- Vâng, con biết là con có thể tự lập được.

- Con có hạnh phúc không?

- Mẹ thấy đấy, con thực sự cho rằng điều đó không có nghĩa lý gì cả.

- Như vậy có nghĩa là con không hạnh phúc.

Nó đáp lại một cách rất gay gắt: “Cuộc sống này hoàn toàn hợp với con”.

Công việc, đi chơi, những cuộc gặp gỡ ngắn ngủi, với tôi đó chỉ là sự tồn tại có vẻ qua ngày. Nó cư xử theo cách cứng nhắc, lúc nào cũng vội vàng vàng của tính thiếu kiên nhẫn – không chỉ với tôi – điều đó có vẻ mâu thuẫn với tôi. Đây chắc chắn cũng là lỗi do tôi, sự giàu tình cảm của tôi làm nó không thích và nó tự uốn nắn mình để không giống tôi.

Trong cách sống của nó có gì đó mang vẻ lạnh lùng, cứng nhắc. Nó đã giới thiệu với tôi một vài người đàn ông mà nó quen và thái độ của nó với họ làm tôi ngạc nhiên – luôn luôn xa với, lạnh lùng và khó khăn, cả trong điệu cười cũng không có chút gì vui vẻ.

Ngày 20 tháng 3

Ở Lucienne có cái gì đó tội lỗi. Những lời nói của nó làm tôi thấy sợ và lưỡng lự khi viết ra nhưng chỉ có một từ là phù hợp để diễn tả. Trước đây, tôi luôn thấy nó là người hay chỉ trích, kiêu căng và hay chế nhạo người khác, nhưng giờ đây với bản chất xấu xa, nó xé tan nát những người mà nó gọi là bạn bè thành từng mảnh. Nó thích thú khi kể cho họ nghe những chuyện không hay ho gì. Thực ra, đó chỉ là những người quen biết bình thường. Nó cố gắng mời mọi người đến chơi để tôi vui. Nhưng thường nó sống rất cô đơn. Nó vẫn chưa phải là đứa con gái có khả năng, thông minh và vững vàng như tôi

đã hình dung ở Paris. Có phải tôi đã thất bại với cả hai đứa chúng nó không? Ôi không, không!

Tôi hỏi nó: “Con có đồng ý với ý kiến của bố rằng Colette đã có một cuộc hôn nhân cực kỳ ngốc nghếch không?”

- Việc chị ấy kết hôn đúng với mong đợi của mọi người. Tình yêu là cái duy nhất mà chị ấy nghĩ tới, vì vậy không thể tránh khỏi việc chị ấy yêu ngay người bạn học đầu tiên mà chị ấy quen.

Nó cười không lấy gì làm vui vẻ: “Mẹ cứ luôn luôn có một khái niệm rất phóng đại về trách nhiệm của mẹ”.

Tôi cứ khẳng định không đồng ý với nó. Theo nó, cái thực sự ảnh hưởng đến đứa trẻ là tình hướng về tâm lý – tình hướng đó tồn tại ngoài hiểu biết của các bậc cha mẹ. Sự trưởng thành, chính xác là như vậy, sự tỉnh táo, mãi sau mới đến. Tôi không có lỗi gì cả. Tôi chưa bao giờ hình dung được rằng tôi sẽ phải phủ nhận tội lỗi – những đứa con gái là niềm tự hào của tôi.

Tôi cũng hỏi nó: “Con coi mẹ là người thế nào?”

Nó nhìn tôi chằm chằm, đầy vẻ ngạc nhiên. Tôi nói:

- Ý mẹ muốn nói là con nói xem mẹ là người thế nào?

- Mẹ là người rất Pháp, rất nhẹ nhàng, như những người ở đây thường nói, cũng rất lý tưởng. Và mẹ không có sự phòng vệ nào cả, đó là lỗi duy nhất ở mẹ.

- Lỗi duy nhất?

- Vâng, tất nhiên rồi. Ngoài cái đó ra mẹ là người rất yêu đời, vui vẻ và hấp dẫn.

Lời miêu tả của nó có vẻ khá ngắn gọn. Tôi nhắc lại: “Yêu đời, vui vẻ và hấp dẫn...” Nó có vẻ bối rối. “Thế còn mẹ, mẹ thấy mình thế nào”.

- Như là một đầm lầy. Mọi thứ đều bị chôn vùi dưới bùn đen.

- Rồi mẹ sẽ tìm lại được mình.

Không, và có lẽ đó là điều tệ nhất. Chỉ bây giờ tôi mới nhận thấy giá trị của bản thân. Nhưng Maurice đã giết chết tất cả. Anh đã chối bỏ những chuẩn mực mà tôi dùng để đo những người khác và bản thân. Trước đây chưa bao giờ tôi lại mơ ước thay đổi những chuẩn mực đó, vì như vậy có nghĩa là thay đổi chính mình. Và giờ đây cái mà tôi băn khoăn là gì? Tôi có quyền gì mà nói cuộc sống nội tâm quan trọng hơn cuộc sống xã hội bình thường, sự thưởng ngoạn lại quan trọng hơn những thú vui bình thường, và đức hy sinh bản thân lại cao hơn hoài bão. Tôi những tưởng cuộc sống của tôi được sắp đặt để tạo ra hạnh phúc xung quanh tôi. Tôi đã không tạo hạnh phúc cho Maurice, và những đứa con cũng không được hạnh phúc. Vậy thì cái gì? Tôi không còn biết gì nữa. Không chỉ không biết mình là người thế nào. Trắng đen lẫn lộn, thế giới như một khối hỗn độn và tôi có thể sống mà thiếu lòng tin vào một cái gì đó hoặc vào bản thân?

Lucienne thấy ngạc nhiên bởi vì New York chẳng làm tôi bận tâm mấy. Trước đây, tôi thường không hay ra khỏi nhà nhưng khi đã ra ngoài tôi thích thú mọi thứ – thôn dã, con người, viện bảo tàng, phố phường. Giờ đây tôi như người đã chết. Một người đàn bà đã chết nhưng vẫn còn những năm sống kéo lê kéo lết – bao nhiêu năm nữa? Thậm chí một ngày, vào buổi sáng khi mở mắt ra, tôi thấy có cái gì kết thúc mà không thể nào với tới được. Hôm qua lúc tám, chỉ có giờ tay lên, với tôi cũng khó khăn, tại sao lại giờ một tay, tại sao lại đặt một chân trước chân kia? Tôi đã đứng đó, bất động ở cuối mép vỉa hè, hoàn toàn tê liệt?

Ngày 23 tháng 3

Mai tôi sẽ đi. Bóng đêm vẫn tối đen như bao giờ. Tôi đã điện cho Maurice đề nghị anh đừng ra sân bay Orly đón. Tôi không đủ sức gặp anh. Anh sẽ ra đi. Tôi sẽ trở về và anh sẽ ra đi.

Ngày 24 tháng 3

Colette và Jean-Piere đang đợi tôi. Chúng tôi cùng ăn tối với nhau. Rồi hai đứa chở tôi tới đây. Khung cửa sổ tối om, sẽ luôn tối om.

Chúng tôi trèo lên các bậc thang. Chúng mang đồ đạc của tôi vào phòng khách. Tôi sẽ không để Colette ở lại. Tôi sẽ phải quen dần với việc đó. Tôi đã ngồi xuống đi văng, đến tận bây giờ và nhìn chăm chăm vào hai cánh cửa – cửa phòng làm việc của Maurice và phòng ngủ của chúng tôi. Đóng chặt. Một cánh cửa đã đóng, có cái gì đó đang nhìn đằng sau nó. Nó sẽ không mở nếu tôi không khuấy động. Dòng chảy của thời gian và cuộc đời đã dừng lại.

Nhưng tôi biết mình sẽ động đậy. Cánh cửa sẽ từ từ mở ra và tôi sẽ thấy cái gì đằng sau cánh cửa. Đó là tương lai. Cánh cửa tương lai sẽ mở ra – chậm chạp, một cách tàn nhẫn. Tôi đang đứng ở ngưỡng cửa. Chỉ có một cửa này thôi và đằng sau nó, cái gì đang nhìn tôi. Tôi sợ và không thể gọi ai tới giúp được.

Tôi sợ.

simone de beauvoir

NGƯỜI
ĐÀN BÀ
BỊ HUY DIỆT

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

